

7096 AA
OSREDNJA KNJIŽNICA
S.VILHARJA
75 REVOLUCIJE 1 P.P.132
01 KOPER
60090201

št. 158 (14.554) leto XLIX.
PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v tistih 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakrt nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostili. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gocvi pri Goranji Trebuti, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobodnem Trstu, kjer je tiskal znanja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.
TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600
GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382
CEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190
1200 LIR POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70
TOREK, 15. JUNIJA 1993

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
BANCOMAT
Moja banka, v žepnem formatu.

RIM / OB SKROMNI UDELEŽBI POSLANCEV

Začetek razprave o volilnem zakonu

RIM - Zakon je ključnega pomena za prehod iz prve v drugo republiko in predsednik vlade Carlo Azeglio Ciampi je s svojo prisotnostjo hotel poudariti važnost dogodka. Toda splošna razprava ni vzbudila pozornosti poslancev, ki so se včeraj v izredno skromnem številu odzvali na začetek debate o novih volilnih pravilih. Najbrž bo zasedba polnostevilna od srede, ko bodo predvidoma zaceli z glasovanjem o amandmajih.

Po maratonskem soocanju v ustavni komisiji je včeraj zbornica z uvoznim posegom poročevalca Sergia Mattarella zacela z razpravo o predlogu o novih volilnih pravilih, ki predvideva uvedbo večinskega uninominalnega sistema v enem krogu s 25 odstotno proporcno korekturo. Mattarella je v prispevku k razpravi branil kot uravnotežen predlog ustavnega

ne komisije, ki je bil po njegovih besedah izoblikovan s prispevkom krepke večine strank in je v sozvočju z referenduskim navodilom. Zavzel se je za ohranitev volitev v enem samem krogu in branil tudi mehanizem odštevanja »večinskih« glasov od »proporcij«, ker to po njegovem mnenju preprečuje, da bi bila Italija razdeljena na tri med sabo jasno ločene dele. Ob koncu se je zavzel za hitro pot zakona.

Soocanje, do katerega je prišlo v ustavni komisiji, se bo najbrž ponovilo tudi v avli, saj so stranke že napovedale kopico amandmajev. Največja neznanka za zakonski predlog pa zadeva nevarnost obstrukcije in možnost tajnega glasovanja. Pravilnik zbornice namreč predvideva tajno glasovanje

VOJMIR TAVCAR

SOMALIJA / NOVA VLOGA OZN

Mogadiš spet tarča letal ZDA

Zadrega po pokolu somalskih civilistov

MOGADIS - Ameriske »leteče topnjace« AC 130 so tudi včeraj pred zoro v Mogadišu bombardirale »strateške cilje« Aididovih oboroženih odredkov. Tudi tokrat ni slo brez nedolžnih žrtev. Novinarski krogi navajajo, da

je v bombardiranju izgubil življenje šestletni otrok in neki drugi civilist. Medtem pa vlada v OZN precejšnjo zadrego zaradi pokola nedolžnih somalskih civilistov, saj se v svetu že sprašujejo o vlogi OZN. Zaradi tega

pokola in novih ameriskih vojskih akcijah proti Aididovim privrženecem so nemški socialdemokrti zahtevali umik nemških vojakov iz Somalije in sporožili ustavni spor o tem vprašanju. Vec na 8. strani.

Ženski na premierskih stolčkih v Kanadi in Turčiji

OTTAWA, ANKARA - Dve državi na popolnoma različnih koncih sveta in s popolnoma drugačnima položajema v gospodarstvu ter politiki sta se odločili, da ju bosta v bolj so prihodnost vodili ministrski predsednici: 46-letna odvetnica iz Vancouverja Kim Campbell bo poskusila v Kanadi resiti cedalje bolj negotovo usodo vladajoče Konservativne stranke, potem ko jo je njen predhodnik Brian Mulroney zaradi hudih gospodarskih težav, enajstodstotne nezaposlenosti in velike državne zadolženosti privedel na rob priljubljenosti, vso Kanado pa blize k razkolu med anglesko večino in francosko govorečim Quebecom. Leto dni starejša turška profesorica ekonomije Tansu Ciller pa bo z izvolitvijo za naslednjo predsednika Demirela na celu sredinske Stranke prave poti avtomatično postala tudi ministrska predsednica Turčije. Znana zagovornica privatizacije in trznega gospodarstva obljublja, da bo svoji stranki zagotovila zmago na volitvah prihodnjega marca, državo pa uspešno pripeljala v 21. stoletje. Obljube bo morala sele uresniti, ze zdaj pa je kot prva ženska na premierskem stolčku spremenila politično podobo večinoma muslimanske Turčije. (Reuter)

BALKAN

Srbi pobijajo Muslimane v Gorazdu, Muslimani napadajo v srednji Bosni

Sarajevo je bilo odrezano tudi od letališča

GORAZDE, KAKANJ, BIOGRAD - Radioamaterji so v ponedeljek iz Gorazda obupano poročali svetu, da Srbi neusmiljeno tolčejo po mestu, na obronkih, kjer so agresorji v nedeljo prebili obrambni obroč, pa že potekajo boji »prsi ob prsni«. Sarajevski radio je včeraj zjutraj poročal, da so podivjani Srbi pobili 600 prebivalcev Gorazda, radioamater Mustafa Kurtović pa malo pozneje, da je žrtev ze 2000.

Ceprav je bosanski predstavnik v Združenih narodih Muhamed Sacirbež ze v nedeljo ponoči zahteval nujno zasedanje Varnostnega sveta OZN, se mednarodna skupnost, ki se zadnje dni ukvarja predvsem s Somalijo in tamkajšnjim ameriskim bombardiranjem, za dramo v Gorazdu doslej ni zmenila. Kljub ukazu poveljnika (muslimanske) vojske BiH, da morajo njegove enote spostatovati premirje, se v srednji Bosni menda nadaljujejo srditi muslimanski napadi na hrvaske vasi, množična pobjanja in izgoni tisocev Hrvatov. Tako vsaj trdi predstavnik bosanske hrvaske vojske v Mostarju. Predstavnik OZN so potrdili, da so Muslimani v zadnjih 24 urah porušili eno hrvasko vasi in bombardirali drugo blizu Kakanja, nimajo pa informacij o morebitnih množičnih pobojih ali izgonih.

Iz Zadra pa poročajo, da so krajski Srbi včeraj popoldne ob starih z raketa »orkan« obsuli nekdanje turistično središče Biograd in vrsto okoliških vasi in pri tem pobili tri, ranili pa najmanj sedem ljudi. Hrvaska vojska je odgovorila z obstreljevanjem srbskih položajev v Biljanu in Nadinu, Srbi pa so ob šestih popoldne izstrelili dve mini se v središče Gospica. Na Hrvaskem se resno bojijo novega izbruha vojne pred referendumom, s katerim se nameravajo prihodnji teden krajjski Srbi izreci za zvezo z rojaki v Bosni. (R. S.)

DUNAJ

Svet o človekovih pravicah

Generalni sekretar OZN Butros Gali je spregovoril tudi o vojni na Balkanu in predlagal še eno londonsko konferenco o bivši Jugoslaviji

DUNAJ - Generalni sekretar Organizacije združenih narodov Butros Gali, avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil in zvezni kancler Franz Vranitzky so včeraj pred pet tisoč udeleženci odprli Svetovno konferenco Združenih narodov o človekovih pravicah. Na konferenci, ki jo vodi avstrijski zunanji minister Alois Mock, sodelujejo predstavniki 183 članic svetovne organizacije, prvič pa so uradno zastopane tudi nevladne organizacije. Konferenca, ki jo organizatorji radi primerjajo z lanskoletnim vrhom OZN o svetovnem podnebu in ekologiji v Rio de Janeiru, bo potekala do 25. junija. Prvič so na tovrstnem zasedanju mednarodnega foruma zastopani tudi predstavniki približno 2000 nedržavnih organizacij, ki so ze prej sprejeli in uradnemu forumu Svetovne konference posredovali resolucijo s predlogi in zahtevami glede izboljšanja izhodišč za uresničevanje človekovih pravic po svetovni konferenci.

Protest Kurdev, kitajskih budističnih menihov in Aztekov je zgovern dokaz aktualnosti človekovih pravic (Telefoto: AP)

Somalija: kritična ocena Italije

RIM - Krvavi somalski dogodki dramatično odmevajo v Italiji, ki je s svojimi enotami soudeležena v akciji OZN. Obrambni minister Fabbrri se je včeraj spet ogradil pred akcijo OZN in se zlasti pred posegom pakistanskih vojakov, ki so povzročili kopico civilnih žrtev. »Niso sodelile v okvir dogovorjenih akcij, ki so bile usmerjene predvsem proti vojskaskim objektom,« je dejal Fabbrri in dodal, da je treba preprečiti dodatno preliivanje krvi. Predstavnik italijanske vlade bodo danes odgovarjali v zbornici na poslanska vprašanja. Vsa so kritična do zadnjih dogodkov, saj je nevarno, da bi »mednarodna odprava zadobila povsem drugačen značaj od zastavljenega cilja, ki je bil pomiritev in vzpostavitve reda v Somaliji«.

stran 2.....

Zaključne prireditve na tržaskih šolah

Konca šolskega leta ni označujejo samo spricevala, temveč tudi razne prireditve, preko katerih je mogoče razbrati, kaj vse se je na posamezni šoli med letom dogodilo. To še zlasti velja za osnovne šole, na katerih so se v prejšnjih dneh razvstle najrazličnejše pobude.

stran 6.....

Gorica: SSk pojasnjuje, zakaj povezava s KD

Za izvolitev svojega predstavnika v goriški pokrajinski svet se je morala SSk nujno opredeliti za enega od dveh kandidatov in upati v njegovo zmago. Izbira je padla na predstavnika KD Bergamina tudi zato, ker je Severna Ilga zavrnila vsakršno povezovanje z drugimi strankami. Tako je SSk utemeljila svojo nehalno izbiro o povezavi s kandidatom KD.

stran 7.....

Kolesarji z mislimi zdaj že v Franciji

Indurain je v skladu z napovedmi že drugič zapored osvojil Giro, misli vseh pa se zdaj že obračajo h kolesarski dirki v Franciji. Tour je namreč ze pred vrati, Indurain pa bo skušal tudi tam ponoviti lanski uspeh. Z izkupičkom je zadovoljen tudi edini slovenski profesionalni kolesar Valter Bonča, ki je v svojem prvem nastopu na Giru povsem izpolnil pričakovanja.

stran 21.....

NOVICE

Umrla žena
Licia Gellija

AREZZO - Včeraj je po dolgi bolezni v svoji vili v neposredni bližini Arezza umrla žena voditelja lože P2 Licia Gellija, 67-letna Wanda Vannacci. Pokojnica se je pred nekaj dnevi preselila v Arezzo; zadnje case se je zdravila v bolnišnici Tenon v Parizu. Sklep o vrnitvi v Italijo je sprejel sam Gelli, potem ko so mu pristojne oblasti zavrnile vrsto prošelj, da bi se lahko sam podal v Francijo. Pogreb pokojnice bo danes.

Licio Gelli je v zadnjih casih na vse načine poskusal, da bi mu pristojne oblasti omogočile potovanje v Pariz; obrnil se je tudi na predsednika republike in na vlado, kot poroča tiskovna agencija ANSA, ni pa prejel nobenega odgovora. Gelliju so namreč zaradi prevratniških dejavnosti v preteklih letih odvzeli potni list, potem ko je bil obsojen na 18 let in pol zapora zaradi stečaja milanske banke Ambrosiano. Po nekaterih vesteh naj bi Gelliju onemogočili potovanje v Pariz zaradi problemov, ki naj bi lahko nastali v zvezi z njegovim prejemstvom.

Corrado Ferlino
na prostosti

NEAPELJ - Sodnik za preliminarne preiskave Maria Aschettino je včeraj odredil, da se predsednik nogometne ekipe Napoli Corrado Ferlino lahko vrne na prostost. Ferlino je bil v hišnem priporu od 26. maja, ker naj bi bil vpleten v preiskavo o podkupninah, ki so bile izplačane za obnovitvena dela po potresu leta 1980. Ukrep o preventivnem priporu zaradi podkupovanja je bil izdan 25. maja po nalogu namestnikov državnih pravdnikov Alfonsa D'Avina, Nunzia Fragiassia, Arcibald Millerja in Domenica Zeulija. Preiskava se nanasa na podkupnino v višini 300 milijonov lir, ki naj bi jih predsednik nogometnega društva Napoli izročil bivшему demokristjanskemu poslancu Alfredu Vitu. To naj bi Ferlino potrdil na zaslišanjih v prejšnjih dneh.

Na vidiku spor med rimskim
in milanskim sodstvom

Jabolko spora je preiskava o nekaterih aspektih podkupninske afere, za katere tako Milan kot Rim poudarjata svojo pristojnost

RIM - Doslej sta si večkrat prisli navzkriž, toda neposredni stiki med sodniki so preprečili konflikt. Sedaj pa kaže, da se bosta milansko in rimsko javno tožilstvo težko izognili sporu, ki ga bo moralo rešiti kasacijsko sodišče, če se tožilstvi ne bosta uspeli dogovoriti o pristojnostih. Jabolko spora je preiskava o nekaterih aspektih podkupninske afere, za katere tako Milan kot Rim poudarjata svojo pristojnost in ki je včeraj povzročila precejšen zaplet, saj je rimsko tožilstvo odredilo aretacijo in razposlalo jamstvena obvestila za ista kazniva dejanja, za katere se je pred nekaj tedni aktiviralo milansko tožilstvo.

Spor, ki sta se mu tožilstvi do pred nedavnim izognili, bi se lahko spremenil v pravo tempirano bombo za preiskavo o podkupninski aferi in preprečil za dalj časa nadaljnje ugotavljanje mreže korupcije in podtalne financiranja predvsem vladnih strank. Nacel pa bi lahko tudi tisto vzhodno sodelovanje med sodstvom in podjetniki, ki je zlasti v zadnjih mesecih obrodil precejšnje sadove. Milanski odvetnik Marco De Luca, ki zastopa številne Fiatove menadzerje, je včeraj že javno pozval svoje kliente, naj ne sodelujejo več s

sodstvom, dokler »ne bodo spet vzpostavljena jamstva za korektno uporabo ukrepov o preventivnem priporu«.

Primer, ob katerem je prisel spor med tožilstvom najhuje do izraza, je bila aretacija poverjenega upravitelja gradbenega podjetja Fiat-Impresit Uga Montevecchia. Na zahtevo rimskih javnih tožilcev Giancarla Armatija in Cesareja Martellinija je sodnik za preliminarne preiskave Di Cesare podpisal zaporni nalog z obtožbo, da je placal podkupnino nekaterim politikom, da bi si zagotovil zmago na dražbi za dela, ki jih je naročilo ministrstvo za kulturne dobrine.

Montevecchi je eden od menadzerjev koncerna Fiat, ki se je ob koncu aprila, po dogovoru med turinskimi koncernom in milanskimi sodniki, spontano javil milanskemu tožilstvu, da bi pojasnil okoliščine podkupnin (placal naj bi jih upravnim tajnikom KD in PSI, pa tudi drugim politikom kot je bil sicilski poslanec Salvo Lima) za dela, ki jih je naročilo ministrstvo za kulturne dobrine. Po pričevanju je bilo Montevecchievo ime vpisano v seznam oseb, o katerih sodstvo vodi preiskavo, toda menadzer se je izognil aretaciji. Rimsko tožilstvo pa

je bilo drugačnega mnenja in zaradi istih kaznivih dejanj včeraj odredilo aretacijo menadzerja, kar je izzvalo oster protest njegovega zagovornika odv. De Luca. Odvetnik je tudi dodal, da je zahteval poseg milanskega generalnega in državnega tožilstva, da se zadeva razčisti.

Podoben je primer aretacij Giorgia Medrija, sodelavca bivšega tajnika Pri Giorgia La Malfa, naceelnika pravnega urada pri ministrstvu za kulturne dobrine Tommasa Alibrandija in bivšega funkcionarja ministrstva za poste Armanda Bonifazija, ter jamstvenih obvestil La Malfa, bivšemu ministru za poste Oscarju Mammiju (Pri) in upravnemu tajniku Kd Severinu Citaristiju. Ukrepe je rimsko tožilstvo izdalo v okviru preiskave o podkupninah, ki so jih razna podjetja placala, da bi si zagotovila zakup del ministrstva za poste. To je potrdil Giorgio La Malfa, ki je pojasnil, da ga rimski sodniki sumijo istih kaznivih dejanj, katerih so ga pred časom osumili milanski. Bivši republikanski lider je sicer pocrtal svojo nedolžnost, ni se pa hotel opredeliti o sporu med tožilstvom in dejal, da se bo o tem moralo izreči pristojno telo.

O sporu, ki je izbruh-

Giorgio La Malfa

nil, se bo sef milanskega generalnega tožilstva Giulio Catelani danes pogovarjal v Rimu s kolegom Filoretom D'Agostinom. V milanski »delegaciji« bode se koordinatori preiskave »ciste roke« Gerardo D'Ambrosio in sodnika Antonio Di Pietro ter Piercamillo Davigo. Na milanskem tožilstvu je bilo zaznati včeraj precej nejevolje zaradi ukrepa rimskih sodnikov. Sef državnega tožilstva Francesco Savario Borelli je ocenil kot »presenetljivo« aretacijo

Montevecchia. D'Ambrosio pa je poudaril, da Milan namerava razčistiti zadevo in preprečiti polemiko, ker »ne smemo pokvariti preiskave, ki je zahtevala toliko truda«. Predvsem pa je milanski sodnik opozoril na nevarnost, da bi si z javnim sporom tožilstvi zapraviili ugled, ki sta si ga pridobili med ljudmi. Tudi zaradi tega je dejal, da bodo milanski sodniki skušali doseči dogovor, ker bi poseg kasacijskega nedvomno škodil obem. (VT)

PRED NEDELJSKIMI VOLITVAMI

V Catanii boj
med radikalno
in zmerno levico

Na eni strani Bianco, na drugi pa Fava (Mreža)

CATANIA - Zmerna levica proti radikalni v tekmi za zupansko mesto: Catania, drugo sicilsko mesto, nima nič skupnega s Turinom, usoda pa je hotela, da tudi pod Etno tekmujeata za prvenstvo podobni koaliciji kot v mestu Fiata. Na eni strani Enzo Bianco, izraz Demokratičnega zavezništva (združuje Dsl, Pri, Zelene in Segnijevo Ljudsko gibanje), na drugi pa Claudio Fava, ki je kandidat Mreže in Skp.

Kot so napovedale javnomnenjske raziskave, je bil Bianco v prvem krogu daleč pred vsemi (dobil je 40, 4 odstotka glasov), Fava pa je pristal na drugem mestu s 27, 5 odstotka glasov.

Catania, ki je nekoč veljala za eno najbolj razvitih mest na jugu, je v zadnjih petnajstih letih močno obubožala, ker se je mafija pod vodstvom pred nedavnim aretiranega Nitta Santapaole polastila predvsem vzvodov gospodarske oblasti. Uveljavitev Bianca in Fave je pomemben signal, da si ljudje želijo drugacno upravljanje in predvsem boj proti mafiji. Tako Bianco kot Fava sta namreč osnovala svoj program na boju proti raku, ki razjedata sicilsko družbo in sta postavila v ospredje pre-

navljanje mesta in njegovega tkiva. Pri tem je Fava pozornejši do revnejših in bolj obubožanih slojev, medtem ko si je Bianco zadal kot cilj usklajevanje moralnosti in prosojnosti z učinkovitostjo upravljanja.

V tekmi za zupansko mesto bodo odločilni tako glasovi tistih, ki so se opredelili za porazene kandidate (mislovec Enzo Trantino, demokristijan Antonio Scavone in neodvisni Mario Petrina), kot tudi glasovi tistih, ki v prvem krogu niso volili.

Za oba kandidata in koalicije, ki ju podpirajo, je izid glasovanja v Catanii velik izziv. Skp, predvsem pa Orlandova Mreža, je pred pomembno preizkusno: morebitna zmaga bi bila dokaz, da na Siciliji glasovi za levo opozicijo niso obsojeni v hladilnik sterilnega protesta, za Leoluco Orlando samega pa bi bila zmaga njegovega kandidata dokaz, da lahko na Siciliji odigra pomembno vlogo.

Demokracijo zavezništvo, ki združuje sile vladne levice in levo usmerjene sile centra, pa bi bila zmaga v Catanii dokaz uspešnosti tega predloga in preizkus v upravljanju krizne situacije, kot je tista v mestu pod Etno. (VT)

PORDENON / PODKUPNINSKE AFERE

Teden po izvolitvi
zapor za veljaka KD

Pred sodnike bo moral tudi videmski župan

Angelo Compagnon

VIDEM - Dva aresta in obvestilo, da bo prišel pred sodnike: to je včerajšnja bera pordenonskih in videmskih preiskovalcev, ki sledijo raznim primerom podkupovanja v Furlaniji-Juljski

krajini. Tudi tokrat so na nalogih, ki sta jih podpisala namestnik državnega pravdnika v Pordenonu Raffaele Tito in državni pravdnik v Vidmu Giorgio Caruso, znana imena. Tako se je prvi zaporni nalog nanasal na deželnega svetovalca KD Angela Compagnona (izvolili so ga prejšnjo nedeljo), drugi pa na podjetnika Giannija Demartisa, lastnika podjetja Ctf. Obvestilo, da mu bodo sodili, pa je prejel sedanji videmski župan Pietro Zanfagnini, nanasalo pa naj bi se na obdobje, ko je bil Zanfagnini deželni tajnik PSI.

Aretirana Compagnona in Demartisa dolžijo, da sta prejela oziroma razdeljevala podkupnine v zvezi z delovanjem za-

sebnih televizijskih postaje Canale 55, ki ima sedež v Pordenonu. Predstavnik KD naj bi od omenjene televizije prejel 200 milijonov lir, ki naj bi jih izplačala nekatera furlanska podjetja. Compagnona in Demartisa so aretirali včeraj jutraj, prvega so prepeljali v videmske zapore v Ul. Spalato, drugega pa v neko pordenonsko vojašnico.

Primer Pietra Zanfagninija pa se veže na afero, zaradi katerih je bil že aretiran deželni podtajnik PSI Alessandro Colautti. Gre za podkupnine v zvezi z nekaterimi javnimi deli, zaradi cesar bremeni nekdanjega deželnega tajnika PSI obtožba, da je prekršil zakon o javnem financiranju strank.

ITALIJA / RAZLAGA GENERALOV

Zakaj ne bo nihče
posegel v korist Bosne

Cena je previsoka in nihče je ni pripravljen plačati. Treba bo počakati, da se zadeve umirijo same

RIM - Cena je previsoka in Zahod je ni sposoben pa tudi ni pripravljen plačati. Zato tudi ne bo vojsko posegel v Bosni.

Tako meni italijanski general Lucio Inneco, poveljnik italijanskega severovzhodnega vojaškega območja in istosčasno tudi poveljnik kopenskih sil zahodnega zavezništva Nato za Južno Evropo. »Vprašali so me za mnenje in povedal sem iskreno, kaj mislim, čeprav vem, da tvegam obtožbo cinizma,« je dejal Inneco v pogovoru z novinarji. Inneco je tudi obrazložil »brez sprenevedanja in hinvavščine, zakaj ne moremo poseči v Bosni«. Po njegovem mnenju bi tak poseg terjel izredno visoko ceno tako v denarju kot v človeških življenjih, poleg tega pa bi »moral postati organsko armado, s katero razpolagajo samo Nato, ZDA, Francija, Velika Britanija in Rusija. Toda Američani ne morejo poslati niti enega vojaka, Rusija bi podprla Srbe, Pariz in London pa nočeta tvegati življenj svojih vojakov za Bosno«.

Katera je možna rešitev? Inneco je bil se bolj cinično realist: »Zal je treba počakati, da se s postopnimi in vse

manjšimi nihanjimi stanje na Balkanu umiri in da Srbi nagrabijo, kar želijo, Hrvati, kar jim uspe, Muslimani pa, kar ostane.«

Podobnega mnenja je bil tudi bivši sef italijanskega generalstba, general v pokojni Vittorio Santini. Tudi on je prepričan, da Italija ne sme poslati svojih vojakov v Bosno: nevarnostim, ki so jim izpostavljeni tudi ostali, se pridružuje tudi dodatno tveganje zaradi dogodkov med drugo svetovno vojno. K temu je dodal se dejstvo, da je italijanska redna vojska veliko slabše pripravljena od ameriških, britanskih in francoskih enot. Posebni in bolj izurjeni »oddelki so že angažirani v Somali in v Mozambiku« in ni pričakovati novega čudeža podeseterjenja rib in kruha. In tudi na prostovoljce ni računati.

Santini je bil zaradi tega izredno kritičen do politikov, ki »jih daje vojaški interventizem, saj je samo odraz neodgovorne neresnosti«.

Zahod čaka, da se bo »balkansko niha« samo umirilo. To je, kot kaže, edina strategija. A kaj, če ne bi bilo tako? Če bi v norem nihanju zajelo se Kosovo in Makedonijo? (VT)

VIDEM / IZSELJENIŠTVO

Srečanje mladih generacij

V raznih državah sveta je trenutno 2 milijona izseljencev iz F-JK

VIDEM - Predsednik deželne ustanove za vprašanja izseljenstva (ERMI) Ottorino Burelli je včeraj v Vidmu, v prisotnosti predsednika deželne sveta Nema Gonana, odprl mednarodno srečanje o mladih generacijah izseljencev, ki se bo zaključilo v soboto, 19. t.m. Gre za zasedanje, na katerem okrog 120 mladih med 20. in 30. leti starosti razpravljajo o tem vprašanju, ki je za Furlanijo Juljsko krajino se vedno aktualno. Odprta srečanja so se udeležili številni predstavniki deželnih

oblasti, proizvodnih kategorij in izseljenjskih organizacij, mladim izseljencem pa je predvsem služilo, da so se podrobneje seznanili z institucionalno stvarnostjo FJK.

Ottorino Burelli je v svojem govoru predvsem poudaril vlogo, ki jo opravlja FJK pri obravnavanju obsirne izseljenjske problematike, ki bo v prihodnosti lahko se bolj učinkovita, kar pa je odvisno od višine deželnih prispevkov. Predsednik ERMI je svoje poročilo razvil na osnovi podatkov o iz-

seljenstvu, ki se je začelo na začetku letosnjega stoletja, ko se je videmska pokrajina povzpela na prvo mesto v državi po številu izseljencev. Poudarjeno je bilo vsekakor, da se je ta pojav v zadnjih letih za polovico zmanjšal, tako da je trenutno v raznih državah sveta le 2 milijona izseljencev iz nase dezele. Burelli je mlade izseljence seznanil z delom in napori, ki jih je v zadnjih letih vložila nasa dežela, da bi vsakomur zagotovila dostojno življenje v rodnem kraju.

PORDENON / DVELETNA ZAMUDA

Prepočasno rojevanje
pordenonske Finest

Vsaka zamuda vsestransko škodljiva

MARKO WALTRITSCH

PORDENON - Ko so rimski zakonodajalci v parlamentu, ze takrat z dokajsnjo zamudo, na začetku leta 1991 (v tistem letu zakon je označen s številko 19) odobrili zakon, ki ga poznamo kot zakon o obmejnih področjih, si niso najbrž predstavljali, da bo le-ta težko shodil. Nekatere postavke vsebovane v zakonu so sicer sle hitro »v promet«. Med temi tudi tiste o finansiranju solskih in kulturnih ustanov ter tiska. V postev so prisle tudi nekatere slovenske ustanove. Zataknilo pa se bo ze konec letosnjega leta, saj je bilo tonamensko finansiranje omejeno le na tri leta. Konec 1993 finansiranje torej zapade. Odprto je vprašanje ali bodo finansiranje ponovili in podaljšali.

Porodne krče pa so imele in se imajo tudi nekatere druge ustanove predvidene v tem zakonu. V prvi vrsti je tu prostro financno-zavarovalni Off Shore v Trstu. Mesto naj bi, po zamisli zakonodajalca, izkoristilo svojo lego, svoje vezi z vsem svetom, svojo zavarovalno in bancno tradicijo. Trst naj bi bil postal odskočna deska za financne operacije na evropskem Vzhodu, a ne samo v tem predelu sveta. Prav to »ne samo« pa je, poleg drugih, bilo razlog, da je Evropska skupnost rekla svoj »Ne!« Ne bomo tu razmišljali ali so v Rimu znali pravilno odgovoriti pomeni slekom iz Bruslja. Ze dobri dve leti je o tem govora, izcimilo pa se ni doslej nič. Pred dvema tednoma je v Trstu nekaj obljubljal zunanji minister Andreatta, pa čeprav je povedal, da bo Off Shore pomenil veliko manj od prvotno pričakovanega.

Poleg tržaškega Off Shore sta v omenjenem zakonu bila predvidena se Center za gospodarsko dokumentacijo Informest v Gorici in Financna družba Finest s sedežem v Pordenonu. Medtem ko se Off Shore opira na velike financne družbe, sta goriski center in pordenonska družba namenjena predvsem malim in srednjim podjetnikom.

O goriskem Informestu smo pisali na začetku maja, ko je predsednik

Gianni Bravo, sklican okrog 50 strokovnjakov iz vse Evrope, da bi se z njimi pogovorili o nalogah in delovanju centra. Tudi v tem primeru sta bili izgubljeni dobri dve leti. Informest pa je shodil, zbiral bo dokumentacijo o gospodarstvu v Vzhodni Evropi in jo posredoval italijanskim podjetnikom.

Z zamudo je pricela delovati tudi financna družba Finest. Sedež ima v Pordenonu. Besedo »delovati« moramo sicer uporabiti tudi previdno. Deželni odbor FJK je ze prej imenoval člane upravnega sveta, na začetku junija pa poverjenega upravitelja. To je dr. Eugenio Del Piero, Gorican, vec let funkcionar Confindustrie, tudi v svojstvu direktorja Zveze industrijev v Vidmu. Ob spremembi lastništva tržaškega dnevnika Il Piccolo je bil nekaj časa poverjen upravitelj založniške hiše OTE. Sedaj je postal poverjeni ravnatelj družbe Finest, kar pomeni, da bo to družbo tudi dejansko vodil.

Kako torej naprej? Turello je ze imenovane člane upravnega odbora Finesta obvestil o teh težavah in obljubil, da bo deželni odbor ze v nekaj dneh imenoval novega predsednika.

Politično pa je zelo vprašljivo ali ima deželni odbor po volitvah 6. junija pravico imenovati ravnatelja tako pomembne financne družbe. Odbor ima namreč nalogo voditi normalno poslovanje. Imenovanje predsednika Finesta pa najbrz ne sodi v ta okvir. V furlanskih političnih krogih se ze dvigajo glasovi proti takšnemu sklepu sedanjega deželne odbora. Vrh vsega bo na deželi prislo do drugega koalicijskega dosedanje.

Podjetniki Furlanije in Veneta pa so zelo zaskrbljeni. Naloga družbe Finest naj bi bila, tudi v sodelovanju z drugimi bankami in državnimi ustanovami, finansirati posle italijanskih podjetnikov v Vzhodni Evropi. Izvoz in sklepanje drugih poslov pa je zelo potreben se zlasti v tem trenutku gospodarske recesije. Vsaka zamuda je torej škodljiva.

BENETKE / NAGRADILI ROBERTA WILSONA

Zlati lev za kiparja

Američan Robert Wilson (levo) je na beneškem bienalu prejel zlatega leva za svoje kiparsko delo. Izročil mu ga je direktor bienala Achille Bonito Oliva (Telefoto AP)

FRANCO CODEGA GOST UREDNIŠTVA PRIMORSKEGA DNEVNIKA

»Premagajmo desnico«

Predstavniki slovenske civilne družbe izrazili potrebo po izvolitvi odprte pokrajinske uprave
Odnosi med Italijani in Slovenci morajo zabeležiti kvaliteten skok - Odprtost do sosedov

TRST - Kandidat demokracije Trsta za mesto predsednika Pokrajine Franco Codega se je včeraj v uredništvu Primorskega dnevnika udeležil razgovora s predstavniki nekaterih slovenskih množičnih organizacij in ustanov. Teme pogovora so zadevale nedeljsko balotazno glasovanje, Codegov volilni program in perspektive ter vlogo pokrajinske uprave v splošni krajevni stvarnosti. Srečanja, ki ga je vodil odgovorni urednik Primorskega dnevnika Bojan Brezigar, so se udeležili predsednik SKGZ Klavdij Palčić, predsednik SDGZ Boris Siega, podpredsednica ZSKD Damiana Ota, pokrajinski predsednik ZSSDI Livio Valencic, ravnatelj SLORI-ja Emidij Susić ter Dusan Udovic, predsednik komisije za javna občila pri SKGZ. Dnevnik sta zastopala se Dusan Kalc in Sandor Tence.

Iz več kot enournega soocanja sta prišli jasno do izraza potreba in nujnost, da moramo Slovenci v nedeljsko glasovanje za Codego. Prvic, ker je ta kandidatura odraz demokracije in odprtega dela Trsta in njegove pokrajine, Sardos Albertini pa posebej mesto, ki hoče nazaj in ki ne

priznava dostojanstva in enakopravnosti njegovim komponentam, začeni s slovensko manjšino. Drugič, ker bo lahko Pokrajina le z izvolitvijo Codega odigrala aktivno vlogo povezovalca vseh tukajšnjih dejavnikov, ki se ne bodo mogli prepoznati v nacionalistični in v zatohli upravi Sardosa Albertinija.

Prav nacionalizem je tista idejna in politična ločnica med Codego in njegovim političnim tekmečem, ki na vse vetrove razglaša, da ni skrajne ali desničar, v resnici pa je nosilec stališč, ki so vse prej kot zmerna in umirjena. Nekdanji predsednik ACLI je zato izrazil upanje, da se bodo v tej predsedniški kandidaturi v nedeljo prepoznali vsi, ki so navelicani teh nacionalističnih nostalgij in ki se verjamejo, da ima Trst neko svojo pozitivno bodočnost. »Mislim, da preteklosti ne sme nihče pozabiti in da morajo biti vse zgodovinske tragedije opozorilo vsem, da se te strahote ne bodo nikoli več ponovile. Nase bodočnosti pa ne moremo graditi le na preteklosti, na zolčnih sporih in na stalnih prekanjih, ki ne peljejo nikamor in ki samo negativno pogujejo nas vsakdan. Nedeljska balo-

taza nudi črnobelo sliko trzaskih stvarnosti, ki pa v resnici ni tako črnobela, kot se zdi na prvi pogled. V Trstu živijo pisane narodne, verske in družbene komponente, ki na različne ocenjujejo to zapleteno stvarnost, so pa si enotnega mnenja, da bo mesto z nacionalizmom in s stalnim vračanjem v preteklost izgubilo na pomenu ter zaprilo se zadnje možnosti, da stopi na vlak razvoja in sodelovanja s sosedi in s

svojim zaledjem».

Prav vizijo Trsta kot odprtega in večjezičnega mesta je Codega postavil na vrh svojega volilnega programa. Medtem ko njegov nedeljski nasprotnik smatra npr. prisotnost slovenske manjšine kot neke vrste težko prebavljivi handicap je predsedniški kandidat demokracije Trsta prepričan, da predstavljamo Slovenci bogastvo za celotno pokrajinsko skupnost. Sožitje med večino in manjšino

je zanj bistvenega pomena, na kar je treba biti ponosni, medtem ko je nekatere celo sram, da živi tukaj slovenska narodna skupnost. V odnosih med Italijani in Slovenci bo treba po mnenju Codega stremeti po splošnem kvaliteten skoku. Manjšinske pravice in odnose med tukaj živečimi narodi bo treba obravnavati in zlasti izvajati na osnovi evropskih standardov ter se iznebiti provincializmov, ki že toliko let - po-

sledice so vsem na dlani - pogujejo vsa ta vprašanja.

V ta okvir se uvršča potreba, da se Trst celovito odpre do svojega naravnega zaledja. Do Furlanije, Veneta in avstrijske Koroske, a tudi in se predvsem do Slovenije in Hrvaške. Codega si ne more zamisljati pospešenih gospodarskih odnosov s sosednjimi državami, če je v mestu splošno politično vzdusje nenaklonjeno sodelovanju s

sosedi. Pokrajinska uprava ima na tem specifičnem področju sicer malo konkretnih upravnih kompetenc, lahko pa močno prispeva k premostitvi zidu nezaupanja, ki ga je desničarski Trst ustvaril do dveh novih držav, ki sta nastali na ruševinah nekdanje Jugoslavije. Če bo zmagal kandidat Liste za Trst in MSI dobro vemo za smer, ki jo bo ubrala pokrajinska ustanova.

Codega močno verjame - in to je tudi vključil v svoj program - v povezovalno moč kulture ter v vlogo organizacij, ustanov in društev, katerih delovanje sloni na prostovoljnem delu. Kot predsednik ACLI in kot eden pobudnikov Zbornice kulturnih združenj zelo dobro pozna tudi razvejanost in pisano stvarnost slovenske civilne družbe. V pogovoru s predstavniki Slovencev, na katerega se bomo še povrnili, je Codega v soocanju s svojimi sogovorniki opozoril na še druga aktualna vprašanja, ki od blizu zadevajo vlogo in kompetence Pokrajine. Ustanove, ki ne smemo pozabiti, združuje tudi vse okolne krajevne uprave in ne samo mesto Trst, kot skušajo dokazati nekateri, ki so jim okoliske občine popolnoma deveta briga.

Včerajšnji razgovor s kandidatom Francom Codego v uredništvu Primorskega dnevnika (foto Križmančič-KROMA)

Kašna bo sestava nove pokrajinske skupščine?

TRST - Trzaski pokrajinski svet, ki bo izšel z nedeljskega balotaznega glasovanja, bo izvoljen na osnovi popolnoma nove volilne zakonodaje. Predsednik bo imel za sabo 14 svetovalcev, opoziciji pa bo pripadalo deset svetovalskih mandatorov.

Ce bo izvoljen kandidat Demokracije stranke levice in Zavezništva za Trst Franco Codega, bosta ti dve stranki dobili 14 svetovalcev, opoziciji pa deset. Ti sedeži naj bi bili takole porazdeljeni: MSI 2, Severna liga 2, KD 2, Lista za Trst 3 in Stranka komunistične prenovne 1.

Ce bo v balotazi prodrli Sardos Albertini bodo melonariji dobili 14 svetovalskih mest. Ostali sedeži pa bodo takole razdeljeni: Zavezništvo za Trst 1, DSL 1, Severna liga 2, KD 2, MSI 3 in SKP 1. V obeh primerih bi iz pokrajinskega sveta izpadla stranka Slovenske skupnosti. Ce zmaga Sardos Albertini bi iz skupščine izpadla tudi slovenska predstavnica DSL Nives Kosuta. V primeru zmage Codega pa bi v novi skupščini gotovo sedela Kosutova in Igor Dolenc (DSL). Vse te podatke je treba vsekakor še točno preveriti, tako da bo uradna sestava novega trzaskega pokrajinskega sveta znana sele v nedeljo ponoči po izvolitvi predsednika Pokrajine.

Codega na gornji strani glasovnice

TRST - Na trzaskem sodišču so včeraj izrekli vrstni red na glasovnici za izvolitev predsednika Pokrajine. Levo zgoraj bo nastisnjeno ime Franca Codega ob njem pa bosta simbola DSL in Zavezništva za Trst. Spodaj pa bo nastisnjeno ime Paola Sardosa Albertinija, ob njem pa simbol LpT. VOLILEC MORA PREKRIZATI LE PRAVOKOTNIK, V KATEREM JE NAPISANO IME KANDIDATA.

Deželno upravno sodišče TAR včeraj popoldne še ni prejelo napovedanega priziva MSI, ki zahteva naj sodniki takoj razveljavijo prvi krog volitev in naj torej blokirajo nedeljsko balotazno glasovanje. Mislovci so prepričani, da je prišlo do vrsto nepravilnosti pri preštevanju glasov.

Nocoj na Opčinah "balotaza in Slovenci"

OPCINE - Knjižnica Pinko Tomazič in tovarisi vabi nocoj v Prosvetni dom na Opčine na zanimivo in predvsem aktualno javno razpravo na temo "Nedeljska balotaza in Slovenci". Govorili bodo Milos Budin (DSL), Ivo Jevnikar (Slovenska skupnost), Rudi Pavšic (PSI) in Stojan Spetic (Stranka komunistične prenovne). Debata se bo začela ob 20.30.

ŠOLSTVO / V NAŠI DEŽELI

Šolski koledar 1993/94
Začetek 15. septembra

V Furlaniji-Juljski krajini bo trajal pouk do 8. junija 1994 - Najmanj 203 učni dnevi

TRST - Pouk na solah vseh stopenj in vrst se je komajda zaključil, in že je govor o novom šolskem letu 1993/94. Deželno solsko skrbništvo je včeraj objavilo koledar prihodnjega šolskega leta v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Pouk se bo na vseh solah in v državnih otroških vrtcih začel 15. septembra, zaključil pa se bo 8. junija 1994.

Božične počitnice bodo v prihodnjem šolskem letu trajale od 23. decembra letos do vključno 6. januarja 1994. leta, ob veliki noči pa bodo solarji prosti pouka od 31. marca do vključno 5. aprila 1994. Šole bodo zaprle vrata še ob sledečih praznikih: 1. novembra (Dan mrtvih), 8. decembra (Brezmadežno spocetje), 25. aprila (Dan odpornosti), 1. maja (Mednarodni praznik dela) in na dan občinskega patrona.

V okrožnici deželnega sopskega skrbnika Ottaviana Corbi je omenjeno, da bi lahko za izpopolnjevanje učnega osebja in za sodelovanje sol

na kulturnih prireditvah, ki so izjemnega pomena za krajevno skupnost, izkoristili največ tri dni pouka. Solsko leto vsekakor ne sme obsegati manj kot 203 dni pouka, saj je ze tako med najkrajšimi v zahodnem svetu.

Cez točno tri mesece se bodo torej v Furlaniji-Juljski krajini spet odprla solska vrata. Pred tem morajo stari ali dijaki na posameznih solah ali otroških vrtcih potrditi januarске predpise. Rok za vpis se bo začel 18. junija, zaključil pa se bo 3. julija.

Pred tem rokom kakajno učenice petih razredov osnovnih sol, tretjih razredov nižjih srednjih sol in petih razredov višjih srednjih sol zaključujejo preizkusnje. Osnovnosolci si ze v teh dneh skušajo zagotoviti »vizum« za vstop v srednjo solo, nižjesolci startajo na potrdilo o opravljenem obveznem solanju, maturanti pa se bodo od 24. junija dalje »potili« za kosček papirja, ki naj bi jim odprl pot na univerzo ali pa v svet dela.

TRST / UGODILI ZAHEVAM

Luška kapitanija omilila prepoved o priobalni plovbi

TRST - Trzaska Laska kapitanija ni ostala gluha ob številnih zahtevah, da bi spremenili nekatere določbe o priobalni plovbi. Pred dvema mesecema, in sicer 15. maja, je namreč izdala odlok, s katerim je zelela zascititi kopalce in je tako prepovedala plovbo v 200 m širokem priobalnem pasu vse od Sv. Jerneja pri Miljah Milj do izliva Timave. Prepoved bi bila morala veljati od 1. maja do 30. septembra, kar je zudilo precej negodovanja.

Da bi prisla na roko uporabnikom dopustnih plovil, je Luška kapitanija delno omilila zgornjo prepoved, a obenem je zaostrila kazni za krsitelje. Z današnjim dnem bo namreč stopil v

veljavo odlok, v katerem piše, da se dopustniška plovila (na jadra ali s motorjem) lahko zasidrajo najmanj 60 metrov od obale, in sicer na področju od rdečega svetilnika pri grljanskem portu do luke pred Ribiskim naseljem. Izjemo predstavljajo kopalnice, za katere veljajo prejšnja določila, vključno s 60-metrskim pasom ob straneh samih kopalisc. Za omenjeno področje so predvidene izjeme tudi glede podvodnega ribolova.

Kazni za krsitelje bodo precej ostre: predviden je arest do treh mesecev ali pa globa v višini 400 tisoč lir, možna pa je tudi zablamba plovila, cetur se ne da izogniti po upravni poti (s placilom).

TRST / PRIHODNJA ODDAJA »STEZIC« PO TV KOPER CAPODISTRIA

Vprašanja in problemi slovenske šole v Italiji

Prejšnja oddaja stezic je bila posvečena volitvam

TRST - V teh dneh se je na vseh slovenskih solah v zamejstvu končal pouk, dijaki in učenci prejemajo spricevala, maturante pa kakajno zrelostni izpiti. Sola je seveda med stebri vsake skupnosti, vsakega naroda, nosilec kulturne tradicije, jezikovna učilnica, posredovalec znanja, brez katerega v današnjem svetu ni mogoče shajati. Sola neke manjšine pa je lahko še več, saj je porok neke narodne kontinuitete in tudi identitete. Zato jo je treba varovati kot veliko dragoceno.

Solskih vprašanj je zelo veliko, o tem pa se bodo pogovarjali gostje in občinstvo v četrtkovi oddaji (na ekranu je kot

običajno v nedeljo ob 18.00 uri) »Kam vodijo naše stezice« TV Koper. Snemanje se prične ob 19.45, vabljeni pa so vsi, ki bi želeli neposredno izvedeti kaj več o obravnavani problematiki in tudi s svojimi vprašanji potešiti radovednost.

Na četrtkovem snemanju bodo sodelovali razni predstavniki raznih slovenskih sol na Goriskem in Trzaskem, kot tudi predstavniki slovenskih sindikalnih organizacij (Sindikata slovenske sole), ki bodo vsak s svojega zornega kota osvetlili razne aspekte sopskega življenja. Skrata priloznost za razpravo o življenjski ustanovi slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Po okvari na kmilu so Avstrija rešili agenti finančne straže iz Gradeža

TRST - Letovanje v Lignano bo dolgo ostalo v spominu avstrijskima državljanoma, 32-letnemu Gregorju Holzmannu in 28-letnemu Hanzu Estermannu: na njunem plovilu se je pokvarilo krmilo, tako da sta se znašla nemocna sredi valov in mocnega vetra. Na sreco je klic na pomoč ujel izvidniški coln finančnih straznikov iz Gradeža, ki se je nemudom usmeril proti področju, kjer sta Avstrijca medtem nasleda. Po prvem neuspelem poskusu (vrv se je pretrgala in rani la enega od straznikov) so ju le odvlekli do Lignana.

VIDEM / IZPOD PERESA DVEH NOVINARJEV

Knjiga o pojavu Severne lige

Priloznost za proučitev izida volitev v naši deželi

VIDEM - Predstavitev knjige o fenomenu Severne lige je pomenila priloznost za poglobljeno razpravo o rezultatih volitev za obnovo deželne sveta ter o samih političnih perspektivah v Furlaniji-Juljski krajini.

Slo je za knjigo z naslovom "Carroccio a Nord-Est", ki sta jo napisala novinarja casopisa "Il Piccolo" Massimo Greco in Alberto Bollis. Videmski pokrajinski tajnik KD Bruno Tellia je brez ovinkarjenja priznal poraz svoje stranke in ugotovil, da je sla ogromna vecina glasov iz KD v Severno ligo. Bossijeve pristase, ki so predvsem izraz srednjega podjetniškega sloja in intelektualno na visokem nivoju, je označil za "ekstremiste centra". Pokrajinski tajnik KD je ugotovil, da bo verjetno prav pomanjkanje pravega programa Severni ligi v veliko napoto, saj ne razpolaga z instrumentom, ki bi homoge-

niziral sedanje volilce, ki prihajajo z različnih vetrov. Podobnega mnenja je bil tudi dosedanji podpredsednik deželne vlade socialist Ferruccio Saro, ki je ugotovil, da so ljudje prehudo kaznovali PSI, ki pa je v zadnjih letih res zakrivila nesteto napak. Po Sarovem mnenju sedaj ni casa za filozofska razmisljanja in za polovicne korake. Severna liga je zmaga la, Severna liga naj prevzame vodstvo deželne vlade.

Deželni tajnik in poslanec Severne lige Roberto Visintin je na srečanju v palaci Ajace povedal, da je svojo politično kariero začel v gibanju Movimento Friuli in da je bil njegov duhovni oče Marco de Agostini. Ta pa ni znal razumeti napak Furlanskega gibanja, ki je v zadnjih letih zasllo s poti federalizma in uto nilo v zastarelem strankarskem sistemu. (R.P.)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZIT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI
Slovenija: Studio Vista - Ljubljana
tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirnina 1 stolpec, visina 42 mm) 80.000 LIT,
financi in legalni 120.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.200 LIT - 45 SIT
Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT
za Slovenijo: mesecna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Clan italijanske zvezce casopisnih založnikov FIEG

NOVICE

Predstavitev novega telematskega sistema

V dvorani Trzasko trgovinske zbornice bodo danes na zasedanju predstavili nov telematski sistem MAN (metropolitan Area Network), ki sta ga izvedli telefonski družbi SIP in SIST. Sistem, ki temelji na uporabi optičnih vlaken, je četrto tovrstno omrežje v Italiji (pred dvema letoma je začel podoben sistem delovati v Turinu, sledila sta mu sistema v Firencih). Sistem omogoča izredno hitro in predvsem varno izmenjavo informacij. Prvi koristniki uslug tega sistema bodo znanstvene ustanove.

Izrebane številke nagradne loterije na Prazniku miru

Na loteriji, ki so jo izvedli konec preteklega tedna na uspelem Prazniku miru, so bile izrebane sledeče številke:

1. nagrada: 1658, 2. nagrada: 3610, 3. nagrada: 3913, 4. nagrada: 2251, 5. nagrada: 1640, 6. nagrada: 1660, 7. nagrada: 1274, 8. nagrada: 3848, 9. nagrada: 3908, 10. nagrada: 3703, 11. nagrada: 1029, 12. nagrada: 3997, 13. nagrada: 1301, 14. nagrada: 2758, 15. nagrada: 3200.

Praznik miru so priredili združenji ACLI in ZSKD. Denar, ki so ga nabrali na loteriji bodo namenili načrtu za sodelovanje in razvoj Brazilije.

Seminar o terapiji proti depresiji

Na sedežu Studijskega centra za raziskave o mentalnem zdravju v kompenzoriju bivše psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu se bo jutri odvijal seminar o terapiji proti depresiji. Seminar poteka v sodelovanju s psihiatrično kliniko Trzasko univerze. Na njem bodo pregovorili predstavnik trzasko KZE prof. Giuseppe Dell'Acqua, predstavnik pordenonske KZE prof. Bruno Forti ter docenta na Trzaski univerzi prof. Franco de Maria in prof. Gianni Muscettola.

Seminar, ki se bo začel ob 18. uri, je namenjen ne le operativnim oddelkom za mentalno zdravje, pač pa tudi družinskim zdravnikom in študentom, ki jih tema zanima.

Sporočilo delavcev ZIT

Delavci Zaloznistva trzasko tiska so včeraj izdali tiskovno sporočilo, v katerem opozarjajo, da jim se niso bile izplačane plače za mesec maj, kar povzroča težave se zlasti v tem mesecu, ko morajo delavci tudi plačati davke.

V sporočilu se pritožujejo, da so zapostavljeni in v primerjavo navajajo dejstvo, da so uslužbenci PRAE, ki so zapustili ZIT, redno prejeli plačo. O teh vprašanjih bodo razpravljali na skupščini, ki so jo sklicali za jutri.

DEVIN-NABREŽINA

Caldi odložil svoj odstop

V Miljah in v Občini Trst se že pripravljajo na volitve

Devinsko-nabrežinski zupan Vittorino Caldi za sedaj ne bo se odstopil. To je včeraj sporočil načelnikom svetovalskih skupin, katerim pa je dal jasno razumeti, da bo do odstopa prišlo na prihodnji občinski seji, ki bo kmalu po nedeljski balotazi za predsednika Pokrajine. Kriza na Občini Devin-Nabrežina je dejansko že odprta, jeseni pa bodo skoraj gotovo predčasne občinske volitve, razen če se stranke - kar pa je malo verjetno - ne sporazumejo za oblikovanje nove uprave.

Na jesenske volitve pa se že pripravljajo v trzaski občini, kjer bo v začetku avgusta prišlo do razpustitve občinske skupščine. Vsi sicer sedaj čakajo na nedeljski izid balotaze za Pokrajino, do pravih pogajanj in razgovorov med strankami pa skoraj gotovo ne bo prišlo, saj so se že vsi v bistvu sprijaznili, da so volitve neizogibne. Jeseni bomo imeli najbrž volitve tudi v Miljah. Tudi tukaj smo priča popolni upravni in politični paralizi, ki jo bodo lahko premostili le s predčasnimi volitvami.

Občinske volitve bodo potekale po novem volilnem sistemu, tudi na Trzaskem bomo prvič neposredno volili

zupane. V Občini Trst bo Lista za Trst predstavila kot kandidata za zupana baje Staffierija, govori pa se tudi o poslancu Camberju. O protikandidatu demokratičnega Trsta pa za sedaj še ni ne duha ne sluha. Nekateri so vsekakor prepričani v kandidatu-ro predsednika Raziskovalnega centra Romea, ki pa je že zavrnil kandidatu-ro za Pokrajino.

Miljska Lista Frausin bo za kandidata za zupana morda izbrala dosedanjega podzupana Muttona. V nabrežinski občini pa je doslej edina gotova kandidatura MSI, ki si bo prizadevala za izvolitev Scapina.

ACT / DANES SKUPŠČINA

Javni prevozi: Še en občuten korak nazaj

Predvidene so nove omejitve

Skupščina konzorcijalne podjetja za prevoze ACT bo danes razpravljala o predlogu upravne komisije, po katerem naj bi se dodatno okrnili in omejili krajevne avtobusne proge. Predlog so seveda narekovali sklepi deželne uprave, ki je bistveno zmanjšala denarne prispevke za javne prevoze. Perspektiva res ni rožnata. Če bo predlog sprejet, bomo imeli na Trzaskem manj avtobusnih prog, na posameznih progah pa bodo avtobusi vozili bolj poredkoma. Vsemu temu se pridružuje še nevarnost podrazitve vozovnic. Skratka, javni prevozi, ki bi jih bilo treba sprico silo-

vitega naraščanja zasebnega prometa zlasti v mestnem središču in s tem vedno večjega zastupljanja zraka, okrepiti, postajajo vedno bolj pomanjkljivi. Namesto da bi upravitelji težili k omejevanju uporabe zasebnih vozil, jo nasprotno s taksnimi ukrepi se opogumljajo. In vse kaže, da ne bo ostalo pri tem. Rezanje finančnih sredstev je sele na začetku. Črtanje petih milijard lir je le prva etapa na poti omejevanja javnih storitev, katerega končni cilj je črtanje dvajsetih milijard lir.

Na ta račun so se že sprožile številne reakcije. Ostro je na napovedano krčenje včeraj reagirala svetovalska skupina DSL v trzaskem občinskem svetu. Njen načelnik Roberto Treu v daljši tiskovni noti ugotavlja, da sedanja občinska uprava, ki izraza večino tudi v podjetju ACT, tudi v tem primeru dokazuje popolno nesposobnost, da bi z resnim pristopom in jasnimi izbirami v korist javnim prevozom dejansko omogočila reševanje problemov mestnega prometa in onesnaževanja. Treu ugotavlja, da bi bilo treba najprej doseči spremembo kriterijev deželne financiranja, hkrati pa bi morala trzaska občina opustiti svoj nacrt o parkiriščih.

Protestna vožnja taksijev

Danes bodo po trzaskih ulicah taksiji sicer vozili, vendar v znak protesta. Njihov protest traja že več dni, vendar bodo danes uprizorili pravo »protestno vožnjo«: ob 7. uri se bodo zbrali pred Rizzarom, nakar bodo v koloni vozili po Ul. Valmaura, Istrski ulici, preko Senenega trga, po drevoredu D'Annunzio, Trgu Garibaldi, Ul. Carducci, Ul. Ghega, preko Trga Libertà, po Korzu Cavour in po nabrežju vse do Trga Unità, kjer naj bi se taksisti s svojim vozili ustavili pred občinsko palačo, da bi se srečali s pristojnimi oblastmi. Vzrok za oster protest taksistov je namreč v tem, da se ni stopil v veljavo povisek, ki ga je že pred meseci odobrila občinska uprava. Povisek v višini 9 odstotkov na tisoč lir za prevoženi kilometer v mestu - kar je med drugim vsedržavno povprečje - bi moral stopiti v veljavo s prvim januarjem, vendar pa se pokrajinski nadzorni odbor se ni izrekel glede legitimnosti sklepa Občine. Taksisti pravijo, da so zaradi te polletne zamude denarno hudo oskoderani.

ŠOLSTVO / PROJEKT '92

»Eksperimentalni« izpiti na Stefanu

Polagalo jih bo sedem dijakov

MARIAN KEMPERLE

Sedem dijakov petega razreda kemijsko-biološkega oddelka poklicnega zavoda za industrijo in obrt Jozef Stefan bo polagalo letos zrelostni izpit posebne vrste, ki se bo v mnogem razlikoval od tradicionalne mature. Djaki so sledili pouku eksperimentalnega tipa, ki so ga pred petimi leti uvedli na soli. Nacrt z naslovom »Projekt '92«, predvideva tudi nov pristop do zaključnega ocenjevanja, kar predstavlja popolno novost v italijanskem solskem sistemu.

Na zavodu Stefan je že vrsto let delovala sekcija kemijskih operaterjev. Z leti pa je začelo zanimanje zanj upadati, v največji meri zaradi vse manjših možnosti za zaposlitev, ki so jih imeli tehniki kemijske industrije po končani maturi. Vodstvo sole se je zato pred petimi leti odločilo, da sekcijo »razširi« tudi na biološko smer in se pri tem vključi v eksperimentalni nacrt »Projekt '92« (v vsej državi deluje le osem podobnih eksperimentalnih sekcij, zavod Stefan pa je sploh edina sola v Furlaniji-Juljski krajini, ki se je odločila za to novo usmeritev). Po petih letih solanja čaka sedaj dijak eksperimentalnega oddelka matura,

ki je v mnogem tudi »eksperimentalna«. Kandidati bodo sicer polagali maturo klasičnega tipa (dve pisмени nalogi, izprasevanji iz dveh predmetov), k temu pa bodo morali dodati še... »nekaj več«.

Kaj je pravzaprav ta »nekaj več«, je obrazložil profesor Daribor Zupan, »izvedenec« za »Projekt '92«.

Dijaki bodo morali predstaviti ocenjevalni komisiji seminarsko nalogo, ki sloni na njihovih izkušnjah poklicnega usposabljanja v četrtim in petem razredu. Zadnji dve leti so se namreč enkrat tedensko usposabljali v treh delovnih organizacijah (v laboratoriju podjetja FARCO, v kliničnem laboratoriju katinarne bolnišnice in v kemijskem laboratoriju KZE za okolje v Ul. Lamarmora. Tu so jih izvedenci seznanjali s praktičnimi delovnimi procesi, na Katinari so njihovemu studiju sledili celo primarij in dva zdravnika.

Stroske za to solsko »delavno prakso« so krili iz sklada, ki ga je ministrstvo za solstvo namenilo prav za te eksperimentalne dejavnosti. Djaki so opravili v 4. razredu 300 ur poklicnega usposabljanja, v 5. razredu pa

220. Seminarska naloga bo po dolocilih ministrstva sestavni del zrelostnega izpita in jo bo morala ocenjevalna komisija upoštevati pri »sestavi« končne ocene; kandidati jo bodo morali tudi obrazložiti članom ocenjevalne komisije pred začetkom ustnega izpita.

Novost bo prestavljala tudi druga pismena naloga. To bo takimenovana interdisciplinarna naloga, ki bo vsebovala snov iz fizikalne kemije, biotehniških naprav in specialne mikrobiologije. Tudi sam profesor Zupan je radoveden, kako bodo izvedenci ministrstva za solstvo sestavili to vceplastno nalogo...

Komisija bo morala pri ocenjevanju upoštevati tudi takimenovane »strukturne naloge«, ki so jih opravili med solskim letom. To so v bistvu testi (v ZDA so jih uvedli že pred kakimi 20 leti), ki jih sestavljajo »zaprta« vprašanja za vrsto možnih odgovorov. Dijak mora na podlagi znanja in logičnega sklepanja izbrati pravi odgovor. Skratka: na maturi na Stefanu bo prišla v večji meri do izraza dejavnost dijakov med solskim letom, kar bo navsezadnje v največjo pomoč prav kandidatom.

ZAPUŠČINE / ZA OBČINO TRST

Skoraj 4 milijarde lir v dobrodelne namene

Toliko znaša vrednost nepremičnin in gotovine

Skoraj stiri milijarde lir: toliko znaša vrednost nepremičnin in drugih dragocenosti (vsteti so tudi denarni zneski), ki jih je okrog 30 posameznikov ter združenj in podjetij darovalo trzaski Občini, da bi podprlo razne družbene in kulturne dejavnosti občinske uprave.

Seznam dobrotnikov sega od leta 1982 do današnjih dni, iz njega pa jasno izhaja zlasti skrb za ostarele in revne soseske (mnogi so zapuščino namenili zavodu ECA ali »Casa Serena«), drugi so želeli obogatiti muzejske zbirke ali pa so dokončno odločitev o namembnosti prepustili kar Občini. Na seznamu vsekakor izstopa Laura Weiss, ki je leta 1987 zapustila poslopje v Ul. D'Annunzio 16, ki ga cenijo na več kot dve milijardi lir. Zanimito je, da je Pro Natura Carica (dr. Giancarlo Ligabue iz Benetk) naravoslovne muzeju zapustil pravo redkost, jajce dinosavra, Movimento Ecclesiale »Maria Regina della Pace« pa je Občini daroval 14 premičnih postaj križevnega pota.

Podrobnejši seznam je naslednji:

Maddalena Cantele (pohištvo, antikvariat) 20.000.000 v korist ECA (leta 1983); gibraltarska župnija (anglikanska cerkev) 185.000.000 v korist Občine (leta 1984); Iolanda De Luca vd. Guglielmi (stanovanje) 33.000.000 lir (leta 1985) v korist ECA; Vanda Mlac vd. Macchi (stanovanje v Ul. Revoltella 21 v korist ECA - leta 1975);

Poslopje Laure Weiss v Drevoredu d'Annunzio

Hansi Glancz vd. Cominotti (4 Mascherinijevi kipi) 67.000.000 za muzej Revoltella (leta 1984); Giuseppina Rustia vd. Riccio (nepremičnina v Ul. dell'Eremo 4 in v Ul. delle Ville) 550.000.000 lir v korist ECA (leta 1984); Maria Saldinari vd. de Meyer (nepremičnina v spomin na Arriga in Silvio Visintini) 37 milijonov lir v gotovini za ECA (leta 1984); Antonio Michelazzi (dediscina) 24.480.768 lir za ECA (leta 1988); Sergio Visintini (stipendije, ki naj jih podeljujejo 25 let studentom veterinarske fakultete v spomin na Arriga in Silvio Visintini) 37 milijonov in pol lir (leta 1988); Antonia Burolo vd. Crasich (stanovanje v Ul. Marchesetti 47) 45.000.000 lir v korist »Casa Serena« (leta 1989); Giuseppina Ger-

bec vd. Checchi (dediscina) 280.000.000 v gotovini za Občino, ki mora denar nameniti ostarelim osebam (leta 1992); Marija Ban od Banov (nepremičnina z vrtno in zemljišči) v korist Občine (leta 1993); Annunziata Cecchi (dediscina) 25.000.000 lir v korist ECA (leta 1986); Filomena Pignataro vd. Cappollecchia - 8.000.000 za ECA (leta 1988); Giannina Pancino (kip Mascherinija »Canto del Cantico«) za Občino (leta 1985); Raimondo Devescovi - 12.000.000 za »Casa Serena« (leta 1985); Ugo Guerrera (del nepremičnine) 3.195.833 za Občino (leta 1990); Oscar Guerrera (del nepremičnine) 3.195.833 lir za Občino (leta 1990). Na seznamu je še nekaj darovalcev, ki so zapustili manjše vrednosti.

BALOTAŽA / SREČANJE DSL NA POMORSKI POSTAJI

»Codega je odraz Trsta, ki hoče načrtovati bodočnost«

DSL poziva volivce, naj se udeležijo nedeljske balotaze

Nedeljski volilni spopad med Sardosom Albertinijem in Francom Codego ni prvenstveno spopad med desnico in levico, temveč med silami obrablenih gesel in tistimi, ki Trstu ponujajo razvojni program. Tako so na včeršnjem shodu Demokratične stranke levice na Pomorski postaji uvodoma povzeli pomen nedeljskih balotaznih volitev predsednika trzasko Pokrajine. Zaradi velikega pomena, ki jih bo izid drugega kroga volitev imel na širsi ravni, se je DSL dodatno angažirala, da bi volivcem pojasnila, zakaj morajo v nedeljo na volitvi in jim tudi jasno povedala, kako morajo - s tehničnega vidika - voliti. Tokrat bo namreč treba prebrati ime kandidata

ne pa simbola stranke. DSL seveda odločno pravi, da je treba prebrati ime Franca Codega, ki ni samo kandidat levice, temveč je izraz različnih lic Trsta, ki si prizadeva, da bi tvorno načrtoval svojo bodočnost. Stelio Spadaro je takole označil Codego, ki pa je v ključnem posegu srečanja poudaril predvsem, da bi se morali trzaski volivci v nedeljo bolj kot zanj opredeliti za alternativo po dolgem vladanju sil, ki so mesto in pokrajino privedle v sedanji položaj. Ne gre za izbiro med enim ali drugim kandidatom, temveč med programom za razvoj Trsta in med popolno praznino projektov, ki jo tokrat simbolizira Sardos Albertini. (bip)

Franco Codega (prvi z desne) na srečanju DSL (Foto KROMA)

PROMETNA NESREČA / PRI MAVHINJAH

Padec z vespo usoden za 65-letnega upokojenca Franca Žužka iz Vižovelj

Nepričakovana in kruta usoda je včeraj spet pretrgala življenjsko nit enega naših zavednih ljudi. V prometni nesreči je namreč umrl 65-letni Franc Žužek iz Vižovelj.

Popoldne se je nič hudega sluteč s svojo vespo odpravil ob doma, vendar ga je v zasedi čakala smrt. V bližini otroškega vrtca pri Mavhinjah je iz se nepojasnjenih razlogov izgubil nadzorstvo nad vozilom. Poskodbe, ki jih je dobil

pri padcu, so bile izredno hude, tako da je izdihnil na kraju nesreče. Preiskavo o vzrokih nesreče vodijo nabrežinski karabinjerji.

Franco Žužek je bil doma iz Mavhinj, v Vižovlje, kjer si je zgradil hišo, pa se je priselil pred približno 30 leti. Sedaj je bil v pokoju, precej prostega časa pa je posvetil vinogradu, ki ga je imel лично urejenega ob poti proti Cerovljam. Že pred leti je bil zrtev prometne nesreče, zaradi katere

je imel tudi težave pri hoji. Njegova žena Ana je zvesta in vestna raznasalka našega dnevnika za Vižovlje in Sečljan, pri tem delu pa ji je pomagal tudi pokojni Franc.

Poleg žene je Franc Žužek zapustil dve z odrasli hčeri (obe sta poročeni in živita v Samatorci oz. Salezu) ter sina, ki je kot sofer za poslen na zgoniski Občini in ki prebiva pri starih.

Ob hudi izgubi izrekamo svojcem globoko sozlagje.

MALA ČRNA KRONIKA

Dve prijavi v treh urah

V baru Ausonia, na Nabrežju Ottaviano, je bilo že v jutranjih urah precej živahnost: prišlo je namreč do pretepa, v katerega je bilo vpletenih pet oseb, in sicer 26-letni Duilio Giorgiani iz Istrske ulice 139, 24-letni Roberto Cricchio iz Ul. Monte Mangart 3, 21-letni Pietro Bellafiore iz Ul. Matteotti 6, 29-letni Rocco Di Giani iz Ul. Coroneo 19 ter 34-letni Piero Schipizza iz Ul. S. Nazario 1. Kaže, da je pretep sprožil Roberto Cricchio s svojim »čudnim« vedenjem. Agenti letedecega oddelka so tudi ugotovili, da je bil Giorgiani ze vinjen.

Pretep in alkohol sta Giorgianija tako »zdelala«, da ni prišel daleč. Nekaj po 10. uri ga je druga patrola agentov nasla na tleh nedaleč od Trga Venezia. Bil je se popolnoma pijan, vendar je imel se toliko moči, da je

zadel zaliti agente, tako da je v treh urah zbral kar dve prijavi sodnim oblastem.

Tatovi na delu

Tatovi prejšnjo noč niso imeli posebne sreče. Odločili so se za obisk v leblagovnici COOP v Ul. Palestina. Vanjo so vdrl skozi notranje okence in se pridno lotili blagajne. Skusali so jo kar odnesti, a skozi ozko okence se tega ni dalo opraviti. Tako so odšli praznih rok.

Nezazeleni obisk so včeraj zabeležili tudi v kinodvorani Alcione. In to kar med filmskim predvajanjem. Blagajničarja je namreč zaježalo in je nekaj minut stopil do bližnjega bara, medtem pa je neznanji rokohitrec izpraznil vse, kar se je nabralo v njegovi blagajni. Bilo je okrog pol milijona lir.

ANKETA / ZDRAVJE

Tržčani v vse večji meri skrbijo za svoje zdravje

Spreminjajo tudi življenjske navade

Tržčani so uspešno opravili »izpit«, ceprav ne z najvišjo oceno, o testiranju nevarnosti, ki ogrožajo njihovo zdravje, predvsem glede srčnih obolenj. Pokazali so, nasprotno, precejšnjo pozornost do teh problemov in spreminjati življenjske navade, da bi se na tak način izognili zelo hudim boleznim, ki lahko prizadejejo srce in krvni obtok. Spremenili so svoje prehrabne navade, zelo pogostoma se obracajo na zdravnika, »neodravljivi« pa so glede kajenja.

Tako je ugotovila telefonska raziskava družbe SWG (po nalogu univerzitetne medicinske klinike), ki je »testirala« 1.202 prebivalca iz naše pokrajine. 31 odstotkov anketiranih redno kadi, 46 odstotkov se se

ni dotaknila cigarete, 55 odstotkov prebivalcev pa je poskusilo prenehati kaditi, ni pa jim uspelo. Tretjina kadilcev pokadi dnevno okrog 20 cigaret, raziskovalci pa ugotavljajo, da po cigareti posega več zensk.

Rezultate analize je včeraj na Pomorski postaji orisal prof. Francesco Saverio Feruglio s Trzasko univerze. Med drugim je bilo poudarjeno, da se navade prebivalstva v zadnjem času korenito spreminjajo. Ljudje postopoma opuščajo razne razvade, ker so ugotovili, da je zdravje glavna dobrina, ki jo je treba ohraniti za vsako ceno. Marsikdo je namreč na lastni koži občutil vse te težave in se odpovedal cigareti, mnogo pa je še ljudi, ki se ne morejo na noben način odpovedati tej razvadi.

KRIŽ / POMEMBNA KULTURNA PRIREDITEV

Uspešno gostovanje pevka zbora Carmina

Pobudo za lep koncert je dal dekliski zbor Vesna

Mestni promet: Upor pešcev

»Krivcu je treba nadeti lisice«. S tem geslom se bojevit trzaska organizacija Camminatrieste, ki se zavzema za pravice pešcev, skupaj z nekaterimi drugimi organizacijami in naravovarstvenimi gibanji, obrača na trzasko javnost z namenom, da bi na neki način zajela narasajočo onesnaževanje ozračja. Kdo pa je krivec, ki mu je treba nadeti lisice? To je mestni promet, ki postaja vsak dan neznosnejši in glavni vir onesnaževanja. Camminatrieste in druge organizacije v bistvu opozarjajo na pojav zastupljanja zraka, ugotavljajo, da v Trstu ni nekega javnega organa, ki bi skrbel za cimbolijsmo urejanje prometa in se hkrati zavzemajo, da bi kar se da okrepili javno prevozno službo, kar bi delno zmanjšalo uporabo zasebnih vozil. Ob vsem tem so pripravili petico, pod katero bodo jutri med 9. in 12. ter med 16. in 18. uro na Goldonijem trgu zbirali podpise ter jo potem poslali oblastem.

V Domu Alberta Sirka v Krizu je v soboto zvečer gostoval ženski pevski zbor Carmina iz Prestic na Ceskem. Bilo je to enkratno umetniško in cloveško doživljanje za številno občinstvo in tudi za kriske pevke in pevce zborov Vesna, ki so prispevali k lepemu uspehu koncerta. Ceska dekleta, ki so v petek zvečer nastopila v Sovodnjah, so bile gostinje dekliskega pevskega zbora Vesna, ki jim bo predvidoma prihodnje pomlad vrnil obisk in gostoval v Presticah.

Zbor Carmina, ki ga vodi dirigent Jiri Lagmajer, je kriskemu občinstvu predstavil bogat izbor avtorske pesmi ceskih in tujih skladateljev. Od Dvoraka do Smetane, Mozarta, Bacha in Costantinija, na koncu pa je v veselje in presenečenje poslušalcev zapel slovenski ljudski pesmi »Pijmo ga, pijmo« in »Bratci veseli vsi«. Zbor, ki ga je na klavirju spremljala Marta Cermakova, je pokazal dobro pevsko dovršenost in zel pri občinstvu zaslužno priznanje.

Goste iz Ceske sta s pesmijo uvodoma pozdravila dekliski zbor Vesna, ki ga vodi Bogdan Kralj ter domaci moški zbor pod taktirko Iva Lesnika. Bil je to lep pevski pozdrav, ki je

Dekliski zbor Vesna s pesmijo pozdravlja ceski zbor Carmina (foto Ferrari-KROMA)

takoj ustvaril v dvorani prijetno razpoloženje in vzdušje, ki se je potem nadaljevalo na družabnosti v mali dvorani Sirkovega doma. Sobotni koncert, ki ga je v kriski narodni noši napovedovala Natasa Sedmak, je dekliski zbor Vesna priredil v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev, ki je znova pokazala zanimanje in občutljivost za tovrstne zborovske prireditve, posebno ce imajo mednarodni značaj.

Dirigent mladih kriskih pevka Bogdan Kralj je v svojem pozdravnem

nagovoru cestital gostinjam iz Ceske in jim izrekel priznanje za nastop, ki je, kot receno, vzbudil med poslušalci veliko zanimanje. Kralj se je zahvalil ZSKD, ki je prispevala k organizaciji koncerta in tudi njegovim sponzorjem - podjetjem Eurosava, Imobiliare in Pragotecnica - ki so gmotno podprli to sobotno pobudo. Kralj se je tudi javno zahvalil družini Valta, ki ima velike zasuge, da je sploh prislo do navezave stikov med dekliskim zborom Vesna in zborom Carmina, ki ga sestavljajo dek-

leta in zenske med dvajsetim in stidesetimi letom starosti.

Zbor Carmina je, kot omenjeno, v petek zvečer gostoval v Sovodnjah na Goriskem, kjer je bil - podobno kot v Krizu - delezen res toplega prijateljskega sprejema. Pevke iz Ceske so si pred koncertom v Sirkovem domu ogledale Kriz. Zacele so pri spomeniku padlim za svobodo, kjer jim je predstavnik vaske skupnosti Sandor Tence orisal zgodovino Kriza in splošno kulturno in družbeno dejavnost v vasi.

OBVESTILO NAROČNIKOM, ki želijo prejemati dnevnik v kraju letovanja

Uprava Primorskega dnevnika naproša naročnike, ki želijo prejemati dnevnik tudi med letovanjem, naj sporočijo naslov na Primorski dnevnik, tel. 7796600, od 12. do 18. ure, vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice.

URNIK sprejemanja osmrtnic, sožalij, čestitk, oglasov in raznih brezplačnih obvestil za objavo v Primorskem dnevniku za naslednji dan:

vsak delavnik 8.30 -12.30 PUBLIEST - Tel. 7796611

samo osmrtnice in sožalja tudi popoldne od 13.30 do 17.00:

od ponedeljka do petka PUBLIEST

ob sobotah Redakcija Primorskega dnevnika tel. 7796600

Družini naše kolegice Nadje Doljak se je pridružil tretjerjencek Rok

Ob srečnem dogodku ju cestitajo ravnatelj, kolegi in neucno osebe srednje sole Ivan Cankar.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 15. junija 1993

VID

Sonce vzide ob 5.15 in zatone ob 20.56 - Dolzina dneva 15.39 - Luna vzide ob 2.02 in zatone ob 16.26.

Jutri, SREDA, 16. junija 1993

GVIDO

VREME VČERAJ: temperatura zraka 23,2 stopinje, zračni tlak 1014,3 mb rahlo raste, veter 12 km na uro severo-vzhodnik, vlaga 46-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 23,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI RODILI SO SE: Mario Morrone, Giulia Segarich, Carlotta Vidmar, Carol Cristoforo.

UMRLI SO: 89-letna Enrichetta Borra, 78-letna Emma Marilli, 73-letni Mario Dodic, 72-letna Eleonora Raimondo, 87-letna Lucia Bellina, 72-letni Isidoro Debianchi, 81-letni Vladimiro Facchini, 86-letni Giuseppe Barbieri, 84-letni Andrea Fonda, 70-letna Francesca Sigoni, 80-letna Santa Carli, 67-letni Marcello Beaco, 66-letna Alberta Buchberger, 80-letna Addolorata Patruno.

LEKARNE

Od ponedeljka, 14. do nedelje, 20. junija 1993 Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00 Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

OPCINE, Prosessa ul. 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30 Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità 4, Milje - Lungomare Venezia 3.

OPCINE, Prosessa ul. 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Trg Unità 4 (tel. 365840).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELE-VITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - Poletno predvajanje filmov - 21.30 »I signori della truffa«.

EXCELSIOR - 18.00, 20.00, 22.15 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, 1. Holly Hunter.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 20.30, 22.00 »Tokio decadence«, prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Lake consequence - Un uomo e

due donne«, i. Willy Zane, prepovedan mladini pod 14. letom.

NAZIONALE 2 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »Curve pericolose«, i. Roger Rabbit.

NAZIONALE 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Bella, pazza e pericolosa«.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Qualcuno da amare«, i. Christian Slater in Marisa Tomei.

GRATTACIELO - 17.45, 19.50, 22.00 »Proposta indecente«, i. Robert Redford, Demi Moore, prepovedan mladini pod 14. letom.

MIGNON - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Blade runner« r. Ridley Scott, r. Harrison Ford.

EDEN - 15.30, 22.10 »Pioggia di sesso«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.00 »Un giorno di ordinaria follia«, i. Michael Douglas.

LUMIERE - 18.00, 20.05, 22.15 »Toys - Giocattoli«, r. Barry Levinson, i. Robin Williams, M. Campbell, D. O'Connor, J. Warden.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Florile«, r. Paolo in Vittorio Taviani, i. Claudio Bigacci, Athina Cenci, Lino Capolicchio.

RADIO - 15.30, 21.30 »I caldi peccati«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

ETNOGRAFSKA razstava v soli v Maceljah bo odprta do 16. junija od 10. do 13. ure in od 17. do 19. ure.

SPORTNI PRAZNIK v Trebach bo od 18. do 21. junija. Poskrbljeno bo za prijetno glasbo, dobre jedi in osvežilno pijako.

SKD TABOR vabi na koncert MePZ Primorice-Tabor v petek, 18. t. m., ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opcinah. Zborovodja Matjaz Scek. Vezna beseda Marij Cuk. Povezujeja Alda Sosc in Danijel Malalan.

VASKA SKUPNOST PRAPROT prireja 19. Sagra v Praproto od 19. do 21. junija. V soboto, 19. t. m. turnir v briskoli, ex tempore za mladino do 14. leta starosti in od 21. ure dalje ples s Kraskim kvintetom.

V nedeljo, 20. t. m. koncert pihalnega orkestra KRAS iz Doberdoba nato ples s ansamblom L. Furlana. V ponedeljek, 21. t. m. odprtje kioskov ob 17. uri in od 21. ure dalje glasba z ansamblom Krt.

OBVESTILA

SK BRDINA organizira ob sredah, 16., 23. in 30. junija tri razvedrilne sportne popoldnevne za otroke od 3. do 11. leta. Zbiralisce na Opcina na Brdini ob 17. uri.

KNJIZNICA »P.TOMAZIC IN TOVARISI« - Prosvetni dom - Opcine, danes, ob 20.30 srečanje na temo SLOVENCI PRED BALOTAZO. Sodelujejo: M. Budin (DSL), I. Jevnikar (SSK), R. Pavsic (PSI) in S. Spetic (SKP).

KD LONJER - KATINA-RA prireja od 26. do 31. julija otroški poletni center. Informacije in vpisovanje pri Jani Pecar tel. 910178 ali pri Mirki Cok tel. 910055.

ORGANIZACIJSKI ODBOR za pripravo celodnevne prireditve »DAN SOLIDARNOSTI«, ki bo 2. julija v parku sv. Ivana, naproša posameznike in organizacije da sponzorirajo izvedbo tombole. Izkupicek prireditve je namenjen begunskim otrokom iz Splita. Telefon 572091 od 9. do 12. ure.

KRUT obvesca clane in interese, da sprejema rezervacije za zdravljenje oddih v naravnih zdraviliscih: Radenci, Smarjeske toplice, Strunjan in Catez.

Informacije na sedežu KRUT-a v Ul. Cicerone 8 od 9. do 17. ure - tel. 360324 ali 360072.

KD F. PRESEKEN vabi na tradicionalno sagra, ki bo v Boljuncu od 19. do 21. junija.

IZLETI

SK BRDINA organizira 19. in 20. junija dvodnevni izlet na Kaprun (Avstrija). Smucanje bo pod vodstvom klubskih vaditeljev. Za informacije tel. št. 212859 in 226271 ob večernih urah.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri darujeta Neva in Aldo Stefancic 100.000 lir za Onkoloski center v Avianu.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Alma 50.000 lir, Nerina 40.000 lir in Zorka 50.000 lir za Mladinski dom Boljunec ter Meri 50.000 lir, Eda 50.000 lir, Semplicija 30.000 lir in Mihaela 15.000 lir za boljunsko cerkev.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

V spomin na drago Selmo Mauri darujejo Vilma Samec 40.000 lir za cerkev pevke iz Boljunca.

Na mesto cvetja na grob Selme Mauri daruje Vilma Sam

PROSEŠKA OSNOVA ŠOLA

Najprej gozdna idila nato »običajen cirkus«

Prijetna prireditev je bila v domačem Kulturnem domu

BRUNO RUPEL

Zaključne solske prireditve so v teh dneh skoraj po vseh solah. So pa tudi sole, ki se s tovrstnimi prireditvami selijo v bolj prostrane in udobne dvorane. Taka prireditev je bila v cetrtek zvečer v Kulturnem domu na Proseku, kjer so se predstavili učenci krajevne osnovne šole. Ze sam pogled v nabito polno dvorano, kjer je mgolelo fotoaparator in snemalike kamer očetov in mamic, je bil dokaz, da bo na odru pestro in živo.

Tako je tudi bilo. Pozornost občinstva so ta-

koj pritegnili malčki 1. in 2. razreda, ki so uprizorili posrečen prizor življenja v gozdu, kjer so se okrog starega drevesa zbirale gozdne živali. Ptice, veeverčice, zajčki, srne itd. so se dnevno zbirale okrog tega drevesa in ga poimenovali kar v »hotel hrast«. Ta je postal del njihovega življenja v naravi. Prisel pa je dan, ko sta se drvarja odločila, da posekata drevo. Živali so se seveda uprle in dokazovala drvarjema kaksno nepre-

cenljivo škodo bosta storila, če posekata drevo. Kazalo je, da prošnja ne bo uslišana, vendar ko so se živali umaknile, je gozdna tišina in lepota drevesa le prepričala gozdarja, da sta drevo pustila pri življenju. Narava je spet zazivela in tega so se veselile tudi živali z zaključnim plesom, v katerem so prišli do izraza lepi kostumi, za kar seveda gre pohvala mamicam, ki so jih tako skrbno pripravile.

V drugi točki sporeda

so bili na vrsti otroci 3., 4. in 5. razreda, ki so se predstavili z dokaj posrečenim prizorom, kateremu so dali naslov Cirkus. Pod režijo znane režiserja Fellinija se je Mitja Pertot res vzvel v vlogo. Dogajanje na odru pa sta povezovala napovedovalka Jael Ukmar ter zgovorni prevajalec Tomaz Nabergoj. Kako so si otroci zamislili Cirkus? Enostavno v tem delu programa so prikazali njihov lik, oziroma njihovo solsko in izven solsko delo. Na odru so se zvrstili skupina z ritmičnimi plesi, zbor pod vodstvom slavnega dirigenta Kapuna, tudi najmocnejši clovek je pokazal svoje sposobnosti pri diviganju utezi. Na vrsto je prišla se glasha, manjkala ni niti sportna točka s karatejem in telovadbo.

Program so popestrili vložki reklam, ki so jih podali zelo sproščeno otroci sami, ki so »oglasili« dejavnost svojih staršev.

Prizor je seveda zel veliko odobravanje občinstva in priznati treba, da je bila zamisel zelo izvirna in posrečena. Zato seveda gre pohvala učnemu osebju, ki je tako skrbno pripravilo otroke za to prireditev. Občinstvo je seveda pohvalo takoj izrazilo s toplim ploskanjem.

MARJAN KEMPERLE

Zgodba o babilonskem stolpu sodi gotovo med najbolj zanimive biblijske pripovedi: dobri Bog je v njej spremenil jezike Babilonce, da bi jim onemogočil vsakršno sporazumevanje in jim tako z jezikovnim kaosom preprečil gradnjo pregrešnega stolpa.

Od takrat se je zemlja ze kak milijonkrat obrnila okoli svoje osi, ljudje so se v tem času začeli učiti jezike drugih ljudi, mnogi so se jih naučili in s tem dokazali, da se da z dobro voljo in kanckom prizadevanja premostiti babilonske pregrade. Spoznavanje drugega jezika in cloveka, ki ta jezik govori, je zblizalo ljudi, ki so se na stopnicah biblijskega stolpa drug drugemu oddaljili.

Babilon je ostal kljub vsemu sinonim za velik nered, zmesnjavo, pa ceprav obstajajo tudi zanj svetle izjeme. Ena takih je bil majski praznik prijateljstva na osnovni šoli Fran Milčinski na Katinari.

Solarji so pripravili skupaj z učitelji pravcato »babilonsko prireditev«. Kako drugače bi sicer lahko poimenovali srečanje, na katerem so predstavili vse jezike in narječja staršev? Priprava je bila zahtevna, a so jo uč-

Posnetek z razstave na katinarski šoli Fran Milčinski (foto Krizmančič/KROMA)

teljice zelo dobro izpeljale. Vsak otrok se je na prireditvi predstavil s pesmijo, izstevanko ali pa preprostim pogovorom v jeziku ali narčju staršev. In prav poslušanje različnih jezikov in narčij je dalo razumeti, da ima jezikovna paleta otrok katinarske šole skorajda »babilonske« razsežnosti. Prisotni starši so tako lahko slišali iz otroških ust lonjersko narčje, katinarsko, ricmanjsko in gropsko narčje, nato slovensko tržasko na-

rečje, italijansko tržascino, zatem pa narčji iz Piemonta in Sicilije, furlanscino, srbscino in celo spanscino. Ta »sprehod« po »družinskih jezikih in narčjih« so učenci sklenili s slovenskim knjižnim jezikom, kot pac to pritiče slovenski soli. Njihovo nastopanje je bilo zelo razgibano, zanimivo, sproščeno in lustno; staršem so pripravili presenečenje, ki jim je seglo globoko v srce.

Praznik prijateljstva ni bila edina solska priredi-

tev na katinarski šoli ob izteku pouka. Prav zadnji dan pouka so na soli podelili bralne značke tamkajšnjim knjižnim moljem. Tudi letos so ob tej priložnosti priredili kulturno prireditev, katere gost je bil kitarist in glasbeni pedagog Igor Starc. Kitarist je zaigral nekaj skladb na svoj privlačen instrument, odgovoril je na vrsto vprašanj radovednih otrok, zatem pa je se sodeloval pri podeljevanju bralnih značk.

V nedeljo so učenci na

tradicionalni razstavi razkazali, kar so pripravili in izdelali v teku letosnjega solskega leta. Starši in domači so si lahko ogledali risbe v različnih tehnikah, veznine, keramične in lesene izdelke. Posebno zanimivi so bili izdelki treh raziskav, ki so jim učenci posvetili mnogo dela. Prva je bila namenjena 500-letnici odkritja Amerike. Druga je bila raziskava o zdravi prehrani. Učenci so jo izvedli v okviru deželnega nacrta za preprečevanje boleznih srca in ožilja. Solarji vseh razredov so 15 dni doma pozorno pazili, kaj je mama (ali pa tudi očka) pripravila za obed, zatem so pripravili statistični pregled o vrsti zaužite hrane in na tej podlagi tudi izdelali ustrezne grafikone. Ob tem gre poudariti, ga je bila šola Milčinski edina slovenska šola, ki se je udeležila tega natečaja.

Tretjo raziskavo so opravili prvosolci. Udeležili so se natečaja tržaskega Naravoslovnega muzeja o naravnem okolju v domačem kraju in pripravili vrsto zanimivih risarskih in fotografskih izdelkov o vprašanju onesnaženja, ki so bili med drugim razstavljeni konec maja v samem muzeju, v nedeljo pa so si jih lahko z zanimanjem ogledali tudi domačini.

OSNOVNA ŠOLA KAREL ŠIROK

»Poslovilni« govor petošolčkov dve ljubki igrici in ljudska pesem

Učenci te šole so prejeli več nagrad in priznanj na raznih natečajih

NEVA LUKES

V vrsti zaključnih prireditvah na solah gre omeniti pobudo na osnovni šoli Karel Širok v samem mestnem središču, kjer so imeli glavno besedo petošolci, ki so se želeli posloviti od osnovne šole in so se tako že začeli pripravljati na srečanje z nižjo srednjo šolo. Zeleni so se spomniti številnih izletov, ekskurzij, tekmovalnih in sportnih ter kulturnih dosežkov, ki so jih doživeli med petletnim solanjem na slovenski soli, ki jim je nudila možnost, da so se naučili dveh jezikov, spoznali dve kulturi in tako postali bogatejši. Govor so mladi govorniki podali v slovenscini, italijanscini in povedali nekaj besed tudi v sbškem oziroma hrvaškem jeziku, saj obiskuje solo tudi nekaj uencev omenjenih narodnosti.

Potem so se učenci staršem in prijateljem predstavili z igrjo »Zlata racka«, ki so jo izvedli učenci 4. in 5. razreda, pa se z zabavno igrico »Kuhinja se jezi«, ki so jo podali učenci prvih treh razredov. Prireditve je zaključil solski zborček, ki je zapel vrsto lepih slovenskih ljudskih pesmi.

Od učiteljic in ostalih članov učnega osebja smo izvedeli se nekaj zanimivih podatkov o delovanju in življenju šole v letu, ki se je komaj zaključilo.

Učenci šole Karel Širok so med šolskim letom sodelovali na raznih

natečajih in dosegli tudi lepe uspehe in priznanja. Tako sta na primer učenca Pamela Spacal in Gerardo Tolentino iz 5. razreda dobila drugo nagrado na natečaju o koooperaciji, na katerem je bil poudarjen pomen vesplošnega sodelovanja, predvsem v združnem sistemu. Osnovna šola Karel Širok je bila edina slovenska, ki se je udeležila tega natečaja.

Tjasa Krizmančič in Samuel Saia iz 1. in 2. razreda sta bila med tistimi, ki so prejeli priznanja natečaja »Baron De Banfield«, medtem ko je Boban Pajič, učenec 5. razreda, dobil nagrado na natečaju »Linea azzurra«, na katerem so udeleženci z risbami predstavili misel o bratstvu in solidarnosti z vsemi otroci sveta.

Učenci so se želeli se posebej spomniti letosnje ekskurzije v Milje, kjer so jih sprejeli tamkajšnji gasilci. Nato pa so si otroci ogledali tudi občinsko dvorano, kjer so kar sami uprizorili občinsko sejo, sledili pa so tudi poročenemu obredu.

Učenci so imeli letos v gosteh tudi igralca Miro Sardoc in Gojmirja Lesnjaka, ki sta podala nekaj Zupancicevih pesmi in svoj nastop popestrila se z glasbo, petjem in risanjem. Tudi na tej soli so podelili bralne značke.

Na sliki prizor iz igrice »Zlata racka«, ki so jo na zaključni prireditvi uprizorili učenci 4. in 5. razreda.

ŠOLA RICMANJSKE GODBE NA PIHALA

Ko zaigrajo naši mladi trobentači

V gledališču France Prešeren se je v petek predstavil »podmladek bande«

Zaključne prireditve z nastopi so ob koncu solskega leta tudi po glasbenih solah, tako je bil v petek zvečer drugi zaključni nastop gojencev šole Ricmanjske godbe na pihala. Tokrat so se občinstvu v dolinskem občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu predstavili predvsem mlajši izmed gojencev, taki ki so sele letos začeli zahajati v solo, vendar pa so se v nekaj mesecih že toliko naučili, da so z uspehom nastopili pred občinstvom. Na sliki (foto Krizmančič) mlada trobentaca Daniel in Stefano.

ŠOLSKI IZLET

Borut Jogan, 2. r. OŠ K. Širok: »Danes sem vstal zelo vesel, ker smo šli na izlet v Milje«

Učenci in učiteljice OS Karel Širok iz ulice Donadoni so bili na poučni ekskurziji. Obiskali so gasilski dom v Miljah in se ob tej priložnosti tudi slikali v spomin na nepozabno doživetje (slika poleg). Tako se tega dne spominja učenec drugega razreda Borut Jogan.

Danes sem vstal zelo vesel, ker smo šli na izlet v Milje. Srečali smo se v soli, odkoder smo šli na avtobusno postajo številka 20. Vstopili smo na avtobus in smo se posedli. Vozili smo se pol ure. Izstopili smo, prečkali cesto in prišli do gasilskega doma. Gasilec, ki nas je sprejel, nam je razložil, kako delujejo in cemu služijo vse naprave. Videli smo razne brizgalke, masko, protipožarno oblačilo, cisterno vode, avto-zerjal... Imel sem s seboj fotoaparata in sem tudi slikal zanimive stvari. Povabili so nas v svoj dom, kjer so nam ponudili pijačo in malico.

Po malici smo šli na gasilski avtobus, ki nas je peljal do miljskega pristanišča. Od tu smo šli na glavni trg in smo si ogledali občinsko palačo in veliko sejno dvorano, kjer zaseda občinski svet. Nato smo vstopili še v miljsko cerkev in si ogledali njeno notranjost.

Bilo je zelo lepo in dosti smo se naučili.

OSNOVA ŠOLA V MAČKOLJAH

O življenju v vasi

O prireditvi uencev osnovne šole iz Mačkolj smo že poročali, tokrat pa je na vrsti slika s pevskami štú ledi in tamburaškim ansamblom F. Prešeren (foto Krizmančič)

VOLITVE / PRED BALOTAŽO ZA PREDSEDNIKA POKRAJINE

Podpora Bergaminu je za SSK nujna izbira

Le tako lahko stranka upa na izvolitev svetovalca

MARKO MARINCIC

poročali jutri.

Včeraj smo tudi prejeli daljše tiskovno poročilo Slovenske skupnosti, ki pojasnjuje razloge in politične ocene, na katerih temelji gotovo nelahka odločitev, da podpre kandidata KD, potem ko je prav ta stranka na deželni ravni z zavrnitvijo povezave povzročila izključitev predstavnika SSK iz deželnega sveta.

Slovenska skupnost ugotavlja, da je njen kandidat Damijan Terpin edini med Slovenci, ki ima se možnost, da bo izvoljen v pokrajinski svet. Slovenci, ki so kandidirali na drugih listah (DSL, SKP, PSI, Zeleni) nimajo

možnosti za neposredno izvolitev. K temu gre za popolnejšo in korektno informacijo sicer pristavi, da ima možnost izvolitve slovenski kandidat tudi v vrstah Severne lige, cesar sicer SSK v svojem tiskovnem sporočilu ne navaja. Milan Koglot, ki se resnici na ljubo doslej v volilni kampanji (vsaj kolikor nam je znano) ni opredeljeval kot specifično slovenski kandidat in niti zahtev slovenske narodnostne skupnosti, je 12. na listi Severne lige: v primeru zmage Marcolini je bi Ligi pripadlo 14 svetovalcev, med katerimi bi torej bil tudi Koglot.

Izvolitev svetovalcev v pokrajinski svet odvisi namreč od izida glasovanja, ki bo v nedeljo 20. junija. V balotazi se bosta pomerila kandidata za predsednika pokrajine, ki sta v prvem krogu prejela največ glasov: Monica Marcolini (Severna liga) in Alberto Bergamin (DC).

Slovenska skupnost se zaradi novega volilnega sistema in na podlagi rezultatov iz prvega kroga mora nujno povezati z enim od predsedniških kandidatov, sicer je izvolitev njenega predstavnika nemogoča. Severna

liga je vnaprej odklonila povezovanje s katerokoli drugo stranko, zato je SSK sprejela povabilo Bergamina, da se poveže z njim. Samo tako je možna izvolitev Damijana Terpina, seveda pod pogojem, da Bergamin v balotazi premaga Marcolinijevo. Novi volilni zakon namreč dodeljuje zmagovalni koaliciji stiri najst svetovalcev od skupnih stiriindvajset, vsi ostali pa si razdelijo preostalih deset sedežev. Volilni izracuni so pokazali, da SSK dobi mesto v pokrajinskem svetu samo v povezavi z zmagovalnim kandidatom.

»Slovenska skupnost«, piše v izjavi za tisk, »se je zaslala pred izbiro ali da kot stranka oz. Slovenci nasploh izginejo iz goriskega pokrajinskega sveta, ali da izkoristi edino možnost izvolitve svojega predstavnika. Odločila se je za to, edino možnost. Povezavo je treba zato razumeti kot tehnično izbiro in nujen prehod, preko katerega vodi edina pot v goriski pokrajinski svet. Nujna je tudi podpora vseh slovenskih volilcev, ki z glasom za predsedniškega kandidata Alberta Bergamina ne bodo odločili samo o novem predsedniku pokrajine, pač pa o izvolitvi kandidata SSK v pokrajinski svet«.

FOTOGRAFIJA / V GALERII KATOLIŠKE KNJIGARNE

Skupinska razstava enajstih fotografov

Skupinska razstava ponuja zaokrožen pregled ustvarjanja članov fotokluba Skupina 75

Prof. Milko Renner (desno) govori ob odprtju razstave (foto Studio Reportage)

V galeriji Katoliške knjižarne je te dni na ogled razstava enajstih slovenskih goriskih amaterskih fotografov, članov fotokluba Skupina 75, ki je po nekajletnem premoru spet zazivel predvsem pa pridobil nekaj mlajših članov. Razstavo so odprli v petek, na ogled pa bo dva tedna, do 26. junija. Svoja fotografska dela predstavljajo Silvan Bavec, Vilko Fajt, Hijačint Jussa, Flavio Mosetti, Valter Nanut, David Pintar, Silvan Pittolli, Viktor Selva, Marko Vogric, Zdenko Vogric in

Viljem Zavadlav. Skoraj vsi avtorji se predstavljajo z barvnimi fotografijami, razen Pittolija, ki uporablja (za svoja tihotajna) posebno črno-belo tehniko. Če je kdo od obiskovalcev pričakoval fotografsko razstavo v tradicionalnem ali klasičnem pomenu, potem bo ob ogledu ostal najbrž prijetno presenečen. Razstavljene fotografije - kompozicije so od dokumentacijske vrednosti, ki jo na prvi pogled pripisujemo prav fotografiji, ohranile malo ali nič. Prej bi dejali, da gre za

nekakšno vmesno obliko ustvarjalnega izražanja, ki je že bližja slikanju kakor fotografiji. Razlike med posameznimi avtorji so precejšnje, tako glede izbire motivov kakor glede izrazne tehnike in "obdelave" izbrane motivne. Vsekakor gre za razstavo, ki si jo je vredno ogledati.

Na krajsi slovesnosti ob odprtju fotografske razstave je o tej novi pobudi Skupine 75 spregovoril prof. Milko Renner. Razstavo sta omogočili Katoliška knjižarna in Zveza slovenske katoliške prosvete.

NOVICE

DSL vabi volilce na balotazi naj ne podprejo ne KD ne Lige

Demokratska stranka leve je včeraj objavila svoje stališče in poziv somisljenikom glede balotaze za predsednika pokrajine. Pri tem poudarja, da se je sama že od vsega začetka opredelila za napredno in levičarsko izbiro, ki je alternativna tako KD kot Ligi. Z obziralovanjem ugotavlja, da cilj uvrstitve v balotazo ni bil dosežen predvsem zaradi razdrobljenosti leve. To je omogočilo uspeh sil kot sta KD, ki predstavlja star oblastniški sistem, in Severne lige, ki sicer črpa prostostne glasove a se tudi sama uvršča med zmerne politične sile. DSL ostaja dosledna v iskanju alternativne konservativnemu in desničarskemu bloku in se zavzema za oblikovanje levičarsko-naprednega političnega pola. Zaradi tega poziva volilce, ki se nameravajo udeležiti nedeljskega glasovanja, naj ne podprejo ne kandidata KD ne kandidatke Severne lige.

Saccavini na poslovnem obisku v Novi Gorici

Včeraj dopoldne je novogoriški predsednik občine Tomaž Marusič sprejel na poslovnem obisku dosednjega predsednika goriske pokrajinske uprave Gine Saccavinija, ki mu poteka mandat. Na sprejemu so spregovorili o tradicionalno dobrih odnosih med gorisko pokrajino in novogoriško občino, zlasti kar zadeva kulturne, sportne, politične in tudi gospodarske stike. Oba - Marusič in Saccavini - sta znova poudarila, kako nujno potrebna je avtocestna povezava med Gorico in Ljubljano (V.C.)

SKP zbira podpise za razpis referendumov

Stranka komunistične prenovе vabi vse državljane, da podpisajo - na občinskih sedežih - za referendume o demokraciji v sindikatu, o varstvu okolja in za odpravo krivičnih norm Amatove vlade na področju zdravstva in pokojnin. Za zagotovitev uspeha iniciative je treba do konca junija zbrati 700 tisoč podpisov (trenutno jih je zbranih okrog 500 tisoč).

V petek stavka osebja javnih avtobusnih podjetij

Občinsko avtobusno podjetje v Gorici sporoča, da bo v petek, 18. junija, stavka uslužbencev javnih prevoznih podjetij, ki se je bodo predvidoma udeležili tudi njihovi soferji. Sporočajo pa, da bodo vsekakor zagotovili redne vožnje med 6. in 9. uro zjutraj in od 11.30 do 14.30, medtem ko bo izven teh časovnih pasov avtobusni prevoz prekinjen. Pokrajinsko avtobusno podjetje ATP pa sporoča, da bodo njihovi avtobusi v petek normalno vozili od 6. do 9. ure in od 12. do 15. ure, ker bodo tudi njihovi vozniki stavkali.

STANDREŽ / KONCERT V ŽUPNIJSKI CERKVI

Koroški pevci, solisti in orkestraši lepo počastili Slomškovo obletnico

Izvedli so "Reke mojega življenja" Alojza Rebule in Jožeta Ropitza

Del številnih izvajalcev sobotnega koncerta v Štrandrežu (foto Studio Reportage)

Župnijska cerkev v Standrežu je bila v soboto prizorišče pomembnega glasbenega dogodka, ki je vanjo privabil številne ljubitelje naboznega petja. Koncert "Reke mojega življenja", ki sta ga priredili Zveza slovenske katoliške prosvete in Krščanska kulturna zveza iz Celovca, je ponudil izvedbo večernic v čast skofu Antonu Martinu Slomsku ob 130-letnici njegove smrti.

Dokaj množična in dovolj kakovostna pevsko glasbena zasedba je pod vodstvom dirigenta Jožeta Ropitza izvedla skladbe, ki jih je uglasbil sam Ropitz pretežno na besedila tržaškega pisatelja Alojza Rebule in na besedila se nekaterih slovenskih, zlasti koroskih

ustvarjalcev. Pri izvedbi so sodelovali pevci mešanih pevskih zborov Srce iz Dobrle vasi in Jakob Petelin Gallus iz Celovca, kot solisti so nastopili pevci Waltraud Mucher iz Gradca in Gabrijel Lipus ter Mario Podrečnik iz Celovca, glasbeno spremljavo pa je nudil godalni orkester, ki so ga oblikovali orkestraši iz Celovca in Ljubljane.

Odziv občinstva je bil kot rečeno dober, naravnost navdušen pa je bil sprejem izvajalcev in seveda ploskanje ob koncu nastopa. Ob vsebini nastopa gre namreč podčrtati tudi narodnostno vez med manjšinami v dveh državah, ki se je spletla že v prejšnjih letih in jo je koncert se obogatil.

SOLSTVO / KONČNI IZIDI

Neizprosna selekcija v prvih razredih šol Cankar in Gregorčič

Danes izidi na solah Trinko in Zois

Na dveh slovenskih solah v Gorici so že objavili končne izide. Na učiteljsku Simon Gregorčič so izidi sledeči:

V 1. razredu ni izdelalo 8 dijakov, 6 jih bo imelo popravne izpite, izdelali pa so Eva Beltram, Elena Cadez, Katja Ferletič, Tereza Lacapra, Elena Perla, Arianna Suligoi in Silvana Vogric.

Na poklicnem zavodu za trgovske dejavnosti Ivan Cankar ni v 1. razredu izdelalo 9 dijakov, 10 jih ima popravne izpite, izdelali pa so Katerina Devinar, Erika Dorni, Valentina Florelin, Martina Gorjan, Adriana Humar, Katja Peric, Sara Spesot, Martina Strukelj, Ariana Tinta in Barbara Vanon.

V 2. razredu so izdelali Andrejka Hlede, Maja Lavrencic, Karin Mlekus, Darja Šfiligoi Alesa Velikonja in Patricija Vizintin, 6 dijakov bo imelo popravne izpite, padel pa ni nihče.

V 3. razredu so izdelali Erika Brajnik, Niko Di Battista, Katja Leban, Barbara Lisjak, Sonja Ljubetic, Martina Lutman, Elizabeta Murenc, Matej Pintar, Nadja Podbersic, Va-

lentina Simčič ter Mojca Skolaris, popravne izpite pa bo imelo 6 dijakov.

V 4. razredu bo imel en dijak popravni izpit, izdelali pa so Eva Beltram, Elena Cadez, Katja Ferletič, Tereza Lacapra, Elena Perla, Arianna Suligoi in Silvana Vogric.

Na poklicnem zavodu za trgovske dejavnosti Ivan Cankar ni v 1. razredu izdelalo 9 dijakov, 10 jih ima popravne izpite, izdelali pa so Katerina Devinar, Erika Dorni, Valentina Florelin, Martina Gorjan, Adriana Humar, Katja Peric, Sara Spesot, Martina Strukelj, Ariana Tinta in Barbara Vanon.

V 2. A razredu so izdelali Vesna Brajnik, Iztok Cetric, Valentina Devetak, Kristina Gregoric, Sonia Legisa, Andrea Marassi, Valentina Mavric, Loredana Pucci in Erika Reja, 9 dijakov ima popravne izpite, eden ni izdelal.

V 2. B razredu izdelajo Borut Fjoreli, Sandra Pinosa, Simon Remec in Katarina Vetrih, stiri dijaki niso izdelali, 7 jih pa ima popravne izpite.

V 4. razredu so izdelali Erich Cossutta, Andrea Ferfoglija, Katja Gaeta, Andrea Pahor in Monica Tabai, 5 dijakov bo imelo popravne izpite, padel ni nihče.

Dijaki tretjega in petega razreda imajo na trgovskem zavodu še zaključne izpite oziroma maturo. Danes bodo predvidoma objavili izide na srednji soli Trinko in na trgovski Zois, na klasičnem liceju Trubar in slovenski sekciji ITI pa je objava napovedana v četrtek.

TRŽIČ / PRISTANIŠČE

Pozitiven obračun prometa v prvem petmesečju 1993

Tudi v maju so v tržaškem pristanišču beležili pozitiven obracun prometa. Skupno so pretvorili 286 tisoč ton raznih surovin in blaga, medtem ko so jih maja lani 163 tisoč. V prvem petmesečju letos so pretvorili milijon 226 tisoč ton, kar je za 41 odstotkov več kot v istem obdobju lani.

Ce iz skupnega podatka odstojemo gorivo za termoelektrarno Enel, so v Tržiču maja raztovarili 111 tisoč ton (61 odstotkov več kot lani, ko jih je bilo 69 tisoč), natovali pa so jih 74 tisoč z enoletnim porastom kar

za 125 odstotkov.

Ob zadovoljstvu pa navajajo tudi delno zaskrbljujoč podatek in sicer zmanjšanje pošiljk lesa. Delno gre to pripisati krizi nekaterih podjetij (Compensati Friuli in drugih), delno preusmeritvi nekaterih ruskih pošiljk z ladij na železnico. Tretji razlog pa je v tem, da hlode vse bolj nadomeščajo deske in lesni polizdelki, ki jih je treba hraniti na primerno pokritem prostoru. Prav zaradi tega je pristaniska ustanova ze sklenila, da bo namestila tri premicne lople.

DOBERDOB / PODPORE ZA DELOVANJE DRUŠTEV IN ORGANIZACIJ

Posojilnica razdelila prispevke društvom

Skupno so v ta namen dodelili nekaj več kot 20 milijonov lir skoraj 50 proslcem

Kmečko obrtna hranilnica in posojilnica v Doberdobu je tudi letos razdelila del dobička v obliki podpor društvom in organizacijam, ki delujejo na območju poslovanja bančnega zavoda. Skupno so v ta namen dodelili nekaj več kot 20 milijonov lir.

Podpore so prejeli: Beneski studijski center Nediza - Speter Slovenov, KSD Vipava - Sovodnje, Balinarsko društvo Monfalconese - Tržič, Pro loco - Ronke, Glasbeno združenje Alpe Adria - Foljan, Dopolavoro ferroviario - Tržič,

Associazione donatori organi - Tržič, Gruppo speleologico carscio - Martinscina/Zagrag, Balinarsko združenje ACLI - Ronke, ANDOS - Tržič, Sportno društvo Romana - Tržič, Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel - Doberdob, SKPD Francisek B. Sedej - Steverjan, Slovenska skavtska organizacija - Doberdob, Sklad Mitja Cuk - Opčine, Jamarski klub Kraški krti - Doberdob, Kotlarsko društvo - Ronke, Pevski zbor Vox Julia - Ronke, Sportno društvo Italmonfalcone - Tržič, Pevski zbor Stella

Matutina - Gorica, Rekreativni krozek Visintin - Martinscina, Kraski studijski center A.F. Lindner - Zagrag, Zbor Ernes Grion - Tržič, Krvodajalci - Foljan, Dart club Roberto Ulian - Zagrag, Italijanski skavti - Tržič, Pevski krozek Beniamino Gigli - Tržič, Zupnija sv. Martina - Doberdob, SKD Hrast - Doberdob, Pihalni orkester Kras - Doberdob, KD Jezero - Doberdob, Glasbeno društvo G. Verdi - Ronke, Občinska knjižnica - Foljan, SZ Ronchi calcio - Ronke, Krvodajalci - Tržič,

Združenje Dell'Olmo - Selce/Ronke, Prosvetno društvo Rupa-Pec, Krozek idrijskih cipk - Ronke, Taborniki - Doberdob, Narodna in studijska knjižnica Trst, Slovensko kulturno rekreativno društvo Jadro - Ronke, Gospodarska zveza Dol/Poljane - Doberdob, Zveza slovenske katoliške prosvete - Gorica, Balinarsko društvo Tre stelle - Ronke, Glasbena matica - Gorica.

GLASBENA MATICA GORICA vabi na

Deželno srečanje
gojencev šole
Glasbene maticе

ki bo danes, ob 19. uri v **Kulturnem domu v Sovodnjah**.

KINO

GORICA
VITTORIA 20.00-22.00 »Fiorile«. Rez. Paolo in Vittorio Taviani. Predstavljen na Festivalu v Cannesu.
CORSO 18.00-20.00-22.00 »Il dannò«. J. Irons in J. Binoche.
VERDI Zaprtó.
TRZIC
COMUNALE Zaprtó.
EXCELSIOR Zaprtó.

PRIREDITVE

PIHALNA GOBBA KRAS iz Doberdoba in Glasbena matica vabita na zaključni nastop gojencev pihalnih instrumentov, ki bo 17. junija ob 19.30 v glasbeni sobi v Doberdobu.

OBVESTILA

SINDIKAT INCACGIL obvešča, da je njihov uslužbenec vsak četrtek od 15.45 do 18. ure prisoten na županstvu v Sovodnjah za informacije, izpolnjevanje raznih obrazcev glede ticketa, pokojnin itd.
DRUŠTVO KRVO-DAJALCEV iz Doberdoba poziva izletnike, ki bodo 26. junija potovali v Spanijo, naj najkasneje danes poravnajo preostali znesek in obvešča, da bo avtobus odpeljal iz Doberdoba ob 6. uri. Za informacije tel. 78103.
SINDIKAT SLOVENSKE SOLE sporoča, da bo tradicionalni jesenski seminar za solnike v zadnjem tednu meseca avgusta v Murski Soboti. Goriskim solnikom je

odmerjenih deset mest. Prijave sprejemajo odborniki SSS do 18. junija 1993.

SEKCIJA KRVO-DAJALCEV iz Sovodenj organizira od 9. do 12. septembra izlet v Rim. Vpisovanje za izlet opravlja Ljubica Butković (tel. 882302) do 20.6.

AKCIJA TABORNIKOVMV ob 40-letnici ustanovitve: Nazaj v taborniški raj. Prijave do konca junija. Prijavnice so na razpolago v ulici Malta, v knjižnici D. Feigel ter pri članih.

SKUPNOST ARCOBALENO obvešča, da deluje na sedežu v Ul. sv. Mihaela 38, tel. 22012 šiviljska delavnica, ki je na voljo strankam vsak ponedeljek, sredo in petek ob 15. do 17. ure.

RAZSTAVE

V KATOLIŠKI KNJIGARNI V GORICI je vsak dan do 26. junija odprta razstava enajstih goriskih fotoamaterjev, članov Skupine 75. Ogled je možen po urniku knjižarne.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972.
DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
S. NICOLO' (Olivetti), Ul. I Maggio 94, tel. 790338.

POGREBI

Danes ob 10.10 Nerina Miniussi vdova Mania iz bolnišnice Janeza od Boga v Tržič.

NOVICE

Skupščina Zahodnoevropske unije

PARIZ - V ponedeljek popoldne se je v francoski prestolnici začela tridnevna pomladanska Skupščina Zahodnoevropske unije (Weu). Zasedanje Weu je v celoti posvečeno varnostnim vprašanjem v Evropi. Udeleženci Skupščine bodo pozornosti namenili tudi sodelovanju z državami Srednje in Vzhodne Evrope, perecim evropskim varnostnim vprašanjem in vlogi Weu pri njihovem reševanju. Skupščina bo razpravljala tudi o vlogi organizacije pri operacijah OZN in o rešitvi krize v BiH. Skupščine Weu se udeležuje tudi slovenska delegacija, ki jo vodi podpredsednik odbora za mednarodne odnose državnega zbora Republike Slovenije Borut Pahor. Slovenska delegacija se bo v Parizu med drugim sestala na neformalnih pogovorih s predstavniki Weu, sporoča informativna služba državnega zbora Slovenije. (STA)

Rudolf Scharping - novi predsednik nemške SPD

BONN - Novi predsednik nemških socialdemokratov je 45-letni Rudolf Scharping, ki je na nedeljskih volitvah Socialdemokratske stranke dobil 40,3 odstotka glasov. Volitev predsednika stranke se je od 860.000 članov udeležilo le 56 odstotkov socialdemokratov. Scharping, doslej predsednik SPD v deželi Reinland-Pfalz, je ob razglasitvi povedal, da bo na volitvah oktobra prihodnje leto najverjetneje stopil v tekmo s Helmutom Kohlom za mesto nemškega kanclerja. (Reuters)

Armenski predsednik v Stepanakertu

EREVAN - V ponedeljek je armenski predsednik Levon Ter Petrosjan odpotoval v Stepanakert, glavno mesto Gorskega Karabaha, azerbajdžanskega predela, kjer živi večinoma armensko prebivalstvo. Namen Petrosjanovega obiska je, prepričati separatistične armenske oblasti, naj sprejmejo mirovni nacrt Kevsa za rešitev spora z Azerbajdžanom. Petrosjan se je udeležil tudi skupne seje političnega in vojaškega vrha Gorskega Karabaha, ki imata različno mnenje glede umika armenskih sil z območja Kelbadžarja. (Reuters)

TURČIJA IN KANADA / VLADAJOČI STRANKI STA SE ODLOČILI ZA »ŽENSKO TAKTIKO IN TAKTIRKO«

Še dve ženski za krmilom

V Kanadi je prva predsednica vlade dosedanja obrambna ministrica Kim Campbell, v Turčiji pa je prva premierka v zgodovini države dosedanja gospodarska ministrica Tansu Ciller

OTTAWA - Kanadčanom so zadnji dve desetletji in pol vladali politiki z dvojezičnega quebeškega območja, se nikoli pa na celu vlade niso imeli ženske. 46-letna odvetnica Kim Campbell iz Vancouverja v vladno palačo vrača anglosaksonski svet, konservativna stranka pa z njo stavi tudi na zmago na volitvah, ki jih bo morala Campbellova razpisati najpozneje do novembra letos. Upajo namreč, da se ji bo (predvsem zato, ker je ženska in ker ji ne očitajo starih grehov) posrečilo za volitve povezati quebeške angleško govoreče nacio-

naliste in konservativce z zahodne, izključno angleško govoreče obale.

Dosedanja obrambna ministrica je na strankarskih volitvah v nedeljo premočno premagala 34-letnega ministra za okolje Jeana Charesta, ki je doma iz Quebeca, veliko teže pa ji bo novembra, ko se bo kot izrazita »provincialistka« (tako v Kanadi pravijo pristase centralistične spopadla z liberalnim prvakom Jeanom Chretienom, ki ga razglasajo za najbolj odločnega zagovornika federalne ureditve.

Kim Campbell bo br-

zčas ze ta teden sestavila novo vlado in zamenjala premiera Briana Mulroneya, najmanj priljubljene prvega ministra v kanadski povojni zgodovini, ki je načelno odstopil ze zgodaj spomladi. V svetovnem merilu bo Kim Campbell prva ženska, ki bo po britanski »železni lady« Margaret Thatcher sodelovala na vrhunskem zasedanju sedmih najbogatejših držav sveta. (R. S.)

ANKARA - Če Turcija ne bi bila muslimanska država in ce je ne bi bil glas prej konservativne kot napredne države, izvolitev ženske za voditeljico vlade Stranke prave poti (ki povrh sodi se med tradicionalistično konservativne stranke) ne bi izzvala toliko presenečenja in nezaupanja, kot jo je novica, da bo vlado nasledil vodila 47-letna Tansu Ciller.

Turki so sicer ze doslej

spostovali v ZDA solano profesorico ekonomije in dosedanja ministrica za gospodarstvo, pa vendar težko dojemajo, da bo v njihovi klub vsem modernizacijam tradicionalistični državi tudi za gasenje požara v uporniškem Kurdistanu skrbela - ženska.

Odločitev prejšnjega premiera Sulejmana Demirela, po smrti Turguta Özala predsednika države, da si za naslednico izbere

Tansu Ciller, opazovalci v Ankari ocenjujejo kot zelo spreten obračun z nasprotniki v svoji stranki in sirsii vladni koaliciji. Ker Cillerjeva ni bila vpletena v boje med frakcijami, ji na internih strankarskih volitvah nihče ni mogel oporekati prehudih grehov. Dosedanja gospodarska ministrica vseeno čakajo težka pogajanja za sestavo nove vlade in za ohranitev vladajoče koalicije, v kateri s Stranko prave poti sodeluje Populistična socialdemokratska stranka.

Ob nemirih v Kurdistanu, kjer se je pred dnevi končalo marca podpisano

primirje, novo prvo ministrico čaka predvsem spopad s 65-odstotno inflacijo, ki ji je tudi doslej ni uspelo brzdati. Na zunanjepolitičnem področju utege biti pomembno njeno stališče do vojne na Balkanu, kjer je Turcija ze doslej nasprotovala politiki drugih članic zveze Nato in ustanavljanju rezervatov za Muslimane. Cillerjeva je sicer kot svoje prvo potovanje v tujino že napovedala obisk pri kanclerju Kohlu zaradi nasilja nad kurtskimi delavci in njihovimi družinami v Nemčiji. (R. S.)

Ženske (brez kraljic) vladajo v osmih državah na svetu

PARIZ - V nedeljo sta bili dve ženski izvoljeni na celotni partije na oblasti, in sicer v Kanadi in Turčiji, ki bosta tako razširili krog žensk na oblasti. Obe bosta morali dobiti mandat za sestavo vlade svoje države. V Kanadi gre za obrambno ministrico Kim Campbell, staro 46 let. V Turčiji pa je Tansu Ciller prva ženska, ki je prisla na funkcijo predsednice vlade. Če pustimo ob strani monarhije, je trenutno po svetu osem žensk na celu držav ali vlad:

Poljska: Hanna Suchocka, 47 let, pravnica, prva ženska, ki so jo junija 1992 poklicali na celotno poljsko vlado. Ko ji je 28. maja sejem izglasoval nezaupnico, jo je predsednik Lech Wałęsa zadržal na funkciji in razpustil parlament ter razpisal volitve za 19. september.

Islandija: Vigdís Finnbogadóttir, 60 let, predsednica od leta 1980, znova izvoljena junija 1988 s 93 odstotki glasov.

Irsko: Mary Robinson, odvetnica, 47 let, prva ženska, ki je stopila na funkcijo predsednice Irske republike decembra

1990.

Norveska: Gro Harlem Brundtland, 52 let, zdravnica, novembra 1990 ze tretjič imenovana za premierko.

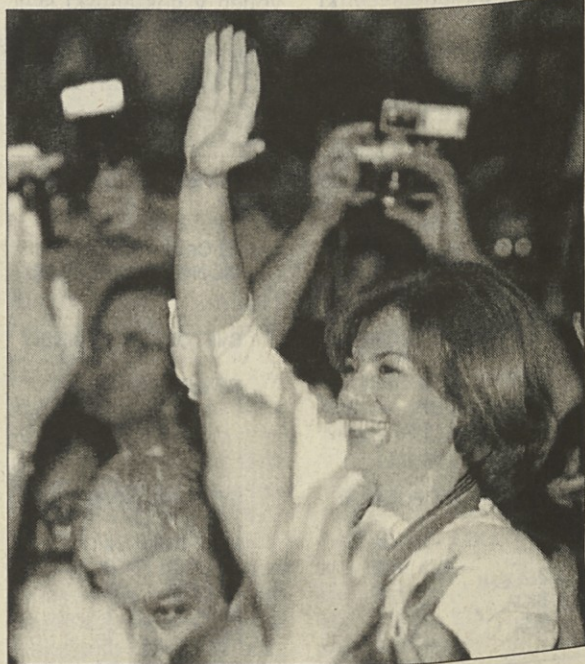
Dominika: Mary Eugenia Charles, 71 let, premierka otoka od 1980.

Nizozemski Antili: Maria Liberia-Peter, 49 let, premierka od 1984.

Nikaragva: Violeta Chamorro, 61 let, februarja 1990 je premagala na predsedniških volitvah vodjo sandinistov Daniela Ortega.

Bangladeš: La Begum Khaleda Zia, 47 let, prva ženska, ki so jo 19. marca 1991 imenovali za sefa vlade Bangladeša po neodvisnosti iz 1971 v tej 86-odstotno muslimanski državi.

Islamska republika Pakistan je imela na celu vlade od decembra 1988 do avgusta 1990 Benazir Bhutto, hčerko nekdanjega premiera Margaret Thatcher, ki je bila premierka Velike Britanije od 1979 do 1990, je potolkla rekord nepretrganega opravljanja te funkcije v našem stoletju. (AFP)

Tansu Ciller (Telefoto: AP)

SOMALIJA / ŽE TRETJI NAPAD AMERIŠKIH »LETEČIH TOPOVNJAČ«

Spet bombe na Mogadiš

Zadrega OZN zaradi brezglavega streljanja pakistanskih modrih čelad - Italija podpira »le« vojaške operacije - Socialdemokrati sprožili ustavni spor zaradi nemških vojakov v Somaliji

MOGADIS - Ze tretjo noc so ameriške »leteče topovnjace« AC 130 s svojimi 105- in 40-milimetrskimi topovi napadle skladišča generala Mohameda Faraha Aidida; tokrat jo je skupila Remiza Osmana Ata, podpredsednika Aididove Somalske narodne zveze (SNA). Sodec po eksplozijah, podjetnik Osman Ato tu ni imel shranjenih samo bagarjev in drugih vozil, temveč tudi municijo. Napad se je začel ob 2.08 po krajevnem času (1.08 po poletnem srednjeevropskem času) in je trajal poldrugo uro, kar gre pripisati tehničnim zahtevam te sodobne »leteče topovnjace«, ki s svojimi sodobnimi elektronskimi napravami usmerja ogenj brzostrelskih topov proti izbranim ciljem, kar je natančno, a dolgotrajno.

Tudi tokrat pa ni slo brez nedolžnih žrtv. Novinarski krogi navajajo, da je ob bombardiranju izgubil življenje šestletni otrok in neki drugi civilist, ni pa podatkov o izgubah med Aididovimi pristasi. General je ob zori sel med ruševine, ki so le kakih sto metrov oddaljene od svoje rezidence, in z utrujenim glasom obsojil »kolonizatorsko politiko OZN in ZDA«. Med udeleženci je bilo jasno, cutiti sovražstvo do vseh tujcev, vključno do novinarjev in članov človekoljubnih organizacij, ki jih navadni ljudje dolžijo vsega zla, s katerim se zdaj spopada somalsko glavno mesto. General Aidid je predvčerajšnjim v intervjuju za televizi-

sko mrežo CBS ameriškega predsednika Billa Clintona pozval, »naj preneha z umori Somalcev, ker je ubijanje ne-smiselno«. Njegov poziv pa je ostal brez odziva, saj je bil v preteklosti tudi Aidid gluh, ko je bilo treba skleniti sporazume in Mogadišu zagotoviti vsaj minimalne pogoje za varno življenje. Veleposlanica ZDA pri Združenih narodih Madeleine Albright je ob Aididovem pozivu poudarila, da bi moral general »prenehati z netenjem sovražnosti proti silam OZN v Somaliji« in prispevati k uresničevanju »zakonitosti in reda« v državi.

Vseeno pa vlada v Združenih narodih precejšnja zadrega zaradi poka, ki so ga zagrešile pakistanske modre celade, ko so streljale proti množici somalskih civilistov. V teku je preiskava, ki naj preveri morebitno krivdo. Pakistanski general Ikram al-Hasan je ze napovedal, da bodo vojake, ki so iz strahu brezglavo streljali v množico, disciplinsko kaznovali. Poročila o žrtvah so se vedno protislovna. Uradno naj bi bilo »samo« stirinajst mrtvih, drugi viri pa navajajo več kot 20 mrtvih.

Pokol civilistov in ze tretji ameriški kazenski napad »na strateske cilje« Aididovih pristasev se vedno razburja svetovno javno mnenje. Ameriško časopisje se sprašuje, ce to pomeni zasuk v dosedanj strategiji OZN tudi na drugih kriznih žariščih. V tezhavah pa so tudi tiste države, predvsem Italija in Nemčija, ki svo-

jih vojakov niso poslale v Somalijo s soglasjem vseh svojih parlamentarnih sil. Italijanski obrambni minister Fabbri je včeraj skušal popravljati novinarska poročila, v katerih so navajali, da se ne strinja s takim vodenjem

operacij v Somaliji. Po njegovem so novinarji zgrešeno razumeli njegove pomisleke, ki so se izključno nanašali na pakistansko streljanje proti množici, in ne na vojaške akcije proti Aididovim pristasem. Bolj kot Italija-

ni, ki so se nekako znasli, pa je v tezavah bonska vlada. Opozicijska socialdemokratska stranka je ze napovedala, da bo sprožila ustavni spor zaradi navzočnosti nemških vojakov v Somaliji. Zaman so zunanji minister Klaus

Kinkel in drugi predstavniki vlade socialdemokrate včeraj prepričevali, da sedanjí napadi ne spreminjajo cilja nemške misije in da so nemški vojaki na pomirjenem območju Belet Uena na varnem. (Voc)

Ljudje odnašajo trupla civilistov, ki so jih v brezglavem streljanju ubile pakistanske modre celade (Telefoto AP)

LANI GUINIER / RASNA VPRAŠANJA

Združene države so kot Južna Afrika

Barva kože še zmeraj dejavnik političnih motivacij

CHRISTIAN CHOISE / AFP

WASHINGTON - Primerjava med položajem crnske manjšine v ZDA in bele manjšine v Južni Afriki, o kateri je pred kratkim spregovorila temnopolta odvetnica, je razkrila ogorčene odmeve in pokazala, kako so Američani še zmeraj občutljivi na rasna vprašanja.

Gre za profesorico prava na univerzi v Pensilvaniji, 43-letno Lani Guinier, ki jo je Bill Clinton imenoval za namestnico pravosodnega ministra, pooblaščenca za izvajanje zakonov, ki ščitijo rasne manjšine. Vendar pa je moral ameriški predsednik, ki je bil prisiljen popustiti zmernemu krilu svoje Demokratske stranke, znova pretehtati to imenovanje, to pa zaradi nekaterih sporov predlogov Guinierove, s katerimi se tudi sam ni strinjal. Medtem pa si je Guinierova, katere mati je Zidinja, oče pa crnec, pridobila nepricakovano podporo južnoafriške vlade Frederika W. de Klerka, ki zahteva politična zagotovila za belo manjšino v Južni Afriki, ki je komaj izšla iz apartheida. »To, o čemer govori, se pravzaprav ne razlikuje od tistega, o čemer govorijo bela manjšina v Južni Afriki, kar pomeni, da bi morala crnska manjšina v Južni Afriki vladati ter pri tem skrajno upoštevati interese bele manjšine in jih tudi priznavati.« je izjavila Guinierjeva v sredo v

nekem intervjuju za ABC. »Zmeraj sem verjela v nacelo'en clovek, en glas.« je izjavila na tiskovni konferenci dan potem, ko jo je Clinton pustil na cedilu. Tako kot de Klerk tudi Guinierjeva zavrača v enem od spisov, zaradi katerih se je morala odreci svojemu položaju, preveč preprosto upoštevanje pravila večine.

Po njenem je treba zagotoviti posebno varstvo, s pomočjo katerega bi zagotovili, da večina ne bo prezrla interesov manjšine. Sicer zagovornica okrozi oziroma volilnih okrajev, v katerih je večina volilcev temnopoltih, Guinierjeva zdaj temu nasprotuje z utemeljitvijo, da to sicer zagotavlja izvolitev crnih predstavnikov, ne pa tudi njihovega vpliva. »Moc manjšin se mora kazati tudi v vplivu na zakonodajo, ne da bi ostala zgolj znotraj nje,« je zapisala.

Prvi način, ki ga predlaga, je »sestevanje glasov«, vsakemu volilcu bi dali toliko glasov, kolikor mest mora izvoliti, pri čemer bi imel možnost, da vse glasove da v podporo enega samega kandidata. To metodo ze zdaj uporabljajo pri krajevnih volitvah v nekaterih južnih državah Severne Amerike.

Drug način pa je nekakšna oblika proporcionalnega predstavnstva, ki pomeni pravico veta zoper manjšino. Gre za zahtevo po kvalificirani večini za določene zak-

ne, s čimer bi večini prepričali trgovanje s podporo glasov članov manjšin.

Primerjava z Južno Afriko je pokazala, vsaj v obeh njenih nasprotnikov, podobno Amerike, za vedno razdeljene na rasne skupine, v kateri elektroni ne glasujejo za programe, temveč za barvo njihove kože. Antiteza temu je tisto, kar Amerika misli, da je, ce tudi to ni slab opis tega, kar je zdaj v resnici.

Pod naslovom Amerika ni Južna Afrika je stiriinajstnevnik US News and World Report zapisal: »Tisto, kar je vznemirilo toliko ljudi v zvezi s mislijo Guinierjeve, je dejstvo, da opisuje Ameriko tako, kot bi bila Južna Afrika, kot bi bila rasa poglaviti dejavnik identitete in političnih motivacij v Ameriki.« »Guinierjeva ima prav le v pogledu Južne Afrike,« je zapisal Paul Gigot v Wall Street Journalu. »V tej naciji, ki je sestavljena iz plemen, kakor tudi v Bosni ali Libanonu, so etnične ali rasne napetosti dovolj skrajne, da zahtevajo tudi skrajno zaščito manjšin.

Toda Ameriko so ustanovili prav ljudje, ki so pobegnili od te plemenskoosti,« nadaljuje v prepričanju, da bi zamislili Guinierjeve »neizogibno vodile k rasni balkanizaciji« Združenih držav, kar pomeni, da bi se osamitev crncev se bolj povečala, namesto da bi olajšali njihovo integracijo.

BALKAN / NOVE MIROVNE POBUDE

Nove konference o Bosni

Generalni sekretar Združenih narodov Butros Gali predlaga novo londonsko konferenco o Bosni, ruski zunanji minister Kozirjev pa se o Balkanu dogovarja z Grki - Goražde gori

DUNAJ, ATENE, GO-RAZDE, SARAJEVO - Generalni sekretar Združenih narodov Butros Gali je v ponedeljek poskrbel (ali vsak skuša poskrbeti) za to, da bo v Bosni lahko še več mrtvih, medtem ko se bodo svetovni diplomati, če bo po njegovem, dogovarjali o morebitnih novih pristopih do balkanske krize in iskanju novih rešitev. Gali je predlagal novo svetovno konferenco o nekdanji Jugoslaviji, na kateri naj bi »popravili« Vance-Ow- nov mirovni nacrt. Preprican je, da je »jugoslovanski problem mogoče globalno rešiti samo na novi londonski konferenci, na kateri naj bi Evropska skupnost in Organizacija združenih narodov nasli skupno rešitev«.

»Zelo pomembno je ohraniti osnove, na katerih je mogoče graditi prihodnji sporazum med pritrjeni stranmi,« je na

Dunaju, kjer se je udeležil svetovne konference o človekovih pravicah, izjavil Gali, ki ni povedal, da je bil brzokone prav prva londonska konferenca avgusta lani v marsicem prispevala k prelivanju krvi, ker se ni opredelila, kdo je na Balkanu in se posebej v Bosni napadalec in kdo napadeni.

Pobudo generalnega sekretarja OZN je podprl tudi ameriški zunanji minister Warren Christopher, vendar samo pogojno. »Smo za konferenco, na kateri bi res kaj dosegli, ne pa za se eno konferenco, na kateri bi se samo srečali in se o nicher ne dogovorili,« je izjavil ameriški državni sekretar po sestanku z avstrijskim zunanjim ministrom Mockom.

Na temo vojne na Balkanu sta v ponedeljek v Atenah obracala besede tudi ruski zunanji minister Kozirjev in njegov gr-

ski kolega Papakonstantinu. V skupnem sporočilu o pogovorih sta zapisala, da je za mir bistven Vance-Ow- nov nacrt, ki pa naj bi ga vsekakor sprejele vse tri strani, torej tudi Srbi, ki so ga doslej zavracali. »Program skupne akcije«, ki ga je Zahod v Washingtonu sprejel na rusko pobudo in ki ga v Bosni že uresničujejo, pa sta ocenila kot nekaj »manj pomembnega«.

Brzkone ni naključje, da je bil včeraj hkrati s Kozirjevom neuradno v Atenah tudi poglavar bosanskih Srbov Radovan Karadžić, ki pa se ni srečal z zunanjim ministrom, ampak s predsednikom vlade Micotakisom. V pogovoru za atensko radijsko postajo Antenna je Karadžić izjavil, da bo Grčija povabila v Atene na pogovore o premirju bosanske Srbe in Hrvate. Preprican je, da bo ta sestanek res pome-

nil začetek konca vojne v Bosni. V zahodnih diplomatskih virih v Zenevi menijo, da ima sporazumevanje med Srbi in Hrvatimi v Bosni po izbruhu muslimansko-hrvaske vojne več možnosti kot kadarkoli doslej.

Karadžića je tokrat povabila v Atene grška pravoslavna cerkev, ki je

včeraj organizirala tudi srečanje grško-srbskega prijateljstva in koncert za Srbe. Prejšnji mesec so bili Grki pobudniki (ali vsaj organizatorji) pogajanj vseh spritih strani na Balkanu, tudi hrvaskega predsednika Tudmana, srbskega Milosevića in tedanjega jugoslovanskega Cosića, ki ga je medtem

Milosević že odstavil. Takrat je Karadžić tudi podpisal Vance-Ow- nov mirovni nacrt in si s tem zagotovil čas za napade na Muslimane na vzhodni in severni bosanski fronti, samozvana srbska skupščina pa je njegov podpis razveljavila. Ker je s tem Vance-Ow- nov mirovni nacrt praktično

propadel, so Rusi, Američani, Francozi, Britanci in Spanci nekaj dni pozneje v Washingtonu na rusko pobudo sprejeli »program skupne akcije«, ki so ga potem blagoslovili v Združenih narodih in tako bosanskim Muslimanom namenili (morebitno) preživetje v rezervatih. (R. S.)

Grčki premier Micotakis in srbski poglavar iz Bosne Karadžić sta v Atenah naklepala nove načrte (Telefoto: AP)

PARIZ - Generalni sekretar obrambne organizacije Zahodnoevropske zveze (Weu) Willem van Eekelen je v ponedeljek na parlamentarni skupščini zveze v Parizu odločno kritiziral dosedanje akcije zahodnoevropskih držav in vsega Zahoda v Bosni in Hercegovini oziroma na tleh nekdanje Jugoslavije.

»V teh strašnih razmerah v nekdanji Jugoslaviji nismo dovolj uporabili svojih vojaških zmogljivosti, s katerimi bi lahko podprli svoje politične cilje,« je rekel van Eekelen in opozoril,

da »bosanski problem ni človekoljubne narave, zato se moramo končno soočiti z dejstvom, da je treba uporabiti orožje, če nečemo, da se bo bosanska vojna na Balkanu razrasla v splošno evropsko vojno«.

Generalni sekretar organizacije, ki naj bi v prihodnje pomenila oboroženo silo Evropske skupnosti, meni, da je ameriška želja po poveljevanju v bosanskem primeru dovolj jasno opozorilo, da se mora Evropa v prihodnje odločiti na svojo roko. (R. S., Reuter)

MAKEDONIJA

Na vroči Balkan danes prihajajo prvi Američani

SKOPJE - Ze danes v Skopju pričakujejo prvih pet civilnih predstavnikov ameriške vojske, ki bodo pripravili vse potrebno za prihod 300 vojakov, prvih, ki jih bodo Združene države poslale na zagreta tla nekdanje Jugoslavije. Doslej se ni jasno, ali bodo Američane v modrih celadah namestili na nevarni makedonski meji s Srbijo oziroma Kosovom ali v notranjosti države.

Obrambni minister Vlado Popovski je v ponedeljek opozoril, da Makedonija vsekakor ne bo dovolila uporabljati svojega

ozemlja za vojaške posege v drugih državah. Sprejela bo samo čete, ki bodo branile Makedonijo, je rekel Popovski in dodal, da ta trenutke njegovi državi ne preti nevarnost iz Srbije oziroma ZRJ. »Nevarne so skrajne paravojaške skupine, ki niso popolnoma pod nadzorom srbskih oblasti.«

Makedonija je deseta junija uradno privolila v sprejem 300 ameriških vojakov. Doslej je na njenem ozemlju 736 svedskih, danskih in finskih vojakov, ki jim poveljuje danski general Thomsen. (R. S.)

Vlado Popovski (Foto: J. Suhadolnik/TRIO)

Na Madžarskem so odkrili skrivni »naftovod« čez mejo

BUDIMPESTA - Madžarski delavci so po naključju odkrili skrivni »naftovod«, po katerem so madžarski krsilci mednarodnega embarga proti Zvezni republiki Jugoslaviji v Srbijo posiljali bencin, plačilo pa so po isti poti menda sprejemali v obliki zganja ali konjaka.

Kot so sporočile madžarske obmejne oblasti, se je »naftovod« (v resnici komaj trinajst milimetrov debela gumijasta cev) zacenjal dobrih sedemdeset metrov od meje na madžarskem ozemlju, porabniki pa so bencin črpali približno dve sto petdeset metrov od meje na srbski strani. Samo na začetku in na koncu je bila cev zakopana dobrih dvajset centimetrov pod zemljo, sicer pa je bila speljana po površini, po travnikih in njivah.

Madžarski obmejni organi ocenjujejo, da so prekupevalci uporabljali nenavadno pot za prodajo bencina oziroma alkohola vsaj dva ali tri mesece, ni pa jim

jasno, kako jim je uspevalo dve različni tekocini pošiljati po isti poti.

Odkar je Varnostni svet Organizacije združenih narodov sprejel resolucijo, ki vse članice svetovne organizacije zavezuje k spoštovanju prepovedi vsakršnega trgovanja s Srbijo oziroma Zvezno republiko Jugoslavijo, se je tovarni promet med Budimpesto in Beogradom po trditvah madžarskih oblasti popolnoma ustavil, kar je prizadelo tudi madžarsko stran, ki so ji zdaj zaprte neposredne poti na jug Balkana in proti Bliznjemu vzhodu.

Na Madžarsko pa se je v zadnjem letu in pol zatekel na tisoce beguncev, najprej Madžarov iz Hrvaske in Vojvodine, potem pa se Hrvatov in Muslimanov iz Bosne in Hercegovine. Beguncem se zadnje mesece pridružujejo tudi ljudje, ki na Madžarskem iščejo vsaj priložnostni zaslužek. (R. S.)

FELJTON

Priprave na 21. stoletje

Piše:
Barbara
Kramžar

Clovestvo je v svoji zgodovini že kdove kolikokrat poslušalo temne napovedi. Thomas Robert Malthus je devetnajstemu stoletju zaradi demografske eksplozije v evropskih državah napovedoval uničenje. Toda prepričali so ga selitev množic v Ameriko in nova odkritja v kmetijstvu in proizvodnji. Londonski Economist pa je oktobra 1930 predvideval uničujoč spopad med gospodarskimi teznjami poenotenja sveta in zapiranjih držav v nacionalne meje. Prista je druga svetovna vojna in povzdignila nacionalno. Toda obe dilemi sta pod površjem delovali naprej, sirili svoja nasprotja in konec našega stoletja spet grozita svetu, kakršnega poznamo, trdi v svoji knjigi Priprave na 21. stoletje ameriški profesor Paul Kennedy. Kje je rešitev?

Ko je novinar Economista pred šestimi desetletji opozarjal na nasprotje med nacionalnimi teznjami in globalnimi zahtevami svetovnega gospodarstva, je bilo na zemeljski obli trikrat manj držav kot danes, po drugi strani pa si niti najbolj bistri ljudje niso mogli predstavljati komunikacijske revolucije, ki danes spreminja svet v eno samo veliko vas. Lokalne skupnosti in celo države lahko cedalje manj vplivajo na svojo

usodo, kaj sele na razvoj sveta. Ponekod so volilci vladam, ki ne morejo zagotavljati blaginje za vse, nadzorovati svojih financ, kmetijstva, proizvodnje in celo spreminjanja strukture družbe s priseljevanjem, odgovorili z apatijo in neudeležbo na volitvah. Drugod ljudje tudi za ceno vojn iščejo nove oblike oblasti v upanju, da bodo v svojih državah vendarle laze nadzorovali svoja življenja. Profesor Kennedy trdi, da upajo zaman. Noben zid, niti novi kitajski ali berlinski, ne bo mogel zaustaviti množičnih preseljevanj, ko bo na svetu deset milijard ljudi ali ko bodo milijoni bežali iz uničenega okolja, kakršnega bodo povzročili orkani ali poplave. Indija je med nenadzorovano rastjo prebivalstva v zadnjem stoletju unicila dve tretjini svojih gozdov, danes tropске države uničujejo temelje ne le svojega, ampak svetovnega preživetja stokrat hitreje.

Tudi Orwell se je zmotil

Nove tehnologije hkrati s svetlobno hitrostjo spodjedajo korenine sveta, kakršnega poznamo, saj roboti in računalniki zamenjujejo tisoče tradicionalnih delovnih mest, ki so množicam zagotavljala vsaj približno blaginjo. Multinacionalnim - ali nacionalnim - družbam,

ki narekujejo sodobno gospodarstvo, ne pride na misel, da bi te krivice popravile. Če jih ena država preveč utesnjuje z davki ali socialnimi zahtevami, se preprosto umaknejo drugam. Orvell se je zmotil, ko je za leto 1984 napovedoval vseumogočo oblast nad nami. Nasprotno, države izgubljajo vpliv nad dogajanja, saj se ta vrtijo s preveliko hitrostjo in stran od državnih birokratov, ki hočejo nadzorovati vse. Zato bo v 21. stoletju veliko tragicnih porazencev, ki jih bo povozil čas, napovedujejo tako znana sociološka imena, kot je Clintonov svetovalec Robert Reich ali institut Opazujmo svet (Worldwatch).

Recepti za uspešnost

Optimistični napovedovalci prihodnosti, kot so Kenichi Ohmae, George Goldner ali Ben Wattenberg, pa iščejo tudi zmagovalce. Paul Kennedy daje možnosti Japonski, nekaterim vzhodnoazijskim državam, Nemčiji, Svc, Svedski in morda vsej Evropski skupnosti. Tem državam je skupna visoka stopnja varčevanja, vlaganje v nove izdelke in raziskave, odličan sistem izobraževanja vse družbe in zato izobražena delovna sila z izdelano kulturo proizvajanja. Ker pa se tudi te uspešne države ne bodo mogle osamiti od ekoloških in de-

mografskih nevarnosti, predlaga Paul Kennedy prevzgojo clovestva. Ob novih tehnologijah, ki uničujejo stara delovna mesta in rojevajo nova, bi morale vlade poskrbeti za nenehno izobraževanje svojih državljanov, bogatejše skupaj pa se za tretji svet. Kako naj Somalija postane normalna država z 18-odstotno pismenostjo med moškimi, šestodstotno med ženskami in samo 37 tisoč srednjesolsko izobraženimi ljudmi (podatki iz leta 1986)? Južna Koreja se nasprotno ponaša s 96-odstotno pismenostjo in petimi milijoni ljudi s srednjesolsko izobrazbo!

Skrivnost se imenuje zenska

Potrebne bodo globoke spremembe, da se bo ves svet naučil učiti, kajti danes smo vsi svetovni državljani. Strokovnjaki trdijo, da je skrivnost - kot ponavadi - skrita v zenskah. Od vseh receptov za revščino in prenaseljenost je namreč najjasnejši tisti, kjer zenske zapirajo med stiri stene in jim onemogočajo delo in izobrazbo. Za premajhno nataliteto v razvitih državah pa so krive prevelike zahteve do zensk. Afriške države bodo morale slediti spanskemu ali italijanskemu primeru, kjer je zaposlovanje zensk hitro in učinkovito zavrlo

preveliko rast prebivalstva. Če pa sta Italija in Spanija - kot tudi številne druge razvite države - že zaskrbljeni zaradi premajhnega števila otrok, se bosta morali ozreti proti Svedski, ki je po desetletjih upadanja natalitete uvedla plačani porodniški dopust za mater ali za očeta, poskrbela za otroško varstvo ter spodbudila poklicni in celo politični preboj zensk - in v sedmih letih dvignila stopnjo rojevanja otrok s kritičnih 1,6 na današnjega 2,1 odstotka. Predvsem pa potrebujemo za preživetje v 21. stoletju drugačno, bolj vizionarsko politično vodstvo. Sedanji voditelji razvitega sveta so prišli na oblast z dolgotrajnim sklepanjem kompromisov in so prepričani, da lahko samo tako ostanejo na oblasti. Svojih volilcev nočejo strahiti z mračnimi napovedmi in zahtevami za velikanske vsote denarja za globalne probleme, ker menijo, da bodo s tem izgubili na prvih volitvah. Veliko več verjetnosti je, da se bodo skušali voditelji najpomembnejših držav skriti za protekcionizem ali zaustavljanje novih tehnologij, morda pa si bodo celo poiskali novega sovražnika namesto tistega, ki so ga porazili v hladni vojni. Toda vojne in nestabilnosti danes ne bodo samo lokalne. Zadnji čas je, da svet vzame pamet v roke. (Konec)

NOVICE

Prvo zasedanje kamboške skupščine

PHOM PENH - Skupščina Kambodze se je v ponedeljek kljub številnim grožnjam separatistov prvič po majskih volitvah sestala v Phom Penhu. Stodvajset kamboskih poslancev je sprejelo resolucijo, s katero so nekdanjemu predsedniku in suverenu princu Norodomu Sihanuku ponovno podelili naslov vodje države in mu dali vsa pooblastila za vzpostavitev in stabilizacijo nove države. Sihanuk se je v ponedeljek sestal z voditelji treh največjih strank, ki so se udeležile majskih volitev, princem Norodomom Ranariddhom, vodjem rojalistične stranke Funcinpec, ki je zmagala na volitvah, vodjem Stranke kamboškega ljudstva, nekdanje vladajoče stranke, Chea Simom in vodjem Budistične liberalno-demokratske stranke premiera Hun Sena. Pred palaco, kjer je zasedala skupščina, se je zbralo kakšnih 500 ljudi, da bi podprli novo skupščino, medtem pa je princ Norodom Shakrapong napovedal ustanovitev avtonomnega območja sedmih provinc na vzhodu Kambodze, da bi protestiral proti volitvam, ki so bile po njegovem mnenju dobljene s prevaro. (Reuter)

Peti krog pogajanj o Hongkongu

PEKING - V Pekingu se je v ponedeljek začel peti krog kitajsko-britanskih pogovorov o politični prihodnosti Hongkonga. Osrednja tema pogajanj, ki doslej niso zadovoljila nobene od pogajalskih strani, so načrti hongkongskega guvernerja Chrisa Pattena o omejeni razširitvi demokratičnih načel pred vrnitvijo britanske kolonije Kitajske leta 1997. (Reuter)

Volitve v Malaviji

BLANTYRE - V jugovzhodni afriški državi Malavi se je v ponedeljek približno 4, 2 milijona volilcev množično udeležilo referendumu, na katerem bodo odločali o večstrankarskem ali enostrankarskem sistemu, ki je v tej državi uveljavljen že 27 let. Kot poročajo agencije, ljudje v tudi do kilometer dolgih vrstah čakajo, da bi oddali svoj glas. Vladajoča malavijska Kongresna stranka se zavzema za nadaljevanje enostrankarskega sistema, čemur nasprotujeta Demokratična fronta Malavija Alekeja Bande in Zveza za demokracijo Chakufwa Chihana. Opazovalci menijo, da bodo volilci s severa države in večjih mest glasovali proti enostrankarskemu sistemu in predsedniku Hastingsu Kamuzi Bandu, ki je na oblasti že od leta 1964. Uradne rezultate prikazujejo že v torek popoldne. (Reuter)

Odstopil ukrajinski minister za energetiko

KIJEV - Ukrajinski podpredsednik in minister za energetiko Juli Joffe je v ponedeljek odstopil, ker rudarji in industrijski delavci iz Donbasa, kjer živi večina ljudi ruskega porekla, niso prenehali s stavko. Približno 45.000 stavkajočih se je zbralo tudi v ponedeljek v centru pokrajine Donetsk in zahtevalo odstop predsednika Kravčuka, višje place in več avtonomije. Joffe je novinarjem povedal, da se je za odstop odločil, ker vlada ni hotela prisluhniti njegovim predlogom za rešitev gospodarske krize. Kot poroča ukrajinska tiskovna agencija, naj bi vlada že pristala na nekatere zahteve rudarjev in industrijskih delavcev in pripravljala novi zakon, ki bi območjem Donetsk, Lugansk, Dnipropetrovsk in Zaporožje dal več avtonomije. (Reuter)

SEJA DRŽAVNEGA SVETA

Svetniki so se odločili, da bodo sprožili ustavni spor

Za lastninskimi igrkami se skriva razdeljevanje ekonomske moči

ALENKA L. JAKOMIN

LJUBLJANA - O tem, ali je »zloglasni« 29. člen zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij res protustaven, bo torej odločalo ustavno sodišče. Za to so se namreč na včerajšnji seji zavzeli svetniki, čeprav si med razpravo niso bili povsem na jasnem, ali državni svet sploh lahko sprozi ustavni spor ali ne. Tudi glede drugih vprašanj so bila mnenja precej deljena. Nekateri so menili, da bi veljavnost 29. člena razveljavila vse legalno sklenjene posle, sprožila pravni nered, poleg tega pa register pravnih oseb ne bi več zagotavljal nobene pravne varnosti. Slisati je bilo tudi, da je sporni člen nepotreben, nelogičen, škodljiv in neizvedljiv in da lahko morebitni gospodarski kriminal preganjajo strokovno usposobljeni revizorji, torej sodišča in kriminalisti. Drugi pa so menili, da lahko pred ustavno sodišče stopijo tisti, ki jih omenjeni člen neposredno prizadeva, torej sama podjetja. Eno od mnenj je tudi bilo, da svetniki niso pristojni ne dolžni sprožiti ustavnega spora, saj bodo v primeru zaustavitve procesa lastnjenja glavni krivec prav oni sami. Predsednik državnega sveta dr. Ivan Kri-

stan je sicer pojasnil, da bi časna odredba ustavnega sodišča suspendirala le izvajanje 29. člena, zakon kot celota pa bi deloval naprej nemoteno. Vendar se nekateri s tem niso strinjali, zato so se zavzeli, da bi državni svet predlagal državnemu zboru oziroma vladi novo spremembo zakona, v kateri bi predlagali crtanje spornega člena. Državni sekretar, pristojen za privatizacijo Tone Rop, ki se je seje udeležil kot predstavnik vlade, je ob tem povedal, da vlada že pripravlja takšne spremembe, v skupščinsko proceduro pa naj bi prišle že v stitirajstih dneh. Rop je se dejal, da so v vladi razmišljali o sprožitvi ustavnega spora, vendar so potem ugotovili, da ustava vladi tega ne dopušta.

Med svetniki jih je nekaj ugotavljalo, da so vse politične igre, ki se spleta-ju okrog lastninske zakonodaje, precej čudne in da se med temi aferami in spori v resnici skriva nekaj povsem drugega, in sicer pomembno razdeljevanje gospodarske in s tem politične moči. Državnemu zboru so očitali, da poskuša državnemu svetu odvzeti njegove funkcije, da ga omejuje in si sam v celoti lasti zakonodajno suverenost.

Razsodi naj ustavno sodišče (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

LIBERALNI DEMOKRATI / TISKOVNA KONFERENCA

Miha Kozinc ne razmišlja o odstopu

Vladna komisija ima dokaze o napakah v delu Visa

TANJA ŠTARIC

LJUBLJANA - Pravosodni minister Miha Kozinc je na včerajšnji tiskovni konferenci Liberalno-demokratske stranke povedal, da ne razmišlja o odstopu s svojega položaja, kljub interpelaciji, ki bo na dnevnem redu državnega zbora prihodnji teden. Povedal je, da je pripravljen v vsakem trenutku odgovorjati na pripombe ali očitke na delo, ki ga opravlja kot minister, da pa je interpelacija vložena na pretekle dogodke in domnevne dejanja, kar je v neskladju s 118. členom ustave. Gregor Golobčič je dodal, da so v LDS presenečeni nad očitki, ki jih je na Kozincevo delo pred dnevi naslovil Rajko Pimat. Meni, da je nenavadno, ker krščanski demokrati s tem niso spoštovali procedure, ki jo določa koalicijska pogodba. Seveda pa je mogoče, da Pimat »kot novinec v stranki« s to proceduro ni seznanjen.

Miha Kozinc je tudi povedal, da so vse navedbe v znanem dodatnem poročilu trilateralne vladne komisije (v katerem so ugotovljene »zlorabe« prejšnjega vodstva obveščevalne službe) podkrepjene z dokazi, ki pa jih niso izročili Bučarjevi komisiji zaradi »slabih izkušenj pri ravnanju te komisije s strogo zaupnimi dokumenti«. Vso dokumentacijo pa so izročili javnemu tožalcu. Komisija bo dokumente parlamentarcem izročila »na vpogled«, ko bodo obravnavali vladno poročilo. Vladna trojka sicer nadaljuje preiskavo, vendar se še ni lotila raziskave dokumentov o trgovini z orožjem.

Bo ministra Miha Kozinca spodnesla interpelacija? (Foto: Tomi Lombar/TRIO)

Koalicija bo ostala skupaj tudi po glasovanju o Kozincu

LJUBLJANA - Interpelacijo o delu ministra za pravosodje Mihe Kozinca je osemnajst poslancev Slovenske ljudske stranke, samostojne poslanske skupine in Demokratske stranke vložilo v prvih dneh junija, skupaj s predlogom, naj zbor po opravljeni razpravi odloči o Kozincevi razrešitvi. Interpelacijo so vložili na temelju navedb v članku, objavljenem 26. maja v časniku Delo, o domnevnem sodelovanju Kozinca s Sluzbo državne varnosti.

Ustava določa interpelacijo v svojem 118. členu, kjer je dobesedno navedeno, da »najmanj deset poslancev lahko sprozi v državnem zboru interpelacijo o delu vlade ali posameznega ministra«. Prav na to se sklicujejo tisti, ki dokazujejo protustavnost interpelacije - ta se namreč nanasa na pretekle dogodke, ne pa na sedanje delo ministra.

Politične dimenzije cele zgodbe so seveda bistveno preprostejše - temeljno vprašanje je, ali bo koalicija »preživela« tudi to preizkušnjo. Kratka anketa je pokazala, da bržpogojno podpirajo Kozin-

ca liberalni demokrati in Združena lista, da pa socialdemokrati in krščanski demokrati »še niso zavzeli stališča«. Kritiko pravosodnega ministra, ki jo je pred dnevi izrekel »novi« krščanski demokrat Rajko Pimat in ki je silno razjezila LDS, si nekateri razlagajo bistveno drugače. Pokazala naj bi namreč, da se bodo tudi krščanski demokrati sklicevali na omenjeni 118. člen ustave in da ne bodo glasovali proti pravosodnemu ministru. Tudi informacije iz krogov blizu vladi potrjujejo napovedi, da bo koalicija brez tezaev »ostala skupaj« tudi po interpelaciji. Čeprav ni nemogoče, da bodo partnerji »svetovali« premieru in LDS, naj Kozinc po (uspešnem) glasovanju sam ponudi odstop. Kar pa je - glede na precej enotno razmerje sil v Liberalno-demokratski stranki, ki se je pokazalo na zadnjem svetu stranke - bolj malo verjetno. Natančnejšo analizo razprav nekaterih vodilnih članov te stranke bi namreč lahko razumeli takole - Miha Kozinc mora ostati, predsednik pa naj premisli o zamenjavi Janeza Sirseta. (T. S.)

DRŽAVNI ZBOR / POSLOVNIK

Ni jasno, kaj je pravi smisel odložnega veta

Delovni pogovor ali neformalni sestanek - Kaj pomeni glagol odločati - Možnost odločanja le o posamičnih členih

IVANKA MIHELČIČ

LJUBLJANA - Odlozni veto in kaj z njim početi? To je najkrajši povzetek dileme, s katero se sooča državni zbor in državni svet, ob tem pa nenehno ostajata vsak na svojem bregu razlag te sicer ustavne kategorije, ki naj bi državnemu svetu omogočila najbolj neposreden vpliv na parlamentarno odločanje. Dosedanja polletna praksa delovanja obeh ustanov slovenskega parlamenta je dokazala, da so z vetom svetniki dosegli le to, da so dokončni sprejem zakonov, na katere so vložili veto, preložili na kasnejši čas. Ob lastninskem zakonu in njegovem spornem 29. členu pa se je zgodba o vetu in o tem, kaj z njim početi, celo razvila do absurda: poslanci so tudi v drugo izglasovali zakon v celoti, čeprav se je večina zavedala neustavnosti njegovega 29. člena. Ob tem so se zanesli na državni svet, da bo ta sprožil ustavni spor. To pomeni, da se bo ustavno sodišče ukvarjalo s spornim členom, medtem ko bo zakon v celoti vendarle končno stopil v veljavo. Absurd je bil tudi, da je svet vložil veto na en sam člen, poslovnik pa je naložil zboru, da glasuje le o zakonu v celoti. V tem je potemtakem sploh smisel odložnega veta?

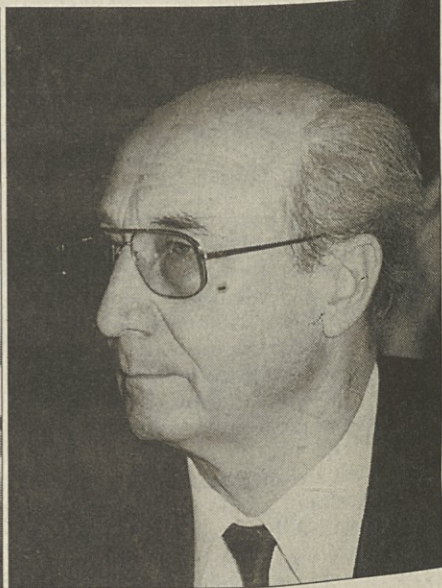
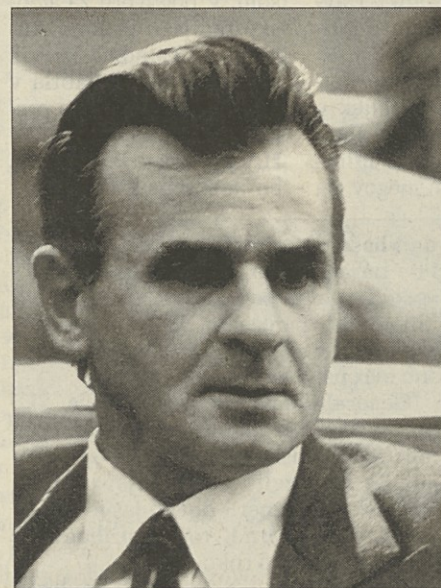
To so se znova vprašali tudi udeleženci včeraj-

šnjega delovnega pogovora članov poslovniskih komisij državnega zbora in državnega sveta. Nekateri so (predvsem svetniki) srečanje ocenili kot ponovno možnost poskusa prepričati člane poslovniske komisije državnega zbora, da upoštevajo njihova stališča in odložni veto vgradijo v svoj poslovnik tako, kot ga oni razumejo. Navzoči poslanci pa so ta pogovor (če sodimo tudi po malostevilni udeležbi) razumeli bolj kot neformalni sestanek in izmenjavo mnenj (katera bodo ob

sprejemanju poslovnika upoštevali ali ne). Svetniki so se tako znova prizadevali dopovedati poslancem, da v ustavi zapisana formulacija odložnega veta, ki nalaga poslancem, da o zakonu ponovno odločajo, pomeni, da morajo o spornem zakonu tudi ponovno razpravljati in sele nato spet glasovati. Poslanci večinoma razumejo ponovno odločanje le kot ponovno glasovanje (razlika je v tem, da mora biti, ko o zakonu glasujejo po vloženem vetu, za sprejem tega zakona večina vseh

poslancev). Zato je bil tudi včerajšnji poslanski odgovor na vprašanje svetnika Petra Ceferina, »v čem je potem sploh smisel odložnega veta«, zelo jednat: »V sestinskih glasovih...«.

Ali tako meni tudi večina poslancev, bomo videli čez teden dni, ko bo zbor na junijskem zasedanju dokončno odločal o predlogu svojega poslovnika. Takrat naj bi se dokončno dogovorili tudi o predlogu svetnikov, da v poslovnik vključijo možnost razprave in spreminjanja posameznih členov zakonov, ne da bi pri tem postavljali pod vprašaj zakone v celoti.

Kaj storiti z odložnim vetom? Miran Potrč in Ivan Kristan

SLOVENCİ PO SVETU

Na obisk v Avstralijo, k slovenskim izseljencem

Državni sekretar za Slovence po svetu bo skušal okrepite stike izseljencev z domovino

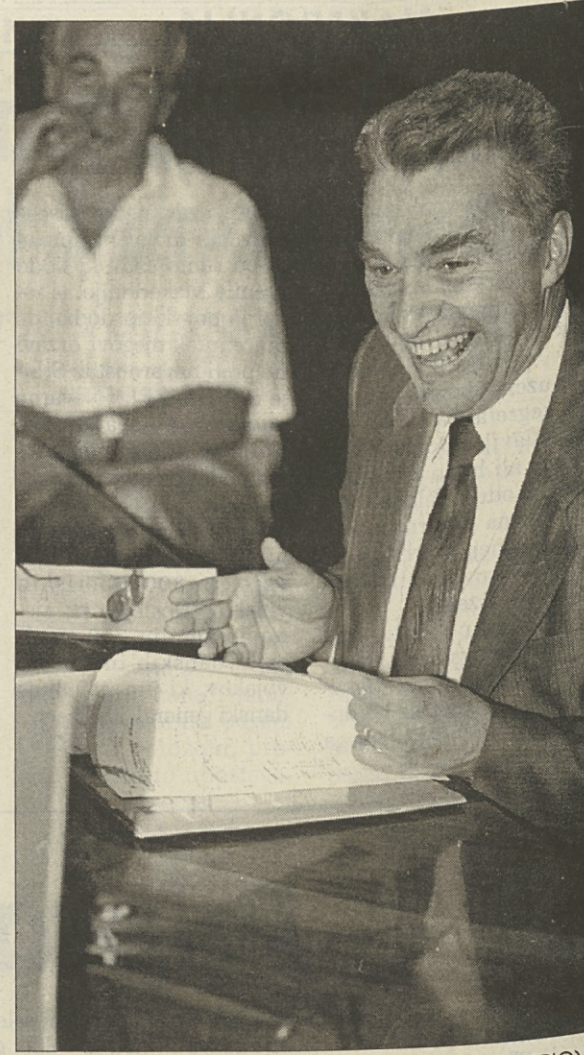
LJUBLJANA - »Z obiskom v Avstraliji želimo okrepiti stike naših izseljencev z domovino, pogovarjali pa se bomo tudi s predstavniki ustanov, ki skrbijo za položaj tamkajšnjih priseljencev,« je povedal dr. Peter Vencelj, državni sekretar za Slovence po svetu. Vencelj bo v Avstralijo odpotoval na povabilo Slovenskega narodnega sveta iz Victorie, kjer živi polovica vseh avstralskih Slovencev, obiskal pa bo Perth, Adelaide, Sydney, Brisbane, Canberro in Melbourne. Predvideni so tudi pogovori na avstralskem ministrstvu za imigracijo, etnične zadeve in lokalno upravo ter zunanjem ministrstvu, na univerzi Macquarie v Sydneyu pa bo dr. Vencelj skušal ut-

diti položaj stalnega lektorata slovenskega jezika.

V nadaljevanju tiskovne konference je državni sekretar Vencelj spregovoril tudi o položaju Slovencev v Italiji, posebej se po zadnjih volitvah. Omenil je prizadevanja, da bi Slovencem vendarle zagotovili mesta v državnih predstavniških organih, na kar je zdaj, ko Italijani reformirajo volilni sistem, mogoče računati. Na nase vprašanje, kako daleč so s pripravo konkretnega poročila o slovenskem financiranju manjšin v Italiji (zadeva je na zadnji seji mednarodnega odbora v državnem zboru povzročila ostro polemiko in ustrezne casopisne odmeve), je Vencelj pojasnil, »da so stvari v teku, gre pa za

zapleteno delo«. »Na Koroskem so stvari lažje, ker je avstrijski davčni sistem drugačen od italijanskega, ki precej osiromaši nasa sredstva, tako da bomo z njihovimi oblastmi to morali urediti,« je pojasnil Vencelj in dodal, da Slovenija zeli, da bi bilo vsem jasno, kdo prejema pomoč Slovenije in kako to pomoč porablja.

Vencelj je spregovoril se o nekaterih drugih pogledih na odnose s slovensko manjšino in ponekod polemično obravnavo sedanost in preteklost odnosov med Slovenijo in zamejci. Napovedal je, da se bodo o tem še pogovarjali z obema organizacijama, Slovensko kulturno gospodarsko zvezo in Svetom slovenskih organizacij P.B.

Pomoč tudi za slovenski lektorat (Foto: T. Lombar/TRIO)

KOLOKVIJ O LOKALNI SAMOUPRAVI

Lokalna skupnost je po izkušnjah Francozov temelj demokratične ureditve

LJUBLJANA - Danes se je tu začel dvodnevni francosko-slovenski kolokvij o lokalni samoupravi in lokalni upravi, ki ga je pripravil Slovenski akademski klub v sodelovanju z Evropskim skladom za svobodo govora in Slovenskimi krščanskimi demokrati. Namen kolokvija je približati lokalne strukture civilni družbi, zakonodajo in pomen civilne družbe v okoliscinah manjših pristojnosti.

Udeležence je najprej pozdravil predstavnik SKD in član vlade, minister Ivan Bizjak. Poudaril je, da naj bi bil kolokvij

priložnost dobiti čimveč informacij o organiziranosti lokalne samouprave in uprave v Franciji, s tem pa bi tudi v Sloveniji, kjer se na uvedbo nove lokalne samouprave in uprave pripravljamo, dobili jasnejšo predstavbo o tem, kaj želimo. Dejal je tudi, da je lokalna samouprava izjemnega pomena za preoblikovanje Slovenije v sodobno državo.

Jean-Christoph Bas je v svojem predavanju o francoski izkušnji lokalne samouprave in uprave poudaril, da je formalna skupnost temelj demokracije. Dejal je tudi, da v Franciji

obstaja poseben sistem lokalne samouprave, saj imajo kar 36 tisoč občin, ki stejejo od treh tisoč do več milijonov prebivalcev. Stevilo občin je večje kot v vseh evropskih državah skupaj. Občina oziroma mesto ima povsem lastno identiteto, departma je čisto administrativna struktura, regija pa je enota z zgodovinsko identiteto in so njene meje skladne z mejami nekdanjih pokrajin. V skladu s tem poteka tudi razdelitev pristojnosti. Financiranje občin je deloma urejeno z državnimi subvencijami in z lastnimi davki.

Jean-Christoph Bas (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

DUNAJ / POLITIKA

Dalai Lama povzročil spor v koaliciji

Vranitzky v žarišču kritike

DUNAJ - Sporno vprašanje udeležbe tibetskega verskega in posvetnega voditelja, nobelovega nagrajence Dalai Lame pri Svetovnem kongresu OZN za človekove pravice na Dunaju je zdaj postalo tudi kocljivo avstrijsko notranje-politično vprašanje. »Kriv« za najnovejši zaplet v tej zadevi je generalni sekretar dunajske konference Ibrahim Fall, ki velja za enega izmed najizglednejših kandida-tov za mesto Visokega komisarja za človekove pravice. Le-ta se je namreč spretno izognil možnim konfliktom, ko je odgovornost za vse nadaljnje odločitve izročil predsedniku konference, avstrijskemu zunanjemu ministru Aloisu Mocku.

Odločitev je medtem že postal »avstrijska zadeva« z vsemi notranjepolitičnimi posledicami oz. konflikti.

Mock je po svoji izvolitvi za predsednika konference odločitev o tem, ali bo Dalai Lama lahko govoril, zadevo zavlačeval - ob redakcijskem zaključku njegova odločitev se vedno ni bila znana - zvezni kancler Vranitzky pa v tem vprašanju

sploh ni hotel videti interesnega konflikta za Avstrijo in celotno zadevo označil kot »pretravano«.

Dejal je, da je Avstrija tibetskega voditelja povabila kot nobelovega nagrajence, vprašanje njegovega nastopa na konferenci OZN pa je »lastna zadeva« verskega voditelja. Vranitzky se je izrekel za to, da dobi Dalai Lama možnost, »da pove svoje mnenje k tematiki človekovih pravic, nič manj pomembno pa je za avstrijska podjetja, da se udeležijo pri novi gospodarski dinamiki Kitajske«.

Drugace misli koalicijski partner oz. Vranitzkyjev namestnik Erhard Busek: argumentacija o važnosti narocil iz Kitajske zanj »pred ozadjem potapljanja človekovih pravic ni umestna«. »To bi bil le dokaz za kupljivost človekov pravic«, je poudaril predsednik avstrijske ljudske stranke.

Tudi govornik Zele-nih, Peter Pilz, se ni strinjal s kanclerjem in izrazil svoje ogorčenje ko je dejal, da se Vranitzkyjevo geslo očitno glasi takole: »Najprej denar, potem pa sele morala«.

DUNAJ / BOUTROS GHALI OB OTVORITVI SVETOVNE KONFERENCE OZN

»Človekove pravice so skupek človeških vrednot«

Klestil zahteva pravico do mednarodnega vmešavanja

IGOR SCHELLANDER / IVAN LUKAN

ostali nobelovi nagrajenci.

Avstrijski predsednik Thomas Klestil se je v okviru svojega otvoritvenega govora z zelo jasnimi besedami lotil vojne v Bosni in Hercegovini in poudaril, da nikjer druge grozotni zločini zoper človekove pravice niso potekali tako »jasni in očitni«. Zato je avstrijski predsednik pozval mednarodno skupnost, naj

končno preneha z molcanjem in nevmešavanjem. Zasledovanje prekrškov zoper človekove pravice ne sme biti več tolmačeno kot vmešavanje v notranje zadeve, je poudaril Klestil in zahteval dolžnost mednarodne skupnosti za mednarodno vmešavanje v slučaju kršenja človekovih pravic. Ugled OZN bo zapravljen, ako bo leta dopuščala, da se pred

njenimi očmi dogajajo zločini, je poudaril predsednik Klestil.

Generalni sekretar OZN Boutros Ghali pa je Svetovno konferenco o človekovih pravicah tolmačil ne kot »najmanjši skupni imenovalec, temveč kot kvinesenco vseh človeških vrednot«. Dejal je, da gre pri človekovih pravicah za univerzalnost, garancije in demokratizacijo in s tem v zvezi

govoril o »treh imperativih dunajske konference«.

Avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky je v svojem govoru pred delegati Svetovne konference OZN sistem demokracije izpostavil kot najboljšega garanta za človekove pravice, hkrati pa je omenjujoc tako imenovane nove demokracije - opozoril na (tudi v demokratičnih sistemih) nezadovoljivo reševanje manjšinskih vprašanj ter na nevarnost rasizma in nasilja v zahodni Evropi kot posledici težke gospodarske recesije.

Avstrijski zunanji minister Franz Vranitzky je pred konferenčnim centrom zbral nekaj sto 200 demonstrantov, ki so s transparenti zahtevali uveljavitev človekovih pravic širom sveta. Močne policijske enote so poskrbele zato, da demonstranti niso pršli v stik z udeleženci konference.

Po nekaj urah so se demonstranti mirno razšli.

Od včeraj dalje poteka na Dunaju konferenca OZN o človekovih pravicah.

PLIBERK

Uspelo gostovanje Tržaškega okteta v Podjuni in Zili

Tradicionalno srečanje oktetov

PLIBERK - Tržaški oktet je v soboto in nedeljo opravil se eno pomembno gostovanje. Na povabilo okteta »Suha« iz kraja Suha (Neuhaus) pri Pliберку na Koroskem je sodeloval na Srečanju oktetov, ki potaja po lanskem prvem srečanju v gradu Bogensperk pri Litiji, že tradicionalno. Na tem srečanju oktetov, ki se je tudi odvijalo na grajskem dvorišču, so poleg domačinov in Tržaškega okteta nastopili se oktet Valvazor iz Litije, avstrijski Doppelquartet iz Tinj in pa Blejski oktet z Bleda.

Naslednjega dne so tržaški pevci najprej oblikovali s svojim liturgičnim petjem maso, ki jo je v slovenscini in

nemščini daroval domači župnik, po masi so bili na sprejemu, ki jim ga je pripravil lastnik tamkajšnjega povsem obnovljenega gradu, v večernih urah pa so se na pobavilo Kršćanske kulturne zveze z vzhodne roba Podjune cez Rož preselili na zapadni jezikovni rob Ziljske doline v Ziljski bistrici pri Zahomcu priredili v tamkajšnji cerkvi in za tamkajšnje Slovence celovečerni koncert liturgicnih ter slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

Bilo je to bogato doživetje v soocanju s korosko narodnostno stvarnostjo, o katerem bomo daljši zapis se objavili. (j.k.)

DUNAJ / KLJUB RAZBURKANIM RAZPRAVAM IN KONFLIKTI

Katalog nedržavnih organizacij na konferenci OZN

IVAN LUKAN

DUNAJ - Pred včerajšnjim začetkom Svetovne konference o človekovih pravicah je bila avstrijska metropola tudi prizorišče številnih drugih dejavnosti. V središču pozornosti je bilo vsekakor tridnevno zasedanje zastopnikov okoli tisoč tako imenovanih nedržavnih organizacij (NGO), ki so z vidika prizadetih občanov in organizacij svetovne konference o človekovih pravicah, ki so klonili političnem pristisku Kitajske, in zato Dalai Lami dale priloznost za javen nastop, ki bo danes popoldne v prireditvenem sotoru amnesty international poleg uradnega voditelja Dalai Lame iz

uradnega sporeda zasedanja Organizacije združenih narodov - o tem je nas časopis obsirno poročal - ter nastop bivšega predsednika ZDA Jimmyja Carterja na forumu NGO.

Nedržavne organizacije so obsodile postopanje vodstva Organizacije združenih narodov in organizatorjev Svetovne konference o človekovih pravicah, ki so klonili političnem pristisku Kitajske, in zato Dalai Lami dale priloznost za javen nastop, ki bo danes popoldne v prireditvenem sotoru amnesty international poleg uradnega voditelja Dalai Lame iz

Organizacije združenih narodov.

Nedeljski nastop nekdanjega ameriškega predsednika Carterja, ki se v okviru lastne ustanove ukvarja z vprašanji človekovih pravic, pa so zlasti predstavniki NGO iz Latinske Amerike skušali preprečiti z vpitjem in zvijačjem. Bivsemu predsedniku ZDA so očitali soodgovornost za severnoameriško politiko izkoriščanja Srednje in Južne Amerike ter s tem povezanega podpiranja diktatorskih režimov in nespoštovanja človekovih pravic. Carter je naposled kljub temu lahko spre-

govoril, pri tem pa je izrazil tudi svoje razumevanje za očitke.

Kljub razburkanim razpravam in marsikateremu nepredvidenemu konfliktu je predstavnikom nedržavnih organizacij ob koncu zasedanja le uspelo predložiti sklepni dokument, ki je bil tudi sprejet.

V njem Svetovni konferenci Organizacije združenih narodov o človekovih pravicah posredujejo vrsto priporočil, osrednje zahteve pa so imenovanje Visokega komisarja za človekove pravice, po-visanje tozadevnega proračuna OZN (od trenutno enega na pet od-

stotkov) ter ustanovitev mednarodnega sodišča za zasledovanje zločinov zoper človekove pravice.

Ali bo dokument NGO dejansko tudi upoštevan pri sestavljanju sklepnega dokumenta Svetovne konference OZN o človekovih pravicah, ostaja sprva odprto. Predstavniki NGO bodo tokrat lahko prvič sodelovali na plenumu in v komisijah ter na pritisk Avstrije tudi v uradnem komiteju Svetovne konference OZN, kar zlasti vzemirja tiste države, ki so se dalj časa tarca kritike nedržavnih organizacij.

AVSTRIJA / S 1. JULIJEM

Nov zakon za kočljive podatke o okolju

DUNAJ - Novi »zakon za informacije o okolju« bo v Avstriji postal veljaven s 1. julijem in bo vsakomur dovolil vpogled v podatke, ki jih morajo podjetja zbirati v zvezi z vplivi in možnimi obremenitvami okolja.

Poleg te pasivne informacijske obveznosti novi zakon predvideva tudi aktivno informacijsko obveznost: podjetja bodo zdaj na primer morala redno objavljati podatke o svojih emisijah na javnem mestu

in splosno razumljivi obliki.

Dosedanji zakon o obveznosti dajanja podatkov ni zainteresiranim občanom ni omogočal vpogleda v podatke.

Le-ta bo zdaj mogoc pri pristojni obrtno-pravni oblasti. Če naj bi podatki ostali tajni (na primer zaradi zašcite produkcijskega postopka - op. ured.), bodo morala podjetja naprav avstrijskim oblastem razložiti okoliscine ki utemeljujejo zatajevanje. (I.S.)

CELOVEC / KULTURNOPOLITIČNI DOGODEK

Razstava o Salmu

CELOVEC - Konec preteklega tedna so v koroski prestolnici v prisotnosti velikega števila castnih gostov in kulturno zainteresiranih občanov odprli razstavo »Franz Xaver von Salm - razsvetljenec, kardinal, patriot«.

Pobudo za to kulturno-politično pomembno prireditev je dal krški škof Egon Kapellari, razstava v spomin na 52. krskega knezskofa, ki je štel med za Korosko pomembne osebnosti med jozefinizmom, casom Francozov in restavracijo, je v skofijski rezi-

denci, torej stavbi, v katero se je Salm preselil po smrti nadvojvodine Marije Ane, in kjer je skozi desetletja stanoval.

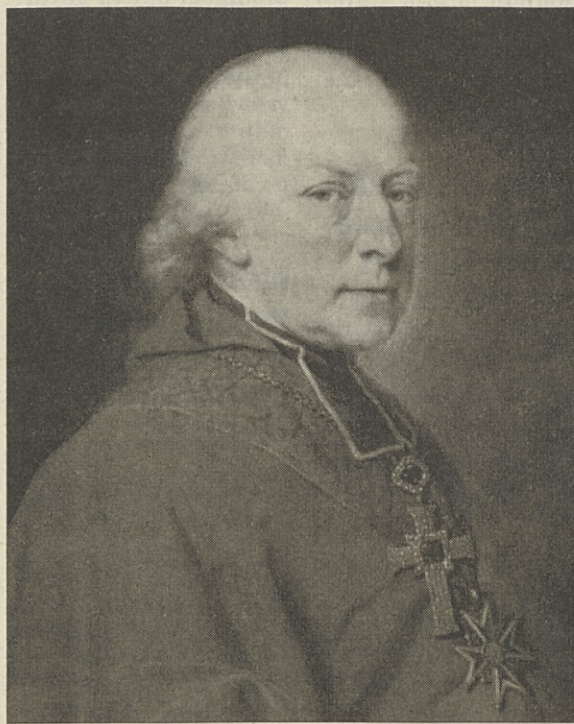
Krški škof je s to svojo pobudo ponovno odprl skofovsko rezidenco širsi javnosti ter ji dal možnost, da si ne samo ogleda zanimivo razstavo z nad 300 eksponati, marveč da dobi tudi vpogled in pregled nad duhovnim ozracjem in kulturnim ustvarjanjem v okolici prvega v Celovcu rezidirajočega skofa.

Ob razstavi je izšel tudi bogat katalog, ki poleg znanstvenih prispevkov

k politični, cerkveni in umetnostni zgodovini ter k zgodovini naravoslovnih znanosti pod Salmom vsebuje tudi opise razstavljenih objektov.

S strani organizatorjev razstave - krske skofije in mesta Celovec - je bilo se poudarjeno, da prica-kujejo zanimanje in s tem tudi obisk razstave iz sosednjih dežel, predvsem iz Furlanije Julijske krajine in Slovenije.

Izredno zanimiva razstava v skofijski rezidenci bo odprta do 12. novembra letos vsak dan od 10. do 17. ure. (I.L.)

Slika kardinala Franza Xaverja Salma

NOVICE

Pohvala ES za Avstrijo

BRUSELJ - Evropska skupnost je z Avstrijo kot pogajalskemu partnerju »zadovoljna«. Te pohvalne besede je izrekel komisar Evropske skupnosti Steichen, pristojen za pogajanja o kmetijstvu med ES in Avstrijo. Steichen je tudi poudaril, da je Avstrija od starih držav, ki se potegujejo za sprejem v Evropsko skupnost, »najbolj pripravljena za pogovore«. Kljub temu niso rešena vsa vprašanja: avstrijski zvezni minister za kmetijstvo Fischler je poudaril, da obstajajo razlike glede prehodnih rešitev za avstrijske kmete. Medtem ko zeli Avstrija doseči daljše prehodno rešitve, je Evropska skupnost za krajše. Konkretna rezulate pogajanj na področju kmetijstva pričakuje avstrijski minister se jeseni letos.

Socialdemokrati kritično do razvoja v katoliški Cerkvi

DUNAJ - Socialdemokrati z »določeno zaskrbljenostjo« spremljajo najnovejši konflikt znotraj katoliške Cerkve v Avstriji, je poudaril poslevođa SPÖ Josef Cap na tiskovni konferenci. Dejal je, da njegova izjavi ne pomeni vmešavanje v interne cerkvene zadeve, namreč da jo je treba razumeti kot »signal, da se ohrani pripravljenost k dialogu s strani Cerkve. Cap je dejal, da je v zadnjem času opaziti znake, ki kažejo v smer, da se Cerkve zapira vase in da je hkrati ogrožen dialog.

V prvih štirih mesecih večji deficit v trgovinski bilanci

DUNAJ - Deficit v avstrijski trgovinski bilanci je v prvih štirih mesecih leta 1993 v primerjavi s istim obdobjem 1992 narasel za devet odstotkov. Deficit znaša 33,9 milijard silingov. Avstrija je od januarja do aprila letos izvozila blago v vrednosti 153 milijard silingov, hkrati pa uvažala za 186 milijard silingov. Iz zdaj objavljene bilance je razvidno, da so leta 1992 predvsem države Evropske skupnosti znatno manj kupovale v Avstriji.

Švicarski privatnik kupil Avstrijski nacionalni cirkus?

DUNAJ - Po zadnjih informacijah pogodba o prodaji Avstrijskega nacionalnega cirkusa švicarskem privatniku Luisu Knieju se ni podpisana. Kot je dejala dosedanja lastnica cirkusa, Elfi Althoff-Jakobi, je odprtil se mnogo vprašanj in dokler na leta ni zadovoljivega odgovora, cirkus tudi ne bo menjal lastnika.

Obisk iz bivše SZ

CELOVEC - Zunanji minister Tadsikistana Rasid Alomov je konec preteklega tedna uradno obiskal Korosko. Gost iz bivše Sovjetske zveze, ki se bo udeležil tudi Svetovne konference OZN za človekove pravice, ki poteka ta čas na Dunaju, je v pogovoru s koroskim deželnim glavarjem Zernatom izrazil željo po poglobitvi že nekaj leto obstoječih stikov in Zernatta povabil na uradni obis v Tadsikistan. Glavno mesto bivše sovjetske republike Dusanbe in koroska prestolnica Celovec sta že 20 let pobrateni. Na Koroskem se je mudila tudi delegacija visjih politikov iz zahodne Ukrajine, katero je prav tako pozdravil deželni glavar Zernatto. V pogovorih je s strani Koroske bil izpostavljen interes za sodelovanje na gospodarskem področju, sodelovanje med univerzama v Celovcu in v Cernovicu pa naj bi se še poglobilo.

Katoliška prosveta: Nov vodja

CELOVEC - Profesor mag. Harald Unterberger je nov vodja Katoliške prosvete. Krški škof Egon Kapellari mu je izročil dekret o imenovanju v navzočnosti vodstva Katoliške prosvete in se Unterbergerju zahvalil za pripravljenost, da prevzame to castno funkcijo na področju kršćanskega izobraževanja odraslih. Unterberger, star je 46 let, že dalj časa živi v Sentvidu in od ustanovitve družine v zupniji Obermühlbach. Studiral je v Gradcu, poučuje pa na Zvezni realni gimnaziji in zvezni gimnaziji v Sentvidu. Ze zgodaj je prišel v stik z izobraževanjem odraslih, se posej z izobraževalnim domom v St. Juriju ob Jezeru in s težiščem na politično-socialnem področju. Ob izročitvi dekreta se je škof zahvalil tudi dr. Stephanu Meirju, ki je po odstopu dr. Roberta Svetine zacasno vodil Katoliško prosveto.

Nova teniška igrišča

PLIBERK - Pretekli cetrtek so v Pliберку blizu javnega kopališča odprli nova teniška igrišča, ki so stala 2,1 milijonov silingov (800.000 je pripisovala dežela, 900.000 občina in 400.000 sportno društvo Pliberk). Stari teniški kompleks so preuredili popolnoma na novo ter ga razširili za eno igrišče. Tako je zdaj na razpolago pet igrišč, kar je zagotovo obogatitev sportne ponudbe.

KOROSKA / PRIJATELJSTVO

Pevci kulturnega društva gostovali v Wiesbadenu

CELOVEC - Pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva »Bilka« iz Bilcovsa se je konec maja mudil v Wiesbadenu v Nemčiji, kamor jih je povabil tamkajšnje mestno predstavništvo na celu z zupanom Exnerjem.

Slovenski pevci pod vodstvom Mirka Lauffeggerja so bili najprej povabljeni na ogled mesta, visek obiska pa je bil koncert, na katerem je sodeloval tudi domaci komorni zbor. Pevci »Bilke« so izvedli 20 vecinoma slovenskih pa tudi pesmi

drugih narodov, Predstavitev »Bilke« in dvojezicne občine pa sta imeli na skrbi Monika Seher in Krista Krusic. Pevski zbor je na potovanju v Nemcijo spremljal tudi dolgoletni bilcovski zupan Hanzi Ogris.

Do prvih stikov med Bilcovsem in Wiesbadenom je prislo pred dvema letoma po naključju: zupan nemškega mesta je na dopustu obiskal Bilcovs in se srečal s pevci »Bilke«. »Le-ti so ga tako navdili, da jih je povabil v Wiesbaden.

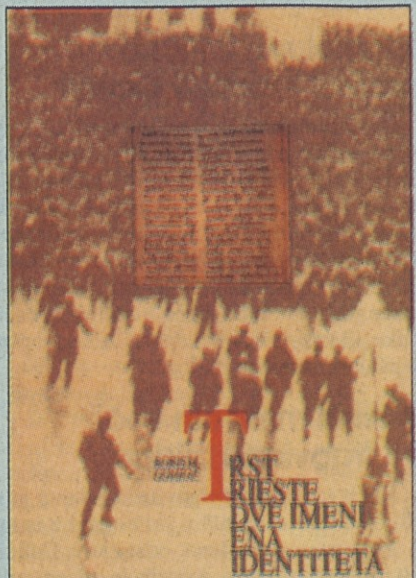

Nov pristop k razumevanju tržaške zgodovine

LJUBLJANA - V konferenčni dvorani Leka so predstavili izredno zanimivo knjigo, ki jo je napisal tržaški Slovenec, doktor zgodovine, Boris M. Gombac. Ze sam naslov knjige Trst, Trieste, dve imeni, ena identiteta: sprehod čez historiografijo o Trstu 1719-1980, nakazuje problematiko, ki jo je pisec dela obdelal v doktorski disertaciji, na podlagi katere je nastala pricujoča knjiga. Avtor zajema prek 300 zgodovinskih del in razprav, od začetka 17. stoletja do zgodovinskih prispevkov so-

dobnih zgodovinarjev in si prizadeva razložiti notranjo vzročnost posameznih stališč in dogodkov, raziskuje krizo identitete tržaške družbe in kot je zapisal prof. Janko Pleterški v spremni besedi h knjigi, »odkriva nove poti preučevanja zgodovine v prizadevanju za novo svobodo pred politiko ali pred mentalnim nasiljem preteklosti nad razumevanjem vzrokov sedanosti.« Delo govori o večni perečem vprašanju pristanskega mesta ob meji, v slovensko zgodovinsko stroko pa uvaja svojevrsten znanstven pristop. Izbrani historični problem obravnava reflektirano skozi zgodovinske pisce o njem in analizira vzroke in posledice nestrupnosti do Slovencev ali nepriznavanja dvonarodnosti mesta v različnih obdobjih.

Požig slovenskega kulturnega doma v dvajsetih letih je bilo le eno izmed dejanj, ki so bila neposredno uperjena proti someščanom, predstavnikom drugega naroda. Skoraj imaginarna ogroženost večinskega italijanskega prebivalstva pogosto vodi v naravnost absurdna dejanja, po mnenju avtorja pa gre v mestu za vodeno ksenofobijo na eni in tiho asimilacijo na drugi strani. Knjiga ima posebno vrednost za zgodovinarje, zanimiva pa bo gotovo za vse, ki jih kakorkoli zanima slovensko narodnostno vprašanje. (V. S.)

Izid natečaja Radia Slovenija za izvirno neobjavljeno kratko prozo

LJUBLJANA - Informativna služba Radia Slovenija nas je obvestila o izidu natečaja za izvirno neobjavljeno kratko prozo, ki se je zaključil 15. maja. Za siframi nagradnih del so se razkrili naslednji avtorji: Aleksa Susulic bo prejel kar prvo in drugo nagrado hkrati, in sicer za zgodbi Da cvet vzklije spet in Ojdp, tretjo nagrado pa bo prejel Miran Kosuta za zgodbo Sodar. Odkupili bodo se zgodbe Utrinek iz zbiralcevega življenja Davida

Terčona, Elektrarna Katarine Marincic, Secanje Neje Kos, Klisir Andreja Makuca, Moz, ki je pisal na vlaku Maje Novak, Srebrna kanglica Rezke Povse, Moja dežela Vida Videnska, Počivaj v miru, Giacomo Felice! Metoda Pevca, Pontijev vratar spet Alekse Susulica in Genocid Ivana Rapoca. Vsa nasteta dela bodo predvajana v torkovih Literarnih nočnih na I. programu Radia Slovenije, vsakokrat ob 23.05. uri. (V.L.)

GLEDALIŠČE

Slovenci osvajajo gledališki festival »Čez Milano«

MILANO - Alica živi v Ljubljani. To je le eden od naslovov, s katerimi so v milanskih casopisih napovedali prvo od številnih slovenskih gledaliških predstav na festivalu Milano Oltre, ki se je začel 27. maja, zaključili pa ga bodo 21. junija, ko bo Slovensko narodno gledališče iz Maribora drugič izvedlo predstavo Carmen. Slovenska navzočnost na omenjenem festivalu je izredno močna, saj je od skupno dvanajstih predstav kar sedem naših, tako da slovenska kultura se nikoli ni bila tako močno zastopana v enem od najpomembnejših italijanskih kulturnih centrov.

Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane, ki je našo udeležbo na festivalu začelo s predstavo Alica v čudezni deželi, je poleg tega italijanskemu občinstvu sinoči prikazalo še Faricevo delo Vetr, pesek in zvezde, ki je naletelo na zelo dober odmev publike. Očitno je v Milanu plesna kultura precej močnejša od gledališke.

Tukajšnji mediji festivali in nasi udeležbi na njem posvečajo veliko pozornost, saj so casopisi že pred prihodom gledališnikov v obsežnih člankih napovedovali predstave in jih opremili s slikami. Slovensko mladinsko gledališče bo v naslednjih dneh uprizorilo se predstave Susa, Zenit in Seherazada, potem pa bo Ljubljancane nasledilo Slovensko narodno gledališče iz Maribora, ki bo v Milanu nastopilo z deloma Don Juan in Carmen. Festival Milano Oltre poteka že se-

dmo leto, v tem času pa je pridobil na svojem ugledu. Ker so se slovenske predstave komaj dobro začele, v tukajšnjih casopisih se ni zaslediti prvih kritik, vendar je zanimanje za slovensko gledališče mogoče zaznati iz napovedi, kjer novinarji uporabljajo na primer izraze, da v Milanu prihaja »veter iz Ljubljane«, predstave pa uvrščajo v tako imenovani »novi slovenski teater«, Faricevo delo Vetr, pesek in zvezde, pa so v dnevniki L'Unita najavili celo kot »overdose plesa«.

Tudi Alica je za Italijane »na meji realnosti« in če sodimo po tem medijskem odzivu, potem lahko rečemo, da so tokrat Slovenci tisti, ki držijo nivo milanskega festivala. Po številnih uspehih, ki jih je slovensko gledališče doslej doživelo predvsem v Latinski Ameriki, si zdaj odpira pot tudi v Evropo, ki nikakor ne bo lahka. Evropski kulturni centri (in Milano je nedvomno eden od njih) so dobesedno zatrpani s kulturnimi dogodki, zato je naša navzočnost v njih toliko večjega pomena. (M. J.)

Zaključek sezone v PG Kranj

KRANJ - Presernovo gledališče končuje izredno uspešno in tudi naporno gledališko sezono, saj jo bodo, kot kažejo podatki, zaključili s skoraj 200 ponovitvami svojih predstav in 50.000 obiskovalci. Realizirali so vse štiri načrtovane premiere (Zbezi od zene, Nora, Hana Tiger, Mi se ne damo). Ob koncu sezone pa so svoje energije usmerili v pripravo nove

gledališke uprizoritve, ki bo redno na sporedu v naslednji sezoni in s katero želijo razveseliti predvsem mlado občinstvo. Pripravili so slovensko prazvedbo pravljicnih zgodb nedolžnega otroštva in modre, pa tudi smešne starosti, ki se prepletajo med mlado Ano in tisocletja starim kraljem. Kralji ne padejo kar tako. Njihov padec je vedno nenavaden in v trenutku, ko padejo iz pravljice, je logično, da se znajdejo pred zvezdavi in hudomušnimi otroškimi ocmi. Prvic na slovenskem odru bomo videli Roberta Thyenthala: Ana in kralj, ki je padel iz pravljice. Uprizoritev so pripravili prevajalec in režiser Samo Strelec, scenografija Mirjana Koren, kostumografina Gordana Gasperin, lektor Arko in Vesna Tomšič, ki je izbrala glasbo. V igri nastopata Tanja Dimitreivska (-Ana) in Ludvik Bagari (-Kralj). Premiera je bila v sredo, 9. junija 1993 ob 19.00 uri v dvorani Presernovega gledališča Kranj. (P. R.)

Javna produkcija Dramske šole Barice Blenkuš

LJUBLJANA - S Pokojnikom francoskega avtorja Reneja de Obaldia se je pretekli teden v Lutkovnem gledališču ljubljanskem ponovno javno predstavila Dramska šola Barice Blenkuš (-DSBB), tokrat prvič s »pravno« predstavo v režiji in pod mentorskim vodstvom dramskega igralca Karlija Brisnika. V predstavi sta nastopili Andreja Martina Mencej (3. letnik) v vlogi Elizabete in Barbara Zefran (4. letnik) v vlogi Julije.

Zahtevno dramsko besedilo sta slusateljci obvladali suvereno in v čisti odskri postaviti izjavili publiki kar nekaj smeha in nasmeškov. Projekt, katerega realizacija je bila zaradi finančnih težav do zadnjega vpravljaliva, saj na pomoč nista priskociła niti Ministrstvo za kulturo niti Mestni sekretariat za kulturo, so v DSBB pripravljali pet mesecev. Samo po zaslugi prijaznosti Lutkovnega gledališča ljubljanskega ter finančni pomoči Slovenske investicijske banke je izvršeno opravil Andrej Hajdinjak. Predstava je hkrati tudi prva izmed letosnjih zaključnih produkcij, s katerimi se vsako leto javno predstavi DSBB. Sledile bodo se produkcije prvega in drugega letnika, nastopi slusateljcev tečajev ter javni nastop iz predmeta odskri govor. Vsi ti nastopi se bodo izvršili med 20. in 23. junijem in s tem ponovno ponudili v oceno delo te zasebne sole za igralsko umetnost in javno nastopanje. (M. T.)

Nedeljski pozdrav poletju in podelitev župančičevih nagrad

LJUBLJANA - Konec tedna (v nedeljo) se bodo natanko ob 21.30 uri v poletnem gledališču Krizank prizgali zarometi, pod katerimi bo v režiji Damirja Zlatarja Freya zazvela čisto posebna noč, prežeta z glasbo, petjem in plesom. Številni umetniki, ki se bodo pojavili na zeleni li-

vadi, samo za ta večer posejani med Plečnikove kamnite neme priče naših življenj, bodo s svojo ustvarjalnostjo počastili našo prestolnico in kulturo. Na ta večer bo mesto Ljubljana podelilo tudi Župančičeve nagrade za najvidnejše dosežke na področju kulture. Sama prireditev bo presegla zgolj podelitev nagrad in tako prerasla v projekt Pozdrav poletju, ki zaključuje preteklo ustvarjalno sezono, jo s tem ovrednoti in odpre novo. Zato so v konceptu prireditve organizatorji želeli poudariti umetniški akt kot tak in pricujoči večer zasnovati kot veliko slavo umetnosti. Glavni akterji tega večera bodo Ljubljana, Oton Župancic, Ivan Cankar in umetniki, ki živijo in ustvarjajo v tem mestu. Za to svečanost so preuredili tudi festivalski prostor ljubljanskih Krizank; sedeže za gledalce so postavili na odsko površino, medtem ko se bo odsko dogajanje odvijalo na podiju za gledalce, ki se vertikalno stopničasto dviga do video zidu, s katerim je zamejen. V programu, ki je sestavljen iz glasbenih, plesnih in recitatorskih slik, se bodo kot interpreti predstavili nekateri naši najvidnejši dramski in plesni umetniki: Stefka Drolc, Polona Vetrh, Boris Cavazza, Matija Rozman, Ales Valic, Barbara Novakovic in Milena Grm, nastopila pa bosta se solista Nena Vrhovec in Andy Stevens z Baletom SNG Ljubljana ter plesalci in plesalke plesne sole Urška.

Med drugimi nastopajočimi moramo omeniti se Svetlano Makarovic, Marjano Derzaj, Anjo Rupel, Mio Znidaric, koreografa Iva Kosija in Mimi Marcec, celotna prireditev pa je opremljena z izvirno glasbo Bojana Adamca. (M. T.)

GLEDALIŠČE MODE / SOCIALISTIČNI REALIZEM KOT TREND

Ivana Popović med revolucijo in socializacijo

ALDO MILOHNIČ

ZAGREB, GORSKI KOTAR - V soboto, 13. junija je Virus teater Michelangelo Ivane Popović izpred Kaptola v Zagrebu na Cogrljino jezero v Gorskem Kotarju odpeljal gledalce-popotnike na uprizoritev »domovinskega manifesta« oziroma »procesijske igre za kralja«, kakor so člani gledališča tokrat poimenovali svojo odsko postavitev modne revije. Leto se je začela ze v avtobusu med sentimentalnim potovanjem po Hrvaški. Na Cogrljinem jezeru so čakale ze tudi Ivanine skulpture in nenapovedani soudeleženci - umetniki-gostje in domaćini. Ekspedicija je izpricala moc volje do idle postvarjajočega in brezbriznost do unicujočnosti vsakdana. (V.L.)

ska umetnica Ivana Popović (ki včasih dela tudi v Ljubljani), je ena izmed tistih, ki se je na nek značilen način lotila socrealistične dediščine. V »Modnem igrokazu« njenega Virus teatra Michelangelo, ki so ga julija uprizorili v dvorani na Gerbičevci, se na improvizirani modni pisti spreha množica »manekenov« oblečenih v socrealističnem slogu. Tukaj se kajpada ne bomo spuščali v neko kritično analizo uprizoritve, bomo pa »Modni igrokaz« pedlagali kot primer specifičnega pristopa k fenomenu socrealizma.

Kaj je torej nenavadno v tej paragledalski uprizoritvi Ivane Popović? To, da o socrealizmu spregovori iz neke umesne perspektive. Glede konteksta gre tukaj gotovo za »vzhodno« različico, kjer ukvarjanje s socrealizmom pomeni upri-

zarjanje traume, tako kot to počneta ruska slikarja Komar in Melamid. Ko riseta stalinske portrete in alegorije sta slikarja v poziciji »socialnih psihoanalitikov«, ki kot pravi Boris Groys, razkrivata »družbeno nezavedno«. Komar in Melamid sta - kot »Stalinova najboljša učenca« - sla po poti obračuna z lastnim zgodovinskim popotkom ravno tako, da sta »uprizorila travmo«.

»Pionirska kapa z zvezdo in rdeči robec sta bila nepogresljiva«, se spominja Ivana Popović pionirskih proslav. »Takšna moda se je obdržala v moji glavi. Funkcionalna moda, ki se ne spreminja z modnimi trendi, temveč v glavi tistega, ki je v njo oblečen. Ravno tako jo je treba označiti z nekim simbolom, ki govori zgodbo o njenem lastniku.« Simboli so pa zelo močna asociaci-

jska sredstva, katerih uporaba (politična) vrednost nima glede na ustreznost konteksta umestitve. Zakaj bi sicer Goebbels izdal določbo »Zasčita nacionalnih simbolov« ali bi pa, v domači varianti, ustanavljali »Odbor za zaščito imena in dela J.B.Tita«?

Kontekstualna označenost je torej pri Ivani Popović nesporna, je pa upoštevanja vredna suverenost, ki si jo umetnica znotraj tega konteksta pribori. Po eni strani si je namreč z ironično zastavljeno modno revijo socrealističnih kostumov zagotovila distanco do zahodnjake mode socrealizma, po drugi pa resno, temacno in travmatično temo problematizirala v formi zabavnega, celo infantilnega »igrokaza«.

»Ideološki učinek« njene socrealistične modne revije je gotovo kritika »dekontekstualizacije«, saj zahodnjasko razkazovanje socrealistične umetnosti kot nekakšnega paradnega kornja, pomeni ravno to, kar nam na najbolj grobi način demonstrira v »Modnem igrokazu« - združitve nezdružljivega, spoj modne piste in kmečko-delavskih kostumov, dekadence in delovne askeze. Transparentna komicnost Ivane Popović tako vsebuje tudi grenkobo tragikomicnosti. Zgodba, ki nam jo pripoveduje, je zgodba o tem, kako smo peživali socrealizem »in se celo smejali«.

Molièrefest v Ljubljani

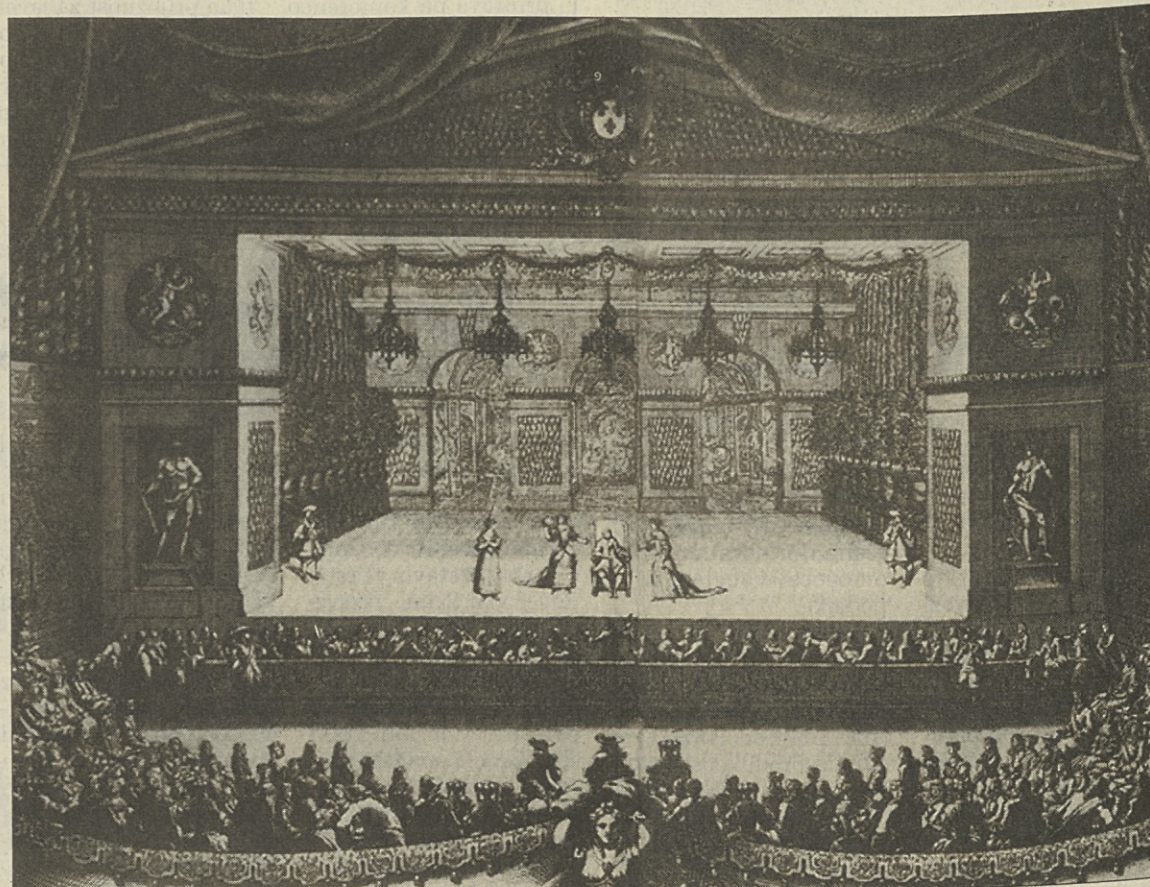
LJUBLJANA - S sinocnjo otvoritvijo v ljubljanski Drami, na kateri so nastopili Jerica Mrzel, Katja Levstik, Natalija Svajger, skupina Vocal Art, Norina Radovan, Igor Svara, Borut Lesjak, Polde Bibic, plesna skupina Mojce Horvat in pihalna godba Svea iz Zagorja, se je ob 320-letnici smrti največjega francoskega komediografa Jeana Baptista Poquelina Molièra (1622 - 1673) uradno začel mednarodni gledališki festival Molièrefest, katerega ustanovitelj in idejni vodja je igralec ljubljanske drame Roman Koncar, organizacijo festivala pa je prevzela Timara d. o.o. ob sodelovanju s TVS, Francoskim kulturnim centrom, Association française d'action Artistique, Dramo SNG in slovenskim Ministrstvom za kulturo. Ideji za festival, ki naj ne bi postal nova tradicionalna prireditev, bojuje splet okoliscin, pravzaprav srečno naključje, da so skoraj vse večje slovenske gledališke hiše v sezoni, ki se izteka, v svoj program uvrstile eno izmed Molièrovih komedij ali pa nova dela, ki so nastala po komediografovih dramskih predlogih. Te uprizoritve naj bi bile predstavljene tudi na letošnjem Molièrefestu, ki se bo iztekkel v petek z go-

stujoko predstavo Le Malade Imaginé (Namisljeni bolnik) v izvedbi Théâtre Cartoon Sardines iz Marseilla.

Po sinocnji spektakelski otvoritvi se je prva predstavila Drama SNG s Svatbo po sili v režiji in odskri priredbi Vinka Möderndorferja, nocoj bodo v Mali drami nastopili študentje dramske igre 3. letnika AGRFT pod mentorstvom docenta Dusana Jovanovića s kolazem Molièrovih enodejank, jutri pa si bodo obiskovalci Molièrefesta lahko ogledali Amfitriona v izvedbi Mestnega gledališča ljubljanskega in režiji Maria Ursica.

Cetrkov program bosta zapolnili kar dve predstavi - premiera uprizoritve Georga Dandina v režiji in koreografiji Janeza Mejaca v izvedbi Sentjakobskega gledališča in Tartif Andreja Rozmana v izvedbi SMG in režiji Vita Tauferja.

Zal si na Molièrefestu ne bo mogoče ogledati mari-borskega Don Juana v režiji Paola Magiellija, ker gostujejo na gledališkem festivalu v Milanu, prav tako pa se festivala ne bo udeležilo celjsko gledališče z Namisljenim bolnikom, ker se igralci pripravljajo na zadnjo premiero v sezoni. (M. T.)

Uprizoritev Namisljenega bolnika v Versaillesu 1674

LIKOVNA UMETNOST / RAZSTAVA ŽELJKA KIPKEJA

Terapija novih podob

Željka Kipke: Terapija, 1992

LIKOVNA UMETNOST

Jakopičeva zapuščina - stopnica na poti v kulturno Evropo

LJUBLJANA - Na drugi od okroglih miz, ki sta pospremlili razstavo »To sem jaz, umetnik ...« ob 50-letnici smrti Riharda Jakopiča, so razpravljali o tem, kako raznotero in bogato slikarsko zapuščino umetnosti v našem kulturnem prostoru, kako jo izrabiti pri bogatenju našega vedenja o Jakopičevem življenju, delu in ob predstavljanju novih spoznanj o likovnem dogajanju pri nas na prelomu stoletij in v prvih desetletjih tega stoletja. Popisano Jakopičevo zapuščino po letu 1987 raziskuje Mestni muzej v Ljubljani. Leta 1988 so vse zbrano gradivo razglasili za kulturni spomenik. Pisi deli slikarjeve zapuščine, na primer dnevniki, razmišljanja o umetnosti itd., ki jih hrani Jakopičeva družina, pa so »za resne študijske namene« tudi dosegljivi. Moderator okrogle mize Jože Hudeček je nastel vsto vprašanj, ki se ob dragocenosti in sele deloma uporabljeni slikarski zapuščini postavljajo danes: bi ne bilo primerno urediti Jakopičeve spominske sobe? Bi tak prostor ne bil najprimernejše mesto za hrambo številnih slikarjevih osebnih in drugih predmetov? Kdo bi lahko zalogil vrsto zanimivih Jakopičevih zapisov, razmišljanj, dnevnikov ...? Kako uporabiti nova spoznanja o vlogi in pomenu sloven-

skih impresionistov v predstavljanju Slovenije Evropi? Sodelujoči ob okrogli mizi so ponudili vrsto odgovorov na omenjena vprašanja. Gregor Moder, ravnatelj Mestnega muzeja, se ne zavzema za spominske sobe znamenitih Slovencev v muzejih, urediti bi jih morali tam, kjer so umetniki živeli, in si pomagati z avtentičnim dokumentarnim gradivom iz njihovega življenja in casa. Torej bi Jakopičeva spominska soba sodila na Novi trg ali na Poljansko 12, morebiti pa tudi v novopostavljen Jakopičev paviljon v Tivoliju. Dr. Andrej Smrekar, direktor Narodne galerije, je ocmil, da bi bila s citiranjem in ekscerpiranjem Jakopičevih spisov umetniku - »kronistu in pronicljivemu kritiku« doslej mnogokrat storjena krivica. Ker meni, da ga avtentičnega ne poznamo, se je zavzel za čimbolj celovito izdajo spisov znamenitega slikarja, ki bi jih opremili s komentarji. Pri tem bi lahko sodelovali knjižnica Narodne galerije in zainteresirani založniki. Smrekar je tudi opozoril, da si Narodna galerija od podrobnejšega vpogleda in raziskovanja Jakopičeve zapuščine obeta tudi na skupaj 1078 slikah, kolikor jih je menda Jakopič ustvaril. Govorci so se nekajkrat ustavili tudi pri mnenju dr. Tomaza Brejca, čes da bomo Riharda Jakopiča in slovenski impresionizem nasploh znali ustrezno predstaviti v tuji-

ni le, če ga bomo cenili, spoznali in raziskali sami«. Če pa to hočemo, smo slišali, bi morali poskrbeti za pripravo kataloga Jakopičevih del, to pa je projekt, ki bi ga lahko opravila le močna in strokovna ekipa v približno petih do desetih letih, meni dr. Andrej Smrekar. Ker se Evropa ta čas močno zanima za obrobne in doslej marginalizirane kulture, se je tega nacrta - ob predpostavki, da se želimo s svojo avtentično kulturo uveljaviti v sirsem okolju - vredno lotiti. (STA)

Evropski trenutek za obrobne kulture

LJUBLJANA - Zanimanje za kulture z obrobja traja v Evropi že kakšnih deset let in ugodnega trenutka zanje se ni konec. Država, kakršna je Slovenija, bi ga morala dodobra izkoristiti. Čeprav je bila ta misel dr. Petra Krečica izrečena na drugi okrogli mizi ob razstavi Riharda Jakopiča. To sem jaz, umetnik... v Kulturno-informativnem centru v Krizankah, ni veljala samo za predstavitev tega velikega slovenskega slikarja in celotnega opusa slovenskega impresionizma zunaj naših meja. Veljala je vsem, ki bi morali skrbeti za to, da bi Slovenci z dobro pripravljenimi predstavitvami povedali tujini, na katerem koncu evropskega in svetovnega obzorja biva- mo in kakšna je naša

umetnostna in kulturna vrednost. Dr. Peter Krečič se je spomnil grenke izkušnje ob Plečnikovih razstavi v pariškem centru Pompidou, kjer se je pokazalo, kako neizmerno bosi smo pri ponujanju svojih dosežkov na tujem. Tisto, kar je naše, hkrati pa evropsko in svetovno, bi morali znati pravočasno in učinkovito ponuditi svetovnemu občinstvu. Za to pa potrebujemo kaj več kot zgolj strokovno usposobljenost. To bi morala biti skrb neke druge skupine ljudi, verjetno tistih v državnih ustanovah. Pri tem je imel v mislih ministrstvo za kulturo in ministrstvo za zunanje zadeve, ki bi morala ponuditi najboljše izdelke umetnikov (tudi glasbenikov, arhitektov in drugih), ki svetlo lahko kaj povedo. V tem pogledu pa nimamo ničesar pokazati. Nimamo niti zametkov ustanove, kot so na primer različne evropske agencije ali Britanski svet, ki bi znala slovenski umetnosti po evropsko opredeljenih prioritetah odpirati vsaj vrata vsaj evropskih umetnostnih prizorišč. Ne bi smeli odlašati, kmalu moramo najti prepotrebno formulo za nastop v Evropi. Priporočil je, naj bi od tega trenutka naprej obe imenovani ministritvi začeli pripravljati nacrt in ustanovili sklad ali celo službo za predstavitev slovenske umetnostne kulture v tujini. Takšen sklad za promocijo bi lahko že takoj predstavljal osnovni kapital za sistematično in dogovorjeno predstavitev slovenske umetnosti v tujini. Se toliko bolj, ker v leto-

snjem letu ni zagotovljena denarja za nastope naše žive in pretekle umetnosti v tujini. V ta namen bi po njegovem lahko koristno uporabili ljudi, ki se že ukvarjajo s temi posli. (D.V.)

Oto Rimele v avstrijskem Gradcu

GRADEC - Uspeh sicer po poznavanju njegove minule umetniske poti in razstavah doma in v tujini, samostojnih, skupinskih ali v okviru skupine MI, sploh ne preseneča, morda le njegova vztrajna in »obilna« produkcija. Sedaj se predstavlja v grški galeriji Merkur na Joanneumringu, v prostorih zavarovalnice, kjer razstavlja 16 del, nekatere med njimi tudi prvič. Ko se hkrati ukvarja s samo formo oziroma materialom, ki ga bo uporabil za sliko, prizna, da slika ni le najbolj popularen pojem dvodimenzionalne površine vpete na lesen okvir. Pri njem dobijo slike se tretjo dimenzijo s tem, ko robustno izstopajo iz stene in vsiljivo nacnejo prostor. Začne pri okvirju, ki pa več ni okvir, ampak neke vrste stojalo ali se bolje reče, slika sama, njen del, pri katerem je slika v ustaljenem pomenu besede. Nadaljuje pri platnu, kjer izkoristi njegove lastnosti in se poigra z reliefnimi površinami, na katere dokaj asketsko nanese barvo, drugič spet ne potrebuje platna in izkoristi kar samo leseno plošev. Asketskost barvnih nanosov pa zajema samo kolo-

dojeti sistematično podvojenost, razdrugacenost in poenotenost razstave Karo 6 - terapija, se bo moral neizogibno utiriti v varljive, temne, ovinkaste, labirintaste, razvejene, spiralne in meandrirajoče krožnice zahodnega hermetizma črne in bele, leve in desne provinience.

Moral se bo na primer spomniti, s kakšnimi zadevami, znanji in področji se ukvarjajo bogovi: merkurovske maskirani Hermes s stevilkami, označenimi in presenetljivo oblikovanimi »igralnimi kartami« v roki; Eskulap, bog smrtonosno strupenih »zdravilnih« kač, skupaj z Merkurjem kot z reklamnim oblikovalcem in propagandistom zdraviliškega turizma; Afrodita, kot salonska in kopalisko-medijska »Venera«, rojena iz morske penke, in na koncu - Kronos, Saturn, ki v mediju slike pouziva lastne otroke.

Svet hazarda in brezdelja, modnih zurnalov in množičnih medijev »boleznih za smrt« in bolestone umetnosti v znaku Saturna, avantgardnih eksperimentov, visokega in totalnega dizajna, vsesplosne porabe umetnosti in kica - je pri Kipkeju podvržen refleksiji, posebni likovni konceptualizaciji in obdelavi. Kar pa se pri tem in s tem tudi dejansko dogaja, pa je mogoče »jasneje« ali preprosteje »sporočiti« samo s samimi Kipkejevimi slikami.

Ena težav sodobnega sveta: ne le, da smo vsi pripravljeni trditi, kako je komunikacije vse manj in manj, tudi stane kar precej. »Vox« Nicholsona Bakerja, morda najbolj odmeven roman v Ameriki v lanskem letu, je ves in scela zapis dolgega telefonskega pogovora med računalniško povezanimi moskim in zensko, ki se slišita prvič, zapis tehnoloske različice »varnega obcevanja«, ki morda ni enako »pravi stvari«, se pa dobi aida zanesljivo poda. Impulzi seveda stanejo, in nič drugega, da poklicana partnerka čez čas izrazi mnenje, da bi morala slušalko odložiti in poklicati nazaj, da si stroške delita. (Tvegan coltus interruptus, kajpak, saj si lahko eden ali drugi premisli, se splasi, ohladi, in ne dvigne več slušalke.)

Da, sporočanje je drago, in pripravljen sem trditi, da nobena od knjig, recimo, izvirnega slovenskega leposlovja, ni zmogla pokriti resničnih stroškov svoje reklame s prihodkom od zaradi te reklame povečane prodaje. Sicer pa, kaj ni direktor našega največjega kulturnega doma že večkrat poudaril, da bi ga ceneje pršlo, če bi pozabil na medijsko napovedovanje prireditev in pisal s kredo na ta-

blo pred Maksijem, kaj se dogaja v njegovih dvoranih? Res, brez dvoma, manjši izkupicek od prodanih kart ne bi ogrozil prihranka. Ameriška kulturna alternativa zadnjih desetletij kot svojo osrednjo in skupno lastnost ne omenja novih estetskih ali etičnih vrednot, temveč vzporedne oblike komunikacije: CB radio, modemi, kabelska televizija, fenzini ... Nekaj tega prihaja tudi k nam, ne nazadnje ima tudi ljubljanski Dairy Queen tablo, prepričano vašim osebnim sporočilom ali javnim objavam.

Ker se v tem okviru praviloma ukvarjamo s kulturo, ponovimo znano reklo, da smo brez denarja vsi, kultura pa najbolj, in pogledimo, kako dalje. Sam po sebi se v premislek ponuja položaj kulturnih revij: te vse počez iz združenih virov države in kupcev pridobivajo vsote, ki jim zadostujejo le se za polovico nekdanjih programov, bolj marljivim med njimi pa gre še slabše, saj svoj denar porabijo se hitreje.

Ker se državni kriteriji za financiranje prilagajajo položaju počasneje kot položaj kriterijem, nemara ne bo več treba dolgo čakati, da se bo na slovenskih elektronskih postah, BBS-ih, pojavila ob vsem drugem tudi

prva elektronska kulturna revija.

Odlikovali jo bodo bistveno nižji proizvodni stroški, saj ne bo potrebovala ne tiska ne papirja, in nezaslišana demokratičnost pri urejanju, saj jo bo lahko vsak bralec uredil po svoje in ji pridal tisto, kar se mu bo zdelo zanimivo, ter hkrati odvzel, kar bo po njegovem mnenju odvečnega. Ker za prispevke vanjo ne bo honorarjev, se bo otrešla zaslužkarjev, ostali bodo le navdušenci, in kriterij za vstop bo preprost: zelja povedati svoje. Hkrati je sedanje stevilo slovenskih odjemalcev BBS-a že večje od naklade najbolj razširjenih kulturnih revij, in to občinstvo zagotovo predstavlja oblikovalce javnega mnenja vsaj prihodnjega, če ze ne sedanjega casa.

Ker so se dandanes po obdobju t. i. splošnokulturnih revij, ki so bile ob tem se politične, filozofske, ekonomske in tako dalje in dalje, revije povečini že povsem jasno specializirale na eno samo kulturno prakso, pa se zdi se posebej zanimivo, katera teh praks se bo prva znala postaviti v novi medij.

V casu, v katerem je vsaka za kako drugo pripravljena prisegati, kako ji je cas minil, to nemara ne bo brez daljnoseznega sporočila.

PRO MUSICA

Mednarodni mojstrski cikel koncertne agencije Gallus International

Slovenska filharmonija - 16. junij

BRUNO GIURANNA

viola

ROCCO FILIPPINI

violončelo

TARTINI KVARTET

Čajkovski - Schönberg

Narodna galerija - 6. julij

SHLOMO MINTZ

violina

Bach

Izvedbo koncertnega cikla PRO MUSICA so omogočili:

Ministrstvo za kulturo R Slovenije in Mesto Ljubljana - Enota Kultura
Alcatel-ECS Ljubljana, Austrotel-Kompas hotel, Cankarjev dom, Dnevnik
Republika, Kompas design, Media V, Minolta Slovenija, Narodni muzej,
Radio in TV Slovenija, Slovenska filharmonija, Tiskarna Slovenija

Informacije in prodaja:

GALLUS INTERNATIONAL
Krakovski nasip 6
61000 Ljubljana
Tel. (061) 157.008
Fax (061) 157.194

GALERIJA LABIRINT
Podhod Maximarketa
Ljubljana
Tel. (061) 163.179
150.155

GERONTOLOGIJA

Osteoporoza - izguba kostnega tkiva

META PENTEK

Osteoporoza je obolenje kostnega tkiva, pri katerem gre za napredujočo izgubo kostne mase. V našem življenju v kosteh ves čas poteka proces izgradnje in razgradnje kostnega tkiva. Za osteoporozo je značilno, da drugi proces prevladuje nad prvim. Kost, ki so bile prej trdne in močne, postopoma postajajo vse bolj krhke in lomljive. Kako hitro se bodo pojavile bolečine v kosteh in druge težave pri gibanju, je odvisno od tega, kaksna je izhodiščna kostna gostota in kako hiter je proces razgradnje. Pri močno napredujoči boleznijo lahko že manjši padci ali udarci povzročijo zlom kosti. Ranljiva so predvsem vretenca prsnega in ledvenega dela hrbtenice, nadlaktica, stegnenica in golenica, pa tudi kosti zapetja se hitro zlomijo. Za nastanek bolezni je pomembnih nekaj faktorjev: starost, spol, hormonsko stanje, rasa, genetski faktorji, mehanske obremenitve skeleta, prehrana in različne razvade. Kar zadeva starost, lahko recemo, da je osteoporoza bolezen starejše populacije. Do nekako štiridesetega leta poteka v kosteh predvsem proces izgradnje in je kost trdna. Potem pa začne prevladovati proces razgradnje. Osteoporotične spremembe so ugotovljene pri kar 25 odstotkih populacije, starejše od 65 let. Zenske so boleznijo bolj izpostavljene kot moški. Predvsem so to zenske deset do petnajst let po izgubi menstruacije, ko ženski hormoni usihajo in ženske ne varujejo več pred boleznijo. Če se v sorodstvu večkrat pojavi omenjena bolezen, potem je možnost nastanka pri potomcih večja. Kar pa zadeva nagnjenost različnih ras k nastanku bolezni, so ugotovili, da je bela rasa bolj nagnjena k nastanku te bolezni kot črna. Glede gibljivosti je pomembno poudariti, da je gibanje kljub bolečinam nujno. Mirovanje namreč bolezen še pospeši. Seveda se je pri gibanju potrebno prilagoditi posameznikovim gibalnim sposobnostim. Ponavadi svetujemo 30 do 60 minut živahne hoje na dan, poleg tega pa se razne telesne vaje, predvsem tiste, ki krepijo mišice ob hrbtenici. Pri prehrani je potrebno biti pozoren na zadosten vnos kalcija v telo. Pri starejši populaciji je namreč sposobnost vsrkavanja kalcija iz črevesne vsebine oslabele in je zato potrebno zaužiti malo večje količine hrane s kalcijem (mleko in mlečni izdelki, različne vrste zelja in stročnic, koščičasto sadje, nepoliran riž, soja). Razvade, kot so kajenje, pitje alkohola in kave, pospešujejo bolezenski proces. To je zelo očitno pri težkih kadilcih in alkoholikih. S pravilno prehrano in gibanjem ter upoštevanjem razvad torej sami lahko vplivamo na hitrost bolezenskega procesa. Če so težave velike, pa je potrebno oditi k zdravniku in bolezen zdraviti z zdravili.

PATOFIZIOLOGIJA

Transplantacije in astmatiki

MILAN KOTNIK JR.

Astma je bolezen, katere patofiziološke osnove niso čisto jasne in zaradi svojih oblik, ki so včasih lahko zelo resne, povzroča zdravstvenim sistemom in bolnikom po vsem svetu velike težave. Astmatiki so namreč sistemsko bolezensko preobčutljivi.

Corris in Dark poročata o dveh hudo preobčutljivih astmatičnih bolnikih, ki so jima transplantirali pljuča zdravih darovalcev. Bolnika po transplantaciji nista razvila astme. Ta ugotovitev nakazuje dve povsem novi domnevi: da je astma organsko specifična, in ne sistemska bolezen, in da pljuča, ki niso »določena«, da postanejo astmatična, tudi po transplantaciji ostanejo zdrava kljub infiltraciji s prejemnikovimi limfociti in drugimi vnetnimi celicami.

Obenem pa se astmatična pljuča, presajena zdravim, nepreobčutljivim osebam, hitro spet razvijejo v tipična astmatična obolenja z vsemi težavami, ki jih astma prinaša. To nakazuje, da obstaja astmatična predispozicija v pljučih samih. Biopsijski izvidi, opravljeni en teden po transplantaciji, kažejo infiltracijo in okvare membrane, kakršne je imel darovalec, klinična slika astme same pa je pri prejemniku veliko resnejša kot pri darovalcu. Opisani so tudi primeri, da se je astma razvila po presaditvi kostnega mozga. V tem primeru gre za hude obstrukcijske težave dihalnih poti in za trdovratne odpornosti na terapijo.

Kožni testi so pokazali jasen prehod v pozitivnost, ko so presadili kostni mozeg zdravim osebam, in sicer pri dveh od dvanajstih primerov, pri enem pa je prislo do poslabšanja že prejšnjega obolenja za astmo. To poslabšanje si razlagajo s povišano koncentracijo protiteles IgE in s padcem supresorskih celic T v teku akutne potransplantacijske zavrnitvene reakcije.

Videti je, da pljuča, ki so bila dvajset ali več let astmatična, tudi po presaditvi reagirajo po astmatičnem vzorcu. V dvajsetih letih naj bi se v pljučih izoblikoval poseben vzorec reagiranja na preobčutljivostne dražljaje, ki se odzove tudi na nepreobčutljivostne dražljaje popolnoma avtonomno. Presajena pljuča seveda niso inervirana, inervacija pa sama po sebi ni pomembna za nastanek astme. Inervacija ni potrebna za astmatski odgovor pljuč, po drugi strani pa deinnervirana pljuča onemogajo refleksne odgovore receptorjev gladkih mišic dihalnih poti. Ugodno je astmatiku presaditi zdrava pljuča, neugodno pa je zdravemu presaditi astmatikova pljuča. Glede na to, da ima dandanes vedno več mladih ljudi astmo, bo vedno teže najti darovalce zdravih pljuč. V takih primerih bo potrebno pretehtati, kaj ukreniti, saj je za nekoga, ki nujno potrebuje transplantacijo pljuč, nadaljnje življenje z rahlo astmatičnimi pljuči se vedno boljše kot smrt.

TEHNOLOGIJA / NASTAJANJE NOVE INDUSTRIJSKE REVOLUCIJE

Nanomotorji

Če se ljudje bojijo za svoja delovna mesta, lahko upočasnjijo razvoj nove tehnologije, toda ne morejo ga zaustaviti

VLADIMIR ZORC

Eric Drexler, neodvisni raziskovalec in gostujoči predavatelj na stanfordski univerzi v ZDA, je dobrih sedem let razlagal, kako bo nanotehnologija - izdelovanje strojev molekula na molekulo - prej ali slej pripeljala do nove tehnološke revolucije. Sam pojem nanotehnologije namreč izvira iz velikosti posameznih sestavin nanostrojev, ki jih merimo v nanometrih oziroma v milijardinkah metra. Kako izvesti proizvodnjo tako majhnih strojev, je vprašanje, na katero ima Drexler popolnoma nasproten odgovor od večine naših sodobnikov. Namesto iskanja po stopkov, kako naj nekaj večjega naredimo manjše in manjše, tanjše in tanjše, Drexler predvideva, da bodo ljudje v prihodnjem stoletju sposobni ustvariti prave nanotovarne za proizvodnjo številnih specializiranih strojev in naprav v nano velikosti. Imenuje jih sestavljalniki in nato opredeli kot »splosno namenske naprave za molekularno proizvodnjo strojev, ki so sposobni izvajati kemijske reakcije s preazoprejanjem molekul.« Posebne skupine sestavljalnikov naj bi postopoma proizvajale vse drugo: od protipotesnih mostov in nebotičnikov do mikroskopskih robotov za čiščenje strupenih industrijskih odpadkov. Drexler pravi, da bo to molekularna proizvodnja, ki prinaša nekatere resnično vznemirljive novosti.

Formalnološki sklep sistema izdelave naprav molekula na molekulo je velika natančnost proizvodnje, izboljšanje kakovosti in podaljšanje tehnične amortizacije pri večini materialov. Recimo, zidovi naj scasoma ne bi propadali, ampak naj bi se sami obnovljali kot samodejne naprave. V boljše tkanine bi lahko vgradili posebne senzore in računalniške, da bi v soparnem vremenu »bolje dihale« ali po potrebi tudi varovale ljudi pred ultravijoličnimi žarki. Takšno izdelovanje ne bo proizvajalo odpadkov in strupenih snovi, kar pomeni, da bo čistejša in prijaznejša okolju. Stevilni raziskovalci, nekateri celo iste stroke, so dokaj skeptični in pripricani, da so Drexlerjeve napovedi vse preveč spekulativne za znanstvena preverjanja.

Kakorkoli že, zdi se, da so znanstveniki v preteklih nekaj letih že začeli uvajati nanotehnologijo v svojo vsakdanjo prakso. Morda označuje najpomembnejši premik v tej smeri odkritje možnosti za prerazporejanje posamičnih atomov s pomočjo posebnih mikroskopov. Raziskovalci transnacionalne družbe IBM so s takšnimi mikroskopi izdelali enoatomsko »stikalco«, pri katerem atom zelo hitro potuje med dvema poloma. Marsikateri raziskovalci in inova-

torji se danes že učijo izdelovati nanonaprave s pomočjo kemijskih reakcij. Fraser Stoddart, raziskovalec na birminghamski univerzi v Angliji, je na primer razvil zelo zapleteno molekularni vlak, v katerem atomi kompozicijsko letijo po krožnici 300-krat na sekundo. Čeprav nobena od omenjenih inovacij se ni neposredno uporabna, so vendarle spodbudno znamenje, da (je) bo človek že kmalu sposoben izdelovati naprave v nano velikosti.

Zaenkrat je največja težava v tem, kako ustvariti dovolj velike molekule, ki so potrebne za izdelavo »čutil« (senzorjev), motorjev in drugih vrst nanonaprav. Kemiki sicer že znajo povstaviti velike molekule, ki vsebujejo po nekaj deset atomov, vendar so pravi zaceteniki pri snovanju molekul vedno kompleksnih beljakovin, ki jih sestavlja na tisoče atomov. Beljakovine? Nekateri jih obravnavajo kot pravzrok, ker opravljajo neverjetno množico funkcij vitalnega pomena za organizme. Bojujejo se proti boleznim, sodelujejo pri prenosu kisika iz pljuč v druge dele telesa, krčijo mišice, prebavljajo hrano. Ze same celice imajo prave male nanotovarne za proizvodnjo beljakovin, ki jih imenujemo ribosomi, tako kot biološko različico centrov za beljakovinsko di-

stribucijo. Če bi se nam kdaj posrečilo te majhne nanotovarne primerno spremeniti in prilagoditi razumskim potrebam, potem bi jih lahko uporabljali tudi za »popravila« ali regeneracijo posameznih organov. Stephan Mann z Univerze v Bathu je uporabil beljakovino feritin pri zajetju zelo majhnih delcev železovega oksida, da je izdelal nanometer za velike magnetne.

Nekateri najbolj zagreti nanotehnologi so prepričani, da lahko takšni magneti, če so vgrajeni v nanorobote, učinkujejo pri čiščenju nezazelenih kemičnih snovi iz organizmov. Med bolj zanimivimi so gotovo razvpiti prosti radikali, ki baje povzročajo staranje celic.

Raziskovanja potekajo tudi v smeri iskanja snovi, ki bodo imele take lastnosti kot »gradbeni materiali« za prihodnje nanonaprave. Drugače povedano, odkriti bo potrebno molekule, ki se bodo lahko prijemale druga druge kot zidaki. Molekule morajo biti trdne in stabilne, vendar hkrati tudi sposobne povezovala z molekulami, s katerimi prihajajo v stik. Torej morajo imeti prostor na koncih za priključke k bolj »funkcionalnim« skupinam molekul, takšnim, ki prinašajo »življenje« sicer mrtve molekule. Drugi kemiki imajo spet obrnjen pristop do izdelovanja kompleksnih molekul beljakovinskega tipa, kakršne so potrebne za

oblikovanje nanostrojev. Beljakovine poskušajo nacrtovali od samega začetka, tako rekoč iz nič. Te postopke pa je veliko preprosteje opisati kot narediti oziroma sintetizirati. Ne samo da beljakovine vsebujejo verige, ki so sestavljene iz stotin aminokisljin (molekul precejšnje velikosti), ampak so te verige strukturirane v zelo zapletene oblike, ki jih raziskovalci komaj začenejo razumeti. Četudi imajo beljakovine kot kemična snov veliko uporabnih lastnosti, imajo tudi vsaj eno večjo slabost. Veliko je mehkih in klastih, podobno kot mesno tkivo; te snovi torej po vsej verjetnosti ne bomo izbrali za izdelavo mehanskih delov ali strojev. Zato nekateri raziskovalci predlagajo diamant kot nadomestno snov. Diamanti so namreč trdni, dobro prenašajo zelo visoke temperature, ce omenimo samo nekaj dobrih lastnosti.

Po mnogih letih manj uspešnega raziskovanja so znanstveniki vendarle razvili praktično metodo proizvodnje tankih diamantnih plasti, ki ne zahteva zelo visokih temperatur in pritiskov. Medtem ko eni razvijajo tehnologijo proizvodnje diamantov, drugi nacrtovalci nanotehnologije v Kaliforniji nadaljujejo z računalnijskim programiranjem nanonaprav.

Kako daleč smo torej z nanotehnologijo? Ne glede na številne obetavne poskuse tehnologi se niso prislili do uporabnih rezultatov. Ali smemo pričakovati, da se bo to zgodilo? Tega niti sam Drexler ne ve prav dobro. Precej je odvisno tudi od političnih in ekonomskih dejavnikov ali od tega, koliko bodo vlade pripravljene vlagati v nanoprojekte. Če bo nastala nevarnost, da bi ljudje zaradi nanotehnologije ostali brez dela, bi to lahko

precej upočasnilo razvoj te tehnologije, toda zaustaviti ga vendarle ne more. Drexler v večjem delu svoje knjige Unbounding the Future (Osvobajanje prihodnosti) piše o politično-socialno-ekonomskih posledicah nanotehnološke revolucije in o morebitnih scenarijih v globalnem - makro odnosu do nano mikroskopa. »Neje-vernim Tomažem« in drugim skeptikom, ki mislijo, da je nanotehnologija zgolj plod domisljije, pisec knjige priporoča, naj se ozrejo po naravi, ali se preprosteje, naj se pogledajo v zrcalo, da bodo videli enega njenih najboljsh »izdelkov«. Morda se bo Človek z veliko začetenico v prihodnjih desetletjih le sposoben naučiti kaj vec o igri, v kateri že dolgo sodeluje, ne da bi poznal njena pravila, kot recimo o »Materi naravi« (ali Bogu za tiste, ki mislijo, da so bolj »poduhovljeni«).

EKOLOGIJA / EKOLOŠKE SONDŽE, UR. DR. NIKO TOŠ, FDV - IDV, LJUBLJANA

Raziskovalno nadaljevanje zelenega upora proti skušnjavam

DZEMAL SOKOLOVIČ

Tudi ce bi se pojavila v kakšnem drugem času, bi bila ta knjiga aktualna tako, kot je aktualna zdaj, ko v Sloveniji potekajo tako zolčne kot racionalne razprave o tem, kam odloži- ti jedrske odpadke. To pomeni, da bo zanimanje za vsebino te knjige obstajalo že dolgo časa, saj bo tudi problem, s katerim se knjiga povečini ukvarja, se dolgo časa predmet zanimanja slovenske javnosti. Proizvodnja jedrske energije, zlasti pa težave z uskladičenjem odpadkov, pravzaprav spominjajo na usodo: radi bi najo vplivali, a zato jo moramo najprej spoznati. Ko pa jo spoznamo, je že prepozno - ker se je že zgodila.

Mogoče bi zato javno mnenje nasploh lahko opredelili kot prvo obliko človekovega spoznanja o svoji usodi. In hkrati kot prvi korak, s katerim skušamo nanjo vplivati. V tem smislu bi morali tudi pojmovati rezultate raziskav ekološke problematike skupine raziskovalcev, ki je zbrana okrog Centra za raziskovanje javnega mnenja in množičnih komunikacij, ki ga že dolgo časa uspešno vodi prof. Toš. Knjiga je sestavljena iz treh delov. V prvem delu Čveto Trampuz in Niko Toš podajata pregled empiričnih raziskav z ekološko tematiko; v drugem delu skupina avtorjev po-

nuja splošen vpogled v odnos med ekologijo, energijo in zlasti jedrsko energijo. Tako Samo Uhan v svojem prispevku zarišuje teoretski okvir - posebej je govora o razlogih, ki upravičujejo jedrsko opcijo znotraj energetske politike nasploh, kakor tudi o medsebojni odvisnosti med družbeno organizacijo in opredeljenosti za jedrsko tehnologijo -, v katerem izhaja tudi iz resnih stališč, ki upravičenost in racionalnost rabe te oblike energije postavljajo pod vprašaj. Drago Kos piše o odnosu javnosti do dosedanje energetske politike, Brina Malnar pa analizira ekološko zavest Slovencev. V tretjem delu knjige, ki je posvečen tematiki odlaganja električne in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRO), Pavle Gantar komentira stališča anketiranih do gradnje skladišča NSRO v Sloveniji, Drago Kos pa na podlagi raziskave v Posavju piše o splošnih družbeno-razvojnih perspektivah ter ekološki zavesti. Slavko Kurdijs nas seznaja z mislijo tipične populacije o jedrski energiji in Jedrski elektrarni Krško, Pavle Gantar pa nas sočča s stališči o morebitnih lokacijah za izgradnjo skladišča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov. Na koncu studije je tudi zanimiva analiza časopisnih odmevov enega danes najpomembnejših ekoloških vprašanj Slovenije - skladiščenja radioaktivnih odpadkov.

Ne dogaja se prvic, da Center raziskuje, kaj si

Slovenci mislijo o ekološki problematiki. V uvodni studiji je tako podan presek raziskav Centra v zadnjem desetletju, začeni s prvimi raziskavami, ki so bile objavljene že leta 1984. Na tej podlagi je mogoče spremljati tudi spremembe, ki so se v zvezi s posameznimi vprašanji dogajale v zavesti državljanov. Tako so imeli na primer Slovenci leta 1984 v glavnem pozitivni odnos do takratnega razvoja in delovanja elektroenergetskega sistema, pri čemer so se izrazito pozitivno izrekli o gradnji hidroelektrarn (71, 1 odstotka), medtem ko je samo 5, 5 odstotka oz. 4, 8 odstotka dajalo prednost termoelektrarnam oz. jedrskim elektrarnam. Večina respondentov (59 odstotkov) je imela pozitiven odnos do delovanja elektrarne v Krškem, manjši del (19, 8 odstotka) pa negativnega. Toda že takrat se je kar 41, 1 odstotka vprašanih negativno opredelilo do gradnje nove elektrarne v Sloveniji, 43, 1 odstotka pa jih je menilo, da ne bi imeli nič proti, ce bi takšno elektrarno zgradili na Hrvaškem.

Cernobilska katastrofa je pustila svoj neizbrisni vtis tudi v zavesti Slovencev. Tako je leta 1987 kar 88, 9 odstotka Slovencev priznalo, da jih je strah oziroma da se zelo bojijo, da bi se kaj takega lahko zgodilo tudi tukaj. Samo 6, 9 odstotka vprašanih tega strahu ni izrazilo.

Raziskave kažejo, da se je kritični odnos do jedrske energije razvil postopoma. Skokovito se je povečevalo število tistih, ki so se počutili ogrožene

(od 15 odstotkov leta 1986 do 50, 4 odstotka leta 1990). Raziskovalci ugotavljajo, da zaskrbljenost in kritičnost v zvezi z delovanjem jedrske elektrarne nista posledica natančne obveščenosti in znanja o tej problematiki, ampak velikokrat izhajata tudi iz predsodkov. Skupina bolj izobraženih je tako manj kritična do tega vira energije in njenega vpliva na okolje. Zadnje raziskave javnega mnenja (1992) razkrivajo polarizacijo dveh skupin, ene, ki se zavzema za zaprtje (40 odstotkov), in druge, proti zaprtju nuklearke (37, 5 odstotka). Zlasti pa je v zadnjem času postalo aktualno vprašanje odlaganja odpadkov in izbora lokacije za gradnjo odlagališča. Zato je najbolj indikativno, kaj o tem mislijo anketirani s področja Posavja. Prepričani so, da morajo o izboru lokacije odločiti strokovnjaki (29, 1 odstotka), vsi prebivalci Slovenije (28, 4 odstotka) oziroma prebivalci področja bodoče lokacije (25, 8 odstotka). Čeprav je velika večina vprašanih prepričana, da odlagališča ni mogoče določiti nikjer v Sloveniji (61, 7 odstotka), jih 22 odstotkov to možnost dopušča. Kar 59, 2 odstotka vprašanih v Posavju pa bi se odločilo o gradnji odlagališča na njihovem področju - uprlo z vsemi sredstvi.

Ekološki problemi bodo se dolgo terjali nase pozornost in naš interes. Zeleni upor se potemtakem nadaljuje. In nadaljuje se tudi, upajmo, zelene raziskave - znanstveno raziskovanje te problematike.

Obisk delegacije ministrstva za znanost in tehnologijo v Izraelu

LJUBLJANA - Na povabilo izraelskega ministra za znanost in tehnologijo se 15. in 16. junija 1993 mudni na uradnem obisku v Izraelu delegacija Ministrstva za znanost in tehnologijo Republike Slovenije pod vodstvom ministra Rada Bohinca. V delegaciji so tudi državni sekretar v navedenem ministrstvu Rado Genorio, prof. Aleksander Bajt, predsednik Sveta za znanost in tehnologijo, Jozef Krasovec z Univerze v Ljubljani, Danilo Zavrtanik, direktor Instituta Jozef Stefan, prof. Stane Pejovnik, direktor Kemijskega instituta, Andrej Cokl, direktor Instituta za biologijo Univerze v Ljubljani, in Milos Kuret, podsekretar v ministrstvu za znanost in tehnologijo. Ob obisku v Izraelu bo delegacija slovenskega ministrstva za znanost in tehnologijo s podpisom protokola o sodelovanju med obema ministroma opredelila:

- program o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju med državama, ki bo temeljil na dogovorih pri organizaciji dvostranskih znanstvenih srečanj, dogovorih o izmenjavi znanstvenikov in mladih raziskovalcev,
- neposredno sodelovanje med slovenskimi univerzami in univerzami v Izraelu,
- neposredno sodelovanje med slovenskimi in izraelskimi instituti,
- določitev izhodišč za sklenitev posebnega sporazuma med obema državama glede sodelovanja na področju znanosti in tehnologije, ki bi urejal tudi področje industrijske lastnine ter metrologije in standardizacije,
- ustanovitev skupnega slovensko-izraelskega odbora za znanstveno-tehnološko sodelovanje,
- podpis memoranduma o sodelovanju v znanosti in tehnologiji ter razvojnih pobudah, ki naj zasedajo, do podpisu sporazuma, ureja področje neposrednih stikov med zainteresiranimi institucijami, instituti in univerzami obeh strani.

Poleg razgovorov z izraelsko ministrico za znanost in tehnologijo Shulamit Aloni bo slovenska delegacija imela razgovore na izraelski Akademiji znanosti, kjer jo bo sprejel predsednik akademije prof. J. Jortner, na Weizmannovem znanstvenem institutu, Univerzi v Tel-Avivu, hebrejski univerzi v Jeruzalemu, izraelskem Ministrstvu za industrijo in trgovino ter Ministrstvu za zunanje zadeve.

Obisk slovenske delegacije opredeljuje tudi osnutek Programa med vlada Republike Slovenije in Drzavo Izrael o sodelovanju na področju kulture, znanosti in izobraževanja za obdobje 1993-94, ki ga je predlagala izraelska delegacija, ko je bila na svojem obisku v Ljubljani. Osnutek vsebuje področja izmenjave znanstvenikov, izmenjavo informacij in dokumentacije, skupna srečanja, organiziranje znanstvenih simpozijev, sodelovanje na področju raziskav, vključno s skupnimi projekti, sodelovanje med slovenskimi in izraelskimi univerzami in raziskovalnimi instituti ter neposredno projektno sodelovanje med instituti obeh držav na temeljnih in aplikativnih raziskavah. Sodelovanje na področju znanosti in tehnologije bo torej koordinirano z drugimi programi sodelovanja, zlasti s področji izobraževanja in kulturne izmenjave, ki so bila doslej nekoliko v ozadju meddržavnih interesov. Krovni sporazum med Vlado Republike Slovenije in Vlado Drzave Izrael o sodelovanju v kulturi, znanosti in izobraževanju je bil parafiran 19. maja letos v Ljubljani, podpis pa bo predvidoma dosežen, ko bo Slovenijo obiskal izraelski zunanji minister Simon Perez. (MZT)

Kapital med srpom in snopom

Če je verjeti I. Prigogineu, nobelovcu, ki s svojo novo »znanostjo« do- kazuje, da je ves ekološki, biološki, a tudi sociološki sistem v »stanju daleč od ravnovesja«, potem bi tem prej mogli reci, da so t. i. tvorci »novega svetovnega reda« gospodu Clintonu pustili nov svetovni nered.

Družbeno-gospodarski sistem, ki temelji na kapitalu, ni samo v krizi, temveč je položaj se hujši - ta sistem je v skusnjavi, da podleže bodisi novemu fazi- zmu, kar se skoraj zanesljivo že dogaja na tleh nekdanjega tako imenovanega socialističnega sveta, ali pa doživi kakšno novo kmečko-lumpenproletarsko ali vulgarno socialistično revolucijo. V vsakem primeru je v nevarnosti, da bo njegovega naravnega razvoja konec. Doživeti se eno 20. stoletje bi bilo zares preveč.

Resitve ni prineslo

nasprotje, ki je v vsaki družbi med posamičnim, posebnim in splošnim interesom in ki ga izraža nova ekvilibristična formula »posameznik-ra- zred-država«. Neravno- vesje družbenega sistema je vedno večje, čeprav bi- polarnega sveta ni več. Če je sicer sploh kdaj ob- stal... Fasizem ponuja metaforično, vendar ze videno formulo **zno- klas-snop**, tj. posame- znik-razred-narod, ki si- cer ze na veliko funkcionira. Ce bo ponujena se vulgarno socialistična opcija s formulo posame- znik-razred-razredna dr- žava, bosta druga drugo slabili in imeli več prilo- znosti, da zaustavita **zgo- dovinski**, torej naravni razvoj kapitala.

Ta novo-stara formula razvoja družbeno-gospo- darskega sistema, zasno- vanega na kapitalu, je so- cialdemokratska opcija vzpostavitve socialnega ravnovesja znotraj razre- dne družbe. Kapital se mora razvijati kot nara- vni družbeni sistem, ka- terega končni namen je

samoprevlada, in ne od- prava, izvirajoča iz idej, ki jih simbolizira **srp**, a tudi **snop**. Nekoč smo ze videli, kaksne utegnejo biti posledice teh idej. Jaz jim ne bi dal nove priloznosti.

Na zalost to ni odvi- sno od mene. Pac pa je se kako odvisno od Billa Clintona. Bo ta moz de- skega obraza torej zmo- gel dovolj moči, da bo nadaljeval, kjer so Marxa ustavili? To bi bilo tudi v interesu samega kapitala. Ce kapitalu ni do tvega- nja, to pa je njegova po- glavitna značilnost, bi moral igrati na najzane- sljivejšo karto. A to je prav on. Kapital je zares v krizi in ce ne zeli po- noviti napake iz prve po- lovice tega stoletja, ko je kot v obliki kvazipodru- zbljenja kapitala izbral fasizem in psevdosocia- lizem, mora resitev iskati v lastni reformi. Totali- tarne oblike podružblje- nja kapitala se niso poka- zale neracionalne zgolj iz gospodarskega zornega kota, temveč so bile po- губne za celoten socialni

Omenjena formula je takale: posameznik-soci- alna harmonija-socialna

in kulturni sistem me- scanske družbe.

Magična formula, ki morda ne bi samo resila kapitala, temveč bi ute- gnila tudi omogočiti nje- govo prevlado, a to po- meni resitev zgodovine, je tista, ki v nasprotju od vseh treh poprejsnjih re- sitve ne pričakuje samo od države, torej od ene izmed totalitarnih opcij, temveč tudi v spremem- bi srednje točke, ki je vmes med državo in po- sameznikom. Brez dru- zbenega ravnovesja, brez minimuma, vendar tudi več kot minimuma dru- zbenega ravnovesja, ta vrednostni sistem - poli- tčni, gospodarski, soci- alni itd. - ne more obsta- ti. Odreči se je treba skrajnim zahtevam in cil- jem. »Ce nihče ne bo popustil, ta svet ne more obstati.« je zapisano v talmudu. V interesu vseh.

Omenjena formula je takale: posameznik-soci- alna harmonija-socialna

DZEMAL SOKOLOVIĆ

država. Jo je kapital vo- ljan sprejeti? V sebi vse- kakor nosi obveznost ka- pitala, da se odpove delu svojih privilegijev, a tudi tistih, ki jih pooseblja dobiček. Pa tudi gotovost tega dobicka. V naspro- ttnem primeru ni dvakrat reci, da tudi Vanderbil- tov ali Rockefellerjev ne bo doletela usoda nem- skih junckerjev in velikih kapitalistov oziroma usoda ruske carske ro- dbine. Na tem svetu je vse mogoče. In ce je tako, zakaj ne bi moglo biti mogoče tisto, kar je naj- verjetnejše. To pa je po- družbljenje kapitala, za katero se racionalno, po lastni volji in pri zdravi pameti sam odloči.

Kaj sploh pomeni po- družbljenje kapitala? No- vo nacionalizacijo? Dru- zbeno lastnino? Ne eno ne drugo, kajpada. In to ne le zaradi izkustvenih razlogov, temveč tudi iz teoretičnih. Podružblje- nost kapitala ni odvisna od oblike lastništva.

Oblika lastništva ni bi- stvo samega kapitala. Ni nujno, da njegova for- malnopravna spremem- ba kaj pomeni. Kapital lahko postane tudi last vseh in zaradi tega ven- dar ni podružbljen; prav tako - in to je veliko po- membneje - lahko kapi- tal postane podružbljen, čeprav ne spremeni se- danje lastniške oblike.

Ce je kapital mogoče podružbiti, ne da bi spre- menil obliko lastništva, potem se smemo vpraša- ti, kaksna je torej ta **bi- stvena sprememba kapi- tala**. V nobenem načinu proizvodnje, predvsem pa ne v kapitalističnem, ni pomembno, oziroma boljše receno, ni bistveno, v cigavih rokah so pro- izvodna sredstva. Poskusi z domnevnim sociali- zmom se tako ali tako ni- so posrečili. A tako v pr- vem kot v drugem pri- meru je slo za spremem- bo oblike lastništva. Ne v prvem, ko je bila opr- vljena razlastitev razla-

scevalcev, očitno pa tudi ne v drugem - s privati- zacijo oziroma transfor- macijo družbene lastnine v zasebno. V obeh pri- merih je trpela izguba proizvodnja, to pa pome- ni izgubo vseh - tako ti- stih, ki delajo, kot tistih, ki so lastniki.

Bistvena sprememba kapitala, ki ze s samo spremembo pomeni nje- govo pravo podružblje- nje, je sprememba na- membnosti kapitala in proizvodnje, ki je oprta nanj. Namembnost kapi- tala mora biti na tej sto- pnji družbena. To je celo v interesu dobicka in njegovega lastnika. Dru- zbeno namembnost pro- izvodnje, zasnovane na kapitalu, dolocata dva te- meljna cilja:

1. Konec mora biti izkoriščanja narave, za- radi katerega je ogrožen clovekov obstoj, torej ko- nec spopada med clove- kom in naravo, zato se mora kapital navzeti ekoloških nacerl.

2. Poskrbeti je treba za polno zaposlenost, da bi preprečili najbolj grobo

obliko izkoriščanja clo- veka po cloveku.

Ta cilja lahko doseže samo **socialna država**, to pa je edino, zaradi cesar jo lahko tako imenuje- mo. Ni namen države zbirati pomoč za brezpo- selne in socialno ogroze- ne, temveč mora vzpo- staviti socialno harmoni- cnost. Ni njen namen razsojati v pogajanjih med kapitalom in sindi- kati, tj. v pogajanjih o vi- sini mezde, kar je edina stvar, cesar se je sindikat sicer sposoben lotiti. Na- men države je torej, da poskrbi za podružbljenje kapitala, in sicer tako, da ga sooci z zgoraj omenje- nima družbenima zahte- vama, ki ju je treba upo- staveti, sicer ne bo samo socialnih nemirov, tem- vec tudi kapitala ne bo.

Brezposelnost je splošni zakon kapitalisticne aku- mulacije.

Nanj naletimo tako v krizah kapitala kot v umetno polni zaposleno- sti totalitarnih rezimov. Ce ni pomembno, kaksne barve je Macka, temveč velja samo to, ali lovi mi-

si, potem bi morali do- umeti, da ni pomem- bno niti to, kdo je las- tnik kapitala, ce smo le vsi zaposleni. Celo Ki- tajci.

Vendar je veliko po- membneje od Kitajcev to, da te stvari dojame- jo nasprotniki Billa Clintona.

Ce kapital zares lah- ko postane podru- zbljen, pri tem pa kapi- talisti ostanejo, potem lahko tudi Clinton po- stane socialist, čeprav bi kljub vsemu ostal na okopih zahodne civili- zacije. Za vse to je res- da potreben majhen pogoj. Delu dobicka, kar pomeni tudi kako jahto, se bo treba odre- ci v korist odpiranja novih delovnih mest in raziskav.

Toda tudi to je bolje, kot ce bi ostali praznih rok. Kar priznajte! Si- cer pa boste vi odloca- li. Ne zaradi mene in tudi ne zaradi Billyja. Nam tako ali tako ni slabo in sploh ne bomo veliko izgubili, ce bo- mo prisli prav ob vse.

Claustra Alpium Iuliarum

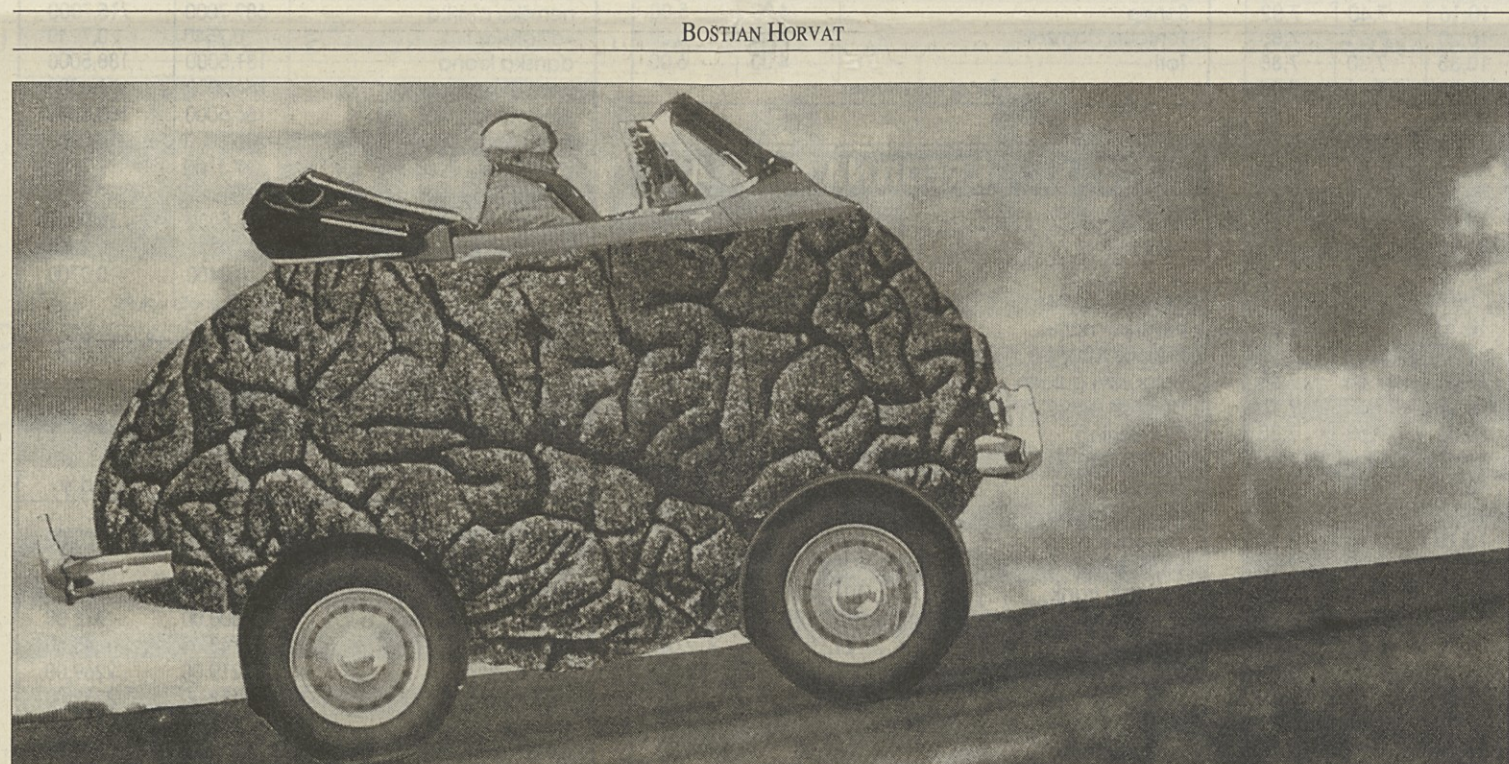
Claustra Alpium Iuliarum so po- znoantčne zapo- re, ki jih je rimska dr- žava postavljala - in niko- li dokončala - zaradi za- pore tradicionalnih ces- tnih povezav Apenin- skega polotoka s Podo- navjem in Crnim mo- rjem (4. stol.). Rimljani so poskušali zapreti vse tradicionalne poti med Reko in Ziljsko dolino. Propada rimskega im- perija zapore niso pre- prečile. Avarsko-slo- vanski prodor 579/581 do langobardskega li- mesa onkraj Soce je ob- sel zapore, ki so postale limes - meje (narodnos- tne in pokrajinske). Takšni so zgodovinski okviri aktualne politi- čne scene.

Sestanek italijanske- ga obrambnega ministra z lokalnimi vojaškimi, policijskimi in obvešče- valnimi oficirji v Trstu daje slutiti, da je itali- janska država v resni krizi. Tokrat ne gre za razpad imperija, tem- vec za vprašanje notra- nje ogroženosti! Prvic po združitvi v prej- snjem stoletju se Italija

spopada z resnimi regio- nalnimi razdružitvenimi procesi. Jedro problema ni v severnoitalijanskih li- gah, temveč na Siciliji. Torej mafija.

Zdaj ze slavni članek italijanskega magazina Avvenimenti, ki smo ga marca letos predstavili v Tribuni in ki opisuje poti in akterje nezakonitega tr- govanja z orožjem, v sme- ri Vzhod - Italija, opisuje namreč tudi razloge, zakaj mafija kupuje orožje.

Po izkrcanju na Siciliji (1943) so se Američani srecali z dejstvom, da ob- vladujeta otok dve organi- zaciji: Cosa Nostra in KPI. Prvotno so Američani na- meravali Sicilijo spreme- niti v svojo vojaško bazo, vendar so ob koncu vojne ta nacrt opustili. Mafija in KPI sta bili organizaciji, ki sta obvladovali ljudi in prostor. Američani so jim obljubili oblast na otoku, ki bo neodvisna od Italije. V ta namen so začeli obo- roževati predvsem mafijo (dokument OSS - 99355, 24. 10. 1944). Separatisti- čna ideja je z opustitvijo vojaškega nacrtu in s po- močjo krščanske demo- kracije pozneje zamrla.

BOSTJAN HORVAT

Danasnja dogajanja v Sre- dozemlju Avvenimenti razlaga kot posledico raz- pada sovjetske države in novega spopada Nemčije, Japonske in ZDA za vpli- vna gospodarska obmo- čja. V nepredvidljivi pri- hodnosti je položaj podo-

ben tistemu po zavzetju Sicilije. Karizmatični vo- ditelj se sicer se ni poja- vil, vendar je to vprašanje casa. Spopad med tremi svetovnimi gospodarski- mi velesilami se je vnel za monopolni položaj trgo- vine z Vzhodom. Sredozem-

lje z Balkanom je od- skočna deska za taksne posle. Nemčija in Japo- nska sta na Balkanu zave- znici, ZDA pa se jima ve- dno teze upirajo. Nemčija izrablja konflikt na Balka- nu, zato osvaja slovensko gospodarstvo. Njene zelje

pa segajo tudi na Hrvasko in v Srbijo. Nemčija je placala Sloveniji in Hrva- ski orožje, ki je prislo iz Českoslovaške in Madzar- ske. Projekt je podprla Ja- ponska z odprtjem kredi- tnih linij. Slovenija in Hr- vaska, kot nekakšen sre-

dozemski Singapur, je strategija Nemčije in Ja- ponske. Pomembno me- sto v tem projektu igra, vse po mnenju Avveni- mentija, pristanišče v Tr- stu. Italijanska strategija je drugačna. Morebitni voja- ski nadzor nase zahodne

meje gre ocenjevati predvsem s stališča, da se čuti italijansko gospodar- stvo ogroženo. Argumenti italijanskega obrambnega ministra za vojaški nad- zor meje pa so neprepri- cljivi. Preprečevanja mo- rebitnega tihotapljenja orožja cez mejo ne more izvajati vojska. Ze nekaj desetletij je nasa zahodna meja brez italijanskega vojaškega nadzora, čeprav je slo za razmejitev med Zahodom in Vzhodom.

Tudi v casu spopadov v Sloveniji se režim nadzo- ra meje ni spreminjal. Ogroženosti zaradi nase nuklearke pa Italijani ne bodo zmanjšali z vojsko na meji. Razlog je torej povsem druge. Upraviče- no lahko pričakujemo mocan politični in vojaški pritisk v smeri nekdanje Rapalske meje, torej nek- danjega limesa. Italija na tem območju je vedno nihal med romansko in ger- mansko prevlado, ven- dar nikoli brez vojne in vselej na račun Istra- nov. Ali se bo Slovenija - prvič v zgodovini kot samostojna država - znala mirno in učinko- vito postaviti nasproti grozečim pritiskom?

Strategiji Italije in Nemčije se potemtakem vec kot očitno srecujeta na ozemlju, ki so ga v antiki zaznamovale Cla- ustra Alpium Iuliarum. Obmejno območje spet postaja vroče. Boj za osvojitve strateskih tock pri prodoru na Vzhod sta zahodna Slovenija in Istra. Vpliv na tem območju je vedno nihal med romansko in ger- mansko prevlado, ven- dar nikoli brez vojne in vselej na račun Istra- nov. Ali se bo Slovenija - prvič v zgodovini kot samostojna država - znala mirno in učinko- vito postaviti nasproti grozečim pritiskom?

O SLOVENSKO - HRVAŠKEM SPORU, KI TO PRAVZAPRAV NI

Najnovejši obrok, ki nikakor ni bil zadnji

Vrzeli slovenskega in hrvaskega mediješkega prostora v za- dnjem casu vztrajno, včasih ze kar utrudljivo, za- polnjuje domnevni slo- vensko-hrvaski spor. Trdi- nov vrh, meja na Dragonji in njeno nadaljevanje na morju (problem Piranske- ga zaliva), gradnja »spor- nega« hrvaskega mejnega prehoda v Secovljah ter ze skoraj pozabljeni »verski« spor v Razkrižju so nedvo- mno dobrodosla hrana ja- strebom z obeh strani me- je. Najnovejši obrok - to- krat so ga bili deležni tisti z nase strani - je izjava hr-

vaskega veleposlanika v Slo- veniji. In obrok nikakor ni bil zadnji.

Serialnost obojestranskih zbadanj pravzaprav ni vre- dna posebne pozornosti. Bolj so zanimivi vzorci per- cepcije »nasprotnika«. Med- tem ko so se hrvaški mediji osredotočili na domnevne ozemeljske apetite Slovenije (okupacija Trdinovega vrha), se na nasi strani vse bolj kre- pi prepričanje, da gre za spor med dvema sistemoma: so- dozna parlamentarna demo- kracija z vsemi atributi kulti- viranosti in civiliziranosti na eni ter avtoritarni predsedni- ski sistem na drugi strani.

Trditve, da se Hrvaska pri- uvajanju demokracije sreču- je z težavami - ki ne izvirajo le iz (pol) vojnega stanja v državi, pac pa so tudi rezul- tat sistema samega - nedvo- mno drzijo, vendar pa so, vsaj kar zadeva meddržavne odnose, drugotnega pomena. Bolj verjetno se zdi, da do- mnevni spor izvira iz razli- cnih pogajalskih strategij oziroma iz nepoznavanja le- teh.

Slovenska diplomacija - vsaj videti je tako - se je oči- tno odlocila za strategijo po- casnih in preudarnih kora- kov, ki po vztrajnih, pravilo- ma dolgotrajnih pogajanjih

privedejo do bolj ali manj konsistentnih in koristnih rezultatov. Hrvaska stran, ki si zeli zaradi težav na oku- piranih področjih čimprej- sneje in cim bolj učinkovite razre- sitve ozemeljskih nespo- rumov na zahodu, zagovarja agresivno strategijo izvrše- nih dejstev.

Obe strani bi si radi pri- borili cim boljše pogajalske pozicije in s tega zornega kota hrvaska strategija vsem »tostranskim« zadržkom navkljub - prav tako kot slo- venska - ni in ne more biti sporna ali celo nelegitimna. Nedvomno pa je lahko se kako neprijetna.

REGOR KOZOVINC

Zdi pa se, da bo imela slovenska delegacija nepri- merno več dela kot pogajal- ci z druge strani zelene mi- ze. Čeprav urejene državne meje niso nujen pogoj za vstop v mednarodno skup- nost, lep primer nezadost- ne urejenosti državnih me- ja je Izrael, pa mednarodno pravo predpostavlja prizna- je novo nastale države v njenih trenutnih mejah. Mo- rebitne spremembe je - ob upoštevanju dejstva, da je vsako nasilno spreminjanje meja prepovedano in more-

biti tudi sankcionirano - mogoče doseči le s pogajanj- i in s podpisom meddržavne pogodbe.

Sklicevanje na zgodovins- ke meje je neproduktivno in nima pravne osnove. Za- to se zdijo trditve, da so Mo- krice hrvaske - menda za- radi starih fevdalnih meja - in da sega Slovenija do Mirne, vsaj smešne. Kardelj in Ba- karić sta pac »zgresila« reko. In nič se ne da storiti.

Mima torej ni problema. Sporna je menda Dra- gonja. Glede na utemeljen dvom (???), katera ob obeh strug reke je tista prava, bo tudi to področje predmet

pogajanj. Mednarodno pravo predvideva, da je glavna rečna struga tista, po kateri pretece vec vode (vec kubi- cnih metrov vode v sekun- di). V primeru, da je ena od strug presahnila, je spet vse odvisno do dogovora in me- ddržavne pogodbe.

Nedvomno najbolj sočen predmet pogajanj bo Pira- nski zaliv - »Slano jezero« po novem. Zaradi dejstva, da teče morská meja - ce v mo- rebitni meddržavni pogodbi ni določeno drugače - pra- vokatno na obalo in da so si Hrva ti privosčili deset, Itali- jani pa kar dvanajst milj ozemeljskih voda, je ostala

Slovenija brez izhoda na odprto morje. Hrvaska je si- cer obljubila, da bo sloven- skim ladjam omogocila do- stop do odprtega morja, vendar pa bo za tovrstne usluge nedvomno zahtevala določene koncesije. Vsakr- šno sklicevanje na nacelo »zgodovinske titule« bo le malo zaleglo.

Vse bolj je torej jasno, da bodo pogajanja dolgotrajna in trda. Jasno je tudi, da je/bi Hrvaska glede na oko- liscine pogajalsko superio- nejša in da bo slovenska de- legacija tista, ki bo za vsako ceno poskušala doseči ne- mogoče. Zato pa slovenska

dipomacija nikakor noče izpuustiti iz rok Trdinove- ga vrha, čeprav je ta - ob predpostavki, da meddr- žavna meja sovпада s ka- tatrskimi nacrti - na hr- vaski strani. Kajti brez te- ga, pravzaprav edinega aduta bi se lahko sloven- ska delegacija praktično poslovila od pogajanj.

Niso torej le Hrvati ti- sti, ki postavljajo naspro- tnik pred izvršena dej- stva. Tudi slovenska di- plomacija igra »grobo«. Gre pac za diplomacijo in umetnost pogajanja, kjer cilji opravilujejo sred- stva. Vedno so jih.

MENJALNIŠKI TEČAJI

14. junij 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	70,05	71,20	9,91	10,05	7,68	7,78
AMTK Plus	70,50	71,40	9,90	10,15	7,60	7,90
Atelje 92	70,85	71,80	9,90	10,20	7,66	7,80
Avtohiša	70,40	71,20	9,90	10,15	7,60	7,90
Ažur Grosuplje	70,70	71,00	10,00	10,20	7,70	7,90
Banka Vip	70,40	71,17	9,93	10,04	7,66	7,75
Bela vrtnica	70,50	71,20	9,90	10,15	7,70	8,00
Bobr Fuzine in Trzin	70,60	71,10	10,00	10,15	7,70	7,90
Brdar Koper	70,65	71,40	9,80	10,05	7,75	7,79
Brod	70,50	71,10	10,00	10,20	7,55	7,95
BTC Terminal Sezana	70,40	71,40	9,95	10,15	7,68	7,80
BTC d.d. Ljubljana	70,20	71,80	9,90	10,15	7,60	8,00
Come 2 us	70,40	71,30	9,90	10,15	7,60	7,90
Dom Kaffe*	70,60	71,10	10,03	10,15	7,65	8,00
Dom na trgu	70,75	71,29	9,96	10,12	7,62	7,86
Emona Globtour*	70,30	71,20	9,90	10,15	7,60	7,91
Eros Ljubljana	70,80	71,00	10,00	10,10	7,70	7,85
Eros Kranj	70,80	71,00	10,00	10,10	7,70	7,85
Firadas Idrija	70,85	71,85	9,95	10,20	7,70	7,90
Galileo Kozina	70,50	71,40	9,90	10,10	7,65	7,80
Golfturist Domžale	70,50	71,30	9,90	10,20	7,60	8,00
Hida*	70,90	71,00	10,02	10,07	7,77	7,83
Hram Rozice Mengeš	70,70	71,00	9,95	10,15	7,78	7,92
Hipotekarna banka Koper*	70,50	71,50	9,90	10,20	7,65	7,85
Hranilno kreditna služba	70,35	70,99	9,94	10,10	7,69	7,90
Idila Sečovelje*	70,50	71,20	9,90	10,15	7,60	7,85
Ilirika Ilirska Bistrica	70,66	71,29	9,90	10,10	7,69	7,81
Ilirika Slovenj Gradec	70,60	71,75	9,92	10,05	7,68	7,72
Ilirika Postojna	70,55	71,25	9,93	10,10	7,68	7,83
Ilirika Sezana	70,60	71,24	9,92	10,05	7,63	7,77
Ilirika Podgrad	70,10	71,45	9,65	10,10	7,64	7,91
Italdesign Nova Gorica	70,65	71,25	9,95	10,10	7,70	7,78
Komercialna banka Triglav	70,35	71,36	9,94	10,14	7,65	7,84
Klub Slovenijales	70,60	71,20	9,90	10,10	7,70	7,90
Kompas Hertz Celje*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Velenje*	70,00	70,90	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Idrija*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Tolmin*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Novo Mesto*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Krško*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Bled*	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Hertz Nova Gorica*	70,70	71,20	9,90	10,05	7,70	7,85
Kompas Hertz Maribor	70,70	71,20	9,90	10,10	7,60	7,85
Kompas Holidays	70,70	71,00	10,00	10,15	7,65	7,90
Kompas Fintrade	70,30	71,39	9,90	10,10	7,75	7,89
Libertas Koper	70,60	71,15	9,92	10,04	7,70	7,79
Ljubljanska banka d.d.	70,03	72,40	9,89	10,29	7,60	7,92
LB Banka Zasavje d.d. Trbovlje	70,00	71,50	9,95	10,16	7,40	7,82
LB Dolenjska banka NM	70,00	71,80	9,90	10,20	7,65	7,85
LB Komercialna banka NG	70,00	71,50	9,77	10,35	7,30	7,85
LB Kreditna banka MB d.d.	69,60	71,10	9,85	10,10	7,60	7,95
LB Splošna banka Celje	70,00	71,60	9,85	10,18	7,64	7,87
LB Splošna banka Koper	70,09	71,49	9,82	9,99	7,56	7,85
Ma Vir	70,70	71,30	9,90	10,13	7,65	7,95
Madai N. Gorica*, Šempeter*	70,50	71,20	9,94	10,05	7,71	7,79
Media*	70,70	71,20	9,97	10,15	7,75	7,85
Moneta Invest	70,80	70,89	10,00	10,05	7,76	7,82
Niprom I, Niprom II	70,60	71,00	10,00	10,10	7,65	7,85
Otok Bled	70,45	71,19	9,94	10,06	7,66	7,88
Optimizem Lož*	70,70	71,70	9,95	10,25	7,65	7,90
Optimizem Postojna	70,50	71,35	9,90	10,35	7,68	7,85
Petrol*	70,90	71,00	9,95	10,10	7,70	7,85
Pigal Solkan *	70,50	71,25	9,95	10,15	7,68	7,80
Pigal Kobarid *	70,50	71,25	9,95	10,15	7,68	7,80
Pigal Obutek *	70,50	71,25	9,95	10,15	7,68	7,80
Pigal Diskont *	70,50	71,25	9,95	10,15	7,68	7,80
Pigal Ilirska Bistrica*	70,50	71,25	9,95	10,15	7,68	7,80
Posna banka Slovenije*	69,50	70,90	9,60	9,99	7,25	7,79
Probanka Maribor	69,60	71,60	9,90	10,10	7,60	8,00
Publikum Ljubljana	70,72	70,92	10,00	10,08	7,62	7,79
Publikum Celje	70,60	71,09	9,92	10,07	7,65	7,85
Publikum Dobova	70,70	71,50	9,70	10,18	7,41	7,79
Publikum Kostanjevica	70,70	71,50	9,70	10,18	7,41	7,79
Publikum Krško	70,70	71,50	9,70	10,18	7,41	7,79
Publikum Maribor	70,40	70,78	9,85	10,00	7,62	7,78
Publikum Metlika	70,60	71,30	9,90	10,10	7,60	7,80
Publikum Mozirje	70,00	70,88	9,86	10,07	7,65	7,84
Publikum Novo Mesto	70,60	71,30	9,90	10,10	7,60	7,80
Publikum Piran	70,20	71,30	9,90	10,03	7,66	7,77
Publikum Tolmin	70,75	71,24	9,92	10,08	7,60	7,74
Publikum Sevnica	70,80	71,40	10,00	10,20	7,60	7,90
Publikum Šentilj	70,20	70,88	9,85	10,09	7,62	7,78
Publikum Šentjur pri Celju	70,65	71,39	9,85	10,09	7,60	7,75
Publikum Trebnje	71,00	71,70	9,92	10,19	7,60	7,90
Publikum Zalec	70,50	71,29	9,95	10,09	7,70	7,85
Roja	70,40	71,10	9,90	10,09	7,67	7,87
Shalaby	70,50	71,30	9,80	10,10	7,72	7,82
Sit - on	70,60	71,20	9,90	10,10	7,60	7,90
SKB banka d.d.* **	70,70	71,20	10,04	10,11	7,71	7,83
Slovenijaturist Jesenice	70,20	71,20	9,92	10,02	7,60	7,80
Slovenijaturist žel. p. Ljubljana	71,00	71,55	9,95	10,10	7,67	7,85
Slovenijaturist Ljubljana	70,50	71,50	9,98	10,10	7,75	7,85
Slovenijaturist žel. p. Maribor*	70,00	71,00	9,90	10,10	7,10	7,60
Slovenska hran. in pos. Kranj	70,70	70,99	9,97	10,07	7,70	7,85
Slovenska investicijska banka	70,20	71,00	9,83	10,05	7,60	7,85
Sonce	70,70	71,00	9,90	10,10	7,70	7,90
SZKB d.d.	70,35	70,99	9,91	10,10	7,69	7,90
Tartarus Postojna	70,29	71,36	9,77	10,04	7,65	7,86
Tenifours Domžale	70,70	71,35	9,85	10,15	7,60	7,95
Tori	70,50	71,20	9,93	10,25	7,60	7,95
Upimo	70,76	70,80	9,95	10,09	7,73	7,84

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: * *

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKE, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 114 z dne 14. junija 1993 — Tečaji veljajo od 15.6.1993 od 00.00 ure dalje

država	sifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	76,2804	76,5099	76,7394
Avstrija	040	šiling	100	984,6473	987,6101	990,5729
Belgija	056	frank	100	337,0609	338,0751	339,0893
Kanada	124	dolar	1	87,6566	87,9204	88,1842
Danska	208	krona	100	1813,1310	1818,5868	1824,0426
Finska	246	marka	100	2068,7846	2075,0096	2081,2346
Francija	250	frank	100	2059,7779	2065,9758	2072,1737
Nemčija	280	marka	100	6928,2806	6949,1280	6969,9754
Grčija	300	drahma	100	—	50,9649	51,1178
Irska	372	funt	1	—	169,5587	170,0674
Italija	380	lira	100	7,6211	7,6440	7,6669
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	4,3000	—
Japonska	392	jen	100	106,9656	107,0166	107,3376
Nizozemska	528	gulden	100	6177,6014	6196,1900	6214,7786
Norveška	578	krona	100	1638,5384	1643,4688	1648,3992
Portugalska	620	escudo	100	72,9548	73,1743	73,3938
Švedska	752	krona	100	1560,9416	1565,6385	1570,3354
Švica	756	frank	100	7770,0668	7793,4471	7816,8274
Velika Britanija	826	funt sterling	1	171,7521	172,2689	172,7857
ZDA	840	dolar	1	112,4252	112,7635	113,1018
Evropska Skupnost	955	ECU	1	135,4410	135,8485	136,2560
Španija	995	peseta	100	90,3448	90,6166	90,8884

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 15. JUNIJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1,300,000	649,822	680,634	1,330,457
112		99,9727%	104,7130%	102,3428%	130,000	64,982	68,063	133,046

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

14. JUNIJ 1993	v SIT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
Brod	4,00	5,00
Hida	3,80	4,70
Ilirika Podgrad	3,80	6,20
Italdesign	3,00	5,00
MA Vir	4,00	5,50
Niprom I, II	4,00	5,00
Otok Bled	3,00	4,82
Shalaby	3,30	4,80
Sonce	4,00	5,00
Tenifours Domžale	3,50	5,50
Tori	4,00	6,00

Tečaj velja danes: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

14. JUNIJ 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1455,00	1500,00
nemška marka	902,00	923,00
francoski frank	267,00	275,00
holandski gulden	800,00	825,00
belgijski frank	43,60	45,00
funt šterling	2231,00	2288,00
irski šterling	2195,00	2252,00
danska krona	235,00	242,00
grška dragma	6,40	7,00
kanadski dolar	1134,00	1170,00
japonski jen	13,70	14,30
švicarski frank	1010,00	1032,00
avstrijski šiling	127,00	131,50
norveška krona	212,00	219,00
švedska krona	202,00	208,00
portugalski escudo	9,25	9,90
španska peseta	11,55	12,20
avstralski dolar	987,00	1020,00
madžarski florint	10,00	15,00
slovenski tolar	12,50	13,00
hrvatski dinar	0,30	0,55

BOLGARIJA / DOLGOVI

Osamitev zaradi sankcij

Celoten bolgarski dolg znaša 9,3 milijarde dolarjev

SOFIJA - Bolgarske kreditne banke bodo vladi predložile nov nacrt za poravnavo bolgarskega dolga tujini, ki znaša 9,3 milijarde dolarjev, so sporočili v ponedeljek. Dvonedeljno zasedanje, ki se bo v torek začelo v Frankfurtu, je namenjeno zblizanju obeh strani in preložitvi bolgarske sposobnosti za odplačilo dolga. Gospodarski podkomitej bank je pred desetimi dnevi obiskal Sofijo, da bi ugotovil stanje bolgarskega gospodarstva. Bolgarija je napovedala, da bi lahko odplačala približno 200 milijonov dolarjev na leto (v prvih sedmih letih), medtem ko banke pričakujejo vsoto 450 milijonov na leto. »Sankcije Združenih narodov proti nekdanji Jugoslaviji so Bolgarijo fizično odrezale od Evrope, bolgarski tuji dolg pa je to državo gospodarsko še bolj osamilo,« je včeraj izjavila voditeljica pogajanj Marijana Todorova. Bolgarija je imela v prvem četrtletju letosnjega leta 260, 5 milijona dolarjev tekočega primanjkljaja, izvoz pa se je zaradi okrepljenega embarga ZN zoper nekdanjo Jugoslavijo izredno zmanjšal. Voditeljica pogajanj pa ni hotela razkriti nobenih podrobnosti. S. G. Warburg Group so pred kratkim imenovali za pravnega in finančnega svetovalca pri pogajanjih

približno 300 komercialnih bank, neformalno združenih v Londonskem klubu. Čeprav so banke izrazile svoje razumevanje za slab položaj bolgarskega gospodarstva, se obe strani v pogajanjih nista uspeli sporazumeti o pogojih diskontnih obveznic, ključnega elementa pri sanaciji dolga, pri čemer banke ponujajo 38-odstotni popust, Bolgarija pa si želijo 70-odstotnega. Kljub naglemu drsenju v recesijo je Bolgarija omejenim bankam lani uspela plačati nekaj obresti kot znak dobre volje - nekdanji komunistični režim je ustavil vsakršno plačevanje dolga. V proračunu za leto 1993 so rezervirali 188 milijonov dolarjev za letosnje plačilo obresti. Bolgarija namerava uporabiti večino sredstev, ki jih bo dobila od Mednarodnega denarnega sklada (IMDS) kot jamstvo za obveznice, ki bi jih zamenjali za dolg v postopku sanacije. Sporazum z IMDS je odvisen od tega, ali bo parlament za leto 1993 potrdil tak proračun, ki bi bil sprejemljiv tudi za IMDS, kar velja tudi za nove dajatve in zakon o stečajih. Ker je bil proračun za leto 1993 dokončno sprejet pred desetimi dnevi, Todorova meni, da bi lahko sklenili sporazum z IMDS že do septembra. Elizabeta Konstantinova, Reuter

NEMČIJA / DELOVNI ČAS

Produktivnost se izgublja v stroških

Nemški delavci so bili lani za stroji 1519 ur

ANA KOVAC

BONN - Visoka produktivnost zahodno nemških industrijskih delavcev ne more nadomestiti kratkega delovnega časa. Do tega zaključka je prišel nemški Institut za gospodarstvo (IWW) v Kölnu. Zahodnonemški industrijski delavci so lanske leto delali povprečno 20 ur več kot leto poprej, vendar je to v mednarodnem merilu še vedno izredno malo. Visoka produktivnost Zahodne Nemčije pa se izgublja v vedno višjih proizvodnih stroških. Zahodna Nemcija je po produktivnosti nekoč sodila v sam svetovni vrh, zdaj pa so jo prehiteli Belgija, Nizozemska in Italija. Petletna primerjava s konkurenti prica, da je zahodno nemško gospodarstvo dejansko v globoki krizi. Izraženo v indeksih (Nemcija = 100) se je zahodno nemška produktivnost v primerjavi z Nizozemsko znižala za 9,5 točke, z Belgijo 8 točk, s Francijo 5 in z Japonsko 2,5 točke. V primerjavi z Zahodno Nemčijo se je poslabšal le položaj Španije (za 7,5 točk). Primerjave s konkurentnimi državami kažejo, da se razlike v dolžini delovnega časa med Zahodno Nemčijo in njenimi konkurenti manjšajo. Lansko leto je bila razlika med delovnim časom zahodno nemškega in britan-

skega delavca le 97 ur na leto (leta 1991 pa 107), francoski delavci so delali 106 ur več (1991 116), italijanski 123 (leto poprej 117), ameriški pa 247 ur več (1991 257 ur). Najdaljši delovni čas imajo še vedno Japonci: industrijski delavci so lani za stroji preživel kar 2040 ur. Kölnski institut opozarja, da je dejanski delovni čas v bistvu krajši, saj v te izračune niso

slabi konjunkturi: na podlagi izkušenj so ugotovili, da se v času recesije odsotnosti z dela bistveno zmanjšajo. Na ta račun sta si opomogla predvsem britansko in italijansko gospodarstvo. Zahodna Nemcija je torej v svetovnem vrhu po odsotnosti z dela, kar stane delodajalce in državo kar precej denarja. Ob tem ne gre zanemariti psiholoških učinkov, ki jih imajo takšne odsotnosti na delavce in družbo kot celoto.

V času recesije je ponavadi manj odsotnosti z dela

NAFTA

Trg se bo umiril

ZENEVA - Države Opeca so v torek komaj dosegle soglasje o tem, da bodo dnevno nacrpane 23.582 milijonov sodčkov, pri čemer se Kuvajt sporazumu ni pridružil. Predstavniki Opece in tržni analitiki so izjavili, da bodo cene surove nafte odvisne od tega, koliko nafte bo nacrpal Kuvajt in kako se bodo druge članice držale svojih kvot. Opec ocenjuje, da se bo trg umiril, če se bodo vsi držali dogovorjenih kvot za crpanje nafte. V nasprotnem primeru se bodo znašli v resnih težavah. Kljub uradnemu zanikanju so neodvisni raziskovalci ugotovili, da naj bi bila Iran in Nigerija največja kršitelja Opecovega februarskega sporazuma, pri čemer naj bi od marca do maja nacrpal kar polovico več od povprečnih 700 tisoč sodčkov na dan. Iranski izvoz surove nafte je v tem času znašal v povprečju 2.833 milijonov sodčkov surove nafte na dan, kar je za sto tisoč sodčkov dnevno več kot aprila. (Reuters)

NEMČIJA / TELEKOMUNIKACIJE

Pomembni dogovori

Nemčija je zanikala sklenitev sporazuma o dobavah iz ZDA

BONN - Nemčija je v ponedeljek znova zanikala, da nacrtno sklenitev kontravertnega sporazuma o vladnih telekomunikacijskih dobavah iz ZDA. Toda predstavnica ministrstva za gospodarstvo je dejala, da bosta Nemcija in ZDA izmenjali pismi, v katerih Nemcija obljublja, da ne bo uporabila novih pravil ES o telekomunikacijah. ZDA pa bodo jamčile, da bo Nemcija izjema pri ukrepih, ki so jih sprejeli za več članic ES ravno zaradi omenjenih pravil, po katerih imajo podjetja iz ES prednost pri vladnih telekomunikacijskih dobavah. »Pismo ne obstaja na ministrski ravni, pač pa na ravni uradne menjave. V njem obe strani potrjujeta vsebino dogovora iz leta 1954. Vsebuje tudi izjavo, da ukrepi o telekomunikacijah ne bodo uporabljeni,« je dejala predstavnica ministrstva. Nemcija je zanimala evropsko iskro krize prejšnji teden, ko so ZDA objavile, da sta Bonn in Washington dosegla dvostanski dogovor o telekomunikacijskem sporu. Le 48 ur po podpisu novih smernic ES o telekomunikacijah, po katerih bi imela pri javnih dobavah prednost podjetja iz ES, je Nemcija dejala, da se tega pravila ne bo držala. ZDA pa proti njej ne bodo uporabile ukrepov, ki sicer veljajo za vse druge članice

ES. lektorirano Komisar ES za trgovino sir Leon Brittan se bo v četrtek sestal s predstavnikom za trgovino ZDA Mickeyem Kantorjem in obravnaval kontroverzni dogovor med Nemčijo in ZDA o telekomunikacijah, so uradno objavili v ponedeljek. Sporazum med Bonnom in Washingtonom, po katerem naj bi zanemarili sankcije in nasprotno sankcije v sporu med ES in ZDA glede vladnih pogodb na področju telekomunikacij, bo najbrž med poglavitnimi temami sestanka. Sicer naj bi se sestanku osredotočili na pogovore o dostopu na trge. Zaenkrat nista znana ne kraj ne čas pogovorov, uradni viri pa pravijo, da bodo v Evropi. Predstavniki Evropske komisije je dejal, da pošilja komisija v Bonn zapoznelo pismo z zahtevo po podrobnostih v zvezi s sporazumom v Washingtonu, ki ga je v četrtek javnosti sporočil Mickey Kantor. Prvotno so pričakovali, da bo pismo odpotovalo iz Bruslja pozno v petek, z neformalnimi stiki med Evropsko komisijo in uradnimi predstavniki Nemčije od petka do zdaj jim ni uspelo v celoti razjasniti imenovan Bonna, je dejal predstavnik ES. Iz ZDA pa je dobila komisija uradno potrditev, da je prišla pobuda glede dogovora z Washingtonom iz Bonna in ne narobe. (Reuters)

SWISSAIR / ZDRUŽITEV V NOVO LETALSKO DRUŽBO

Izguba identitete?

Vprašljiva bodočnost zaradi majhnosti lastnega trga

ZVONE PETEK

ZÜRICH - Ni se še dobera polegla burja okoli novih lovskih bombnikov, ko je na švicarskem nebu spet vihar - to krat se je nacija zgrozila nad možnostjo, da izgubi svoj nacionalni ponos: Swissair! Vodstvo ene najboljših letalskih družb na svetu se je namreč odločilo, da se z nizozemskim KLM, skandinavskim SAS in avstrijsko UAU združi v novo, po velikosti drugo evropsko letalsko družbo (za British Airways).

Švicarska javnost, pa tudi politika z vlado na čelu, je reagirala zolčno. Swissairjevo vodstvo, na čelu z Ottom Loepefjem je obtožila malodane narodnega izdajstva, saj se v novi družbi - velikanki - utegne izgubiti Swiss-

airjeva identiteta. Swissair je za Švicarje več kot nacionalni simbol. Rdece letalske repe z belim krizem je videti po vseh svetovnih letališčih in večina Švicarjev meni, da je prav Swissair pripomogel k švicarskemu ugledu v svetu. Združitev s KLM, SAS in UAU bi bila torej prava katastrofa, zatrujejoč zlasti tisti politiki, ki so s svojim nasprotovanjem evropskega povezovanja spravili nacionalnega letalskega prevoznika v položaj, ko sam ne more več naprej. Z zavrnitvijo evropskega gospodarskega prostora je Swissair ostal pred evropskimi vrati in z deregulacijo letalskega

prometa v Evropi, ki bo zrušila vse dosedanje nacionalne-letalske monopolne, Swissair nima druge izbire. Ze prihodnje leto bodo namreč evropske letalske družbe lahko letale na linijah po vsej Evropi in bodo prosto določale cene. Tako bo lahko Lufhansa letela denimo med Milanom in Rimom, Alitalia pa iz Münchna v Hamburg. Obstale bodo, kot je pokazala deregulacija letalskega prometa v Ameriki, le velike letalske družbe. Swissair s svojimi 130 letali ni ravno velikan in ceprav ima najmanjšo floto v Evropi, sijajno ime in super servis, mu to vse skupaj ne pomaga,

da bi preživel. Tega se Loepefjevo mostvo dobro zaveda, se zlasti po decembrskem referendumu, ko je Svica in z njo Swissair ostala zunaj Evrope. Swissairjeva bodočnost je skrajno vprašljiva tudi zavrlo majhnosti lastnega tržišča - zanj je flota petkrat prevelika in brez udeležbe na evropskem nebu bo ostala brez dela. Zürich pa bo izgubil večino tranzitnega prometa, od katerega Swissair živi. Vodstvu torej ni preostalo drugega, kot da se ozre za partnerji in skozi zadnja vrata prileti na evropsko nebo, pa ceprav za ceno izgube lastne identitete. Loepefje in njegovi so-

delavci so, ko je za projekt Alcazar zvedela javnost, doživeli konec. Federacija in kantoni imajo sicer 20,4 odstotka kapitala, vendar je Swissair privatna delniška družba. Ne vlada, ne parlament, se najmanj pa politične stranke, ki sicer prisegajo na svobodno tržno gospodarstvo in hočejo privatizirati celo državne železnice, se nimajo kaj vmešavati v njegovo poslovanje. Toda, kot receno, pri Swissairju gre za nacionalni ponos in v tem primeru je dovoljeno vse. Bulevski tisk je krenil v silovito ofenzivo in očita Swissairovemu vodstvu, da ni preucilo drugih možnosti za rešitev krize. Ta, pa tudi ostali argumenti, s katerimi ropotajo nasprotniki vsega evropskega, so seveda za lase privlečeni, tako kot grožnje, da bo zavoljo združitve izgubljenih 10.000 delovnih mest. Treznejši, zlasti gospodarski časniki in za aviatiko specializirani novinarji podpirajo Alcazar in poudarjajo, da je to edina rešitev za Swissair. Nova družba bo s 380 letali ena največjih na svetu in se bo lahko kosala z British Airways, ki je ena redkih se rentabilnih družb v Evropi, z Air France in Lufhanso. Letalska operativna je lani ustvarila 250 milijonov frankov izgube (KLM skoraj 400 milijonov), vendar je Swissair v bilanci izkazal dobiček (20 milijonov) in izplačal dividende, to pa na račun drugih podjetij v okviru družbe (servis, letalske operacije...) in s prodajo letal.

INDIJA / TEČAJ RUPIJE

Prizadeti izvozniki

Proračunski primanjkljaj bo v obdobju 1993/1994 dosegel približno šest milijard ameriških dolarjev

BOMBAJ - Indijska državna izvozno-uvozna banka je prosila vlado, naj se ne vmešava več v politiko tečaja rupije, odkar je ta pred kratkim presla na drseči tečaj, ce zeli, da bi bil indijski izvoz konkurenčen.

Devalviranje rupije za več kot tristo odstotkov od leta 1970 ni spodbudilo izvoza in je odvzelo konkurenčno sposobnost indijskim izdelkom glede na uvozne cene doma, ugotavlja poročilo banke. »Kadar je industrijska proizvodnja na milost in nemilost prepuscena konkurenci od zunaj, lahko podcenjena vrednost domače valute samo omeji njeno cenovno konkurenčnost.«

Indijski casopis Business Today je napovedal padec vrednosti rupije od starih do šestih odstotkov do marca 1994. Trenutno je treba za dolar odšteti okoli 31,46 rupije.

Leta 1975 je Indija prenehala vezati rupijo na funt sterling in jo vezala na kosarico valut, da bi odgovorila potrebam hitro razvijajoče se trgovine in spremenljivega mednarodnega denarnega trga. »Vendar pa oblast ni mogla v celoti uresničiti politike cenovne stabilnosti in vztrajni inflacijski pritiski so ustvarjali vedno nove devalvacije,« ugotavlja banka. Pravi pa, da devalvacije niso spodbudile izvoza. Tečajne nevarnosti so v kratkorocnih fluktuacijskih tokovih verjetno celo negativno odsevale na indijski izvoz. Banka tudi ugotavlja, da zmanjševanje vrednosti rupije, skupaj z devalvacijama za

Rupija je pred kratkim presla na drseči tečaj

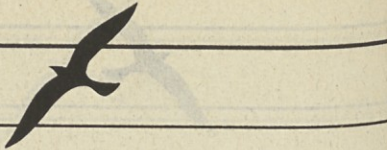
57,5 odstotka leta 1966 in za 22 odstotkov leta 1991, ni doseglo zelenega cilja, da bi namreč znatneje povečali prilive od blagovne menjave v primerjavi z neblagovno. Poročilo pravi, da je bil sektor industrijske proizvodnje vse do ekonomske liberalizacije, ki se je Indija lotila pred dvema letoma, omejen v svoji rasti in usmerjen le

na notranji trg. Ce naj Indija reši svoje placibilne probleme, bo morala drastično povečati izvoz, ki pa ga hromi visoka cena indijskih izdelkov. Poročilo tudi pravi, da je indijska produktivnost na ravni treh odstotkov japonske in globoko pod storilnostjo svojih azijskih sosed, skupaj s Kitajsko. Ce naj Indija dolgoro-

cno reši problem placilne bilance, se bo morala osredotočiti na povečevanje produktivnosti prek selektivne liberalizacije uvoza polizdelkov in tehnologije. Za obdobje 1993/94 predvideva trenutno centralna banka proračunskih primanjkljajev v znesku šest milijard dolarjev, kar je toliko kot lani. (Reuters - Moses Manoharan)

Ali bo podpis sporazuma med družbo Swissair, KLM, SAS in UAU ogrozil obstoj švicarskega letalskega prevoznika?

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM (061/222-815)
OB LETU OSOREJ (cetrtek, 24. 6. ob 21. uri, Stihova dvorana). Zadnja predstava v sezoni. Režija Boris Kobal, igrata Polona Vetrlih in Ivo Ban.

DRAMA SNG (061/221-511)

MOLIEREFEST- od ponedeljka, 14., do petka, 18. 6.
PROGRAM:
KOLAZ IZ MOLIEROVIH KOMEDIJ (danes, 15. 6. ob 20.30 uri, Mala drama). Produkcija 3. letnika AGRFT.
AMFITRION (sreda, 16. 6. ob 20. uri, v Mesnem gledališču ljubljanskem). Produkcija MGL.
GEORGES DANDIN ali KAZNOVANI SO-PROG (cetrtek, 17. 6. ob 19.30. uri, v Sentjaskobskem gledališču. PREDPREMIERA). Produkcija SG. Režija in Koreografija: Janez Mejac, scena Meta Hocevar, pesmi Miroslav Košuta; igrajo: Sasa Klancnik, Ksenija Hlebec, Tone Bertoničelj, Lili Bacar-Kermavner in drugi.
TARTIF (cetrtek, 17.6. ob 21.30 uri, v Slovenskem mladinskem gledališču). Produkcija SMG. Zadnja ponovitev predstave v tej sezoni! Oglejte si najboljšo slovensko komedijo zadnje sezone se pred gostovanjem na Dnevih satire v Zagrebu!
LA MALADE, IMAGINE (petek, 18. 6. ob 20.30 uri, v Drami SNG Ljubljana). Produkcija Theatre Cartoon sardines, Marseille. Vstopnice so naprodaj pri blaginjah gledališč, kjer bodo posamezne predstave.

OPERA (061/331-945)
NABUCCO (danes, 15. 6., ob 19. uri). V vlogi Abigaille nastopa Pauletta de Vaughn. Dirigent Igor Svara, pojejo Enceev, Damjanov, Belamarič, De Vaughn, Gorenc, Vasle, Debevec, R. Radovan. Za izven.
Sopranistka Pauletta de Vaughn se je v Ljubljani že predstavila kot Aida. Rodila se je v Kaliforniji, študirala je na Zahodni glasbeni akademiji v Santa Barbari, na Juliard akademiji v New Yorku, v razredu Marie Callas in na Visoki soli za glasbo na Dunaju.
NETOPIR (sobota, 19. 6. ob 19. uri). Za izven. Nadomestna predstava za odpadlo predstavo 12. 6. Nekaj vstopnic je se v prodaji.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO (061/210-852)

NADOMESTNA PREDSTAVA za odpovedano predstavo KLINIKA TIVOLI, dne 10. 6. ob 22. uri, bo na sporedu jutri, v sredo 16. 6. ob 22. uri. Veljajo iste vstopnice.

G. Tabori: GOLDBERGOVE VARIACIJE (danes, 15. 6. ob 19.30 uri). Za abonma Studentski B. Zadnja ponovitev v letošnji gledališki sezoni.
J. B. P. Moliere: AMFITRION (sreda, 16. 6. ob 20. uri; za abonma Sreda in izven; cetrtek, 17.6. ob 10.30- Zaključena za solo; ob 19.30 - za abonma Red B in za izven). Pred-

stava je v programu MOLIERE FESTA 93. L. Jagodic, M. Pokorn, B. Tadel: KLINIKA TIVOLI d.o.o. (cetrtek, 17.6. ob 22. uri). Za izven (konto). Predstava KLINIKA TIVOLI d.o.o. bo v sredo, 23. junija ob 21. uri v ARBORETUMU (Volcji potok). Vstopnice so že v prodaji v PIC MGL!

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

gostuje na festivalu MILANO OLTRE (danes, 15.6. in jutri, 16.6. s Seherezado Iva Svetine - Dramski observatorij Zenit).

CELJE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE

Anton Novačan: HERMAN CELJSKI (cetrtek, 17. 6. ob 21. uri PREMIERA na Celjskem gradu; petek, 18.6. ob 21.00 - za abonma Premiera in izven. Ponovitve do 6. 7. vedno ob 21. uri). Za izven. V avtentinem prostoru pod Friderikovim stolpom bo rodbina Celjskih snela svoje posmrtnе maske in ponovno odigrala začetek svojega konca... Režija: Franci Krizaj, v naslovni vlogi Janez Bermež. Druge vloge pa so oblikovali: Bogomir Veras, Renato Jenček, Milada Kalezic, Darjan Reichman, Vesna Lubej k.g., Primož Ekart, Miro Podjed, Igor Sancin in drugi.

Damir Zlatar-Frey: KRI IN KOSUTE (sobota, 19. in nedelja, 20. 6. ob 21. uri). Oder Herberta Grūna, Spitalska kapelica na Slomskovem trgu.

KRANJ

PRESERNOVO GLEDALISCE KRANJ (064-222-681)

Ray Cooney: ZBEZI OD ZENE, komedija (danes, 15. 6. ob 16. in ob 20. uri). Za Učni center TO in za izven).
Ray Cooney: ZBEZI OD ZENE, komedija (sreda, 16. 6. ob 16. uri za Učni center TO in ob 20. uri za izven).
Henrik Ibsen: NORA (cetrtek, 17.6. ob 15. in ob 20. uri). Zaključena za SUASC Ljubljana in za izven.

KOPER

GLEDALISCE KOPER

Letna produkcija plesnega studia LAT: IGRAJMO SE PLES (v cetrtek, 17. 6. ob 19.30 uri). Mentor in koreograf: Lilijana Santic Ujcić.

MARIBOR

SNG DRAMA (062/221-206)

gostuje na festivalu MILANO OLTRE z Don Juanom v režiji Paola Magellija 16. in 17. 6. ob 21. uri in s Carmen v režiji Tomaza Pandurja 20. in 21. 6. ob 21. uri - PICCOLO TEATRO.

ROCCO FILIPPINI, violončelist

V sredo, 16. junija ob 20. uri v veliki dvorani Slovenske fillharmonije v Ljubljani predzadnji koncert abonmajskega cikla koncertne agencije Gallus International, imenovan PRO MUSICA, ki je posvečen 100-letnici smrti velikega ruskega skladatelja Petra Iljiča Čajkovskega.

Nastopil bo Kvartet Tartini s slavnima gostoma iz Italije: violistom Brunom Giuranom in violončelistom Rocom Filippinjem. Izvedli bodo deli P. I. Čajkovskega *Souvenir de Florence* in Arnolda Schönberga *Ozarijeno noč*. Rocco Filippini je študiral čelo pri slavnem Pieru Fournierju. Svojo bleščečo mednarodno kariero je začel po zmagi na mednarodnem tekmovanju v Ženevi leta 1964. Je član Tria di Milano, njegov repertoar pa obsega dela od baroka do sodobne glasbe 20. stoletja. Igra na violončelo Gore-Both Antonia Stradivarija iz leta 1710, ki slovi kot eno najboljših. Bruno Giuranna je bil eden izmed ustanoviteljev znanega ansambla I Musici, kot solist na violi in violi d'amore pa je pričel redno nastopati v Evropi, Severni in Latinski Ameriki ter Aziji. To je bilo davnega leta 1954, ko je prvič izvedel koncert za violo in orkester, ki mu ga je posvetil skladatelj Federico Ghedinl. Za dirigentskim pultom na tem koncertu je stal Herbert von Karajan.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Do petka, 18. 6. si lahko ogledate film režiserja Marca Ferreria MESO/LA CARNE (ob 20.30 uri, Kosovelova dvorana).

KATEDRALA LOTSE-IZPOLNJENA ZELJA (danes, 15. 6., ob 17. uri, dvorana E3). Ogled kratkega filma in okrogla miza ob izidu knjige Tomaza Ravniharja. Od kod dvomi o Cesnovi osvojitvi Lotseja in nelagodje Slovencev, kadar kdo stopi iz poprečja? Ali je mogoče s filmsko kamero pričarati vzdušje ob vzponu?

PREDSTAVITEV NAJNOVEJSIH DEL SLOVENSKIH AVTORJEV v sredo, 16. 6. ob 11. uri . Cankarjeva založba bo predstavila dela Iztoka Osojnika, Igorja Likarja, Vinka Möderndorferja, Denisa Poniza in Dragotina Cvetka. (dvorana E 1).

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Koncert Orkestra slovenske policije (sreda, 16.6. ob 20. uri, Gallusova dvorana).

Koncert ob 150-letnici rojstva E. GRIEGA (danes, 15. 6., ob 20. uri. Dvorana SF).

DEWEY REDMAN QUARTET - jazz (danes, 15. 6. ob 20.30 uri, Linhartova dvorana)

K4 (061/113-282)

Zur z društvom Yam. Yam hrana. Meditacija. Brez pepelnikov (danes, 15. 6. ob 22. uri).

KRIZANKE

Prireditev POZDRAV POLETJU s podelitvijo ZUPANCICEVIH NAGRAD za kulturo za leto 1993 bo v nedeljo, 20. junija ob 21. 30 uri. Vstopnice lahko kupite pri blaginji Festivala Ljubljana.

GALERIJA CENETA STUPARJA, Crnuce, Dunajska 405

Vecer poezije DARJE MOZETIC-KRAVANJA (cetrtek, 17.6. ob 20. uri) ob razstavljenih slikah akademske slikarke ALENKE GERLOVIC. Pesmi iz zbirke Ugrabljeno jutro bo recitala igralka Jerica Mrzel. Nastopil bo duo Tomaz Lorenz-violina, Jerko Novak-kitara.

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART GALLERY
Ul. S. Servolo 6
Se danes razstavljajo svoja dela: P. Altomare, S. Dominelli in N. Spezzano Urnik: od 10.30 in 12.30 ter od 17.00 do 19.30.

ART LIGHT HALL -Trg S. Giovanni 3/I.nadstr.

Do 25. t. m. je na ogled skupinska razstava posvecena mladim z naslovom »Spazio giovani«.

MUZEJ ŽIDOVSKA SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik :ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob cetrkih od 10. do 13. ure.

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauss.

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

AGENCIJA REMBRANDT/CEKINOV GRAD

Do 30. junija si lahko ogledate razstavo slikarja MARJANA GUMILARJA.

GALERIJA COMMERCE

Do 18.6. razstava ladijskih maket pomorščakov ROBERTA SIBILE in JOZEFA KAMENSKA.

KUD FRANCE PRESEREN, Trnovo
Na ogled je razstava slik NATASE RIBIC z naslovom The War and the Distance.

LJUBLJANSKI GRAD

Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

GALERIJA INSULA (Dvorni trg)

Na ogled je razstava akademskega slikarja RAJMUNDA KOCBEKA.

GALERIJA LALA (Zidovska 5)

Otvoritev razstave slik tržskega slikarja in grafika ALDA FAMAJA (ponedeljek, 21. 6. ob 19.30). Slikarja bosta predstavila prof. Janez Mesesnel, umetnostni kritik in dr. Laura Safran (Italija), umetnostna kritičarka in avtorica slikarjeve monografije, ki je pravkar izšla v Trstu.

GALERIJA ICPE

Do konca julija so na ogled dela akademskega slikarja STEFANA MARFKAJA.

GALERIJA ZALA, Gosposka 7

Do 24. junija je na ogled razstava slikarja ZDENKA HUZJANA.

BEZIGRAJSKA GALERIJA

Na ogled je razstava risb, slik in grafik SAMUELA GRAJFONERJA. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Umetnostno galerijo iz Maribora.

GALERIJA KRKA

Do 23. junija je na ogled razstava plastik in grafik akademske kiparke MILENE BRANISLJ iz Cerknice.

GALERIJA SLOVENIJALES

Do konca junija je na ogled je razstava akademskega slikarja IVETA SUBICA Slikovne predloge za freske.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE /CEKINOV GRAD

Na ogled je razstava LETALSKE MAKETE s prikazom razvoja letalstva.

Zaradi zanimanja do konca junija podaljšujemo razstavo MENJAVE DENARJA v 20. STOLETJU V SLOVENIJI.

GALERIJA SKUC

Do 20. junija je na ogled razstava zagrebskega umetnika NENADA DANCUA, z naslovom Fly me to the Moon.

VOĐNIKOVA DOMACIJA

Do 29. junija je na ogled razstava slikarja PAVLETA SEDEJA, slikarja, ki sodi med izrazite predstavnike tako imenovane Žirovske slikarske sole, ki se je v samorastniškem in naivnem slikarstvu uveljavila ob koncu petdesetih let...

V cetrtek, 17. junija ob 20. uri ZAKLJUCNA SLOVESNOST za udeležence projekta Kulturni vikend otrok iz BiH

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

RAZSTAVNI PROSTOR TKB-Agencija Mitnica

Se danes je na ogled pregledna razstava slikarskih del Demetrija Ceja.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

RAZSTAVNA DVORANA LETOVISCARSKÉ USTANOVE (Ul. S. Nicolò 20)

Do 19. t. m. je na ogled skupinska razstava Združenja Studio 25.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART GALLERY

Ul. S. Servolo 6
Se danes razstavljajo svoja dela: P. Altomare, S. Dominelli in N. Spezzano Urnik: od 10.30 in 12.30 ter od 17.00 do 19.30.

ART LIGHT HALL -Trg S. Giovanni 3/I.nadstr.

Do 25. t. m. je na ogled skupinska razstava posvecena mladim z naslovom »Spazio giovani«.

MUZEJ ŽIDOVSKA SKUPNOSTI CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme židovske liturgije. Urnik :ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob cetrkih od 10. do 13. ure.

GALERIJA MALCANTON

Na ogled je razstava slikarke Olivie Siauss.

KOROŠKA

CELOVEC

KOROSKA DEZELNA GALERIJA
Do 4. julija razstavlja svoe grafike Giuseppe Zigaina.

GALERIJA CARINTHIA Alter Pl. 30
Do 30. avgusta 1993 je na ogled razstava Hansa Staudacherja.

RITTER UMETNA HALA (H.-Gmeiner Str.)

Do 1. oktobra je na ogled razstava »Misere-re« G. Herolda in W. Büttnerja.

GALERIJA H-PUNKT (Sallmstr. 4)
Do 19. t.m. bo na ogled razstava »Zeichen« Martine Funder.

GALERIJA VIA NOVA

Do 30. junija razstavlja slikar Giorgio Linda.

ZEMLJEPISNI MUZEJ SLOVENIJE (Trg fran. revolucije 7)

Do 31. 8. razstava KARTA SVETA V OTROSKIH OCEH. Na ogled so risbičce učencev, ki so se odzvali na natečaj Mednarodne kartografske zveze (ICA) in UNICEF.

GALERIJA PIC LEK

Otvoritev razstave akvarelov in pastelov MOJCE PLESTENJAK BAHAR (danes, 15. 6. ob 14. uri). Razstava bo odprta do 16. julija.

RASIČA

TRUBARJEVA DOMACIJA

Na ogled je razstava akademskega slikarja VELJKA TOMANA.

MARIBOR

RAZSTAVISCE PEDAGOSKE FAKULTETE

Na ogled je razstava risb BOJANA GOLIIJA iz cikla ZRCALCE, ZRCALCE, POVEJ...

NOVINARSKI KLUB

Na ogled je razstava risb TAMARE SEVČNIKAR.

MUZEJ NARODNE OSVOBODITVE MARIBOR

Do 15. septembra je na ogled razstava S KULTURNO UMETNISKIM DRUŠTVOM JOZE HERMANKO PONOVNO DO GLASBENE MATICE V MARIBORU.

SALON ROTOVZ

Na ogled je razstava vzhodno in zahodno-nemske fotografije POROCILA O STANJU (1950-1990).

KOPER

GALERIJA MEDUZA

Do 17. junija si lahko ogledate razstavo skulptur in mozaikov v keramiki JANE MIHELJ.

GRAD MOKRICE

Na ogled je razstava design tekstila JERICE SANTEJ, iz Sevnice, absolutentke fakultete za oblikovanje.

NOVA GORICA

POKRAJINSKI MUZEJ
Na ogled je razstava slik MIRANA CENCICA.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV - Likovna vitrina

Na ogled je razstava slik JANEZA ZALAZNIKA.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA FARA

Do 24. junija je na ogled 6. klubska razstava fotografij in barvnih diapozitivov.

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«. V organizaciji Tržaske letovisarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vršijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

BANI (OPČINE)

OVCARJEVA HISA

Razstava »Ondile cez Stari vrh« - Bani: Zgodovina kraškega naselja skozi stare katastrske mape, listine in pričevanja, ki jo je pripravilo SKD Grad je na ogled vsako nedeljo v juniju od 18. do 21. ure.

GORICA

GORISKI GRAD

V galerijskih prostorih je na ogled razstava likovnih del Roberta Joosa. Urnik : od torika do sobote od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30, ob nedeljah od 9.30 do 13.00 in od 15.30 do 19.30.

V Pokrajinskem muzeju na goriskem gradu je vsak dan na ogled razstava o proizvodnji in uporabi svile med leti 1725-1915 »Svetlikajoca se nit« ter stalna muzejska zbirka o prvi svetovni vojni in goriska pinakoteka od 10.00 do 13.00 ter od 15.00 do 20.00, ob ponedeljkih zaprto.

GRADIŠČE

GALERIJA L. SPAZZAPAN

Na ogled je razstava o goriskem likovnem zavodu »Max Fabiani«.

VIDEM

PALACA SAVORGNAN

Do oktobra je na ogled razstava o arheoloskih najdbah v Vidmu z naslovom »Zgodovina pod mestom«.

VILLA MANIN - PASSARIANO in PALMANOVA

Do 15. novembra je na ogled razstava ob 400-letnici Palmanove »Palmanova - trdnjava Evrope, 1593-1993«. Razstavljeni so dragoceni predmeti, dokumenti, orožje, reljefi in slike.

ARS TEMPORIS (Herreng. 14)

Na ogled je razstava Stuhlobjekte.

PLIBERK

GALERIJA FALKE-KUHN

Do 10. julija razstavlja Gustav Janus.

ROŽEK

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1	
09.30	Video strani
10.05	Pamet je boljša kot zamet, ponovitev
10.10	Klobuček in klobučnica, Lutkovno gledališče Maribor 4 x 4
10.55	Car raziskovanj, izobraževalna oddaja, VPS 1125
11.25	Molierfest, posnetek otvoritve
12.00	Poročila
13.35	Ponovitev sobotne noči
14.40	Burhythms: V živo iz nebes
15.00	Videooc, VPS 1440
16.00	Sedma steza, ponovitev
16.20	Mostovi
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Huckleberry Finn in njegovi prijatelji, 15/26 del
17.35	Oscar Junior: Petra
17.45	Lisica zvitoreka, portugalska risanka
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Besede, besede, besede, tv igrice
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarišce
20.40	Gore in ljudje, VPS 2040
21.45	Kronika, 9/12 del kanadske dokumentarne serije, VPS 2145
22.15	TV dnevnik 3, VPS 2215
22.45	Sova
23.15	'Alo, 'Alo, 15/18 del angleske humoristične nanizanke, VPS 2245
23.15	Tajni uslužbenec, angleska nadaljevanka, 2/3
00.10	Video strani

SLOVENIJA 2	
15.30	Video strani
16.00	Svet na zaslonu, ponovitev
16.40	Zemlja in ljudje, ponovitev
17.10	Sova, ponovitev
17.45	So leta minila, angleska nanizanka, 2/3
18.45	Tajni uslužbenec, angleska nadaljevanka, 1/3
19.30	Iz življenja za življenje: Zelva
19.56	TV dnevnik 2
20.00	Sport
20.10	Poslovna borza
20.40	Trije semestri (Three Terms), 4 zadnji del švedske nadaljevanke
20.55	Osmi dan
21.35	Molierfest - Kultura in gospodarstvo z roko v roki, reportaža
22.35	Videospon
23.05	Orion
23.40	Svet poroča
23.40	Video strani

KANAL A	
09.00	A Shop
10.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v anglescini
11.00	Trenutek smrti, ponovitev ameriškega filma
11.45	Drugacen svet, ponovitev 181. dela ameriške nadaljev.
12.45	Jazzbina, ponovitev 18. oddaje
13.15	A - Shop
13.30	MCM
14.00	Poročila
14.30	Poletni cikel slovenskega filma: Vesna
15.00	Jazzbina, 19. oddaja
15.30	Pat minut za kulturo
16.00	Drugacen svet, 182. del ameriške nadaljevanke
16.30	A - Shop
16.45	MCM
17.00	Video strani

KOPER	
18.00	Studio 2 magazin

RAI 1	
6.50	Aktualno: Unomattina, vmes dnevnik in gospodarstvo
10.15	Film: I 39 scalini (krim., VB '58), vmes (11.00) dnevnik
11.55	Vremenska napoved
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik, nato nan. In viaggio nel tempo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: Arriva un cavaliere libero e selvaggio
16.05	Film: Il mago di Oz (fant., ZDA '39)
17.45	Oddaja za avtomobiliste TG 1 Auto
18.00	Dnevnik 1
18.15	Danes v Parlamentu
18.20	Kviz: Patente da campioni
18.50	Creare immagine
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Nan.: Le avventure del giovane Indiana Jones
21.35	Montecarlo che festa!
22.40	Dnevnik 1
22.55	A carte scoperte
24.00	Dnevnik in vreme

RAI 2	
7.00	Otroski variete
8.45	Jutranji dnevnik
9.05	Rubrika o vrtnarstvu
9.30	Film: Piccola posta
11.00	Nan.: Lassie
11.30	Kratke vesti
11.45	Segreti per voi...
12.00	Nan.: Una famiglia come tante
13.00	Dnevnik, gospodarstvo, Diogenes, vreme
14.10	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.30	TV film: Cassidy, il grande corruttore
17.20	Iz Parlamenta, vesti
17.35	Nan.: Hill Street, 18.40 Miami Vice, vmes sport
19.45	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Venteventi
20.40	Film: Scuola di polizia 2 - Prima missione (kom., ZDA '85)
22.15	Passaggio a Occidente
23.15	TG 2 Pegaz in dnevnik
24.00	Pregled tiska

RAI 3	
6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes vesti
11.30	TGR Evropske dežele
12.00	Kratke vesti iz Milana
14.00	Deželne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Bellitalia
15.15	Dok.: Sicilianità
15.45	Samo za sport
17.20	Derby in dok.
18.40	Vreme in sport
18.45	Variete: Ma de che, abò (i. C. Guzzanti)
19.00	Dnevnik, deželne vesti
20.05	Blob in Una cartolina
20.30	Variete: Cirkus
22.05	Nan.: Lassie
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italija
23.40	Nan.: Perry Mason
0.30	Dnevnik in vreme
1.05	Variete: Fuori orario

RETE 4	
6.25	Nanizanke
8.10	Nad.: General Hospital, Marilena, Ines, Soledad, (9.30) vesti
11.35	Il pranzo è servito
12.35	Nad.: Celeste
13.30	TG 4 vesti
14.00	Nad.: Sentieri, 15.05 Anche i ricchi piangono
16.00	Aktualno: C'eravamo tanto amati, Lui lei l'altro
17.00	Kviz: La verità, vesti
17.45	Nad.: Grecia
18.20	Kviz: Il nuovo gioco delle coppie
19.00	TG 4 vesti
19.30	Nad.: Micaela
20.30	Filma: Suspect - Presunto colpevole, 22.30 Amici, complici amanti, vmes vesti

CANALE 5	
6.30	Na prvi strani
8.35	Nanizanka nato film Salverò i miei fratelli
11.30	Variete: Ore 12
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Aktualno: Forum, 14.35 Agenzia matrimoniale, Ti amo parliamone, 15.30 L'arca di Noè - Itinerari
16.00	Otroski variete, vesti
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.35	Aktualno: Affari di famiglia, 22.00 Scene da un matrimonio, 22.30 Braccio di ferro
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1	
6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.40	Odprti studio
13.00	Otroski variete
13.45	Nan.: Ultraman
14.15	Varieteja: Non è la RAI, 16.00 Unomania
16.05	Nan.: Jump Street
17.05	Variete: Twin Clips
17.30	Nan.: Adam 12
17.55	Studio sport
18.05	Nan.: Poliziotto a 4 zampe, 18.30 Baywatch
19.30	Variete: Ma mi faccia il piacere
20.00	Variete: Karaoke
20.30	Glasba: Festivalbar
22.30	Aktualno: Dylan Dog Horror Special
23.00	Film: Cabal (srh. '89)
0.30	Odprti studio, pregled tiska in sport

TELE 4	
13.00	Lastne oddaje
13.00	Na prvi strani
19.30	Dogodki in odmevi

Koper	
13.00	Crime Story, ameriška tv nanizanka
13.50	Zivljenje se začne pri stiridesetih, angl. humor. naniz.
14.15	Nocni sodnik, am. tv nanizanka
14.40	V ospredju
15.00	Ponedeljkov sportni pregled, ponovitev
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka
16.05	Fantazoo, risanke
17.00	Mali pevci iz Turrite
18.00	Studio 2, pogovor z gosti
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Kriminalna zgodba, am. tv nanizanka
20.15	Nocni sodnik
20.40	Gospa je konformistka, angleska glasbena komedija, 1958 film
22.15	TV dnevnik
22.25	Severovzhod, TV magazin
23.25	N.Y.P.D., serijski film

Avstrija 1	
09.00	Cas v sliki
10.30	Kdo ze nosi pizamo pri Rosie, ameriški film, 1968
13.35	Doktor Doogie
14.00	Howser: Otok od Douglasa
15.00	Jaz in ti
15.05	Zabava z miško
15.50	Sanjski kamen, 11. del risane serije
18.00	Cas v sliki
18.30	Doktor Trapper John, Razveseljivo razocarjanje
20.15	Leopardi: Smrt v deželi levov
21.00	Animo: O zivalih in ljudeh
21.20	Juhnke and Co - Gozdarski zdravnik
21.45	Drugi dom, 10. del
23.55	Cas v sliki
00.00	Mrtva ženska v siphah, ameriška kriminalka, 1950
01.30	Poročila

Avstrija 2	
15.35	Tisot mojstrov
15.45	Zakaj ljubita zival in clovek?
18.00	Alf: Zabava v domu za starce
18.30	Povej resnico, igra
19.00	Regionalna poročila
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Zaigrali bomo, vodi Karl Merkatz
21.00	Animo - o zivalih in ljudeh
21.07	Reportaže iz tujine: Japonska
22.00	Cas v sliki
22.30	Klub 2
23.00	Crna devica, 2/4 del francoske nadaljevanke
23.40	Poročila

Hrvaška 1	
08.00	Dobro jutro, Hrvaška
5	Zgodbe iz Monticella, 148. del
10.00	Poročila
10.05	TV sola
11.15	Ameriška angleščina, 33. lekcija
12.00	Poročila
12.05	Ko se svet vrtil, 148. del ameriške nadaljevanke
13.30	Monofon
14.00	Poročila
14.50	Iskanje Salome, Afternoon Report
16.00	Poročila
16.05	Učimo o Hrvaski: Zascita okolja in gospodarjenje z odpadki
16.35	Malavizija
17.30	Hrvaška država in ljudje
18.00	Poročila
18.05	Govorimo o zdravju
18.35	Santa Barbara, 430. del ameriške nadaljevanke
19.30	Dnevnik 1
20.05	CIA, 4/6 del angleske dokumentarne serije
21.00	V velikem planu
22.35	TV dnevnik
23.00	Slika na sliko
23.45	Poročila v nemščini
23.50	Poročila
00.00	Sanje brez meja

Hrvaška 2	
16.30	Videostrani
17.00	TV Koledar
17.10	Svet gre naprej
17.55	Grozno dekle, nemški film
19.30	Dnevnik 1
20.05	Buntz z Beverly Hillsa, 10/13 del humoristične nanizanke
20.35	Vi in vas video
21.10	Iskanje Salome, serijski film, 4/6
22.00	Nikdar ni tako bilo, da ni nekako bilo, ob 100 letnici rojstva Miroslava Krleže: Pot v raj, posnetek gledališke predstave
23.50	Brez toka

Madžarska	
08.10	Alternativna medicina
08.35	Cez dan
09.05	Talmi in Todi, angleška serija
10.00	Marie Curie, ponovitev 2. dela serije
11.30	Igra
12.00	Poročila
16.00	Popoldanski saldo
16.15	Svet je cudovit
16.45	Igra
17.00	Strast in oblast, 7. del avstralske nadaljevanke
17.30	Dejstva, reportaža
18.10	Svet denarja
18.20	Cez dan
18.40	Za otroke
19.00	Kolo sreče, kviz
19.30	Katoliška kronika
20.00	Dnevnik
20.40	Dva zandarja iz Bellevillea, francoska krim.

RADIO

Slovenija 1	
(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz; od 16.00 SV 918 kHz)	
4.30, 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00	Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 9.35 Turistični napotki; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.45 iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Ekološki kotiček; 17.00 studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Slov. zemlja v pesmi in besedi; 20.35 Minute za; 21.05 Radijska igra; 21.40 Intermezzo; 22.30 Glasbena podoknica; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2	
6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30	Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 8.00 Strokovnjak svetuje; 8.40 Koledar prireditve; 11.00 Glasbene novice za ložbe; 12.00 Točno opoldne; 12.10 Kuharski recept; 12.40 Štajerski val; 14.00 Drobntine; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Tema popoldneva: Solstvo; 17.50 Sport na valu 202; 19.30 Štos; 21.00 Zgodnja dela; 22.00 Zrcalo dneva; 22.20 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3	
(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; MHz; od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz)	
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00	Poročila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Sodobna umetnost; 10.25 Operne melodije; 11.05 Clovek in zdravje; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Enajsta sala; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTS; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Esee; 17.45 Izšlo je; 18.00 Koncerti na tujem; 19.33 Koncert ob 150-letnici rojstva E. Griega; 22.05 Prefok idej; 22.25 Glasba 20 st.; 23.55 Lirični utrinek; 24.00 Nočni program RS.

Radio Koper	
(slovenski program)	
(SV 549 kHz; UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)	
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30	Poročila; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešet; 8.45 Servisne informacije; 9.00 Pe-

Radio Općine	
11.30, 15.30, 17.30	Poročila; 10.00 Glasba po željah; 17.45 Paf boom; 18.30 C'est la vie; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška	
18.10 - 19.00	Partnerski magazin.

EUROSPORT	
08.30 Aerobika; 09.00 Lahka atletika; 11.00 Košarka; NBA; 13.00 Formula 1; 15.00 tenis; 18.00 Evrolog; 19.30 Sportne novice; 20.00 Lahka atletika 22.00 Boks; 23.00 Snooker; 00.00 Hokej na ledu	

3 SAT	
17.00 Mini čas v sliki; 17.10 X Large, mladinski magazin; 18.00 Sike iz Nemčije; 19.20 3 Sat studio; 20.00 Moški na kolesih, nemška tv komedija; 22.30 Klub 2; Poročila	

SAT 1	
09.15 Ponovitve; 12.30 Sence strasti, 104. del; 13.20 Dr. John Trapper, 14.15 Sosed, 14.45 Bonanza, 7. del; 20.15 Zlata lestvica domače glasbe; 22.00 Ulrich Meyer: Ugovorniki; 00.10 Ohoho moški	

RTL	
06.00 Risnike; 12.00 Popoldanski magazin; 13.20 Kalifornijski klan 1049 del; 19.15 Eksplozivno, magazini; 19.45 Dobri časi, slabši časi; 23. del; 20.15 Highlander, 15. del; Izpovedane skrivnosti; 21.15 Brez sledu, isčemo pogrešane osebe; 22.15 Vroči stoli, televizijski prepi; 23.15 Zakon v Los Angelesu, 3. del; Na naporni poti; 00.15 Law and Order; 01.15 Nočni program	

PREMIERE	
07.00 Romeo; 15.15 Twilight Mystery, ameriška kriminalka, 1990; 20.15 Blackdraft - Možje, ki gre-	

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 20.40

40 let vzpona na vrh Everesta

Gore in ljudje: dogodki s Festivala v Trentu, lepote doline Vrat....

V majski oddaji **Gore in ljudje** ste lahko spremljali dogajanje s Festivala filmov v gorah, ki je bil v začetku maja v italijanskem mestecu Trento. Med petimi slovenskimi filmi, ki so se uvrstili v uradno festivalsko konkurenco, sta bila dva tudi nagajana: Peca, režiserja Igorja Likarja je prejela nagrado Trentinske turistične zveze, kratki film 8 X + režiserja Stasa Potočnika pa nagrado mednarodne zveze festivalov sportnih filmov.

V junjski oddaji bodo precej pozornosti namenili dogajanjem, ki so spremljala festival v Trentu. Založniki so podelili mednarodno na-

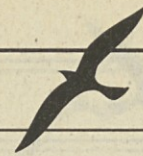
grado ITAS najboljši knjigi o gorah, alpinisti so se posvetovali o merilih v vrhunskem alpinizmu, geologi so govorili o umikanju evropskih ledenikov, arheologi o znameniti najdbi 5000 let starega trupa v Oltalskem ledeniku...

Andrej in Marija Stremfelj se bosta spominjala, kako sta se kot prvi zakonski par povzpela na vrh Everesta, hkrati pa bomo tudi pričali prvega dokumentiranega vzpona na vrh Everesta izpred stiridesetih let in se spomnili nase prve odprave na »Streho sveta«.

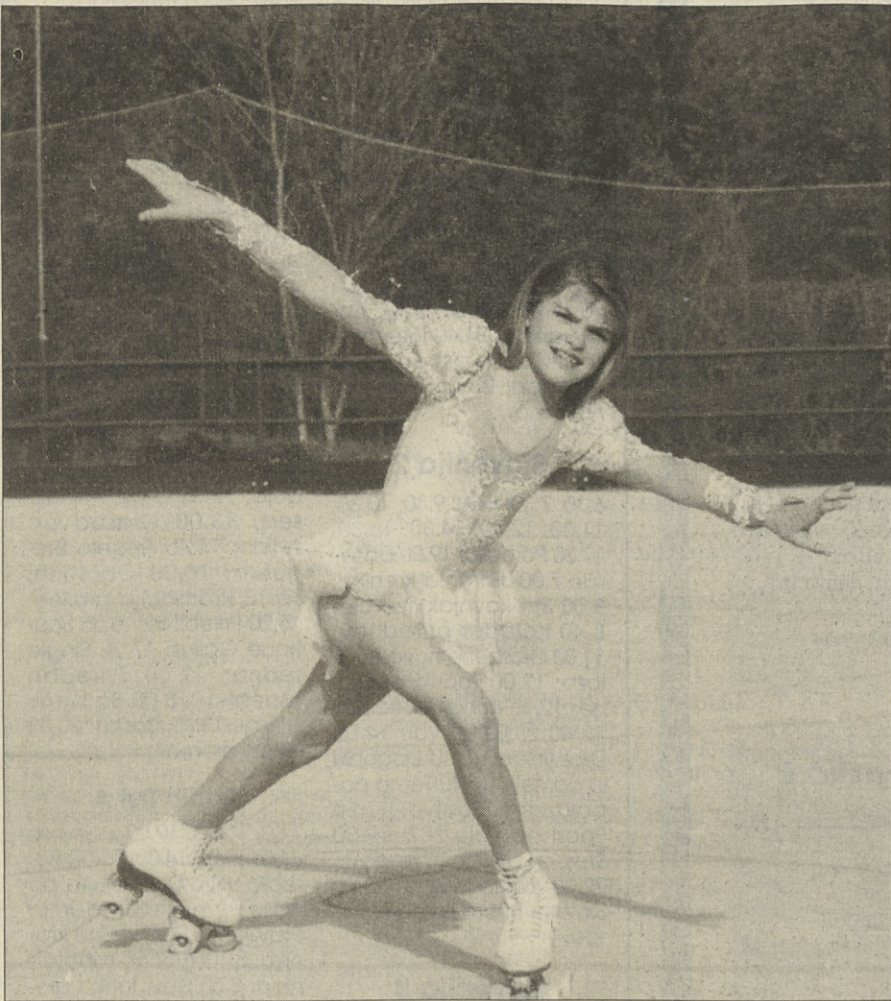
Kot zanimivost vam bodo avtorji oddaje tokrat predstavili dolino Vrat, ki odpira mnoge ture predvsem v Julijcne, se zlasti na Triglav. Kdor jo prehodi pes, mu razkriva vrsto čudovitih naravnih lepote, le kdor se raje vozi v avtu, jo bo verjetno spregledal. Oddajo pripravlja Marjeta Kersic Svetel.

	TV SLOVENIJA 1 21.45	RAI 1 16.05	
	KRONIKA, kanadska dokumentarna serija	2/5 	ČAROVNIK IZ OZA, ameriški film
<i>Bombardiranje Londona, čeprav je Hitler najprej nameraval vkorakati v London tako kot se mu je to posrečilo v Parizu. Sramotna delitev Berlina - imenovala se je zelena črta - edina oblika življenja na tem območju. Tekma za izdelavo ekonomskega avtomobila - tekmeča Austin mini in MG (Morris Garage). Prva britanska zmaga v vesolju - Tudi Velika Britanija se je hotela udeležiti vesoljske tekme. Zmaga zaveznikov in nemški poraz - vojne je konec in na ulicah Londona in Pariza slavijo. Zmaga nad alergijami - neverjetno je, da je človek uspel npr. hoditi po površju Lune, mikroskopsko majni delci cvetnega prahu pa nam še vedno grenijo življenje.</i>		<i>The Wizard of Oz je leta 1939 režiral Victor Fleming po znanem romanu L. Frankasa Bauma The Wonderful World of Oz z Judy Garland. To je bila prva pomembna vloga mlade Judy Garland (na sliki iz filma Zvezda je rojena), ki je bila takrat stara skoraj sedemnajst let, a se je zdela veliko mlajša. Prejela je oskarja za najboljšo žensko vlogo, film pa je bil nagraden tudi za glasbo. Spominjamo se predvsem uvodne pesmi Over the Rainbow.</i>	
		RADIO SLOVENIJA 3 19.30	ITALIA 1 23.00
KONCERT OB 150 - LETNICI ROJSTVA EDVARDA GRIEGA		2/5 	CABAL, ameriški film
Ob 150 letnici rojstva znanega norveškega ustvarjaka Edvarda Griega, ki bo v skadaleževem rojstnem kraju, bomo poslušali njegova najbolj znana in priljubljena dela: Koncert za klavir in orkester v e-molu, suita Peer Gynt in izbor pesmi za soliste. Spremljali bomo tudi dela sodobnikov, Alfred Schnittke je v spomin Griegu napisal Hommage a Grieg. Na slavnostnem koncertu v Griegovih koncertni dvorani v Bergnu ga bodo krstili bergenski filharmoniki pod vodstvom dirigenta Dimitrija Kitjenka. Nastopil bo tudi Peter Ustnov, izbor samospevov bo predstavila sopranistka Elizabeth Norberg-Schulz, Griegov klavirski koncert pa pianist Leif Ove-Andresen.		<i>Mlada Boona zaradi psihiatra Decker, da bi ubežal svojim moram, se Boone zateče na pokopališče Midian, v globinah katerega živi grozo zbujajoča skupnost ljudi-pošasti, ki jih je človeška družba odklonila. Boonov prihod jih spravi v veliko nevamost, saj jih odkrije policija in psihiater Decker. Fantja policija ubije, toda...</i> <i>Nightbreed je režiral Clive Barker, prvi angleški pisatelj, režiser in slikar po svojem istolenskem romanu leta 1990. Barker je tudi avtor grozljivke Hellraiser, Psihiatra Deckerja igra David Cronenberg, režiser, ki se na grozljivke odlično razume, saj je posnel filme: Muha, Abyss, Golo kozo... Igrajo še Craig Sheffer, Anne Bobby in drugi.</i>	

KOTALKANJE / LEP USPEH ZA ČLANICO POLETA

Tanja Romano državna prvakinja v prvenstvu UISP

Te dni so se v Calderari di Reno (Bologna) odvijala tekmovanja za državne naslove UISP v umetniškem kotalkanju. Od Poletovcev sta se od petih uvrščenih udeležili tekem Cristiana Merlo in Tanja Romano, saj so morale Chantal Tretjak, Maja Berzi in Vesna Hrovatin zaradi poškodb in solskih obveznosti ostati doma.

Cristiana je zasedla peto mesto v obveznih likih in tretje mesto v prostem programu, medtem ko je bila Tanja (na sliki Foto Krizmančič) v obveznih likih deseta, v prostem programu pa odlično prva, kar ji je prineslo osvojitve naslova državne prvakinja. Prosti program te varovanke trenerja Brleca je za to starostno kategorijo izjemno zahteven, Tanja pa spada danes prav gotovo med najbolj perspektivne mlade kotalkarice v Italiji in v Evropi nasplohi.

NOVICE

Danes pri ŠD Kontovel tradicionalna »ribada«

Pri SD Kontovel bodo danes s tradicionalno »ribado« sklenili letosnjo sportno sezono, ki je bila dokaj peštra, razvejana in tudi uspešna. Ob 17. uri bo tekma v minibasketu med domačim društvom in Sokolom, ob 20. uri bo nastop starejše skupine plesno ritmičnega odseka SD Kontovel, ki jo vodi Tatjana Gregori. Za prijetno vzdušje bo nato poskrbel godba na pihala s Proseka, ob 21.00 pa bo »sportni spored« sklenila košarkarska tekma »Stari - Mladi«. Z ekipo starejših bodo nastopili tudi mnogi Kontovelci, ki so igrali v višjih ligah. Kontovelov sportni praznik se bo končal z »ribado«.

Pestra dejavnost kotalkarske sekcije KSD Vipava

Pred nedavnim je bilo v Gradiscu deželno tekmovanje FIHP v kotalkanju. Kotalkarica KSD Vipave Erica Marcolini je med 36 tekmovalkami zasedla 20. mesto v obveznih likih, 11. v prostem programu in 14. v kombinaciji. Naj omenimo tudi, da je 40 kotalkarjev nastopilo na Tartinijevem trgu v Piranu s skupno točko »Belo-crno«. Nasi kotalkarji so bili z dobrim nastopom in toplim sprejemom tamkasne italijanske manjšine. Nekaj dni pozneje je 20 mlajših kotalkarjev KSD Vipave nastopilo z isto točko v Zilski Bistrici v Avstriji v sklopu praznika katoliške mladine. Prireditev, ki je bila na prostem, je vse prisotne navdušila, čeprav je bila plošča neprimerna. Nastop naših kotalkarjev je organizatorje tako prevzel, da so jih povabili na ponovni nastop ob pustem času v celovski telovadnici. Deželno tekmovanje FIHP je bilo. v Fiumicellu. Nastopile so Morena Visintin, Monica Quaggiato in Elena Visintin, ki so v številni konkurenci zasedle 11., 32., oz. 33. mesto. (Katja Tommasi)

Umrli nekdanji trener Triestine Mario Caciagli

FORTE DEI MARMI (LUCCA) - V starosti 70 let je včeraj za srčno kapjo, medtem ko je igral tenis, umrl nekdanji trener Triestine Mario Caciagli, ki je poleg trzaskega mostva vadil se Padova, Spal, Reggiano, Taranto in Sambenedettese.

Totip

Kvota: 12 (10 dobitnikov) 88.729.000 lir; 11 (300 dobitnikov) 2.957.000 lir; 10 (3.488 dobitnikov) 250.000 lir.

Obvestila

PLAVALNI KLUB BOR organizira od 4. do 12. septembra poletne priprave v Cerknem pri Idriji za člane tekmovalnih skupin. Prijave sprejema Andreina v bazenu pri Alturi ob urah vadb ali po telefonu na št. 51377 se danes, 15.6.

SK KRAS odsek za rekreacijo prireja začetniški zečaj tenisa za otroke od 8. do 14. leta starosti. Prijave in informacije v tajništvo društva do 18. tm. v sportno - kulturnem centru: ponedeljek 18. - 20., torek in sredo 14. - 17., petek 8.30 - 12.30. - tel. 229477.

ROLKANJE / TEKMOVANJE ZA ITALIJANSKI POKAL

Uspešen nastop rolkarjev Mladine Resco v Bocnu

Kriško društvo naskakuje pokalni naslov v ekipni konkurenci

Rolkarji Mladine Resco so v nedeljo nastopili na 2. tekmi za italijanski pokal v Bocnu. Slo je za krožno dirko na kronometer, pri čemer so tekmovalci - razen v treh najmlajših kategorijah - startali v razmaku 30 sekund, in sicer na podlagi točk rolkarske zveze. Mladina se je zelo dobro odrezala in osvojila pomembne točke, ki bodo lahko odločilne v boju za končno drustveno zmago v italijanskem pokalu.

Križani namreč ne skrivajo ambicij, da bi osvojili drustveni pokalni naslov. Možnosti so povsem realne, odločilne točke pa bodo morali zbrati na preostalih treh tekmah 20. 6. v Montebelluni, kjer bo ravninska krožna dirka po mestu, 4. julija v Bielmontu pri Vercelliju in 5. septembra v Ouderzu. Za tekmovalce Mladine sta posebej interesantni tekmi v Montebelluni in Ouderzu, kjer naj bi po njihovih nactih tudi osvojili odločilne točke za osvojitve naslova.

V Bocnu je nastopilo 21 Mladinih rolkarjev in rolkaric. Največji uspeh je, kot že večkrat doslej, dosegla Mateja Bogatec, ki je zmagala v kategoriji začetnic, kjer sta dobro tekmovali tudi Jelka Bogatec in Ivana Sullini. Tudi v ostalih kategorijah so Križani dosegli vrsto uspehov. Tako je bila Danja Kosuta 2. med najmlajšimi, v isti kategoriji pa je bil presenetljivo tretji

Lorenzo Schirra. Nekoliko manj so dosegli cicibani Lacchi (6.), Kosuta in Princic, ki pa so imeli tudi zvrhano mero smole.

Pri kadetih velja omeniti se kar dobro 5. mesto Tiberja Drasica, pa tudi Tretjak in Tence sta dobro opravila svojo nalogo. Zelo dobro je pri narasčajnikih tekmoval Mateo Lachi, medtem ko je Lampe zaradi slabega počutja nekoliko zaostal. Pohvaliti velja Aljosa Paulina, ki je v bistvu komaj začel s treningi, pozitivno oceno pa zasluži tudi David Bogatec, ki je pred dnevi snel mavec in mu je nastop služil izključno kot test. Soliden nastop sta pri mladincih opravila tudi Cargnelutti in Tence.

Med društvji je Mladina osvojila 3. mesto, povedati pa velja, da je bilo v nedeljo tudi nagrajevanje za lansko tekmovalje v italijanskem pokalu. Pri tem je Mladina Resco dobila pokal za prvo mesto v mladinskih kategorijah, med posamezniki pa je bila Mateja Bogatec 1. med začetnicami, David Bogatec pa drugi med kadeti.

REZULTATI

Najmlajši, 4 km
1. Mauro Zanette (Sci fondo La Muteria) 14.09.1; 3. Lorenzo Schirra 17.21.9; 7. Kosuta Ivo (oba Mladina Resco) 20.37.8.
Najmlajše, 4 km
1. Veronica Cavalari (GS Calepiovinil) 15.33.2; 2. Danja Kosuta (Mladina Resco)

Jelka Bogatec, Mateja Bogatec in Ivana Sullini (Foto Magajna)

25.51.1.
Začetniki, 4 km
1. Ivano Artusi (SC Barzio Valsassina) 11.56.7; 6. Ivo Lachi 13.28.8; 9. Jaro Kosuta 13.50.4; 11. Jan Princic (vsi Mladina Resco) 14.13.3.
Začetnice, 4 km
1. Mateja Bogatec 13.29.0; 3. Jelka Bogatec 14.15.9; 6. Ivana Sullini (vse Mladina Resco) 16.00.4.
Kadeti, 8 km
1. Simone Buziol SC Montebelluna) 22.01.3; 6. Tibor Drasic 24.33.1; 9. Mitja Tretjak 25.33.0; 12. Daniel Tence (vsi Mladina Resco)

27.17.5.
Kadetinje, 8 km
1. Kezia D'Incal (GS Castione) 25.25.8; 8. Tatjana Kobau (Mladina Resco) 30.28.3.
Narasčajniki, 16 km
1. Roberto Sighel (GS Unicars) 41.42.4; 8. Mateo Lachi 43.11.4; 10. Michele Lampe 43.32.0; 15. Aljosa Paulina 48.16.8; 19. David Bogatec 51.36.9; 21. Daniele Petozzi (vsi Mladina Resco) 54.10.3.
Mladinci, 20 km
1. Matteo Sironi (G. Alpini) 54.41.0; 6. Cargnelutti Federico 50.45.4; 9. Erik Tence (oba Mladina

Resco) 57.18.5.
Clani, 20 km
1. Giuseppe Chenetti (GS Unicars) 47.15.9; 32. Rajko Zecevic (Mladina Resco) 54.48.3.
Veterani, 20 km
1. Bonifacio Cadamuro (CS Bassano) 49.13.9; 10. Giacomo Petozzi 54.39.4; 13. Boris Bogatec (oba Mladina Resco) 58.07.0 (26).
Drustvena lestvica
1. GS Unicars 695 tock; 2. Centro sportivo Bassano 627; 3. Mladina Resco 613; 4. SC Montebelluna 564; 5. Skroll Appiano 351 itd.

HOKEJ NA KOTALKAH / USPEL TURNIR NA OPČINAH

Polet z dobro igro osvojil drugo mesto

Kljub slabemu vremenu je hokejski turnir, ki sta ga organizirala na Opčinah Polet in Hockey Trieste, popolnoma uspel. Nastopile so vse prijavljene ekipe in sicer tri v ženski in štiri v moški konkurenci. Poletovci so začeli res odločno, saj so v soboto premagali ekipo Genzana (Rim), v nedeljo zjutraj pa ekipo iz Beljaka, ki je bila nesporni favorit turnirja, saj sestavljajo njeni igralci jedro avstrijske reprezentance, ki nastopa na svetovnem prvenstvu kategorije B. Prav uspeh nad to ekipo je mogel domačine tako ohrabriti, da so proti objektivno sibkejsemu Sandrigu (Vicenza) v odločilni zadnji tekmi zaigrali v prvem polcasu zelo slabo in dosegli v 25 minutah le en zadetek, med-

tem ko so nasprotniki kar petkrat zatresli mrezo vratarja De Santisa. V drugem polcasu so se Poletovci zbrali, vratar Fabec je ubranil vse strele, napad pa je dvakrat zadel nasprotnikova vrata, kar je bilo vsekakor premalo za zmago. Poletova ekipa je tako pristala na drugem mestu, medtem ko so dekleta Hockey Trieste osvojila vse tekme in tudi turnir. Nagrajevanju sta poleg predsednikov obeh društev, Marina Kokorovca in Maura Ladavaza, prisostvovala tudi Jurij Kufersin, predsednik ZSSDI in Franco Toso, podpredsednik deželne kotalkarske zveze.

IZIDI
MOSKI
Polet - Genzano 13:1 (3:0)
Polet - VAS Beljak 4:2 (2:1)
Sandrigo - Polet 5:3 (5:1)
Sandrigo - Genzano 2:0 (0:0)
Sandrigo - VAS Beljak 2:2 (0:0)
VAS Beljak - Genzano 16:1 (8:1)
ZENSKO
Hockey TS - Genzano 2:1
Hockey TS - VAS Beljak 5:1
Genzano - VAS Beljak 5:1

Vrstni red
Moski
1. Sandrigo, 2. Polet hokej, 4. VAS Beljak (Avstrija), 4. Genzano.
Ženske
1. Hockey Trieste, 2. Genzano, 3. VAS Beljak (Avstrija).
Postava SD POLET: Fabec, Mitja Kokorovec, Rosselli, Marinuzzi, Ladini, Mojmir Kokorovec, Bello-di, Russo, Piazza, Martellani, De Santis.

Posnetek z zadnje tekme Poleta in nagrajevanje najboljših (Foto Ferrari/KROMA)

KOŠARKA / PROPAGANDA

Borovci in Kontovelci sklenili napomo sezono

V zadnjem kolu obe naši ekipi praznih rok

Latte Carso - Bor 145:50 (74:24)
BOR: Gaburro, Smilovic 16, Lombardo 4, Zobec 4, Miralem 8, Stokelj 18, Piovosana, trener S. Corbatti.
Borovci so končali nastope v tem prvenstvu z rekordnim številom danih kosev, čeprav so nastopili z zelo mlado postavo.
Trener Stojan Corbatti je takole ocenil nastope svoje ekipe v tej ligi: »Mislim, da so moji fantje v teku prvenstva kar precej napredovali. Res je, ce sodimo po rezultatih, naj bi bilo naše prvenstvo neuspešno, toda mi smo nastopili z zelo mlado ekipo in nas cilj v tej ligi je bil v glavnem, da smo si nabirali izkušnje. In glede tega mislim, da smo povsem uspešni.«

Kontovel - SGT 46:90 (17:42)
KONTOVEL: Pavletic 9 (1:4), Brezigar 15 (1:4), Bogatec (0:2), Grilanc 12

(0:3), Lupinc 8 (2:3), Milic 2, Puntar, trener Meden.
Kontovelci so na svoji zadnji tekmi nastopili dokaj okrnjeni in za nameček si je pred samim pričetkom tekme poskušal glezati se Puntar.
Ne glede na to, pa bi bila Ginnastica Triestina pretrd oreh tudi za popolno Kontovelovo postavu (na sliki F. Ferrari/KROMA).
»Letosnje prvenstvo je bilo kar zahtevno za moje fante, čeprav se le za las nismo uvrstili v finalno skupino. Prvenstvo je bilo

zelo dolgo in naporno, tako da je prislo pri vseh ekipah do nihanja v igri, saj večkrat ekipe niso nastopile v popolni postavi. Tudi mi smo imeli velike težave z odsotnostmi, saj je med sezono več naših igralcev zbolelo, spet drugi pa iz raznih razlogov opustili prvenstvene tekme. In tu bi rad apeliral na starše, da bi v prihodnje v večji meri zagotovili prisotnost svojih otrok predvsem na tekmah,« nam je dejal Kontovelov trener Igor Meden. (bl)

Poletovi minikošarkarji v Turinu osvojili 31. mesto

POLET - Alter Torino 50:36 (28:19)
POLET: Kalc 4, Lakovic 16, Kocjancic 6, Gustin 4, Grilanc 2, Svab 10, Ferluga 2, Piccini 1 (1:2), Belicic, Ferfolja.
Na svoji najboljši tekmi sezone so Poletovi minikošarkarji v Turinu premagali mostvo Alterja in v konkurenci 60 ekip osvojili 31. mesto. (A.V.)

KOŠARKA

V Postojni Erazem boljši od Jadrana

Mladi Spadoni igral odlično

Erazem - Jadran TKB 86:80 (51:43)
JADRAN TKB: Rauber 26, Spadoni 19, I. Milic 2, Cerne 12, Krizman 7, M. Milic 4, Pettiroso, Tomsic, Turk 11, trener Vatovec.

Jadranovci so v soboto s promocijsko tekmo na trgu v Postojni ob predstavitvi nove ekipe Erazem sklenili letosnjo sezono. Nasa ekipa je nastopila v bistvu le z enim starejšim članom ekipe (Sandijem Rauberjem), vsi ostali pa so bili mladinci. Po začetnih potezih je kazalo, da bo Jadranovo mostvo naletelo na pravo katastrofo, saj je izgubljalo kar z 0:16. Z vstopom na igrišče Sandija Rauberja, ki je uspešno izvedel nekaj metov za tri točke, in potem ko so se mladi nekoliko opogumili, je nase mostvo le ujelo pravi tempo igre ter se tudi enakovredno upiralo gostiteljem.

V drugem polcasu se je bil enakovreden boj za vsako zogo in povsem ugodno je presenetil predvsem mladi Kontovelov košarkar Angelo Spadoni (letnik 1977), ki je bil ob Sandiju Rauberju najboljši strelec Jadranove ekipe. Mladi Spadoni je bil pravo »odkritje« tega srečanja, sa je igral kot pravi »veteran«, tako da ga je številno občinstvo večkrat nagradilo z burnim aplavzom.

KOŠARKA / SREDOZEMSKÉ IGRE

Slovenija s Španijo

Tekma bo danes ob 15.00
Italija še nepremagana

CASTELNAU LE LEZ - Nadaljuje se košarski turnir v okviru sredozemskih iger.

Medtem ko je bila včeraj v A skupini Slovenija prosta, pa je Italija v B skupini po nedeljski zmagi nad Grčijo premagala še Alžirijo in je tako brez poraza na vrhu lestvice.

V A skupini bo Slovenija, po porazih s Francijo in Hrvaško, igrala danes s Španijo, ki je v drugem kolu izgubila s Francijo s 85:93. Srečanje se bo pričelo ob 15. uri.

Sinoci pa je Hrvaška v tej skupini po izenačenju in razburjivi tekmi premagala Španijo s 96:90 (37:42). Hrvatje so kot na tekmi proti Sloveniji s »srečem« dobili tudi tekmo s Španijo. Dalec najboljši na igrišču je bil Dino Radja, ki je dal kar 35 točk in je bil pod košem skoraj neustavljiv.

Izredno zanimanje pa vlada za današnje srečanje med Hrvaško in Francijo, ki bo odločalo o prvem mestu v skupini.

VRSTNI RED A SKUPINE: Francija 4, Slovenija 1, Španija 0.

V B skupini so azzurri v nedeljo zvečer po pričakovanju premagali Grčijo z 99:69 (42:36).

Grki nastopajo na tem turnirju s postavbo izpod 22 let, tako da je bila zmaga Italijanov lahka, čeprav so imeli azzurri v prvem polcasu kar težko delo z mladimi in živahnimi nasprotniki. Na tem srečanju se je predvsem izkazal kapeitan Rusconi, ki je imel kar 14 skokov. Za Italijo so bili na tej tekmi takole uspešni: Gentile 5, Moretti 13, Carera 4, Rusconi 13, Coldebella 11, Tonut 7, Bosa 15, Pittis 3, Myers 15, Cantarello 13. Eden od sodnikov je bil Slovenec Kamnikar.

Italijani pa so se lazjo zmago izborili proti Alžiriji, ki so jo premagali z 92:65 (52:29). Alžirci so prvi dve točki dosegli šele v 4. minuti in že na sredini prvega polcasa so Italijani povedli za 20 točk. Najboljši v italijanskih vrstah je spet bil Rusconi, ki je dal 19 točk. Dobro pa sta igrala se Tonut in Cantarello.

VRSTNI RED B SKUPINE:

Italija 6; Grčija 4; Turcija in BiH 2; Alžirija 0.

DANASNJI SPORED: 13.00: Alžirija - BiH, 15.00: Španija - Slovenija, 19.00: Turcija - Italija, 21.00: Hrvaška - Francija.

Jutri bo polfinale, v četrtek pa finale.

PO KONCU GIRA / Z MISLIMI VSI ŽE V FRANCIJI

Indurain po napovedih Presenetil Pjotr Ugrumov

MILAN - Po 3777 prevoženih kilometrih so se udeleženci 76. Gira d'Italia v nedeljo popoldne za kratek čas poslovlili z besedami: »Vidimo se v Franciji.« Vечina protagonistov tega spektakla na dveh kolesih se bo že čez slabe tri tedne znova pomerila v največji profesionalni kolesarski prireditvi na svetu.

Vecje zanimanje ljudi, medijev je dopolnila odlična organizacija, ki je skoraj brezhibno pripravila to prireditve. Za izvedbo prenovljenega Gira, so bila potrebna precej večja sredstva kot lani in sponzorji, ki so vplačali znatne vsote, so z uspehom prireditve lahko zelo zadovoljni.

Tisti, ki so pred startom na otoku Elba napovedali drugo zaporedno zmago 29-letnega Španca Miguela Induraina, specialista za kronometerske tekme in odličnega gorskega voznika, so bili v večini, toda nihče ni pričakoval, da se bo Indurain vse do zaključka moral braniti pred srditimi napadi tekmecev za prestižno roza majico.

Ze zacetek je postregel s prvim presenečenjem, ko se je izkazal veteran Moreno Argentin in si za nekaj etap zagotovil prvo mesto in očitno zelo dobro pripravljen zdržal vse do zaključka ter zasedel odlično sesto mesto. Argentin ni sodil med prve italijanske favorite, ki so vse do Senigallije vozili bolj v ozadju. Tam je udaril Indurain, ki je le dan zatem taktično prepustil roza majico Brunu Lealiju vse do dolomitskih vzpetin, kjer si jo je dokončno pridobil in jo ni več izpustil iz rok. Gianni Bugno je po velikem zaostanku v Senigalliji dokončno odpadel, Chioccioli se sploh ni pojavil v ospredju, Fondriest po uspešnih nastopih na klasičnih dirkah ravno na Giru ni bil v pravi formi, pa tudi »el diablo« Chiapucci Indurainu ni mogel do zivega.

Letonec Pjotr Ugrumov je najbolj presenetil. Ni sodil v krog favoritov, od prve etape je bil med prvimi tremi, v predzadnji etapi pa je s silovitim finišem spravil v težave Induraina in kazalo je na prvovrstno presenečenje. V prihodnjih letih bo nedvomno lahko se pokazal svoje sposobnosti, dovolj pa pove izjava klubskega kolega Morena Argentina: »Ugrumov bo v prihodnjih treh letih zmagovalcel Giral«.

Obstajajo realne možnosti, da bomo prihodnje leto Giro lahko pozdravili tudi v Sloveniji, kjer bi organizatorji radi izpeljali eno etapo ali celo start 77. Gira d'Italia. Kaj bi to pomenilo v finančnem in promocijskem smislu za deželo na sončni strani Alp, pa menda ni treba posebej razlagati.

Stefano Marchi (Freepress) —

VALTER BONČA / ZDAJ ŽE DOMA

Edini slovenski kolesar na Giru pozitivno ocenjuje svoj nastop

LJUBLJANA - Ze v nedeljo zvečer se je slovenski udeleženec kolesarske dirke Giro d'Italia vrnil domov v Idrijo. Idrijec se je v dresu italijanskega mostva Jolly Componibili - Club 88 dirke udeležil prvič, tudi ob pomoči svojega domaćega pokrovitelja, podjetja Unihem. Se ne povsem urejene vtise s te velike prireditve, sinonima za etapno kolesarsko dirko profesionalcev, nam je zaupal včeraj: »S svojim nastopom ni sem najbolj zadovoljen, razočaran pa tudi ne morem biti. Moj dosežek je realen - s 35. mestom sem lahko zadovoljen, nekaj več kot ura zaostanka (natančno 1 ura, 9 minut in 37 sekund, op. p.) pa ob podatku, da je dirka trajala tri tedne in da smo v tem času prekočesarili blizu 4000 kilometrov, tudi ni veliko.«

Spomnimo se, kakšni so bili Valterjevi cilji pred dirko: »Zeel sem si vsaj na eni etapi uvrstitev med deseterico. Če bi se zagnal, bi mi to v prvih, lažjih etapah tudi uspelo. A moj prijatelj in svetovalec Primož Cerin mi je napad v prvih etapah odsvetoval. V poznejših, zahtevnejših etapah sem naredil, kar sem mogel. Na koncu me je ovirala bolezen. Po 14. etapi, najbolj naporni etapi Gira v Dolomiti, se nisem počutil najbolje, nato pa vsak dan slabše. Na kronometru v Sestrieres sem imel že vročino in sem »pokasiral« 17 minut zaostanka. Sicer ta etapa (19. etapa, petek 11.) ni bila povsem regularna, saj se je vreme spreminjalo in kolesarji na progi nismo imeli enakih razmer. Če bi bila pravila za to, kdo je »mladi kolesar«, takšna kot prejšnja leta, bi bil v končni razvrstitvi po tem kriteriju tretji. Prej so za mlade kolesarje steli vse, ki so na Giru nastopili prvič ali drugič, zdaj pa so postavili zgornjo starostno mejo 24 let, ki sem jo sam že prekorčil.«

Kateri so bili najlepši in najtežji trenutki Valterja Bonče na 76. dirki Giro d'Italia?

»Najbolj zadovoljen sem bil po 12. etapi od Dozze do Asiaga. Takrat je zmagal moj mostveni kolega Dimitri Konev, ki je bil tudi v končni razvrstitvi edini iz ekipe, ki je bil uvrščen pred menoj, sam pa sem prišel na cilj 25. z zaostankom 44 sekund, v skupinici skupaj z Indurainom in pred vsemi drugimi favoriti. Najbolj zabavno pa je bilo v zadnjih etapah, ko smo bili že psihično utrjeni in smo zbijali najrazličnejše sale. Na sobotno predzadnjo etapo je nekdo vzel denar in nato med vožnjo enega motoristov poslal po skatlo sladoleda, ki smo si ga razdelili. Najtežje je bilo gotovo v 14. etapi, na gorskih prelazih okoli doline Alta Badia. Zadnjih 60 kilometrov sem kolesaril sam, na tretjem gorskem cilju pa je se močno deževalo.«

In kaj se je Idrijec na Giru naučil?

»Naučil sem se veliko, zlasti vožnje v skupini in razporeditve moči. Prej sem se v vseh vzponih hotel peljati spredaj, predvsem Konev pa me je pomiril.«

Bonča bo do konca tedna počival, nato pa ga čaka štiridnevna dirka Giro di Puglia. Po njej se bo zares spocil in se začel pripravljati na svetovno prvenstvo. (A. D.)

NBA / PHOENIX ZNIŽAL ZAOSTANEK NA 2:1

Po 3 podaljških Suns presenetili Chicago

K.Johnson, Barkley in Majerle odločili tekmo

Chicago Bulls - Phoenix Suns 121:129 (po 3 podaljških)

CHICAGO: Jordan 44 (3:7), Pippen 26 (2:2), Armstrong 22, Grant 12, Cartwright 8, Paxson 2, Tucker 3, Williams 4, King, Walker; trener Jackson.

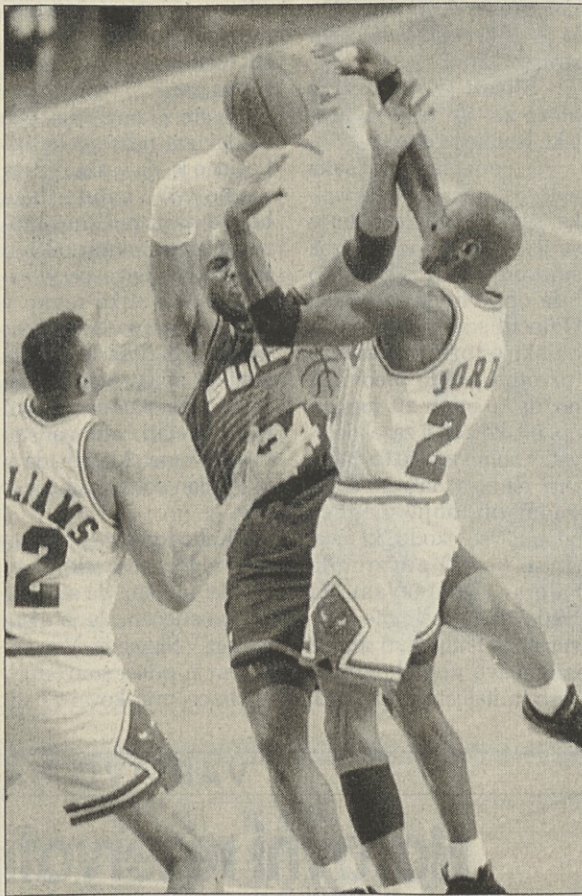
PM: 5:9. PON: Grant (61'). 3T: Jordan 3, Armstrong 2, Tucker 1.

PHOENIX: Barkley 24 (5:9), K. Johnson 25 (3:4), Dumas 17 (3:4), Majerle 28 (3:4), West 11 (3:6), Chambers 12 (2:2), Ainge 10 (2:2), Miller 2, F. Johnson; trener Westphal.

PM: 19:31. 3T: Majerle 5, Ainge 2, Barkley 1.

Presenečenj v prvenstvu NBA ni nikoli konec. Igralcem Phoenixa je uspel izreden podvig, saj so po dveh zaporednih domačih porazih zabeležili svoj prvi uspeh v finalu in to kar doma pri Chicago.

Mnogi so bili mnenja, da je po dvojnem uspehu Bullsov v gosteh dvoboja konec, saj je koledar tekem zatem predvideval kar tri tekme v sportni areni Chicago. Toda Suns očitno niso bili tega mnenja. Z veliko zagnanostjo in odločnostjo so se podali v boj že od prve minute dalje. Z izredno igro playmakerja Kevina Johnsona, ki je v prvih dveh tekmah krepko razočaral, je Phoenix povedel že po treh minutah s 7 točkami prednosti. Michael Jordan pa je zaigral v običajnem izrednem slogu ter z 22 točkami (10:16 pri metu) v prvih dveh četrtinah popeljal Bullse do izenačenja. Ob njem je sijajno igral mali Armstrong, pri gostih pa

Jordan in Barkley v boju za žogo (Telefoto AP)

je bil neustavljiv novinec Dumas (15 točk po 24').

V drugem delu tekme si je Phoenix s kosi Johnsona in Aingeja pripragal kar 11 točk prednosti, ko je do konca manjkalo le še pet minut igre. Z delnim izidom 10:0 pa sta Pippen in Grant spet postavila ravnotežje (103:103), v zadnji minuti in pol pa sta obrambi delovali tako dobro, da ni bilo več kosa. V prvem podaljšku sta obe peterki dosegli samo stiri točke, Suns pa v zadnji akciji kar trikrat metali na kos, izid pa je ostal 107:107. V nadaljnih pe-

tih minutah so bili strelci spet precej netočni, 40 sekund pred koncem pa je Jordan z dvema kosema povedel Chicago v vodstvo s 4 točkami. Barkley in Majerle pa sta hladnokrvno zadela iz razdalje ter spet izenačila (114:114). V tretjem podaljšku sta ista igralca poskrbela za delni izid 7:0, obramba pa je še vedno delovala brezhibno, saj je le Jordanu uspelo doseči nekaj točk in Phoenix je minuto pred koncem dosegel odločilno vodstvo 125:118 ter tako znižil razliko v zmagah na 1:2. (VJ)

NOVICE

Braziliija vodi na »Us cup 93«

CHICAGO - Na nogometnem turnirju »US Cup 93« manjka do konca le dvoboj med Nemčijo in Anglijo (19.6.), na zasneženem vrstnem redu pa ima Brazilija 4 točke, Nemčija 3, ZDA 2, Anglija pa eno. V zadnjih nastopih je Nemčija s 4:3 premagala ZDA (Riedel 3 gole, Nemci so v 59. min. vodili s 4:1). Brazilija in Anglija pa sta igrali 1:1 (Platt in Marcio Santos).

Catalanu gre na bolje

MANNHEIM - Zdravstveno stanje 24-letnega italijanskega dirkaca Corrada Catalana, ki je v nedeljo na motociklistični dirki za svetovno prvenstvo v Hockenheimu padel in se huje poškodoval, ostaja kritično, vendar pa so zdravniki zdaj večji optimisti. Po triumi operaciji, s katero so skušali odstraniti hematoma v desnem delu glave, je Catalano še vedno v komi tretje stopnje, toda podrobnejši pregled je izključil zlom noge, o katerem so govorili takoj po nesreči, in poškodbe hrbtnice. Prognoza je kajpak strogo pridržana, vendar zdravniki popolnega okrevanja ne izključujejo. Med padcem na dirki v politrskem razredu je Catalana v glavo zadelo prednje kolo njegovega motorja.

Hud boj profesionalcev v bilijardu

PESARO - V Pesaru je bila 8. preizkusnja v profesionalnem biljardnem prvenstvu »5 kegeljkov«. V finalu sta se pomerila Italijana Vitale Nocerino in Arturo Albrito, ze tretjič zapored pa se je ime zmagovalca odločilo šele v zadnji možni tekmi. Nocerino je z izidom 50:35 osvojil odločilno peto točko in tako ze drugič zapisal svoje ime med zmagovalce kvalifikacijskih preizkusenj za veliki finale, ki bo septembra v Montecarlju, kjer se bo za naslov (in tudi 150 milijonov lir) potegovalo 8 najboljših uvrščenih posameznikov na skupni lestvici. Naslednja preizkusnja bo čez mesec dni v Avellinu.

IZID FINALA: Nocerino - Albrito 5:4.

SKUPNA LESTVICA PO 8. PREIZKUSNJI: 1. Bel-luta (It) 460 točk, 2. Nocerino (It) 425, 3. Zito (Arg) 375, 4. Mannone (It) 275, 5. Albrito (It) 225, 6. Torregiani (Arg) 215, 7. Gomez (Arg) 210, 8. Ferretti (It) 195, 9. Cifala (It) in Venerando (It) 160, 11. Fillia (Arg) 150, 12. Guerrera (It) in Cammarata (It) 145. (VJ)

Maradona napadel Bilarda

SEVILLA - Diego Maradona je tokrat za »rztve« izbral svojega trenerja v španskem prvotligasu Sevilla, Carlosa Bilarda, ki je bil »kriv« samo tega, da se je Diego držnil zamenjati na tekmi z Burgosom. Maradona je ozmerjal Bilarda in zapustil stadion se pred koncem tekme, ki je bila najbrž tudi zadnja uradna tekma argentinskega nogometaša v dresu Seville.

Skuhravy pod nož

GENOVA - Napadalec italijanskega prvotligasa Genoe in českoslovske reprezentance Tomas Skuhravy je bil včeraj operiran v Lyonu zaradi poškodbe meniskusa v desnem kolenu. Po mnenju prof. Pierrea Chambata, ki je izvedel poseg, bo Skuhravy miroval kakih 45 dni.

Od danes ameriške selekcije za Stuttgart

EUGENE (ZDA) - Danes se bodo v ZDA zacele ameriške selekcije za nastop na svetovnem prvenstvu v lahki atletiki, ki bo avgusta v Stuttgartu. Osrednja osebnost »trialsov« bo - 31 letom starosti navkljub - se vedno Carl Lewis, ki bo nastopil samo v tekih na 100 in 200 metrov s ciljem, da spet postane »kralj sprintov«. Toda že v Eugeneu mu ne bo lahko, saj se bo na 100 m pomeril z Mitchellom, Casonom in Drummondom, na 200 m pa z Michaelom Johnsonom. Deseteroboječ Dan O'Brian se ni pozabil, da je bil zaradi »nicle« v skoku s palico na »trialseh 1992« izključen iz iger v Barceloni, na 110 m z ovirami pa bo slo za generacijski spopad: na eni strani »stari« Foster, Kingdom in Nehemiah, na drugi pa Dees, Pierce in Crear. Vsi bi lahko na svetovnem prvenstvu tekmovali v finalu.

Boetsch v Rosmalnu

McNeil v Birminghamu
ROSMALLEN, BIRMINGHAM - Zmagovalcel mednarodnega teniškega turnirja z nagradnim skladom 300 tisoč dolarjev je Francoz Arnaud Boetsch, ki je v finalu s 3:6, 6:3 in 6:3 premagal Avstralcu Wallyja Masurja. Na zenskem turnirju v Birminghamu pa je Americanka Lori McNeil v treh setih (6:4, 2:6 in 6:3) premagala rojakinjo Zino Garrison. (STA)

Karpov in Timman na Nizozemskem in v Omanu

ATENE - Svetovna šahovska zveza je sporočila, da bosta nekdanji svetovni prvaki Rus Anatolij Karpov in Nizozemec Jan Timman dvoboj za naslov svetovnega prvaka začela septembra na Nizozemskem (v Amheimu ali Amsterdamu) in nadaljevala v Omanu. Sahista bosta skupaj odigrala 24 partij, v primeru neodločenega izida pa bodo na vrsti stitje podaljški po dve partiji. Nagradni sklad je stiri milijone švicarskih frankov. Naslov prvaka je vsekakor vprašljiv, saj je svetovna šahovska zveza 23. marca Kasparovu naslov odvzela, ker se z izzi-valcem Nigelom Shortom nista strinjala, da bo prizorišče dvoboja Manchester. Tudi Britanec Short je bil kaznovan in ne sme nastopiti kot izzivalec. Sahista bosta pod okriljem novoustanovljene »Professional Chess Association« dvoboj vseeno odigrala v Londonu. (STA)

Stich napredoval

MONTE CARLO - Nemeč Michael Stich, ki je koncelna zmagal na teniskem turnirju v Queensu, je na svetovni jakostni lestvici zamenjal mesto z Ukrajincem Medvedevom in je zdaj osmi. Pri zenskah med najboljšimi ni prišlo do sprememb. Lestvica - moski: 1. Sampras, 2. Courier (oba ZDA), 3. Edberg (Sve), 4. Becker (Nem), 5. Brugera (Spa), 6. Ivanisevič (Hrv), 7. Lendl (ZDA), 8. Stich (Nem), 9. Medvedev (Ukr), 10. Korda (Čes); zenske: 1. Graf (Nem), 2. Seles (Jug), 3. Sanchez (Spa), 4. Navratilova (ZDA), 5. Sabatini (Arg), 6. Fernandez (ZDA), 7. Martinez (Spa), 8. Capriati (ZDA), 9. Novotna (Čes), 10. Huber (Nem), (STA)

FORMULA 1 / Z ZMAGO (48. V KARIERI) V MONTREALU

Alain Prost spodrinil Senno s prvega mesta

MONTREAL - Alain Prost je na veliki nagradi Kanade končno zmagal in - kot je tudi napovedal - prekinil niz slabih uvrstitev na dirkaliscu Gilles Villeneuve. Francoz je s četrto letosnjo zmago v sedmih dirkah ponovno prevzel vodstvo v skupni razvrstitvi za svetovno prvenstvo. Sest točk si je privozil Michael Schumacher, tretjo stopničko na zmagovalnem odru pa Damon Hill. Za njim so se na mesta, ki se prinasajo točke, uvrstili Gerhard Berger, Martin Brundle in Karl Wendlinger.

Kot v vseh prejšnjih šestih dirkah je imel Prost velike težave na startu, kjer ga je prehitel Hill, ki je vodil sest krogov. Nato ga je Francoz prehitel in brez napak prvi pripeljal skozi cilj. To je ze njegova 48. zmaga na dirkah za veliko nagrado. Odlično sta startala tudi Ferrarijeva voznika

Berger in Alesi, ki sta se iz tretje vrste prebila na tretje in četrto mesto. Prav briljanten je bil Ayrton Senna, ki si je z osmega startnega mesta privozil peto mesto in nato z drznim prehitevanjem - z Alesijem sta se dotikala s kolesi - se četrto. Toda Brazilcel ni bil zadovoljen niti s tem in je prehitel se Bergerja, do drugega mesta neposredno za Prostom pa je prišel potem, ko so se njegovi tekmeči med 29. in 34. krogom ustavili v boksih zaradi menjave gum. Prav postanek v boksu je Damona Hilla potisnil z drugega na četrto mesto: Williamsovi mehaniki niso bili pripravljeni in je Anglež v boksu porabil kar 17 sekund. Prost si je pred menjavo gum privozil ze 28 sekund prednosti in je lahko vozil svojo dirko, najbolj razburljiv pa je bil dvoboj za drugo mesto med Senno in

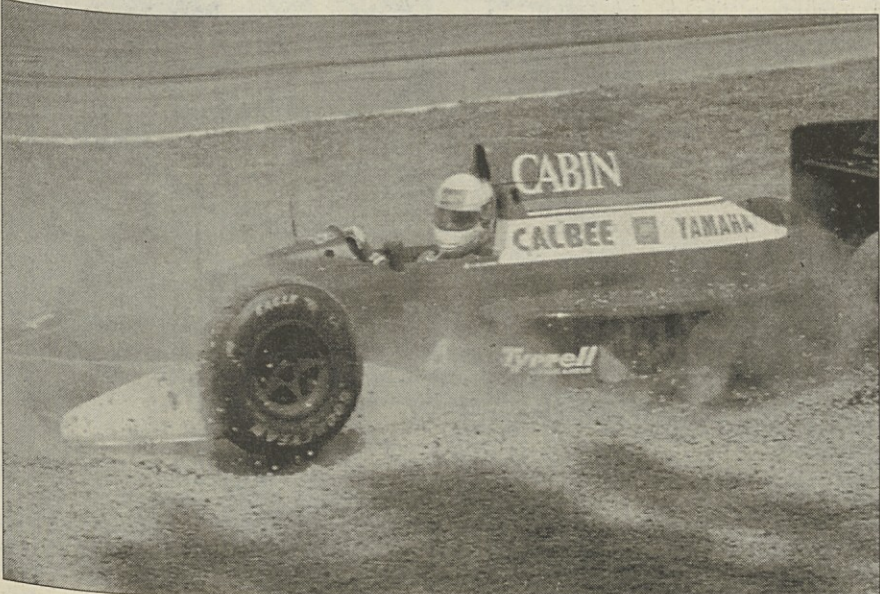
Schumacherjem. Sedem krogov pred koncem je Brazilcu odpovedal avtomobil in tako je bilo konec njegovih sanj o ubranitvi prvega mesta v skupni razvrstitvi.

»Startal sem dobro, vendar je bil Damon še hitrejši. Avtomobil me je nato ubogal in sem presrečen ob prvi zmagi na dirkaliscu Gillesa Villeneuvea, kajti z Gillesom sva bila dobra prijatelja in Montreal je tako rekoč francosko mesto. Prihodnja dirka bo povsem francoska, v Magny Coursu. To bo se posebej izziv zame, kajti vsak dirkač rad zmaga na domači dirki,« je po zmagoslavju dejal Alain Prost. »Zelo sem razočaran, kajti vse močv je trdo delalo, da je odpravilo težave, ki smo jih imeli med tednom. Na dirki mi je sicer dobro kazalo, vendar sem moral odstopiti. Avtomobil je nenadoma zaceł po-

skakovati, kar me je zmedlo in nisem opazil Schumacherja na zunanji strani. Zal mi je, da sva se dotaknila,« je dejal Ayrton Senna, ki je odstopil zaradi okvare alternatorja. Povsem drugačne volje kot Brazilcel je bil Scumacher: »Zelo smo napredovali. Po slabem startu sem z drugim mestom zelo zadovoljen.« Damon Hil pa se je upravičeno jezil na svoje mostvo: »Nisem mogel verjeti, da me mehaniki niso pričakovali. Tekali so naokrog in iskali gume. Toda motor je deloval brezhibno, kar vendarle govori v prid Williamsovemu mostvu.« Nov motor je Ferrariju ze drugič zagotovil uspeh pri prvi tekmi, ki jih je za četrto mesto dobil Berger.

Rezultati: 1. Prost (Fra, Williams) 1; 36:41.822 (69 krogov = 305.670 km, povprečna hitrost 189.667 km/h), 2. Schumacher (Nem, Benetton) +14.527, 3. Hill (VB, Williams) +52.685, 4. Berger (Av, Ferrari), 5. Brundle (VB, Ligier), 6. Wendlinger (Av, Sauber), vsi + en krog.

Vrstni red za svetovno prvenstvo po sedmih dirkah: vozniki: 1. Prost (Fra) 47, 2. Senna (Bra) 42, 3. Hill (VB) 22, 4. Schumacher (Nem) 20, 5. Brundle 7, 6. Blundell in Herbert (vsi VB) po 6, 8. Lehto (Fin), Patrese (Ita), Pitteraldi (Bra) in Berger (Av) po 5; konstruktorji: 1. Williams 69, 2. McLaren 44, 3. Benetton 25, 4. Ligier 13, 5. Ferrari 9, 6. Lotus in Minardi po 7, 8. Sauber 6, 9. Larrousse 2.

Andrea De Cesaris je s svojim dirkalnikom obtičal v pesku ob progi (AP)

2500-letna arheološka najdišča

GODOVIC - Strokovnjaki arheološkega oddelka Narodnega muzeja iz Ljubljane in Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Nove Gorice so včeraj na pobocju hriba Jelenšek pri Godovici pricela z izkopavanjem izredno bogatega arheološkega najdišča. Ostanke naj bi spadali v ilirsko-venetski čas 500 do 800 let pred našim stetjem. Ljubiteljski raziskovalci so aprila letos v starih z odkritih grobovih nasli dobro ohranjene ostanke bronzastih zapeljiv, uhanov, železnega orodja in orožja, ki so jih uporabljali tedanji prebivalci naselbine z okoli 20 hišami. Po oceni arheologov gre za eno najlepših in najbogatejših odkritij te vrste. (R. B.)

Čas je za počitnice

NOVA GORICA - Zveza prijateljev mladine je za letosnje poletje pripravila tri programe za solarje. Največ otrok bo letovalo na Debelem rticu, in sicer v petih izmenah. Prvi od tristoletnih otrok bodo sli na letovanje, za katerega obljublajo veliko sporta in razvedrila, že 26. junija. Posebnost drugega programa bo tečaj angleškega jezika v Kranjski Gori. Na to letovanje, ki bo trajalo le deset dni, pa lahko odslo 45 solarjev, plačati pa bodo morali 350 nemških mark. Tretja možnost za vesele počitnice pa je tujina. Na Madžarskem bodo novogoriški solarji, skupaj z ljubljanskimi, lahko deset dni uživali ob Blatnem jezeru. Prijave za letovanje se vedno sprejemajo v tajnistvu Zveze prijateljev mladine. (V. C.)

Obrt in podjetništvo kot perspektiva

JESENICE - »Današnja razstava pomeni velik sončni zarez pri iskanju izhoda iz prevec sivega vsakdana jeseniške občine,« je na odprtju Razstave obrti in podjetništva med drugim dejala Rina Klinar, predsednica izvršnega sveta SO Jesenice. Razstavlja 52 obrtnikov in podjetnikov, največ izdelkov pa so prispevali kovinski galanterija, tekstilci, oblikovalci plastike, kamnoseštvo in računalništvo. Občina Jesenice si prizadeva čim bolj pomagati obrtnikom in podjetnikom. Tako so sprejeli program spodbujanja teh dejavnosti, precej pozornosti pa so namenili posojilom in vzpostavljanju stikov z obrtniki na drugi strani meje. V prihodnjih dneh naj bi jeseniško občino obiskali obrtniki iz Bejlaka in predsednika obrtnih zborskih iz Madžarske in iz Trsta. Razstave v Kosovi grascini na Jesenicah se je udeležil tudi Miha Grah, predsednik obrtne zbornice Slovenije. Poudaril je, da je zadnji čas za sprejetje bilateralnih sporazumov med našo in drugimi državami v Evropi in zunaj nje, saj bodo sicer sosednje države se naprej izkoriščale slovensko znanje na tem področju. (M. F.)

Raziskovalni tabor na Pohorju

SMARTNO NA POHORJU - Od četrtega do enajstega julija bo v Smartnem na Pohorju potekal mladin gibanja Znanost mladini potekal mladinski raziskovalni tabor. Dober teden bodo mladi raziskovalci po raznih krajih bistriške občine nadaljevali delo prejšnjih let. Sodelovali bodo arheologi, etnologi, mikrobi, oritologi in drugi. Zanimiv bo zlasti nočni lov na žuželke v okolici Crnega jezera. (B. S.)

Reka Reka bolj čista

DIVACA - Clani prostovoljnega gasilskega društva Sezana, ki vsako leto organizirajo čistilne akcije, pravijo, da je obrežje reke Reke letos veliko bolj čisto kot prejšnja leta. To kaže tudi na večjo skrb kranjancov za čistejšo okolje. Letos naj bi očistili tudi ledenico v Kaciah, iz katere so se pred drugo svetovno vojno vozili led v Trst. Stavba ledenice pa spada pod zaščito Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. (V. C.)

Poslovilni obisk

NOVA GORICA - Novogoriški predsednik občine Tomaz Marusič je včeraj sprejel na poslovilni obisk dosedanjega perfekta goriske pokrajine Gina Sacavinija, ki mu je potekel mandat. Na sprejemu so spregovorili o tradicionalno dobrih odnosih med novogoriško občino in gorisko pokrajino, zlasti v kulturi, sportu, politiki in gospodarstvu. Marusič in Sacavinij sta znova poudarila, kako nujno potrebna je avtocestna povezava med Gorico in Ljubljano. (V. C.)

Brez raket in izstrelšč

BIZELJSKO, SEVNICA - Sobotno točo, ki je uničila doberšen del pridelka po vinorodnem Bizeljskem, bi lahko vsaj delno preprečili z raketami za obrambo proti toci. Če bi jih seveda imeli. Po vsej Sloveniji primanjkuje raket in izstrelnih ramp. V Posavju jih imajo se 111, pri enem hudem naliwu s točo pa jih porabijo več kot 50. Zaradi blokade mednarodno nepriznane Zvezne republike Jugoslavije ne nabavljajo več raket iz Črne gore, ampak iz Makedonije. Te rakete pa imajo drugačne mere in jih ne morejo izstreljevati iz prejšnjih izstrelnih ramp. Zato lahko toča ogrozi tudi Savinjsko dolino in ves letosnji pridelek hmelja. (A. Z.)

Sto let gasilskega društva

STROCJA VAS - Gasilci in krajani Strocje vasi so v teh dneh praznovali stoto obletnico gasilskega društva, čeprav so njihovi predhodniki kot gasilci delovali že mnogo prej, skupaj z naseljem Pristava. Zadnja leta na srečo nimajo velikih požarov, saj so opremljeni le z najnovejšim, motorno brizgalko in cisterno. Osrednje proslave sta se udeležila tudi poveljnik republiškega staba civilne zaštite Miran Bogataj in predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Ori. Ob tej priložnosti so postavili temeljni kamen za nov gasilski dom, podelili pa so tudi gasilski priznanja najstarejšim in najzaslužnejšim gasilcem. (G. O.)

Ničesar ne bodo našli!

Danilo Kovačič: Na koncu ne bo ne sodb ne obsojenih - Država naj se ukvarja z davki, ne pa s podjetništvom - Politiki je veliko do tega, da me prikaže kot kriminalca - HIT je vse ustvaril sam

Brez pretiravanja lahko zapisemo, da je Danilo Kovačič, generalni direktor HIT-a in državni svetnik, ena najbolj razvitih osebnosti v Sloveniji. Sam pravi, da predvsem zato, ker je prevec uspešen. Afera, predvsem pa gonja v medijih in javnosti nasploh, ga je tudi osebno prizadela, skodi pa predvsem podobi uspešnega podjetja. Že 7 mesecev imajo v HIT-u inspekcijo SDK, leto dni zadevo raziskuje policija, leto in pol mu prisluškujejo in ga vsepovsod sledijo, ustanovljena je parlamentarna komisija, »odkritij« pa nobenih. Kovačič napoveduje, da se bo vse skupaj končalo tako, da bodo afero pometli pod preprogo.

Koliko je afera Hit prizadela podjetje?

Prezgodaj je ocenjevati, koliko škode je nastalo, povzročena pa je že z omanim dobrim imenom. V podjetje smo ogromno vlagali, materialno in moralno, in to tako v Sloveniji kot v tujini. Imamo veliko projektov, s katerimi želimo v tujino, a jih bomo zaradi afere težje uresnicili. Vsega se ne da izraziti s stevilkami, vendar pa lahko rečem, da je bila Hitu narejena velika škoda.

Koliko prometa vam ustvarijo tuji?

V celotnem podjetju kaksnih 90 odstotkov, v igralništvu skoraj sto.

Je obisk kaj upadel?

V primerjavi z lanskim letom ni bistveno zmanjšano. Če primerjamo med seboj posamezne mesece...

Sprausmjem zato, ker so tudi mediji v sosednji državi aferi namenili kar precej pozornosti.

Sele ko bo odprta Perla (nova Hitova nalozba v nekdanjih Argonavtih oziroma poznejši Iskri Delti - op. p.), bomo lahko primerjali, kaj smo izgubili in česa nismo. A spet ne gre za rast, gre za novo ponudbo, ki je usmerjena k določenim strukturi ljudi.

Slisati je, da vam je afera zavrla tudi ta projekt. Koliko to drži?

Ne neposredno. Vsaka nalozba, posebno tako velika, se lahko zavleče. In ta se je. Začetek poslovanja smo premaknili, ker niso bila opravljena vsa dela. Odločili smo se, da bomo objekt odprli septembra (prvotno je bilo predvideno, da bo odprt 19. junija - op. p.), ko naj bi začel delovati s polno močjo. Pričakujem, da bo v daljšem časovnem obdobju mogoče oceniti vso škodo, ki jo je (in jo bo še) povzročila »afera«. Domnevam, da gredo naše poslovne skrivnosti na italijansko stran z izmenjavo podatkov med našo in italijansko policijo.

Bati se je, da bi italijanska policija uporabljala te podatke o zadolžitvah italijanskih državljanov v posojilni službi v igralnici za nadzor nad našimi gosti. To bi lahko imelo negativen vpliv. Neuradno vem, da se ti podatki predajajo na italijansko stran. To je nepopravljiva škoda.

Hocete reci, da jih je zahtevala italijanska policija?

Običajno je tako. Informacije so blago, ki se menjava tudi med državami, in so tudi vsebina sodelovanja med državami. Ko je italijanska policija delala določene usluge slovenski, so me spremljali tudi po italijanskih trgovinah in sporocali, koliko sem zapravil; za to imam neizpodbitne dokaze. Enako neizpodbitno je tudi to, da je italijanska policija dvakrat pregledala vsa tista podjetja v Italiji, ki sodelujejo z nami, gotovo na intervencijo slovenske policije.

Kdaj ste ugotovili, da vas spremlja italijanska policija?

Pred kratkim. V nekaj trgovinah v Gorici so mi povedali, da so prišli po tistem, ko sem tam nakupoval, k trgovcem in zahtevali podatke, kaj sem tam kupil in za kolikšno zneske. Izhajajo iz tega in se nekateri drugih informacij, ki so jih tudi javno povedali, je jasno, da so me zasledovali ne le doma, ampak tudi v tujini.

Kdo vam je tam sledil?

Nacionalna policija, in to vsakemu mojemu koraku.

Torej je potem njihova policija sporočila podatke nasi...

Verjetno. Zato, kar je dvakrat prišla pobuda za preiskavo v Italiji iz Trsta. Očitno vzdržuje stik med italijansko in slovensko policijo prav trzaska.

Glede na povedano vas vprašam (čeprav se mi zdi vprašanje malo pretirano), ali menite, da je tudi Hit med razlogi za poostrove na meji?

Ne gre za moc Hita. Gre za devizni odliv iz Italije. Logično je, da vsaka država varuje svojo valuto in se bojuje proti nekontroliranemu denarnemu odlivu iz države. Tega pa je razmeroma veliko ravno v Hitu. Njegova dejavnost ustvarja italijanski državi devizni odliv. Razumljivo je torej, da skušajo Italijani to preprečiti, zato zaustavljajo promet. Mislim, da je to le eden od možnih vzrokov.

Kako torej v tej perspektivi vidite afero Hit?

Reci moram, da sem zelo presenečen, da je afera nastala v Sloveniji. V resnici sem jo, odkar smo odprli igralnico, pričakoval v Italiji.

Kaksne pritiskne mislite

Boril se bom do konca in dokazal, da nisem kriminallec (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

ji. Ugodno sem presenečen nad korektnostjo italijanskih oblasti, predvsem sodstva, ki je beneski sodnik Pavone izjavil, da niso ugotovili pranja denarja in drugih kaznivih dejanj nelegalne trgovine, ki naj bi šla skozi gorisko igralnico.

Hocete reci, da je kar prav, da nasi sosedje zapirajo mejo?

Hocem reci, da sem presenečen nad korektnostjo naših sosedov. Mi sicer vem, da se nič takega, kar bi lahko sprožilo takšne reakcije nasprotni strani, pri nas ne dogaja. Toda tako, kot si izmislijo nekateri slovenski mediji razna kriminalna dejanja, bi to veliko bolj razumel od italijanskih. Nemogoče je, da bi se v sosednji državi država spravila na neko tako podjetje, kakršno je Hit, če ni tehtnih sumov o kriminalu. V Sloveniji pa se je to zgodilo Hitu in meni osebno. To kaže na nezrelost slovenske države in slovenske oblasti.

Vrniva se spet k upadu prometa. Vas komentir?

Igralci na avtomatih ne potrebujejo posojil in z njih posojilne službe. Ker upada obisk tistih igralcev, ki so igrali za višje zneske in zaradi katerih je bila tako kot povsod po svetu organizirana posojilna služba, se je bati, da bo s povečanimi pritiski krenil v se bolj negativno smer.

Kaksne pritiskne mislite

...

Tiste, ki jih utegnejo imeti takšni igralci doma in izvirajo iz podatkov, ki jih ima italijanska policija o tem, koliko je kdo zaigral in kako povrnili nastali dolg. Izjave dr. Miha Brejca, da sta v igralnicah navzoči tako domača kot tuja policija, dokazuje, da to spremljajo. Mi tega sicer nismo zaznali, toda iz njegovih izjav v Mladini, in dr. Brejca je sel v spremiljal po službeni dolžnosti, kaže, da se je to vendarle dogajalo. Eno je sicer stvari videti, drugo pa, če ti nekdo da podatke na mizo. Bojimo se, da nam bodo poskusali naše goste odgnati tudi s sičkaniranjem.

Gospod Kovacic, zanima me tudi vaša osebna sodba o tem, kaj se skriva za vso razpito afero Hit-Vis. Veliko ste že povedali, a zdi se, da niste povedali vsega...

Hit je prevec dobro posloval. In se posluje. Razlike med zaslužki z drugimi panogami so prevelike. Hit je sel v dokapitalizacijo zaradi dobrega poslovanja, kar je bolj izjema kot pravilo, ker politika ni bila sposobna izoblikovati zakona o lastninjenju za vsaj pred dvema letoma in je Hit v resnici prehitel zakonodajo... Zaradi vsega nastetega in se česa, kar sem morda pozabil, je bilo slovenski politiki do tega, da nas prikaže kot kriminalno združbo, čes, samo s kri-

minalom si je mogoče v družbi ustvariti boljši položaj. Jasno je, da oblast ne bo priznala svojih napak; kaj je lepšega, kot najti nekoga in mu prilepiti pečat kriminalca, pri tem pa si po pilatovski umiti roke. Trdim, da v Hitu kriminala ni, in to se bo dokazalo. Drugi vzrok pa je ta, da je Hit z nastopom nove demokracije v soglasju z odgovornimi v vladi zmanjšal provizijo posojilniške službe, od katere je po izjavah tistih, ki so jo izplačali, polovica šla v SDV, polovica pa v Vis. Prav zmanjšanje provizije je bila tista odločilna napaka - iz portoroškega Casinaja se je provizija se naprej pobirala v nezmanjšanim obsegu -, ki jo je bilo treba popraviti. Treba je bilo spet priti na staro, torej na nezmanjšano provizijo. To bi lahko naredili tako, da bi Hit postavili pod kontrolo. To potezo pa so želeli opraviti tako, da bi bila - po predlogu nekdanjega ministra za notranje zadeve Igorja Bavcarja - igralnica osemdesetodstotno podpraznjena. Po drugi strani so želeli najti vzroke, kako bi me iz igralništva odstranili, ker sem se temu upiral. Njihova želja je bila postaviti na to mesto takšnega direktorja, ki bi bil po njihovi meri in bi z njimi bolje sodeloval.

Imate kakšno ime?

Ne, gospa Bolcarjeva je izjavila, da je nič koliko lju-

di, ki bi bili pripravljeni in sposobni voditi takšno podjetje, kot je Hit. Jaz ji verjamem, da to drži, čeprav pred desetimi leti ni bilo nikogar in je bil Kovacic tisti, ki je prevzel Gostinstvo v Rožni dolini, čeprav ni bil ne v partiji ne zaupanja vreden človek... Da je danes lahko voditi takšno podjetje, verjamem, da se vsak hip lahko dobi v Sloveniji sto in več ljudi, ki bi bili primerni. - To ni problem...

Zgodba o Kolumbovem jajcu...

Moja odstranitev je bila cilj prisluškovanja mojemu telefonu in telefonom mojih sodelavcev. Čudno je pravzaprav, da mi po letu in pol prisluškovanja ni bila doslej izročena se nobena obtožnica, ki bi me bremenila katerega od dejanj, ki jih očitajo meni in podjetju.

Kdaj ste izvedeli za prisluškovanje?

Zdaj, iz casopisov.

Predlog lastninjenja poznate. Vas komentar?

Upoštevati moramo, da Hit ni igralnica. Sestavljen je iz gostinsko-turističnih dejavnosti in iz igralništva. Državo zanima samo lastninjenje v igralništvu. To pomeni, da se bo Hit razdelil na dve podjetji: eno naj bi bilo državno ali povečini državno, kot se zdaj govori, drugo, torej gostinska in turistična dejavnost, pa se bo lastnilo kot vsa druga podjetja, neodvisno od igralništva. Problem pa bo v tem, da v Hitu dosega mo take poslovne rezultate zaradi povezave vseh elementov. Če bosta delovali dve podjetji, bo ta povezava pretrgana in privlačnost igralniške dejavnosti se bo zmanjšala, zato je pričakovati padec tudi v preostalih vejah turizma. Tako bo država manj dobila s prometnimi davki, kot bi lahko. Udeležena bo pri dobičku, če dobiček bo. Lastninjenje takih podjetij, kot je Hit, je zelo občutljiva zadeva in bojim se, da bo nastala zaradi tega velika škoda. V javnosti se že na veliko govori o tem, da je igralništvo bolj profitna dejavnost kot tiskanje denarja. Turizem se ne more primerjati z industrijo. Če je v industrijskem izdelku krat, ga izločis, v turizmu te možnosti ni. Če upade kvaliteta storitve brez reklamacij - zgubis gosta. To je vse povezano. Prepričan sem, da bo država več izgubila pri prometnem davku od iger na srečo, kot zdaj dobiva od davka na dobiček. Odločitev o podpravljanju igralnic je zgrešena...

Kako pa druge igralnice na Slovenskem? Blejska, portoroški Casino, ljubljanska?

V Portorožu so nas nau-

cili voditi igre na srečo. Tudi tehniko delovanja. Mi smo se potem usmerili v drugačno ponudbo. Priporinjam pa, da ob enakih pravilih izvajanje iger na srečo. V igralništvu se dobiček ne ustvarja sam od sebe, zato je ta pojem zelo raztegljiv. Primerjava prometa v slovenskem igralništvu nam da odgovor tudi na to, katere igralnice je dala več državi. Tudi tu je Hit daleč naprej. Sam odnos med igralnicami je korekten.

Malce osebno vprašanje za konec. Kako vsa ta zadeva vpliva na Danila Kovacica kot človeka? Koliko ga je prizadela in v čem?

Osební občutek se je iz obdobja v obdobje menjaval. Ko se je vse skupaj začelo, se mi je zdelo smešno in v prvem trenutku vsega nisem jemal resno. Nisem videl argumentov in sem bil prepričan, da je to za bloda, ki se bo hitro razčistila. Zato sem tudi izjavil, da bi rad, da bi parlamentarna komisija delovala čim hitreje. Rad bi razložil, kaj Hit je, v čem je problem, oziroma, da problem sploh ni. Ugotovil sem, da parlamentarna komisija nima interesa priti zadevi do dna, ampak na podlagi dezinformacije želi doseči drugečane cilje, dezinformacija je objavil poslanec Marjan Podobnik in s tem izdal državnemu skrivnost, ko je želel prikazati nase podjetje kot kriminalno združbo zaradi svojih političnih interesov. Temu so se pri-družili se drugi člani parlamentarne komisije, predvsem iz opozicije. Naravnost, ki veže iz zapisov se in magnetogramov, je lahko vsakomur takoj jasna: tega človeka je treba narediti za kriminalca.

Vmes se pripravlja zakon o igrar na srečo. Obstaja po vašem mnenju kaksna povezava med afero in zakonsko proceduro?

Prepričan sem, da ta afera tudi napeljuje vodo na mlin sprejetju kakrsnegakoli zakona, samo da bo. Veliko je besed o tem, naj bi del dohodka igralnice ostal v regiji in občini, kjer se tudi ustvarja. A prepričan sem, da občine iz te moke ne bodo zmesile kruha. Vse bo slo v Ljubljano. Zakaj tako mislim? Ker je Slovenija pred novo organizirano, ali kot ji reče-mo, lokalno samoupravo. Komu bo sel delez občine? Občini Nova Gorica, vsem občinam, ki bodo nastale na ozemlju nekdanje novogoriške občine? Kdo bo tisti, ki bo koordiniral? Dajte no - vse bo slo v Ljubljano. To, kar govori Ivo Hvalica, da se bojuje za občinsko igralnico, je bumerang tudi proti njemu.

Stroka ni naklonjena rezervatom (Foto: Aleš Pavletič/TRIO)

VARSTVO NARAVE / POSVET

Naravni rezervati niso prava rešitev

Izmenjava slovenskih in nemških izkušenj - Nadomestila za ekstenzivno kmetijstvo

LJUBLJANA - V organizaciji ministrstva za kulturo ter ob sodelovanju nemškega Zveznega zavoda za raziskovanje varstva narave in ekologijo krajine in Goethejevega instituta iz Zagreba se je včeraj začel seminar o varstvu narave. Nemski strokovnjaki in predstavniki slovenskih zavodov za varstvo naravne in kulturne dediščine in za urejanje prostora na njem predstavljajo ter primerjajo nemške in slovenske izkušnje.

Novejše ugotovitve so privedle do spoznanja, da varstvo narave ne pomeni le zaštite posameznih ogroženih živalskih in rastlinskih

BORUT MESKO

vrst. Po mnenju prof. dr. Wolfganga Erza je naslaba rešitev, da zanje najdemo prostor le v zaščitenih naravnih parkih. Ko se ljudje sodobnih družb iz industrijskih središč odpravijo na oddih v rezervat, od katerega so speljane avtomobilske ceste in kjer si privoščijo kosilo z zara, so prepričani, da so z varstvom narave opravili, je karikiral Erzl. Na voljo imamo dve poti. Prva je segregativno varstvo narave, ko poleg industrijskih območij in stanovanjskih sosesk določimo prostor se za

naravne parke, drugo pot pa predstavljata preplet zaščitnih območij s proizvodnimi dejavnostmi in integracija kmetijstva z varstvom narave. V EGS poznajo sicer zapleten sistem odškodnin, vendar ga kmetje s pridom uporabljajo, ko za zaščito biološke pestrosti ne gnojijo z umetnimi gnojili, se odreka-jo kemičnim zaščitnim sredstvom ali pa zemljišče sploh ne obdelujejo. Pri tem je pomemben tudi »emocionalni dejavnik«, je poudaril dr. Erzl, saj davkoplačevalci, ki živijo v mestih, prispevajo k

temu, da dobijo zdravo hrano, obenem pa lahko uživajo v neokrnjeni naravi.

Po mnenju biologa Johana Schreinerja je lahko varstvo narave uporabna znaost v prepletu bioloških, geoloških, družbenih in duhovnih ved. Z raziskovalnimi nalogami se lahko ukvarja vsak, ne da bi moral imeti državno pooblastilo, denar za raziskave pa je mogoče dobiti tudi z državnimi stipendijami. V Nemčiji se raziskovalci upirajo nameram, da bi raziskave o varstvu narave opravljali upravni organi ministrstev, saj je to v nasprotju z načeli demokracije.

NEMČIJA / SKORAJ VSAK DAN

Nemci se privajajo na nasilje

BONN - Nemčiji ze grozi, da se bo privajala na vsakodnevno nasilje proti tujim priseljencem. Po mrtvih v Möllnu in Solingenu so neonacistični skrajneži presli na bolj prefinjene oblike nasilja, ki se poglabljajo nerazumevanje med Nemci in priseljenci.

V Oberhausnu so stiri neznanci pretepli neko 16-letno turško dekle, ki jim ni hotelo povedati imen tistih rojakov, ki so pred občno skandirali »nazi raus«. V sredo so v Oberhausnu zazgali turški lokal, tako da sta se lasnik in njegova nemška žena čudežno resili. Po vsemu sodeč so sedaj neonacisti postali »previdnejši« in izvajajo svoje zazgane atentate, tako da se lahko prizadeti pravčasno rešijo. Zgovoren je primer iz bavarskega Steinfelda, kjer so zazgali neko kmetijo, v kateri živi turška družina, ki pa je bila na dopustu. K sreči je početje opazil neki domaćin, ki je takoj poklical policijo in gasilce, tako da so požar pravčasno pogasili, storilec pa niso izsledili.

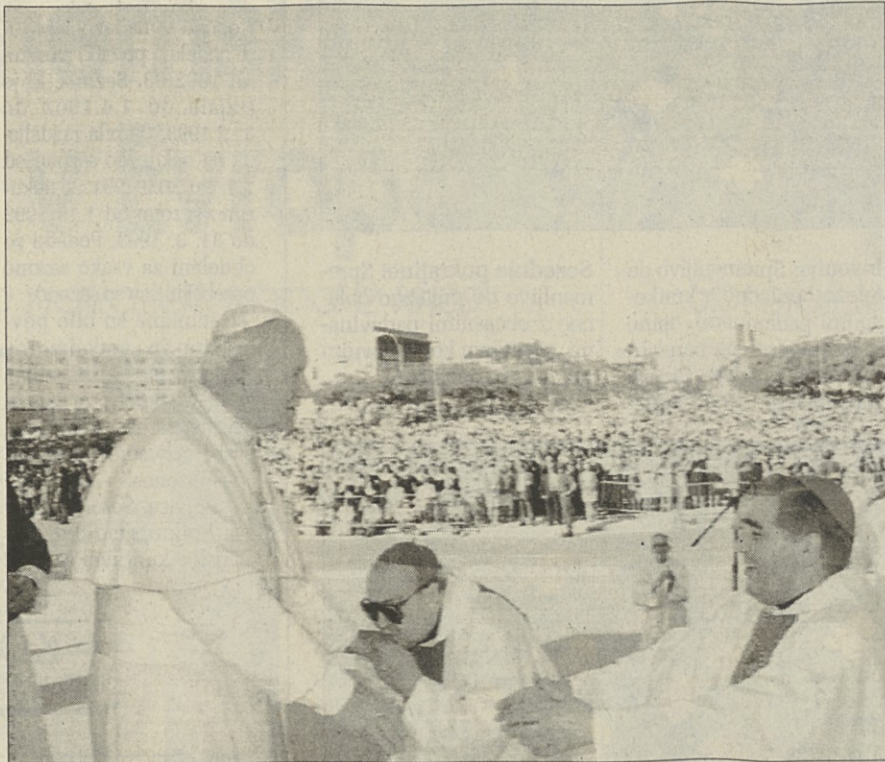
Seveda pa tudi Turki ne ostajajo križen rok, tako da jo je marsikateri »obritoglavac« ze sku-

pil, ker se je objestno potepal po mestnih cestah, kjer prebivajo tuji priseljenci. Nemške oblast se trudi, da bi zajezile val nasilja, a po vsemu sodeč so nemocene, saj se jim sedaj krvavo maščuje, ker so desničarske skrajneže dolga leta uvrščali med »nenevarno folkloro«. To sedaj s pridom uporabljajo razne skrajnolevicarske nemške organizacije, ki so končno dobile sprejemljiv argument, da lahko obtozujejo in napadajo bomske oblasti zaradi njihovega odnosa do tujcev. V glavnem prihaja do teh protestov v sobotah zvečer po mirnih demonstracijah, ki se izrodijo v nasilje in poulične boje. Tako je bilo v soboto v brandenburskem Schwedtu, kjer je levica organizirala protest zaradi bomske politike do tujcev. Mirni protest se je kasneje izrodil, saj so bili med protestniki tudi levicarski skrajneži, ki so namenoma prisli iz Berlina. To je seveda voda na mlin za tisto nemsko »tiho večino«, za katero so bili priseljenci do brodošli, ko so urednicevali »nemski gospodarski čudež«, sedaj pa jih njihova prisotnost moti, ker vnašajo nemir.

ŠPANIJA / PAPEŽ V PALOSU

Odkritje Amerike ima verske prvine

Obnoviti je treba to misijonsko zavest

PALOS (ŠPANIJA) - Papež Janez Pavel II. je včeraj obiskal mali franciskanski samostan Rabida, kjer je domoval Kristof Kolumb med težkimi dnevi priprave na plovbo preko Atlantika. Samostan je nedaleč od Palosa, iz katerega so 3. avgusta 1492 izplule Kolumbove karavele. Romanje Janeza Pavla II. pa je imelo izključno verski značaj, saj je zanj Kolumbova pustolovščina predvsem verske narave, ker se je z njo začela evangelizacija

Amerike. Prav zato je papež pozval prisotne, naj se ne omejujejo na folklorno obujanje tega dogodka, temveč naj z njo poživijo verski smisel.

Prisostvoval je kronanji kipa Nuestra Señora de los Milagros in ob pogledu na simbole latinskoameriških držav poudaril bratstvo v jeziku in veri, ki združuje te države. Španja mora po njegovem obnoviti tisto misijonsko zavest, ki je njene sinove vodila v

prekomorske dežele, tako da so ohranili vero svojih prednikov in jo posredovali tamkajšnjim ljudstvom. Pred tem je bil papež v Moguerju, kamor je Kolumb prinesel svoj »ex voto« po uspešnem prvem potovanju. Bil je tudi v cerkvi Sv. Jurija Mucenika v Palosu de la Frontera, nad prastarim pristanom, iz katerega so izplule Kolumbove karavele. V tej cerkvi je pred izplutjem v molitvi prebodel Kolumb s svojimi mornarji.

ZDA / USMILJENA SMRT

Združenje za pomoč pri evtanaziji

SEATTLE - Ustanovitev prvega »združenja za racionalno smrt« je v Združenih državah Amerike pomembno razširila razpravo o evtanaziji.

Združenje je ustanovila skupina zdravnikov in duhovnikov v zahodni zvezni državi Washington in nasprotuje pasivni evtanaziji, ki je pred nedavnim postala zakonita na Holandskem, pa tudi aktivni evtanaziji ameriškega zdravnika Jacka Kevorkiana.

Ustanova z imenom »Usmiljena smrt« želi pomagati tistim, ki se nameravajo ubiti, vendar samo v določenih primerih in z nekaterimi omejitvami. V razliko od Kevorkiana združenje ne nudi sredstev za samomor, pač pa vrsto nasvetov. Se posebej je naklonjeno morilju, ki lahko povzroči nebolečo smrt zaradi težav pri dihanju. Ta lek ali katerokoli drugo strupeno snov pa mora predpisati samomorilec osebni zdravnik. Kdor se hoče ubiti in želi pomoč združenja, mora v ta namen predložiti tri prošnje, poleg tega pa dokazati, da je uravnotežen ter da mu ostaja največ šest mesecev življenja. Predsednik združenja Ralph Mero je naglasil, da ustanova odločno nasprotuje samomoru zaradi depresije, duševnih motenj, gospodarskih oziroma družinskih težav. Čeprav Mero ne želi soditi Kevorkiana, poudarja, da je ta prejel plačilo za svojo pomoč in ni pomagal samo bolnikom v terminalnem stadiju bolezni, to pa ga bistveno razlikuje od »Usmiljene smrti«.

Kevorkian je pred kakim tednom spet pomagal pri samomoru, že šestnajst v svoji karieri in prvič, odkar je zvezna država Michigan, od koder je Kevorkian doma, izglasovala zakon, ki kaznuje aktivno evtanazijo.

Tudi v državi Washington obstaja zakon, ki kaznuje s petimi leti zapora vsakogar, ki zavestno pomaga komu pri samomoru, vendar ga doslej še niso uveljavljali. Poleg tega je Mero prepričan, da bo delovanje njegove ustanove priznано za zakonito, vsaj dokler se ne bo »kako sodišče izreklo v nasprotnem smislu«.

Mero naglašja, da želi ustanova nuditi tistim, ki jo potrebujejo, pomoč, pri tem pa si seveda prizadeva spoštovati pravice bolnikov in njihovih družin.

Nekateri, ne samo verski krogi, nasprotujejo tej novi pobudi. Tako je na primer neka skupina, ki podpira evtanazijo zadržala, da se »Usmiljena smrt« samo izogiba problemu, namesto, da bi se zavzela za izglasovanje zakona, ki bi uredil vprašanje na zvezni ravni.

NOVICE

Umrli ranjenec v atentatu pri Gizi

KAIRO - Eden od 18 ranjencev v torkovem atentatu na cesti, ki od piramid pri Gizi pelje v Kairo, je včeraj podlegel težkim poškodbam. Islamski skrajneži so v torek z nekega nadvoza zgnali bombo v avtobus britanskih turistov, a so cilj delno zgrešili, saj so zadeli neki mercedes, avtobus pa je eksplozija le oplazila. Sofer mercedesa je bil ubit, njegov sopotnik je včeraj umrl, medtem ko lažje ranjeni britanski turisti okrevajo brez zapletov.

Policija je do sedaj priprla ze 200 skrajnežev, a nima nobenega otipljivega dokaza. Med drugim za ta atentat ni prevzela odgovornosti se nobena organizacija, preiskovalci pa so prepričani, da je treba storilce iskati med skrajneži Džamae islamiye, ki skusa z napadi na turiste prizadeti egiptovski turizem.

Charles nima sreče spet je padel s konja

LONDON - Britanski prestolonaslednik Charles nima sreče ne z ženskami in ne s konji. Po potolenem srcu zaradi Diane ga sedaj boli hrbet, saj je med nedeljskim igranjem svojega priljubljene pola padel s konja in se kar posteno poškodoval, saj se včeraj ni udeležil slovesnosti ob odprtju konjskih dirk »Royal Ascot«. Njegov glasnik je povedal, da prestolonaslednika mogoče boli hrbet in da vidno sepa. Podobno »konjsko prigodo« je Charles doživel ze leta 1991, ko so se nekateri bali, da se bo moral za vedno odpovedati svojemu polu. Kot kaže pa je Charlesov hrbet trpežnejši od srca.

Usmrtili ljubosumnega Kitajca ki je iznakazil obraz zaročenke

PEKING - Ker ni hotel, da bi zaročenka govorila z drugimi fanti, ji je obraz iznakazil s kislim, sodec pa ga je obsodilo na smrt. 31-letni učitelj Huang Xun je bil tako ljubosumen, da ni dovolil svoji zaročenki, 21-letni Lin Quin, da bi govorila z drugimi fanti. Kar dekle ni hotelo pristati na zahteve zaročenca, ji je ta najprej ostrigel lase, ko pa ga je prijavila vaskim oblastem, je segel po kislini.

Clinton bo prepovedal kajenje tudi na medcelinskih poletih

NEW YORK - Potem ko je dosegel prepoved kajena na notranjih poletih, se je sedaj ameriški predsednik Bill Clinton zavzel, da bi ista prepoved veljala tudi na medcelinskih poletih. Mednarodna organizacija za civilno letalstvo (ICAO) je podprla ta sklep, ki naj bi stopil v veljavo leta 1996, a se ne ve, kako ga bo vsilila neameriskim letalskim družbam.

TURČIJA / KURDI

V napadu šest mrtvih

Kurdi zahtevajo lastno državo

DIYARBAKIR (TURČIJA) - V ponedeljek je, kot poročajo krajevne oblasti, v jugovzhodni Turčiji v raketnem napadu kurdske upornikov umrla šeststotna družina, stiri otroci in njihovi starši.

Rakete so v nedeljo ponoči padle na vas Yaylaick v pokrajini Mardin. Na jugu in vzhodu dežele je nasilje kurdske upornikov od sedaj že povzročilo smrt 25 oseb.

Oblasti so izjavile, da je med mrtvimi tudi 7 vojakov in 12 pripadnikov Kurdske delavske Partije.

V enem izmed nedeljskih raketnih napadov je umrl 6 vojakov patrolje v vasi Gorumlu, blizu mesta Silopi. V dveh drugih nedeljskih spopa-

dih so turški vojaki ubili 11 članov Kurdske delavske Partije.

Napadi Kurdev so stopnjujejo, odkar je prejšnji teden njihov vodja Abdullah Ocalan naglasil v Libanonu, da bo z 10.000 možmi znova pričel vojno proti Turčiji. Ankaro je obtožil, da ne upošteva enostranske prekinitve ognja, ki so jo uporniki proglasili marca. Kurdske vprašanje se torej nevarno zaostruje v Turčiji, potem ko je ta problem takorekoč na dnevnem redu odnosov zahodnih zaveznikov do Iraka.

Kurdi se ze devet let bojujejo za neodvisno Kurdsko državo. Pri tem je umrlo več kot 6.150 ljudi.

BRAZILIJA / BISER PORTUGALSKE KOLONIALNE UMETNOSTI

Cachoeira že postaja mrtvo mesto netopirjev

COCHOEIRA (BRAZILIJA) - Cachoeira, premalo poznan biser brazilske kolonialne arhitekture in kulturno premoženje vsega clovestva, propada. Ljudje so se izselili, prileteli pa so netopirji, kljub temu, da je mesto oddaljeno le kake pol ure od Salvadorja de Bahie.

Leseni železniški most, ki so ga zgradili Angleži leta 1885 cez reko Paraguač je edina pot, ki vodi v mesto. Cachoeira je doživela svoj razcvet v osemnajstem stoletju, ko je njen tobak veljal za najboljšega na svetu. Portugalski so ga izvažali tudi na Kitajsko in v Makao, v zameno za mojstrovine orientalske umetnosti. Cerkvico do Carmo na primer krasi cela cela orientálnih lesenih kipov mucenikov. Prebivalci vedo povedati, da so nekot ti kipi imeli celo lase, vendar je slednje odnesla poplava leta 1989. Zal, voda ni odpravila lesnih črvov, ki razjedajo pozlače-

ne oltarje in priznice. Cez kakih pet let, morda se manj, za njo ne bo sledu. Mogoče caka ista usoda vse mestce. Vecina hiš, v tipičnem portugalskem kolonialnem slogu, je zapuščenih. Iz njih je cuti le glasove, ki jih oddajajo netopirji. Teh je na tisoce. Ob mraku letajo celo po hodnikih starega samostana, ki so ga spremenili v najboljši hotel vse pokrajine.

Tudi tu, kot drugod v Braziliji, je cutiti krizo. Zupan, Dinho Farofa, naglašja, da je res škoda, da to umetniško mesto propade, ker ni denarja. Trgovina s tobakom je ze resdoživela velik vzpon, potem ko so nekateri znamke cigar začeli izdelovati v Braziliji in ne več na Kubi, vendar je trgovina v rokah Nemcev, Svicarjev in Nizozemcev, ki izvažajo v Evropo tobacne liste, da bi jih tam predelali. Tudi veliki jez nad mestom, ki oskrbuje Salvador s pitno vodo, ne prinaša kdove kaksnih ugodnosti. Celo unčil je

moznost ribolova na reki, ta pa je sedaj postala slana in polna majhnih meduz.

Ze osem let tod ne pelje več potniški vlak za Salvador. Vlakovni odpravnik pravi, da pelje, sicer poredko, le kak tovorni vlak. Nekateri vlaki prihajajo celo iz Bolivije in peljejo proti severu, skoraj do Amazonke, nekot pa je prek Cachoeire potovalo vse brazilsko bogastvo.

Izginila je tudi elegantna jadnica »Saveiro«, ki je svoj cas vsaki dve uri peljala v Salvador cez Zaliv Todos los Santos. Iz tega zaliva je leta 1822 priplula portugalska topnjaca, ki je streljala na mesto in je prva z granatami »podprla« deklaracijo o neodvisnosti dona Pedra I. Zaradi tega so Cachoeiri dali vzdevek »heroica« in jo se danes slavijo v vseh knjigah o zgodovini Brazilije. V resnici je videti, kot da bi mesto obstreljevali sele včeraj.

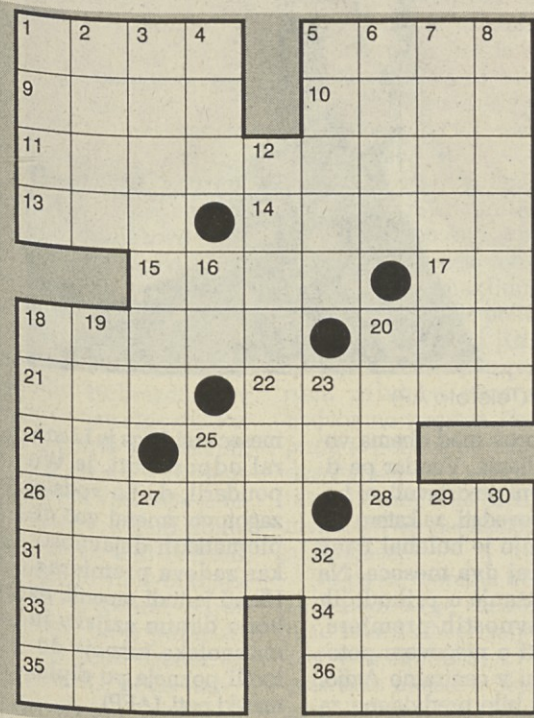
FRANCIJA / BRETONIJA

Ohranjanje narodnih noš

Kar 280 priletnih Bretonk se je v nedeljo zbralo na tradicionalnem prazniku narodnih noš (AP)

PRIPRAVILA: SILVO KOVAC

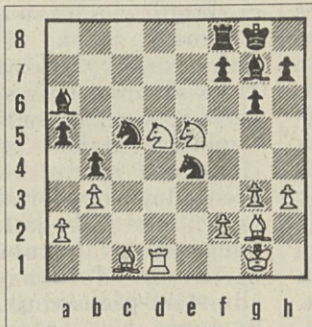
Vodoravno:

1. maščoba, 5. nastava, zanka, 9. polet, zanos, 10. gora na avstrijskem Koroškem, 11. prebivalci otoške države v Sredozemskem morju, 13. nemski fizik, po katerem se imenuje enota električne upornosti (Georg Simon), 14. izrastki na glavi, 15. trska, 17. zacetenici nekdanjega slovenskega košarkarja Daneua, 18. poteg s krepljem, 20. sodobna slovenska pesnica (Majda), 21. premazno sredstvo, 22. staja v planinah, 24. zacetenici slovenske pevke Viler, 25. crpalka krvnega obtoka pri cloveku, 26. hinduistično-muslimanska mesana sekta v Pandzabu v Indiji, 28. himalajska koza, 31. zbirka, 33. verski učenjak pri muslimanih, 34. kis, 35. crta, 36. deska v plotu.

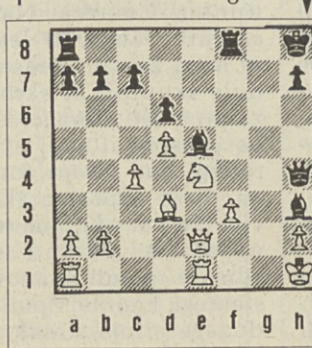
Navpično:

1. igra za urjenje spomina, 2. muslimanski bog, 3. staro ime za amonijev klorid, bel kristalinični prah za ciscenje kovinskih površin pri lotanju, 4. vrsta eksploziva, trinitrotoluol, 5. ogenj, ki povzroca škodo, uničuje, 6. zacetenik muslimanske dinastije Abasidov, 7. nebesna modrina, azur, 8. vrsta daljnogleda, 12. elektroinstalater, 16. kratica za Varnostni svet, 18. delavec, ki poklicno beli stene, 19. z mesom polnjene testenine, 20. lastnica posestva, ki ga poklicno in osebno obdeluje, 23. kemijski znak za aktinij, 25. nazorna graficna predstavitev, 27. mesto s trdnjavo v notranjosti Srednje Dalmacije, 29. kralj Kolhosa, Medejin oče v grški mitologiji, Aietos, 30. obrok, 32. kraj nad Vipavsko dolino.

lamar, EV, srce, Sikihi, tar, kolekcija, alim, lasje, lala
RESITEV
Vodoravno: mast, past, elan, Obir, Maltezan, ohm, lase, lala

Naloga 217

Naloga 218

sahovska naloga st. 217
Zibicker - Kondrakov / SZ 1966

Le redko se na sahovnici pojavijo pozicije, v katerih so kar vsi stiri skakaci na pomembnih srediscnih poljih. Njihovi skoki v beli ali crni tabor so zato za nasprotnika nepredvidljivi. V sila izenačeni poziciji je na potezi beli, ki s svojimi »lipicanci« nenadoma ogrozi crnega kralja in partija je dobljena!

sahovska naloga st. 218
Donner - Gligoric / Eersel 1986

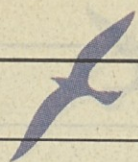
Na sahovnici je znatna pozicija, ki nastane v kraljevo-indijski obrambi. Za zrtvovanega kmeta ima crni aktiven lovski par in odprti liniji f in g, po katerih napade belega kralja. Gligoric, ki je na potezi, je na poucen način izkoristil sibko obrambo belega in v nadaljevanju zmagal!

Resitev naloge st. 215

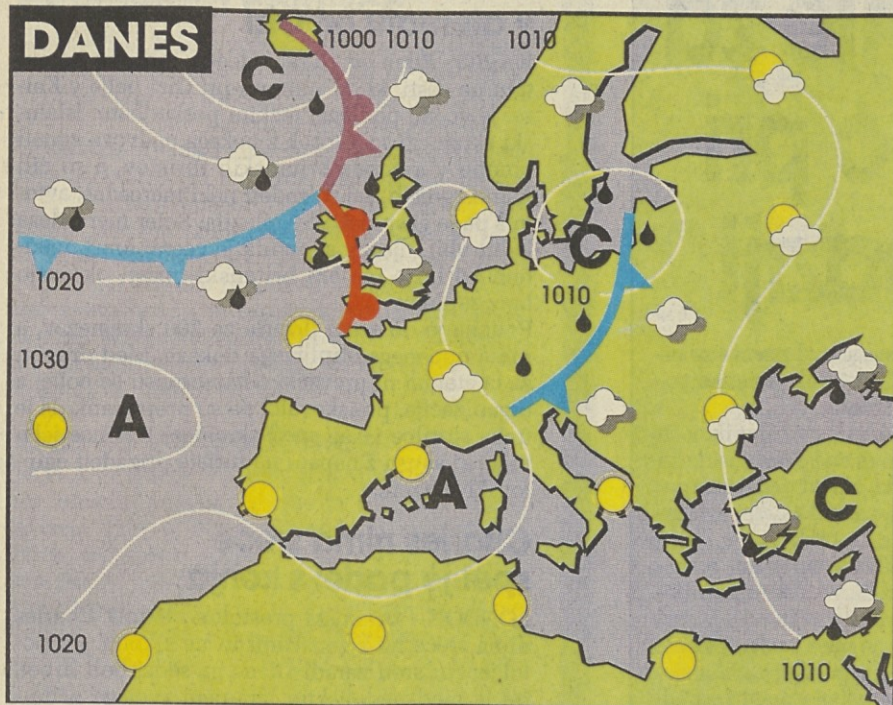
Aljehin se ne zmeni za napadeno damo in v slogu velikega napadalca odigra presenetljivo potezo s skakcem 1...Sd4! 2.gf5 Na 2.Sd4: velemojster Aljehin odigra 2...De5+ in vrne figuro. Tako sledi nadaljevanje za obcinstvo: 2.Sf5+ 3.Kh3 Sf2 mat! Tudi na 3.Kg4 h5+ 4.Kh3 Sf2 mat!

Resitev naloge st. 216

V navidez mirnih vodah se nenadoma pojavi vihar! Crni ga izzove s potezo 1...Tc3!! 2.Df1! Beli je racunal na to parado! Seveda ne 2.Td4: Tc1+ in crni zmaga. 2...Tc8! 3.Td4: Sd4: 4.Kh1. Beli je kljub materialni prednosti v tezavah. Na 4.h3 Tc1! 5.Dc1: Se2+! Crni učinkovito zaključi partijo 4...Se2! 5.De2:Tc1+0-1.

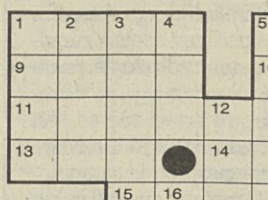

EVROPA / HLADNA FRONTA V ALPAH

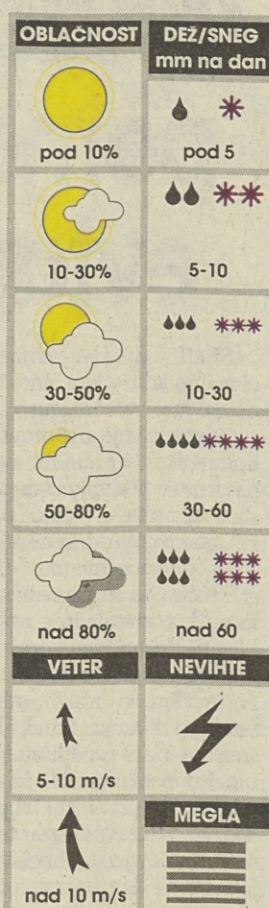

Vremenska slika

Nad severnim delom srednje Evrope je območje nizkega zračnega pritiska. Hladna fronta je zjutraj dosegla Alpe in bo popoldne presla Slovenijo. Za njo se nad zahodno in srednjo Evropo krepi območje visokega zračnega pritiska.

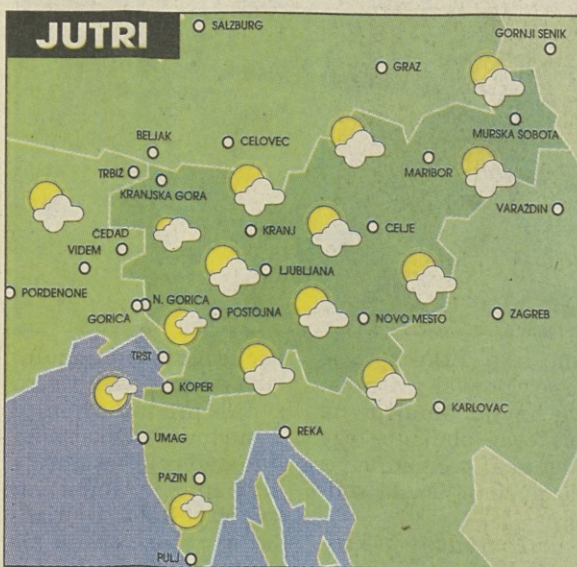

ALPE JADRAN / OBČASNE PADAVINE

Slovenija: Spremenljivo do pretežno oblačno s kratkotrajnimi padavinami, delno kot krajevnimi plohami in nevihtami. Najvišje dnevne temperature od 18 do 23°C.

Sosednje pokrajine: Spremenljivo do pretežno oblačno z občasnimi padavinami, predvsem kot krajevnimi plohami in nevihtami.

V Sloveniji: V sredo bo sončno in spet nekoliko topleje.

Obeti: Tudi v četrtek se bo nadaljevalo sončno in toplo vreme.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI

Ceste so suhe in normalno prevozne. Promet po notranjosti države in na vseh mejnih prehodih je tekoč in brez zastojev.

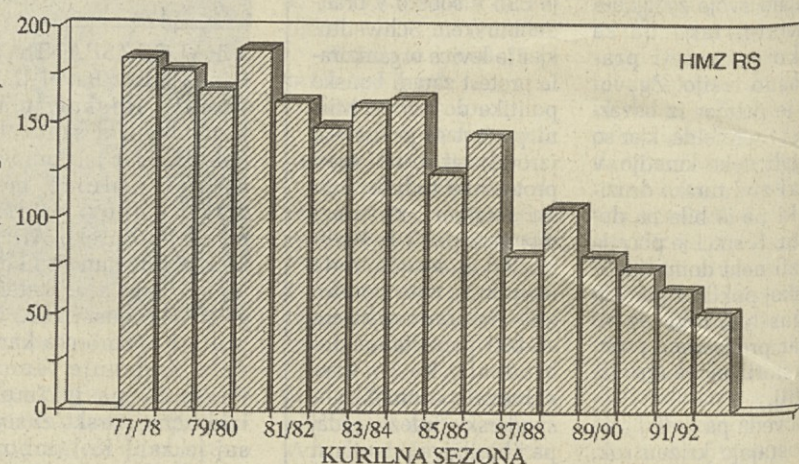
O KURILNI SEZONI

Podatki za 24-urne koncentracije

TONE PLANINSEK

Končno so na razpolago tudi obdelani podatki za sezono 1992/93. Sezona, ki je trajala od 1.4.1992 do 31.3.1993, je bila razdeljena na nekurilno sezono od 1.4. do 30.9.1991 in nekurilno sezono od 1.10.1992 do 31.3.1993. Podatki so obdelani za vsako sezono posebej in za vso sezono. Izračunane so bile povprečne in maksimalne vrednosti ter 98-percentilna vrednost. Posebej za SO₂ in posebej za dim je bila narajena razvrstitev krajev po onesnaženosti - nekakšna top lestvica. Sezono, posebej kurilno, smo tudi primerjali s kurilnimi sezonami za prejšnja leta.

Primerjava kurilnih sezon za zadnjih petnajst let je prikazana na sliki. Med posameznimi zimami se vremenske razmere razlikujejo. Zime so toplejše ali hladnejše, bolj ali manj vetrovne, s pogostejšimi ali redkejšimi temperaturnimi inverzijami. Te razmere vplivajo na koncentracije, spreminjajo pa se tudi po prostoru. Zato kot primer stanja v neki kurilni sezoni nismo vzeli samo enega kraja, ampak povpreček dvanajstih krajev po celi Sloveniji: Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj, Koper, Novo mesto, Ptuj, Trbovlje, Jesenice, Kamnik, Krško in Crna na Koroskem. Letosnja zima je bila topla z malo snega in malo meglenih dni v primerjavi z dolgoletnim povprečjem. To se pozna tudi pri koncentracijah. Lahko jih razberemo s slike in vidimo, da so se nižje kot prejšnje zime. Povedati moramo, da niso samo vremenske razmere tiste, ki nam »čistijo« zrak. Sprejeti sanacijski ukrepi in z njimi povezani ukrepi ter splošna energetska politika, ki daje prednost čistejšim gorivom, že dajejo rezultate, ki se kažejo kot manj onesnažen zrak v primerjavi s stanjem nekaj let nazaj.

KONCENTRACIJE SO₂ V KURILNI SEZONI - POVPREČEK 12 MEST

TEMPERATURE ALPE JADRAN	TEMPERATURE PO EVROPI
včeraj ob 8. in ob 14. uri	včeraj ob 8. in ob 14. uri
LJUBLJANA..... 13/22	HELSINKI..... 9/16
TRST..... 18/-	STOCKHOLM..... 4/13
CELOVEC..... 13/20	KØBENHAVN..... 9/20
BRNIK..... 13/21	MOSKVA..... 7/18
MARIBOR..... 15/20	BERLIN..... 12/14
CELJE..... 14/21	VARSAVA..... 12/15
NOVO MESTO..... 14/19	LONDON..... 12/18
NOVA GORICA..... 15/21	AMSTERDAM..... 9/18
MUR. SOBOTA..... 15/19	BRUSelj..... 10/18
PORTOROŽ..... 17/22	PARIZ..... 12/18
POSTOJNA..... 11/20	DUNAJ..... 13/23
ILIRSKA BISTRICA..... 11/20	MUNCHEN..... 12/16
KOČEVJE..... 12/19	ZURICH..... 11/15
CRNOVELJ..... 15/21	ZENEVA..... 11/14
SLOV. GRADEC..... 14/14	RIM..... 15/25
BOVEC..... 11/21	MILAN..... 15/22
RATECE..... 10/18	BEOGRAD..... 14/21
VOGEL..... 7/10	BARCELONA..... 13/22
KREDARICA..... 16/-	BUKARESTA..... 12/32
VIDEM..... 16/-	ISTAMBUL..... 22/30
GRADAC..... 16/20	MADRID..... 12/27
MONOSTER..... 15/19	LIZBONA..... 19/28
ZAGREB..... 17/21	ATENE..... 24/32
REKA..... 18/21	TUNIS..... 17/25
	MAJTA..... 20/26
	KAIRO..... 21/34

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo danes vzšlo ob 05.11 in zšlo ob 20.55. Dan bo dolg 15 ur in 44 minut. Luna bo vzšla ob 01.58 in zšla ob 16.24.

SETVENI KOLEDAR

Luna je v znamenju Bika, element zemlja. Dan je primeren za okopavanje in pletev zelenjave s podzemnimi plodovi.

TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA

Ježera: Blejsko 21°, Bohinjsko 16°, Osojsko 21°C.
Jadransko morje: Koper 22,6°C, Portorož NP, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 15,6°C, Pulj NP, Losinj NP, Split 16,5°C, Hvar 15,8°C, Vis 16,5°C, Hvar 21,6°C.
Reke: Mura (G. Radgona) 11,6°C, Sava (Radece) 14,6°C, Savinja (Lasko) 12°C, Ljubljana (Moste) 12,1°C, Bistrica (Sodražica) 10,5°C, Paka (Sostanj) NP, Sora (Suha) 10,9°C, Gradascica (Dvor) 9,4°C, Iska (Iska) 9,8°C.

PLIMOVANJE

Danes: ob 1.40 najnižje -24 cm, ob 7.42 najvišje -3 cm, ob 11.21 najnižje -8 cm, ob 18.33 najvišje 35 cm.
 Jutri: ob 2.09 najnižje -34 cm, ob 8.35 najvišje 5 cm, ob 12.40 najnižje -6 cm, ob 19.13 najvišje 39 cm.

Horoskop

piše

Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/204 : Bodite pripravljeni na sodelovanje z drugimi in ne isticite vedno vodilno vlogo zase.

BIK 21-4/205 : Prijetni trenutki in uživanje je nekaj, čer-tur se vi ne znate in nečete odgovorjati placali. Pazite, ceno boste placali sami.

DVOJČKA 21-5/21-6 : Spremembe, nad katerimi ste tako navdušeni, niso nedolžne, saj prinašajo veliko stopnjo nezanesljivosti in tveganja. Poslušate svoj notranji glas!

RAK 22-6/22-7 : Čeprav ni vse tako kot ste si zamislili, ste lahko vseeno ponosni na dosežke zadnjih tednov. V red ste spravili družino in službene zadeve.

LEV 23-7/23-8 : Ideja, kako priti do zajetne vsote denarja z nepremičninami ni slaba, vendar boste morali za nasvet vprašati se koga, ki se na to bolje spozna.

DEVICA 24-8/22-9 : Do vseh odločitev in resitev se ne morete dokopati samo z razumom, sicer vam bodo nacre pokvarile okolice, na katere nimate nikakrsnega vpliva.

TEHTNICA 23-9/22-10 : Ponovno začnite drezati tja, kjer je to najmanj potrebno. V tem obdobju so vam ljubosumnost in spremljajoče težave najmanj potrebne, zato ne izvajajte.

SKORPIJON 23-10/22-11 : Za vami je obdobje, ko ste se na vso moč borili za svoje pravice in dokazovali svoje sposobnosti. Zakaj je bilo tako, veste le vi. Naprej pa previdno!

STRELEC 23-11/21-12 : Popolnoma nova poslovna taktika je tisto, za kar bi se sedaj morali odločiti, če vam že postaja jasno, da na lep način ne boste uspešno pripravili drugih.

KOZOROG 22-12/20-1 : Zakaj se pustite izzvati in se spuščate v pogovore o političnih prepričanjih in verovanjih nasploh. Izogibajte se tej temi, ker ne sprejemate kompromisov!

VODNAR 21-1/19-2 : Ves čas samo čakate, da drugi opazijo in spoznajo vaše neizkoriščene talente. Potruditi se boste morali sami, sicer ne boste dosegli spoštovanja in priznanja.

RIBI 20-2/20-3 : Le s premišljenim in pametnim pristopom boste dosegli, da bo obveljala vaša. Mimo se lahko sočite z lastno negotovostjo, kajti vasa ideja je brez primerjave.

KITAJSKA / LI PENG PO SKORAJ DVEH MESECIH ZOPET V JAVNOSTI

Težja oblika prehlada...

Zdravstvo na Kitajskem je nezadostno, voditeljem pa je vedno zajamčena vsa oskrba

PIERRE LANFRANCHI, AFP

PEKING - Zdravje visokih kitajskih voditeljev je ena najbolj varovanih skrivnosti na svetu, če bi sklepali po dolgi in skrivnostni odsotnosti premiera Li Penga, ki se je v ponedeljek znova pojavil v Pekingu. Od njegovega izginotja 24. aprila je bilo edino uradno sporočilo o zdravstvenem stanju 65-letnega Lija, da se zdravi za »težjo obliko prehlada«. Takoj zatem pa se je vlada obdala s skrivnostnim molkom. Vse naslednje tedne so nato zagotavljali, da je Liju bolje, s čimer so predvsem spodbujali govorice in spekulacije v zvezi z njegovo boleznijo, po katerih naj bi slo za težave s srcem, možgansko kap, rak jeter ali celo morebitno nesrečo. »Slehera država deluje v skladu s svojimi pravili,« je izjavil tiskovni predstavnik ministrstva za zunanje zadeve Wu Jianmin in tako utemeljil dobro varovano skrivnost. Zadrega oblasti, ki niso demantirale nobene od vesti o zdravju Li Penga, je še razkrila strah režima, da bi se moral odzvati na nenadno smrt katerega koli visokega voditelja, saj analitiki trjujejo, da bi ji utegnili slediti veliki nemiri. Dolgoživost gospodarstva je nujen pogoj za preživetje režima in tradicije te države, kjer ze več

tisocletij vladajo starci. Skrivnost izjemne dolgoživosti voditeljev kitajske komunistične stranke izhaja iz tako imenovanih »skupin za ohranjanje zdravja« teh »starih tovarisev«, ki jih je ustanovil se Cu En Laj po ustanovitvi Ljudske republike leta 1949. Vsaka teh skupin, ki neprestano in povsod obdaja voditelje, je sestavljena iz desetih kirurgov, anestezirov, farmacevtov, nutricionistov, medicinskih sester in v primeru Deng Xiaopinga tudi izvedencev za qi gong. Ta tradicionalna dihalna tehnika je namenjena, kot zagotavljajo njeni privrženci, krepitvi nepremagljivosti telesa in duha. Vsaki skupini, ki se sklicuje na največje specialiste tradicionalne kitajske zeličarske medicine, predseduje drug visok funkcionar. Tako je Li Peng načeloval skupini, ki je bdela nad zdravjem predsednika 86-letnega Yang Shangkuna, ki se je upokojil marca. Naslednik Yanga, 67-letni Jiang Zemin predseduje skupini, ki skrbi za preživetje Denga, ki bo praznoval svoj 89. rojstni dan jeseni, kot navajajo diplomatski viri. Se ena skupina je posebej odgovorna za zdravje sedmih članov stalnega komiteja političnega biroja stranke, ki je vrhovno politič-

no telo; mednje spada tudi Li Peng. Medtem ko je zdravstvena infrastruktura vse prej kot zadostna za velikkansko množico Kitajcev, pa je približno petnajst bolnišnic, ki so vecinoma vojaske, vsak hip pripravljenih, da sprejmejo enega voditeljev. Te ustanove so opremljene z najmodernejšimi aparaturnami, ki so jih za drag denar uvozili iz tujine. Voditelji, zlasti se Deng Xiaoping, vecinoma ne potujejo z letali, ampak se vozijo s posebnimi vlaki. Vec vagonov v teh vlakih je preurejenih v klinike, v katerih je močce izvesti precej zelo zahtevnih posegov. Ves ta velikkanski politično-zdravstveni mehanizem je organiziran do popolnosti, zaradi cesar skoraj ni močce, »da bi režim tvegal objavo nenadne smrti enega uglednih voditeljev«, kot je pred kratkim zapisala hongkonska revija Cengming. To zlasti velja za Denga, ki se naprej ostaja vrhovni voditelj, ceprav ze vec kot tri leta nima nobene uradnega položaja. Ta stroga organizacija predvideva v primeru smrti tudi skrbno pripravljeno delovanje propagandnega stroja in delovanje pogrebne komisije, ki ji predseduje prav tako visok funkcionar.

Li Peng nasmajan, vendar shujšan in bled

Prva fotografija Li Penga po njegovem »povratku v javnost« (Telefoto AP)

PEKING - V ponedeljek se je po skoraj dveh mesecih odsotnosti znova pojavil v javnosti kitajski premier Li Peng, cigar zdravje je vse trdnjeje. »Kot ste vsi opazili, je premier Li Peng okrevaj in počasni prevzema vse svoje dolžnosti,« je izjavil predstavnik kitajskega

ministrstva za zunanje zadeve Wu Jianmin. 65-letni Li se je v ponedeljek zjutraj znova pojavil nasmajan, vendar shujšan in bled, ko je sprejel malezijskega premiera Mahathira Mohameda. »Premier je iz dneva v dan boljši,« je pripomnil Wu po koncu po-

govorov med obema voditeljema. Vendar pa tiskovni predstavnik ni hotel povedati, za katero boleznijo je bolehal Peng skoraj dva meseca. Na vprašanje o prihodnjih dejavnostih premiera, zlasti o njegovem potovanju v centralno Azijo, ki je bilo predvideno za

mesec maj in ga je Li moral odpovedati, je Wu poudaril, da bo »odslej zagotovo zmeraj več diplomatskih dejavnosti, kar zadeva premiera«. Hkrati je tudi omenil, da bodo datum azijske in mongolske turnee do-locili pozneje po diplomatski poti. (AFP)